

EEN WONDERLIJKE VISVANGST

12 PREKEN

DOOR

DS. JOH. VAN DER POEL

Predikant van de Oud Gereformeerde Gemeente te Ede

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

1. Een eeuwig trouwverbond.

Hoewel mijn huis also niet en is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is. Voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet en doet uitspruiten. 2 Samuël 23 vers 5

2. De Heere loven om Zijns Zelfs wil

Looft den Heere, alle heidenen: prijst Hem, alle natiën!

Want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des Heeren is in der eeuwigheid! Hallelujah! Psalm 117

3. Jezus in de kribbe

En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg. Lukas 2 vers 1 t/m 7

4. De herders vervuld met Christus

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was. Lukas 2 vers 20

5. Jezus in doodsnood. LIJDENSPREDIKATIE

En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe. En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor.

En Jezus, roepende met grote stem, zeide: Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest. Lukas 23:44 t/m 46.

6. Voor eeuwig vrede. Nieuwjaarspreek

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen.

Johannes 16 vers 33

7. Een wonderlijke visvangst

Jezus zeide tot haar: Brengt van de vissen die gij nu gevangen hebt. Johannes 21: 10

8. Een wonderlijk middagmaal

Jezus zeide tot haar: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? wetende dat het de Heere was. Johannes 21 : 15 t/m 25.

9. Een wonderlijk herstel

Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief?

Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb.

Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen. Johannes 21: 15-25

10. Bekering van Saulus

En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: "Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?" En hij zeide: "Wie zijt Gij, Heere?" En de Heere zeide: "Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan". Hand. der apostelen 9: 4, 5

11. De kerk in barensweeën

Ende daar werd een groot teken gezien in den hemel; namelijk een vrouw bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren; Ende zij was zwanger, en riep, barenswaad hebbende, en zijnde in pijn om te baren. Openbaring 12: 1, 2

12. Zondag 33 van de Heidelbergse Catechismus, over de waarachtige bekering

1. Een eeuwig trouwverbond¹

Uitgesproken te Kinderdijk

Zingen Psalm 25 : 1

Lezen 2 Samuel 23 : 1 t/m 17

Zingen Psalm 89 : 13 en 14.

Slotzang Psalm 68 : 7

Die 25^e Psalm is van Goddelijk maaksel. En wat van maaksel Gods is, dat wordt wel oud, maar zonder veroudering. Dat houdt zijn waarde. Dat houdt een waarde tot de laatste dag der aarde. Want die Psalmen, die zijn Goddelijk en ze zijn ook geestelijk. En ze zijn ook bevindelijk. Heb je het wel eens ervaren? Heb je het wel eens beleefd? Want altijd zingen zonder beleving is niet best hoor. Dan gaan we straks voor eeuwig verloren, om te ervaren: Gezongen, maar nooit beleefd. Het zijn ook zielzaligende Psalmen. Want ze zijn uit de nood geboren. En geen nood, geen uitkomst. Waar de ware strijd gemist wordt, daar kan geen overwinning zijn. Want de strijd gaat voor de overwinning. David heeft een ziel. Heb je ook een ziel? David ziet hem, voelt hem, aanschouwt hem, en weet er geen weg mee. Vanwaar hij zegt: 'Ik hef mijn ziel op tot U, Heere'. Tot Hem Die alleen lossen kon. Tot Hem Die alleen verlossen kon. Tot Hem Die alleen helpt, Die alleen hulpe besteld heeft bij een Held Die verlossen kan. Ik hef mijn ziel, o God der goden. Alsof hij zeggen wil: 'Heere, als ik ooit bekeerd word, alleen door U. Als ik ooit met God verzoend word, alleen door U. Als ik in Uw beeld hersteld word, alleen door U. Als ik ooit zou mogen weten weer een kind Gods te mogen zijn, alleen door U. Als ik ooit zou mogen weten weer in Uw gunst en gemeenschap terug gebracht, dan zou het alleen zijn: ere zij de genade, ere zij de genade. Dan zij de genade eeuwig ere'. Ik hef mijn ziel, o God der goden, tot U op, Gij zijt.... Hij zegt niet: 'Gij wordt', maar: 'Gij zijt mijn God'. En hij miste God. God missen en toch *mijn* God. Mijn God en toch God missen. Dat is een geheim. Dat is een paradox. Hij miste God en mijnde God. En terwijl hij God miste, kleefde hij God aan als zijn God.

Ziedaar een geloofsoefening. Waarvan de apostel Petrus zeide, in de omwandeling van God geopenbaard in het vlees: 'Tot wie zullen wij heengaan?' Dan kan je nergens meer heen. Er is niemand die een hand naar ons uit kan steken. We zijn zo diep rampzalig verloren dat de hele Kerk en alle uitverkoren engelen geen hand naar ons kunnen uitsteken. Het is zo volkomen kwijt dat we alleen door een Goddelijk wonder nog gered en gezaligd kunnen worden. Tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt. Dan wijst hij Hem aan. Alsof hij zeide: 'Gij hebt alles. Gij bezit alles. Gij verwerft alles. En tenslotte geeft Gij alles. En dat is UZelf'. En waar er nu maar ene weg is waarlangs een mens op de wereld komt, en vele wegen waarlangs de mens van de wereld gaat, is er ook maar één weg die naar de hemel gaat. Er zijn vele wegen die naar de hel lopen, maar er is maar ene weg die naar de hemel loopt, en dat is de smalste. Haar poort is de engste, en daar ligt de waarheid, volk. Dat ze op die weg naar de hemel ervaren: 'Deze moeten door vele verdrukkingen ingaan'. Daarom het kruis hier, de kroon daar. De strijd hier, de overwinning daar. Het gemis hier, het eeuwige bezit daar, en dat zonder geloof, maar eeuwig aanschouwen.

¹ Preken ongewijzigd van de band overgenomen door dhr. P. C. Paardenkooper

David gaat sterven. Wij gaan ook sterven. Want het is de mens eenmaal gezet te sterven. En daarna volgt een oordeel, wat niet meer veranderd, wat nooit meer wijzigt. Verloren blijft verloren. En behouden zal behouden blijven. De hel blijft eeuwig, zonder verandering. De hemel blijft ook eeuwig, zonder verandering. Het is eeuwigheid in de hel. Het is eeuwigheid in de hemel. Het is een eeuwig leven in de bovenstad. Maar het is een eeuwig verderf in de benedenstad.

David gaat sterven als een verstorven mens, als een gestorven mens. Dewelke zijn ganse leven gestorven, en wel mocht sterven naar een land waar geen sterven noch dood ooit nog wordt gevonden. Het enigste land waar niemand ziek wordt. Het enigste land waar geen zonde meer gehoord, nooit zonde meer gedaan, en nooit zonde meer gezien wordt. Het enigste land zonder dood, zonder kanker, zonder galstenen en zonder nierstenen; in de hemel der hemelen. Men is eeuwig gezond in God, en God verheerlijkt Zich eeuwig in hem.

David mag gaan sterven. Het kan en het mag. En hij wil gaan sterven. De sterfdag is zijn eeuwige trouwdag. Hier ontbindt de sterfdag het huwelijk, maar de sterfdag van Gods Kerk is een doorreizen naar dat Huwelijk dat in de eeuwigheid geopenbaard, verklaard in de tijd en wat stand houdt tot in de eindeloze eeuwigheid.

Davids laatste woorden, waarin we gaan zien dat hij een zorgvol leven gehad heeft. Die man kon maar niet bekeerd komen. Die man wist maar niet hoe hij ooit bekeerd zou worden. Die man wist niet hoe het nog ooit terecht zou komen. En het is toch terecht gekomen. Hij kon menigmaal niet anders zien dan verloren hier en verloren straks. Maar, maar, vrije genade had hem van eeuwigheid voorgeliefd, en heeft hem doorgeliefd, en zal hem doorlieven tot in de eindeloze heerlijkheid. Zorgvol geleefd. Zorgeloos gestorven. Naar een zorgeloze eeuwigheid. Naar eeuwigheid zonder zorgen. Want in God is men voor eeuwig met God verzadigd. Het enigste land waar men niet meer verlangt, waar men niet meer begeert. Het enigste land waar niets meer gemist wordt, waar geen klaagtoon gehoord wordt. Het enigste land wat zich eeuwig verlustigt in de vrolijkheid der Goddelijke Drie-eenheid, van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

2 Samuel 23 : 5

Hoewel mijn huis also niet en is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is. Voorzeker is daarin al mijn heil en alle lust, hoewel Hij het nog niet en doet uitspruiten.

Zingen Psalm 89 : 13 en 14.

Voor elke Bijbellezer is David een bekende man. Vele kolommen zijn er in de Bijbel waarin zijn leven verklaard en zijn sterven geopenbaard wordt. Die man z'n leven staat in de Bijbel. Ik zal het anders zeggen. Die man z'n bekering staat in de Bijbel. Die heeft dus een Bijbelse bekering. Een Bijbelse bekering is goed. Zulke bekeringen zijn houdbaar, en gangbaar, en bij de dood bestaanbaar. Een Bijbelse bekering overleeft de tijd, overleeft de wereld, overleeft de dood, en leeft in God tot in der eeuwigheid. Een Bijbelse bekering is een Goddelijk begin. Dat moet, en daarom gebeurt het. Ik wil. En dan? En zij zullen. Ik zou haast even wachten. Een onwederstandelijke bekering neemt de hele mens in beslag, bezet de hele mens. In benauwdheid of in uitkomst. Een Bijbelse bekering is vleeskruisigend, zonedodend, zonde vergevend, voor zonde bewarend, en ten laatste voor eeuwig van de zonde verlost.

Een Bijbelse bekering, daar krijgt God Zijn eer van, en de zondaar wordt uit genade gezaligd, en door het geloof gerechtvaardigd. Een Bijbelse bekering werpt alle vlees ten

gronde, en wordt die Hoofdsteen toegebracht met toeroepingen: 'Genade, genade zij Dezelve'.

Davids naam betekent beminde des Heeren. Een gelukkig mens. Van God bemind, dat is niet tijdelijk bemind, dat is niet voor een eeuw, maar dat is (als ik het zo eens zeggen mag) als door twee eeuwigheden. Van eeuwigheid diepte bemind, tot een eindeloze eeuwigheid doorbemind. Dus God houdt nooit op met beminnen. Hetgeen wat Hij voorgenomen heeft om te beminnen, dat wil Hij minnen, dat zal Hij minnen, en dat blijft Hij beminnen. Onberouwelijk. Zodat David geboren is om wedergeboren te worden. Die natuurlijke geboorte werkt op de hel aan, want die brengt de hel mee. Want elk mens brengt in zijn geboorte een drieling mee. Dat is de zonde, de dood en de hel. Die brengt elk mens mee op de wereld. En zonder wedergeboorte is er in de hemel geen plaats, voor mij niet en voor u niet. Want onze natuurlijke geboorte, in haar diepe wortel, is de dood aan God en leven zonder God. Heb je het al eens ervaren, dat we krachtens onze bondsbreuk God-moorders geworden zijn? En gelukkig dat God niet te vermoorden is. Maar God is Mens geworden om Zich te laten vermoorden op Golgótha, om moordenaars zalig te maken. Want indien zij het geweten hadden, ze zouden de Vorst der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. Een wonder, geliefden; God wordt Mens, om in de plaats van moordenaars, moordenaars te zaligen.

David heeft ook in zijn leven ervaren dat die natuurlijke geboorte nooit van God gaat houden, dat die natuurlijke geboorte, die oude mens, nooit God zal gaan beminnen. Daarom is de vernietiging door de dood voor de oude mens, en het ontkomen door de dood is de nieuwe mens. De ene vernietigd, de ander gaat voor eeuwig naar binnen. Dat geeft te ervaren dat de weg naar de hemel niet op slofjes gaat en niet zo makkelijk loopt, dat de weg naar de hemel een vijfkoppige vijand, die op die weg ervaren en ontmoet wordt. Een vijfkoppige vijand.

Waar genade valt, daar begint de strijd.

Waar genade valt, daar komt de Wet in zijn vloek.

Waar genade valt, daar komt het oordeel.

Waar genade valt, daar komt de schuld.

Waar genade valt, daar komt de dood.

Waar genade valt, daar komt de eeuwigheid.

Waar genade valt, daar komt de hel in beleving.

Die natuurlijke geboorte, die werkt in zijn godsdienst altijd op de hemel aan, maar de wedergeboorte in de onderhouding des Geestes, hebben meer de hel in 't zicht dan de hemel; daar is het meer nacht dan dag; daar is het meer verloren dan behouden. Een wedergeboren mens is het ellendigste mens wat op aarde is. Waarvan de apostel getuigt: 'Indien wij alleen in dit leven op Christus waren hopende, wij waren de ellendigste van alle mensen'. Alsof Paulus zeggen wil: Dan hadden we nooit geloofd; hier hadden we geen leven vanwege de dagelijkse doding en vervolging; en na de dood ook geen leven; dan waren we de ellendigste die ooit op de wereld geweest zijn. Maar zijn hopen lag daar en zijn verwachting was daar.

Ook David heeft ervaren de vervulling van de waarheid: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Maar waartoe al die verdrukkingen? Waartoe al die kruizen? Waartoe al die ontdekkingen van zonden? Waartoe die ontdekkingen van Gods oordeel? Waartoe die ontdekkingen van Gods recht? Het heeft maar één oogmerk. Om de zonde bitterder te maken dan de dood, en de zonde smartelijker te maken dan de hel, en de genade zoeter te maken dan het bezit van tien werelden. De genade zoeter te maken, dewelke past in een vuurbrand der helle, die met behoud van recht en Wet, in Gods gemeenschap door bloed en gerechtigheid worde ingezet.

Het zijn Davids laatste woorden.

Als mens gaat hij sterven. Wij ook. Als vader gaat hij sterven. Wij straks. Want de dood werpt in 't kort elk mens op z'n rug. En elk mens moet kennis maken met die dood, moet kennis maken met de eeuwigheid, moet kennis maken met de rechterstoel Gods.

We zijn op reis, Kinderdijk. En wat reist, dat reist naar het einde van zijn reis. En sterven, daar hoeven we niet veel voor te mankeren. Daar hoeven we niet oud voor te zijn, en niet ziek en niet zwak. Sterven is maar het uitblazen van de adem. Meer niet. En dat uitblazen van de adem is gaan naar een eeuwige bestemming. Want zo een mens sterft, zo blijft hij; dan heeft er geen verandering meer plaats. Mochten we het eens indenken. Mocht het eens doorgedrukt worden. Want die arme mens gelooft de duivel maar. En hoe lang blijft hij de duivel geloven? Totdat hij wedergeboren wordt. Dan gaat hij God geloven. De duivel zegt: 'Je sterft niet'. Maar zodra hij wedergeboren is, dan wordt hij overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel. Dan zegt hij: 'Ik moet sterven. Ik ga sterven, en ik zal sterven'. Want indien ik niet sterf, dan sterft God, dan sterft Zijn recht, dan sterft Zijn Wet, Hetwelk een eeuwige onsterfelijkheid bezit. Weet je dat al? Heb je dat al eens ervaren? Het komt op bevinding aan, en op Goddelijke bevinding. Zodat ook Davids laatste woorden geen wanhoopswoorden, geen mistroostige woorden, geen klaagachtige woorden, maar hoopvolle woorden zijn. Woorden die ge terug vindt in I Koningen 1, wanneer David de man-af is, en vader-af is, en koning-af is; en Salomo op zijn plaats regeert; dan lezen we in I Koningen 1: 'En David heeft aanbeden...' Niet gebeden, want dan heb je gebrek, dan mis je wat. Maar aanbidden is vol zijn, dat is met God vervuld: 'Heilig zijn, o God, Uw wegen'. Dat is aanbidden. Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen. Er zijn geen bidders in de hemel, zo min als ware bidders in de hel. Maar de hemel is vol met aanbidders. Alleen bewondering. Alleen verwondering. Alleen God inademend, en door God beademd te worden, om eeuwig, eeuwig, eeuwig verzadigd te zijn met God. Waarvan David zegt in de 17e Psalm: 'Maar blij vooruitzicht'. Hij had er zicht op. Hij had er moed op. Hij had er hoop op. Hij verwachtte dat eenmaal alle schaduwen gaan vlieden, en dat hij zou gaan naar de eeuwige mirreberg en wierookheuvel. Verlost van uzelf. Dan zijt ge meteen van de hel en van de duivel en van uw vlees voor eeuwig verlost.

Zijn laatste woorden als profeet.

Zijn profetische bediening is opgehouden. Als hij alleen profeet was, dan moesten we hem niet in de hemel zoeken, maar met Biléam in de hel. Dat zien we ook in een Achitofel en in koning Saul. Maar de profeet sterft. De koning sterft, maar het kindschap blijft. En die laatste woorden, Kinderdijk, van het kindschap, zijn in de dadelijke volzalige gemeenschap. En zij zongen een nieuw lied, zeggende: 'Want Gij zijt geslacht'. Dat zijn de eeuwigheidswoorden. Dat zijn de laatste woorden tot een nooit meer eindigende eeuwigheid: 'Want Gij zijt geslacht en hebt ons Gode gekocht'. Die laatste woorden heeft David nog, en die houdt hij. Want het knechtschap sterft, maar het kindschap blijft. Dat sterven wil wat zeggen. Dat is de wereld uitgaan. Dat is je familie uitgaan. Dat sterven is ons lichaam uitgaan. En dat is naar de eeuwigheid gaan. De dood houdt niemand zijn portemonnee, noch zijn huis of zijn boerderij; maar de dood haalt de man, de huisvrouw en de vader. En de tijd om, dan moeten wij gaan, en geen verweer in die strijd. Ook Gods volk kunnen menigmaal de grillen over hun ziele lopen als ze denken aan die Doodsjordan, die toch een keer doorgedaan moet worden. Als ze letten op die laatste vijand, en zij zitten dan zo geheel in haarzelf en bij haarzelf, dan vreest ze de dood met een ontzaggelijke vreze, en schreeuwen met een Hiskia om uistel. Want alleen door ontdekkende genade leert men dat men alleen maar sterven kan met Christus

wanneer men met Christus gestorven is aan alles wat geen Christus is.

Zijn sterfbed wordt een specerijenbed. Op zijn sterfbed krijgt hij de verste gezichten. Hoogmoedig mensen reizen naar de maan. Maar een ootmoedig mens reist de maan voorbij, die reist de zon voorbij. Die reist door het geloof tot in de derde hemel, en haalt de weldaden voor de troon vandaan met toepassing des harten door de Heilige Geest.

Er zijn hier mogelijk ook nog die een bekeerde vader of een bekeerde moeder hadden. Weet je nog wat de laatste woorden waren van je moeder, van je vader? Die zullen geroken hebben naar David. Die zullen gesmaakt hebben hetgeen ge nodig hebt gelijk zij in d'r leven ontvangen hebben. Waren de laatste woorden: 'Kinderen, je moet bekeert worden. Kinderen, je moet met God verzoend worden. Kinderen, zonder Borg zal Christus je Rechter zijn. En, kinderen, zonder bloed wordt er in de hemel niets ontvangen, want dat is het enige wasmiddel'. Buiten dit wasmiddel is er geen middel. Al spoelt de ganse oceaan met al zijn brak water over onze schuldige consciënties en zielen, ze neemt niet één zonde weg. Wat zeg ik, geliefden. Kaïn is al bijna zesduizend jaar in de branding van de eeuwige toorn Gods, en hij is nog niet één zonde kwijt. Wij vullen de hel met zonden, maar God vult hem met vuur. En die twee branden eeuwig, eeuwig, eeuwig tegen elkander in. En dan is er geen Middel-Man meer om te blussen, geen Middel-Man meer om te verzoenen. Het wil wat zeggen om mens te zijn. Het wil wat zeggen om op reis te zijn als gevallen mens. Maar David krijgt op zijn sterfbed een terugleiding. Dat kan natuurlijk nooit als hij geen inleiding gehad heeft. Eerst een inleiding, en dan eens een terugleiding. Waarvan hij zingt in Psalm 77: 'Ik zal gedenken hoe voor dezen'. Hoort u wel? En in Psalm 27: 'Ach, mocht ik in die heilige gebouwen, die vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog'.

Een terugleiding is een geestelijke terugleiding. Dat is een genadige terugleiding. Dan maken de nieuwe vruchten het oude over. Dan zegt de Bruid in het Hooglied: 'Nieuwe en oude vruchten heb ik voor U weggelegd'. Een terugleiding. Kijk daar, zijn ganse leven gaat voor zijn aandacht heen. De Heere laat zijn ganse leven passeren wie hij geweest is, wat zijn huis geweest is, wat er in zijn huis gebeurd is. Maar ook welk een Godswonderen in zulk een huis, wat niets waard was dan tot een eeuwige puinhoop gesteld te worden. Dat huis wat niets waard was dan voor eeuwig door de toorn Gods weggestormd te worden. Een huis waar David zelf van zeggen moet: 'Hoewel mijn huis niet is bij God'. David, waar is het dan bij? Dan zijn die bij de duivel, man, en bij het vlees, en bij de wereld, en bij de zonden, en bij al de gruwelen die in mijn harte zijn. Mijn huis is een huis tegen God. Het ligt onder het oordeel Gods. Mijn huis heeft geen waarde dan om voor eeuwig weggestormd te worden. O geliefden, op zijn ziekbed, op zijn sterfbed krijgt David een levendige terugleiding tot ootmoedigheid, tot boetvaardigheid, tot helwaardigheid, en tot ware nederigheid des harten. Hij ligt als een goddeloze op zijn bed.

Ik heb destijds in Giessendam eens een man bezocht, en dat vlak voor zijn sterven. En dit enige zei die man: 'Ik lig hier als een goddeloze'. Dat wil dus zeggen, God kan mij geen kwaad doen, wat Hij ook met mij doet. God kan geen onrecht doen, wat Hij ook met mij doet. Alles wat Hij doet is welgedaan. Daar heb je een goddeloze in dadelijke bediening des Heiligen Geestes.

En daar ligt nu David ook. Zijn laatste woorden zijn een terugleiding, waarvan hij zegt: 'De Geest des Heeren heeft door mij gesproken, en het woord des Heeren is op mijn lippen'. Maar in zijn hart, door het ware geloof, geopenbaard, verklaard en aanvaard. Genade maakt een mens zo eerlijk. Dat maakt hem zo oprecht, tot in hart en nieren. Genade maakt een mens zo waar, dat keert het hele harte om, en het haalt alle eigen gerechtigheid en de ongerechtigheid weg. Want ook David hier, in zijn terugleiding van

zijn huis. Hij ziet een Ammon. Je weet wat Ammon was. Hij ziet zijn eigen leven van Bathséba. Hij ziet de moord van Uria. Hij ziet een opstand van een Absalom. Hij ziet de staatsgreep van Adonia. Alhoewel mijn huis. Daar zingt hij van in Psalm 25 dat 3e vers: 'Sla de zonden nimmer ga die mijn jonkheid heeft bedreven, denk aan mij toch in gena, om Uw goedheid eer te geven'. Maar hier mag hij ook zien dat de verdoemdende kracht is uit die zonde, de veroordelende kracht is er uit. Hij wordt er terecht in verbrijzeld, in vernederd, en zo zalig in vertederd; dat deze grote zondaar zich verlustigt in het welbehagen der Goddelijke Drieëenheid. Deze goddeloze verheerlijkt God op zijn sterfbed met een terugleiding van al zijn zonden, waarin hij niet wanhoopt, maar uit de dadelijkheid een levendige hoop: 'God was in Christus de wereld met Hem Zelf verzoenende, hunnen zonden niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in zo'n slechte, in zo'n goddeloze, in zo'n onwaardige, waarvan ze zeiden: daar gaat die echtbreker, daar gaat die moordenaar van zijn beste knecht; waarvan ze moesten zeggen: hij is minder dan Saul, het is minder dan schuim. En dan zegt David... Gods volk hoeft je niet te veroordelen, dat doen ze zelf wel. Je hoeft ze niet te beschuldigen, dat doen ze zichzelf wel. Je hoeft ze niet naar de hel te sturen, ze weten zelf wel dat ze daar horen. Als Gods volk op d'r plaats is, dan is terug maar een brug, en dan worden ze den beelde des Zoons door lijden gelijkvormig.

Alhoewel, zegt hij, mijn huis niet is bij God.

David, waar is je huis dan bij? En als je hart niet bij God is, waar is dan je hart? Met een weinig inzicht door genade, dan zou je zeggen: Man, praat niet over mijn hart. Want dat is het slechtste ding wat onder de hemel is. Dat kan op de aarde niet blijven. Dat kan nooit in de hemel komen. Dat is te slecht voor de wereld, en vanzelf te slecht voor de hemel'. En als u nog nooit uw hart hebt gezien, dan hebt u nog nooit het minderwaardigste gezien op de wereld. Want al het redeloze gedierte gaat dat hart nog te boven. Een os kent zijn kribbe nog. De ezel kent zijn meester nog. Van een hond kan je nog leren dat hij zijn meester kent. Maar de mens kent God niet. Met alle godsdienst die hij ook bezit is hij zonder God in de wereld.

David veroordeelt zichzelf. En die zichzelf veroordeelt, die zal niet veroordeelt worden. Alhoewel mijn huis niet is bij God. Dan is het bij de toorn Gods. Dan is het bij de vloek. Dan is het bij het oordeel. Dan zal je zeggen: 'Mijn huis verdient niet meer dan dat U het voor eeuwig wegstormt en nimmer meer gezien en nooit meer gevonden wordt'. Ik ben, o God, het oordeel dubbel waardig. Dubbel waardig. Hier en hiernamaals.

Alhoewel mijn huis niet is bij God. Wat een eerlijke belijdenis. Wat een oprechte belijdenis. Dat is een belijdenis die waar is. Daar loopt het over. Het gaat niet om de hoeveelheid, maar het gaat om de echtheid. Het gaat om de zuiverheid. Het gaat om de bediening des Geestes. Er kan weinig zijn waar God van afweet ten leven. En er kan veel zijn wat straks bij de poort verwezen wordt; met Bunyan's schrijven: een derde weg. Gerekend op de hemel en in de hel geëindigd. Gerekend op binnen gaan, en eeuwig buiten staan. Gerekend een kind van God te zijn, en als een kind des duivels voor eeuwig afgewezen worden. Dit zijn vraagpunten in het leven van de Kerk. Waarvan David hier zichzelf veroordeelt. Hoort u wel? U hoeft hem niet te veroordelen. Hij doet het zelf. God hoeft Zijn Kerk niet naar de hel te zenden; ze lopen er zelf wel naar toe, want daar horen ze. Ze worden zo ingewonnen en overwonnen, dat ze het recht en de deugden Gods kiezen, kussen, omhelzen en verheerlijken. Hoewel mijn huis niet is bij God. Zodat mijn huis een schande is op aarde. Vlees van mijn vlees. En het is één van de smartelijkste wegen als God Zijn Kerk kruist door middel van de kinderen, als God een ouder kruist door middel van een dochter of door middel van een zoon. Dat zijn Patmoskruisen. Als je door middel van een zoon elke dag neergeworpen wordt, en elke dag een

zee van jammer in huis en in uw hart. Alleen is dit verlichting, alleen is dit een verademing, ook voor uw goddeloze jongen, ook voor uw goddeloze dochter, die altijd te laat thuis komt, en die nooit leeft zo ze behoren te leven, is dit alleen een verademing: 'Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid'. Dan is dit alleen een verademing, dat je een uitlaatpost krijgt aan de troon der genade; en dat je ze daar neerschreeuwt, en dat je ze daar neerwerpt, aan de troon des Almachtigen. Het zijn de zwaarste kruisen, door middel van je zaad gekruist te worden. Het is vrucht van deze boom. Het is zaad van deze akker. En als dat ingeleefd en eens een ogenblik beleefd, dan jaagt je zoon je naar de troon, dan jaagt je dochter je naar de troon. Dan zeg ik: 'O God, ze zou niet zo verloren zijn als ik het niet was, ze zou niet zo goddeloos zijn als ik het niet was. Ze zou zo'n boos hart niet hebben als het niet van mij was'. Want zolang, ouders, de kinderen van ons zijn, zijn ze verloren. Maar zodra ze van Christus zijn, zijn ze voor eeuwig behouden. Patmos-kruisen, waar je zelden over kan praten. Je ademtocht is onderwerping. Je ademtocht is vereniging met het doen Gods, en uitzien naar de Goddelijke leiding. Eén van de zwaarste kruisen.

David zeide op zijn sterfbed: 'Alhoewel mijn huis niet is zoals het behoorde te wezen'. Hij keurt het af. Hij verwerpt zijn huis in het licht der Goddelijke Majesteit. En dit doet hij met liefde. Dit doet hij met een zoete onderwerping. Dit doet hij met zoete invloeiing des Heiligen Geestes. Hij ziet wie hij is, maar God laat hem ook zien Wie Hij voor hem geweest is en wat Hij voor hem gedaan heeft en wat Hij in hem gedaan heeft. Dat laat Hij hem ook zien. Hier krijgen we twee afgronden. De val is een woord zonder bodem. En de hel is ook een woord zonder bodem. Maar genade is ook een woord zonder bodem. En het welbehagen is ook een woord zonder bodem. O, dat bodemloos soeverein..... Wat wil soeverein zeggen? Dat God van Zijn Zelve is, en dat God eeuwig van Hem Zelve blijft, en dat God mag willen wat Hij wil, en dat Hij niet mag willen wat Hij niet wil. Soeverein wil zeggen van jezelf zijn. En doen als Die eeuwige Pottenbakker met het Zijne wat Hij doen wil, omdat Zijn wil de hoogst Goddelijke deugd is, waarlangs alle andere deugden worden uitgevoerd.

Alhoewel mijn huis niet is bij God, nochtans.... Daar heb je weer een woord zonder bodem. Dat woord nochtans. Hoe zullen we het zeggen? Nu komt onze armoede naar voren. In dat woord nochtans ligt een eeuwigheidsdiepte. Dat heeft een eeuwigheidsbreedte. Dat heeft een eeuwigheidslengte en een eeuwigheidshoogte. Dat woordje nochtans wil zeggen: Hoewel ik verdoemd ben, toch verzoend; hoewel ik een helleling ben, ben ik toch een hemelling; hoewel ik ben de grootste zondaar, ben ik toch een heilige; hoewel ik een verbondsbreker ben, lig ik toch in een verbond; hoewel ik Zijn Beeld vernield heb, wordt toch Zijn Beeld in mij hersteld; hoewel ik het voor eeuwig verzondigd heb, en geen recht heb op ene adem, word ik nochtans door die eeuwige Borggerechtigheid beademd'. Waarvan de apostel zegt: 'Gij zijt volmaakt in Hem, hoewel ik een overspeler ben, hoewel ik een hoer ben voor Zijn aangezicht, al word ik tegen gehouden voor de uitleving; hier ben ik alles wat slecht is, hier ben ik alles wat goddeloos is, hier ben ik alles wat verdoemelijk is, want arglistig is het hart, meer dan enig ding. Nochtans, hoewel ik geheel en al in de hel thuis hoor, zal ik toch naar de hemel reizen. Omdat, omdat, omdat.... God mens geworden is om naar de hel te kunnen gaan.

Omdat God mens geworden is (ik durf het haast niet te zeggen), het mysterie dat God Mens geworden is, het mysterie dat God een worm geworden is in Gethsémané en daar onder God kruipt. Daar op Golgótha, daar hangt een onkuise David; daar hangt een naakte Noach; daar hangt een vloekende Petrus, waarvan ik lees in Jesaja 54: 'En Zijn gelaat is verdorven, meer dan van enig iemand'. Dat zoete gelaat, dat Goddelijk gelaat,

dat volkomen gelaat, schoner dan alle mensenkinderen. Er heeft nog nooit een mens zoveel zonden gehad dan Christus, in toerekening. Nooit heeft een mens zoveel schuld gehad dan Christus gehad heeft, in toerekening. Nooit is er een mens zo zwart geweest dan Christus, onder de zonden van Zijn volk. Hij was geheel mismaaft, volk. Wanneer ge daar een indruk van krijgt, dan zakt de grond onder uw voeten weg. Dan zoudt ge het uitroepen: 'Voor mij hoeft U niet gekruist te worden, voor mij hoeft U niet naar de hel te gaan, voor mij hoeft U niet gezeseld te worden, voor mij hoeft U niet weg te zinken in de eeuwige dood; dat zal ik wel doen, want dat heb ik verdiend, maar U niet'. Dan moet de Kerk ingewonnen en overwonnen worden om zich te laten zaligen, zich te laten rechtvaardigen, zich te laten heiligen, zich te laten reinigen door een gerechtvaardigde barmhartigheid, door een gerechtvaardigde vergeving der zonden, door een gerechtvaardigde aanneming tot kinderen Gods, door de eeuwige verzoening door Christus met God.

En dat op zijn sterfbed. Dan zal het kunnen, volk. Zijn ganse zonderegister gaat voor zijn aangezicht heen. Maar niet onder de bediening van de Wet, maar onder de bediening van het Evangelie. En dan hebt ge wel de smart, maar niet de schrik. Dan hebt ge wel de vernedering, maar niet de verbleking. O, die Evangelische weg. Als uw weg ontdekt wordt naar de vergeving der zonden, dan zinkt hij enkel weg in het lijden en in het sterven van Hem Die als God niet sterven kon, maar Mens geworden is om te kunnen sterven. Onze handen aangenomen heeft om doorboort te worden. Onze lichaam aangenomen heeft en ons hart om doorstoken te worden. Ons hoofd aangenomen om gekroond te worden met een doornenkroon. Onze voeten aangenomen om vastgeslagen te worden op het hout. O God, aller-wonderlijkst is Uwe liefde. God doodt Zijn Zoon. Niet omdat Hij de Zoon is, maar Hij doodt Hem als Borg. En de Zoon verwerft als Borg een eeuwige gerechtigheid, die de ganse Kerk toegerekend zal worden tot een nooit meer eindigende eeuwigheid.

Nochtans. Dat nochtans is een eeuwigheidsdiepte hetwelk ontsluit dat vrije welbehagen des Vaders, der eeuwige vrije verkiezing, dewelke wortelt in de bodemloze bodem van de eeuwige soevereiniteit Gods. Waarvan de arme zondaar zegt: 'Ik heb God niet gewild, maar Hij heeft mij gewild; ik heb nooit naar Hem gegrepen, maar Hij heeft mij gegrepen; ik heb Hem nooit gezocht, maar Hij heeft mij gezocht; was Hij de Eerste niet geweest, ik was nog op het pad der goddeloosheid en der ongerechtigheid'. Hij is de Alfa en de Omega. Hij is de Eerste en de Laatste, volk. Hij staat voor de verkiezingen. Zijn eer is er mee verheerlijkt, en Zijn eer wordt er in beoogt. Om niet de eerste alleen, maar ook de laatste tot de eeuwige zaligheid te brengen.

Nochtans, zegt hij. Dat zoete nochtans. Dat onbegrijpelijke nochtans. Dat wondervolle, aanbiddelijke nochtans. Waarvan Jona getuigt in de buik van de walvis: 'Ik was uitgestoten van voor Uw aangezicht. Het was voor eeuwig met mij gedaan'. Voor eeuwig gaat de Kerk verloren. En uit dat welbehagen worden ze voor eeuwig gered, gezaligd. Voor eeuwig gaat de Kerk naar de hel. En voor eeuwig worden ze gehaald uit de hel. En dat door Hem, Die nederdaalt ter helle. En vandaar vindt Hij Zijn Bruid. Vandaar neemt Hij Zijn Bruid. Vandaar wast Hij Zijn Bruid. Vandaar zegt Hij: 'Ziet, Vader, Ik heb ze zwart ontvangen, en hier hebt U ze blank. Ik heb ze als raven ontvangen, en hier hebt U ze als duiven. Ik heb ze als zondaars ontvangen, hier hebt U ze als heiligen. Ik heb ze als goddelozen van U ontvangen, hier hebt U ze als rechtvaardigen'. Alzo zal die zoete Christus, Die aller-volmaaktste Heere Jezus, Zich doodlieven, opdat ze door recht geliefd zullen worden. En dan zalig worden omdat Hij het gewild heeft.

Nochtans, zegt hij, zal ik; zo'n goddeloos mens, die geen aarde waardig is, laat staan de

hemel. Zo'n mens, die de aarde niet waard is, die zijn adem niet waard is. Ben je het weleens geweest? Dat je niet waard meer was om adem te halen. Dat je een ogenblik moet zeggen: 'O God, mijn adem riekt naar de dood. Ik ruik geheel naar het graf met een Heman, afgezonderd onder de doden, en als de verslagenen die in het graf liggen'. Hebt ge uzelf wel eens ontmoet als een dode hond, als een Mefiboseth? Uzelve wel eens ontmoet als een vlo, die niet waard is dat hij dood gemaakt wordt. Wel waard dat hij dood is, maar niet waard dat hij dood gemaakt wordt. Ik denk aan een vriend, voor enkele jaren geleden, dewelke we eens op gingen zoeken, en op zijn ziek en sterfbed, meer dan tachtig jaar, vraagde hoe het ging. Hij zegt: 'Die zondaar moet van de wereld af, hij moet sterven, hij moet opgeruimd worden, hij moet weg van die wereld'. Aan elke ademtocht hangt de hel. En dat zonder benauwdheid, met een levendige smart en een levendig uitzien naar ontbinding, naar losmaking en heenvaring naar de gewesten der eeuwige heerlijkheid.

Kom volk, hoe slechter je bent, in je kennismening, hoe meer de dood meer vriend zal zijn dan vijand. Want al is het een vijand voor uw vlees, het is geen vijand van de geest. Want hij brengt uw geest daar waar ge anders nimmer komen zal. En Gods volk heeft tijden in d'r leven dat ze banger zijn van de dood dan naar hetgeen achter de dood ligt. Nu zien ze tegen de dood op. En is Christus er in: Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning? Toch kan er wat tegen die dood opgezien worden. En makkelijk preken is nog niet makkelijk sterven.

Nochtans, zegt hij, heeft Hij mij een eeuwig verbond ... Dat woordje eeuwig wil zeggen: daar kan je geen begin vinden en geen einde vinden. Dat woordje eeuwig, daar kan je geen midden vinden. Want de eeuwigheid heeft voor ons mensen straks een begin, maar geen midden en geen einde. O, de eeuwigheid heeft een ingang, maar geen doorgang en ook geen uitgang. Eeuwigheid is in de eeuwigheid zijn.

Nochtans. Dat nochtans. Dat voor eeuwig verloren nog te aanvaarden. Dat nochtans voor eeuwig de hel waardig.

En nochtans door dat verbond de hemel waardig. Dat verbond dat de Vader met de Tweede Adam opgericht heeft. Hoe noemt men dat verbond? Het verbond der werken? Nee. Voor Christus is dat het verbond der werken geweest. Hij heeft het verbond der genade voor ons, volk, door Zijn zweeten, door Zijn kruisiging, door Zijn sterven, door Zijn dood door, het oneindige lijden volkomen geopenbaard tot zaligheid van Zijn volk. Er was niemand die met God om kon gaan dan Christus. Er was niemand die met Zijn Wet om kon gaan dan Christus. Er was niemand die met onze schuld om kon gaan dan Christus. Een oneindig Persoon kan alleen aan een oneindige schuld voldoen. Een oneindig Persoon kan alleen een oneindige gerechtigheid aanbrengen. Een oneindig Persoon kan alleen een oneindige diepte peilen. Hij gaat onder Adam door. Hij zinkt en peilt de diepte van de val. En de Kerk zal dat welbehagen, dat verbond, als een gevend verbond, waarvan Christus het Hoofd is, een verbond dat nooit geledigd kan worden.

Geliefden, in de rechtvaardigmaking kan je schuld nooit te groot wezen. In de rechtvaardigmaking kan je nooit te zwart zijn. In de rechtvaardigmaking kan je nooit te diep verloren zijn. Hier hebben we een verbond dat wortelt in de Goddelijke Drie-eenheid, en een verbond dat steunt in het bloed, in de Borgtocht en in de Borggerechtigheid. Een verbond dat alle zonden wegneemt en er niet één maakt; wat alle schuld voldoet en geen penninkje overlaat. Een verbond waar de ere van Jehovah boven staat. En in de eer van Jehovah ligt het heil van al de bondelingen. 'Bergen zullen wijken en heuvelen zullen wankelen, maar het verbond Mijns vredes wankelt nooit.' David valt van het dak. Het is erg. God beware ons. Maar hij valt niet uit het verbond. Hij valt niet

uit Zijn hart. Hij valt niet uit Zijn Woord. Want dit verbond in verbondsbloed zal Mij zijn als de wateren Noachs. Dit verbond zinkt zo diep als een gevend verbond, wat een bondeling voor eeuwig gegraveerd heeft in de handpalmen van dat gezegende Verbonds-Hoofd. En dan dat wonder als die verbondstrouw zich openbaart, als die verbondsgetrouwe Jehovah getuigt: 'Ik, de Heere, wordt niet veranderd'. Als u moet zeggen: 'Mijn huis, mijn hart is niet bij God'. En dat nochtans Christus zegt: 'Gij zijt schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u'. Daar moet je eens over denken. Dat jij moet zeggen: 'Heere, noem mijn naam maar *slang*'. En Hij zegt: 'Wie zijn deze, die als duiven gevlogen komen tot hunnen vensteren?' Waar de Kerk moet zeggen: 'Heere, mijn naam is helleling'. Daar zal dit verbond zeggen, Die van een zoveel beter verbond Borg geworden is: 'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde'.

Dan mag een ieder je verdoemen. Dan mag een ieder je beschuldigen, je naar de hel wijzen; maar ondertussen heb je de hemel in je hart. Want dit verbond blust de hel, dit verbond dempt de hel, dit verbond verlost van de hel. Mijn verbond zal nimmer bezwijken, noch wijken. Zijn eer staat er boven.

Nochtans heeft Hij mij tot een eeuwig verbond gesteld, wat in alles wel geordineerd is.

Want daar ziet hij voor duizend jaar de Gezalfde Davids ter wereld komen. Hij ziet voor duizend jaar de hemelen gescheurd: 'Ere zij God in de hoogste hemelen'. Hij ziet voor duizend jaar die kribbe in Bethlehem gevuld. Hij ziet voor meer dan duizend jaar de Messias in Zijn omwandeling op aarde: 'De vossen hebben holen, de vogelen des hemels hebben nesten', en wat er verder volgt. Hij ziet voor duizend jaar de dood, het sterven, het lijden, hij ziet Golgótha. En dat voor duizend jaar tevoren. En dan ziet hij het zo nabij alsof het heden is. Dan ziet hij het zo nabij alsof het morgen al voltrokken zal worden. Want het geloof is zo'n zoete magneet, dat trekt de Goddelijke zaken zo nabij, dat of het al heden geschied is. Zou Ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken? Vertrouwen dat Hij, Die een goed werk begonnen is. God heeft Zijn eer verbonden aan Zijn Woord. En Hij redt Zijn Woord, en dat is de verlossing van Zijn Kerk. En als ze dan eens terug geleid worden, uit dat verbond, van eeuwigheid verkoren.

Je ziet dan eens de plaats waar je geboren moest worden. Je ziet dan eens terug wat je afgelegd hebt, de weg die je gelopen hebt, de noden die gepasseerd zijn, de onreinheid van je hart en van je huis; dan zal je met David moeten zeggen: 'Zo ik niet had geloofd dat in dit leven mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou, ik was in de wanhoop vergaan, ze hadden me aan een boom kunnen vinden, ze hadden me onder water kunnen vinden'. Want de Kerk komt tot aan de rand van de eeuwige verdoemenis. De Kerk komt tot aan de dorpel van een krankzinnigengesticht, dat ze zeggen: 'Gek worden en sterven, dat is mijn laatste'. Want zo'n mens als u bent is er nooit een tweede op aarde geweest. En ge ziet het, alles is voorbij gegaan. En ziet ge de wonderen des Allerhoogsten, dan zinkt u weg, dan drinkt u uit de eeuwige volheid genade voor genade. Dan ervaart de Kerk het, dat Hij u er door gehaald heeft, en dat je anders al lang zelfmoord gepleegd had, dan had je al lang een einde aan je leven gemaakt, dan hadden ze al lang in de eeuwige wanhoop gesmoord en in de zonde van je hart gestikt. Als dat nu allemaal zo aan je voorbij gaat.

Die Psalm 50, waar je gevonden bent, waar je opgehaald bent, en waar Hij je uitgehaald hebt. Welk een weergaloze liefde. Hij Zichzelf geopenbaard heeft. En met welk een hart u was. Voorwaar, wat schiet er dan over? Een vrij verbond. Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen. Dus alle roem voor eeuwig uitgesloten. Maar eeuwig bloeit de gloriekroon op het hoofd van Davids grote Zoon. Dan zal de Kerk er geen moeite mee hebben in de hemel, om hun kroon te werpen voor de voeten van het Lam. Dan zal de Kerk er geen moeite mee hebben om hun palmtakken op Hem aan te zwaaien, en

zichzelf nooit meer te zien en nooit meer van zichzelf te horen. Maar hunnen ogen zullen rechtuit zien, en nooit meer omzien. 'Zij zagen niemand dan Jezus alleen'. En die Hem ziet wenst nooit meer iemand anders te zien. En die Hem gezien heeft wenst Hem andermaal te mogen zien. Want Hij is een Vriend van middernacht. Hij is de Ster die opgaat als het middernacht is. Voor elk die in het duister dwaalt verstrekt deez' Zon een helder licht. Als het overal nacht is, van rondom en boven u, en niets meer verwacht wordt dan een eeuwige nacht, dan is het waar: 'Ik leef en gij zult leven'. Als er niets meer dan schuld en oordeel is, dan is het waar: 'Het is volbracht'. En het hoofd buigende gaf Hij de geest.

David prijst dat verbond. Daar ligt zijn leven in. Daar ligt zijn bescherming, zijn bewaring in. Daar ligt zijn behoud in. Hij zegt: *'Daarin is al mijn heil'*.

Alsof hij zeggen wil: 'Uit dat verbond vloeit de trouwe Gods'. Ik ontrouw, maar Hij zal Zich Zelf niet verloochenen. Hij heeft mij om Zijn Zelfs wil verkoren. Hij heeft mij om Zijn Zelfs wil geliefd. Hij heeft mij om Zijn Zelfs wil vrij gesproken, vrij gemaakt en aangenomen. Hij zal om Zijn Zelfs wil eeuwig, eeuwig, eeuwig Dezelfde zijn. Want Zijn eer heeft Hij er aan verbonden, om Zijn Kerk voor eeuwig te verlossen. Waarin al mijn heil is.

Maar hij zegt ook: 'Waar in al mijn lust is'. Het is alsof David wil zeggen: 'Uit dat verbond leef ik, uit dat verbond word ik geleefd, dat verbond dat nooit verbreekt, dat nooit feilt, dat verbond...'. Wat zeg ik? Christus is het Verbond Zelf. Zie hier nu de eeuwige trouwe Gods der Drie-enige Godheid. Ik durf het haast niet te zeggen. Maar laat ik het eens zeggen. Die het niet vat legt het maar naast zich neer. De verkiezing is de aller-zoetste weldaad. Neem de verkiezing weg en er wordt niemand zalig. Die predestinatieleer, waar de Kerk eeuwig God in zal verheerlijken. Het vaste fundament Gods. De Heere kent de Zijnen. Neem de verkiezing weg en we missen de wortel van de zaligheid.

'Zeg, man, ik ben zo bang van de verkiezing'. Dat hoeft niet. Je hoeft niet bang te zijn van de verkiezing. Als je er niet was, dan was er geen kans voor, dan was er geen hoop. Als de verkiezing er niet was, dan kon je nooit bekeerd worden. Maar nu zou je nog in die verkiezing kunnen liggen, om nog toegebracht te mogen worden. De verkiezing houdt zich soms lang schuil. Hij hield zich zo lang schuil bij de moordenaar, dat we zouden zeggen: 'Het is te laat'. Die man is bijna in de hel. En ziet, daar komt de nabijzijnde vrucht van de verkiezing: de Goddelijke roeping. Een herschepping, een hermaking. Wat is dat? Een instorting van een onsterfelijk leven. Dan gaat de mens sterven. Een instorting van een onverderfelijk leven. Dan gaat de mens zijn verderf inleven. Een instorting van een onvergankelijk leven. Dan wordt die mens vergankelijker met de dag. Dan verlies je je voorland. Overal waar je staat kan je de dood sterven.

Welaan, naar waarheid, de verkiezing, een weldaad die in de Vader bewonderd wordt, in de Zoon bewonderd; want ook is de verkiezing een Wezenswerk der Goddelijke Drie-eenheid. Al is het ook waar dat ze in de huishoudelijke bedeling meest den Vader toegeschreven wordt. Maar ook de roeping. Als Christus niet tussen de verkiezing en de roeping ingekomen ware, in de raad des vredes, dan zou de verkiezing vruchteloos en nutteloos en tevergeefs geweest zijn. Die zoete Jezus, die zoete Christus werd Zelf van de Vader verordineerd om te zijn een Middelaar tussen Hem en Zijn volk. Hij werd van de Vader gekozen om te zijn een Borg, en Hij gaf Zich als Borg. Hij werd door God met God gezalfd tot drie volzalige ambten. Volk, was Hij geen Profet, dan was je in je radeloosheid al lang omgekomen. Was Hij geen Hogepriester, je kon in eeuwigheid niet verzoend worden. Was Hij geen Koning, je kon in eeuwigheid niet zalig worden. Want dag en nacht loeren ze op je ziel. Dag en nacht word je vervolgt. Dag en nacht is die

helse Farao bezig om je tot wanhoop te brengen. Maar de verbondstrouw schittert boven alle weldaden. En één van de grootste weldaden is: 'Jakob heb Ik liefgehad'. En dan mag Jakob vallen, maar genade zal hem oprapen. Dan mag Jakob de hel verdienen, maar dan zal Christus de hel voor hem ingaan, en zal hem voor de Vader stellen en zeggen: 'Het is waar, hij heeft de eeuwige hel verdiend, maar hier hebt U Mijn handen; hij heeft de eeuwige dood verdiend, maar hier hebt U Mijn zijde'. En Christus zal Zich de Vader tonen. En, volk, als ik dat woord eens zeggen mag, ik durf het haast niet te zeggen, want ach, Sion is zo klein en Jakob is zo dun. Maar als dat gebeurt door het licht des Geestes, door dat zoete zaligmakende geloof, dan zijt ge weg van u zelf. En ik geloof dat dit de hemel is, als u weg bent van u zelf en je jezelf nooit meer terug vindt. Ik geloof dat dit de hemel is, dat je voor eeuwig uit de weg bent. Maar daar ben je ook een ogenblik uit de weg. En daar bewondert hij die tussenkomst van die Goddelijke Heere Jezus, de onderhandeling met de Vader over hem tot een vrijspreking door de Vader over hem, en tot een aanneming tot kinderen door de Geest des Vaders en des Zoons, waardoor zij roepen: 'Abba, lieve Vader'. Voorwaar, geliefden, als dit wonder beleefd wordt, dan wordt het een wonder, en dan kan je niet anders uitroepen dan: 'God is groot, God is groot'.

Maar ik moet nog een stap verder. Als je nu in de heiligmaking het meest een mens bent in de nacht, het meest een mens bent met een verloren ziel in de stand van je leven, het meest een mens bent met God zonder God (ik weet niet of je het vat), met Christus zonder Christus, met een kindschap zonder kindschap, met een beloofde hemel de meeste dagen in de hel verkeren, met beloofde gemeenschap als een balling over de wereld te gaan, met een beloofde rust verteren van je onrust, met beloofd gezelschap der Goddelijke Drieëenheid en hier moet zeggen: 'Eenzaam ben ik en verschoven, ja de ellende drukt mij neer'. Met de belofte van genezing, maar ongeneeslijke toorn. Met de belofte: 'Ik zal u nooit verlaten', maar als een verlatene de aarde te bewandelen. Voorwaar, geliefden, als Hij zich dan in Zijn verbond openbaart, dan zinkt u weg. Die trouwe houdt en eeuwig leeft, en nooit zal laten varen het werk Zijner handen. Dat zoete verbond, dat gevende verbond, dan komt Goël geregeld terug volk. Wij kunnen weglopen, maar nooit meer terug komen. Wij kunnen heengaan, maar nooit meer terug gaan. O, die schande, die schande. Die zal als de schande begraven worden, en dan zal de eeuwige Trouw je binnen brengen. Want Hij heeft het beloofd. En Zijn Woord, volk, is meer waard dan duizend werelden. Heus waar. En één uitverkorene heeft bij de Vader en bij de Zoon en bij de Heilige Geest meer waarde dan tien miljoen werelden. Want zo'n uitverkorene door de Vader is van de Vader door de Zoon geliefd, is van de Zoon door de Heilige Geest geliefd. Deze liefde der Goddelijke Drieëenheid, waarin hij eens eeuwig wegzwemmen zal, en waar zijn scheepje eens eeuwig stranden zal in de oceaan van de Goddelijke liefde. Waar hij eens Thuis zal zijn en nooit meer van Huis.

Denk eens aan broer Toes. Ik heb vandaag nog een kleinkind van hem getrouwd. En toen ik de versjes opzocht, toen dacht ik nog aan die geliefde vriend, waarvan ik hoop dat hij het nog eens zijn zal en eeuwig blijven zal. Toen komen me die regels nog zo lief voor: *Bij het naderen van de dood volkomen uitkomst geven.*

Kinderdijk, hij hoeft niet meer te zingen: 'Gij weet, o God, hoe ik zwerven moet op aarde'. Hij hoeft niet meer te zingen: 'Och, slaat op mijn ellende de ogen'. Hij treurt niet meer. Zijn treuren is heengegaan. De verbondstrouw heeft steek gehouden en hem voor eeuwig behouden.

Nu nog een paar woorden. Want het kan toch niet gezegd worden. Ik moet altijd met het

begin weer ophouden. Je bent net begonnen. En zo is het met ons leven ook, mensen. We zijn even op de wereld, en we gaan er zo weer uit. We hebben maar even een Bijbel, en we verliezen weer de Bijbel. We hebben maar even te preken, en dan gaat de kerk weer uit.

Ach, ik heb een vriend in Elspeet. Die was eens een keer in de kerk 's woensdagsavonds. En toen was die man z'n hart verklaard. Je hart kan verklaard worden. Als je raadsels hebt kunnen ze opgelost worden. Het zijn meest bekleemde harten van de Kerk. Het zijn meest beangste harten. De weg naar de hemel is zo smal. Je moet er op gezet worden. Je moet er op gehouden worden. En aan het eind door genade voor eeuwig behouden worden. Maar wat zei die vriend? Toen kwam hij in de consistorie en hij weende als een kind. Dan ben je kind als je weent. Dan zeg je: 'Ach, hij begint kinds te worden'. Ik wou dat ik er elke dag wat van kreeg. Het kindse zit in het verstand, maar het kindschap zit in het hart. Het kindse is de verkalking des hoofds, maar het kindschap is verheerlijkt in het hart. Dat zit dieper. En toen weende hij in de consistorie, en zei: 'Ach, wanneer zal de Kerk nu nooit meer uitgaan? Altijd gaat hij maar weer uit'. Die man had er in willen blijven. Daar lag zijn ziel, daar lag zijn leven, daar lag zijn hart.

Waar in al mijn heil is. Om uit de trouw van de eeuwige Jehovah te ontvangen onderhoud en tenslotte voor eeuwig behoud. Want als het van daar gaat vloeien, dan vloeit het weer naar boven. Als het van daar uit gaat leven, dan gaat je leven naar Boven. Als je van daar uit wat krijgt, dan ga je trekken naar Boven. Als je van daar uit getrokken wordt, dan trek je aan Hem. Waarvan de apostel zegt: 'Indien gij dan met Christus opgewekt zijt'. En dan verliezend, in de stand van je leven, voor eeuwig je natuurlijk leven, en voor eeuwig overhouden het geestelijk leven. Om voor eeuwig te verliezen het leven van de oude mens, en een aanvang te maken daar waar men eeuwig in God leeft. En, en, en, de Godheid is eeuwig ruim. Daar kan nooit het eind van bewandeld worden. Want het zal niet zijn God en de Kerk, maar de Kerk in God en God in de Kerk.

En wat zegt nu David? ***Hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.***

Het is er nog niet, maar toch had hij er al veel van. Het is er nog niet, maar het trok zo op hem aan, dat hij zegt: 'Het zal zeker eenmaal zijn'. Want Hij belooft niet om niet te vervullen. Hij belooft om te vervullen. Zou Ik het zeggen en niet doen? Ik zal nooit herroepen wat Ik eenmaal heb gesproken. En dan moet bij Abraham altijd weer de belofte vernieuwd worden van Izak. En in de stand van je leven, al is het dat je naar je staat mag weten vrijgesproken te zijn, en je schulden voldaan, en aangenomen zijn tot een erfgenaam Gods, en een medeërfgenaar Christi. Voorwaar een zoete weldaad. De Kerk mocht er naar staan, en geen rust te hebben voordat die Borggerechtigheid je ziel bekleed hebt. Maar dan hoef je niet te denken dat je er al bent. Nee, ge zijt er niet eerder, volk, voordat ge de adem uitblaast, en met een David, of met een Jakob, mag zijn uw laatste woorden: 'Kom Heere Jezus, ja kom haastelijk'. Hij zag zo kort bij zonder twijfel en zonder wankeling, alsof hij zei: 'Nog een ogenblik, en alle bergen zullen vlieden, en alles zal vlak gemaakt zijn, en dan eeuwig bij den Heere te zijn'. vertroost elkander met deze woorden. Alsdan zal er geen scheiding meer wezen.

AMEN.

Slotzang Psalm 68 : 7

*Gelijk een duif, door 't zilverwit,
En 't goud, dat op haar veed'ren zit,
Bij 't licht der zonnestrallen*

*Ver boven and're voog'len pronkt,
Zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt,
Weer met uw schoonheid pralen.
Wanneer Gods onweerstaanb're hand
De vorsten uit het ganse land
Verstrooid had en verdreven,
Ontving zijn erfdeel eed'ler schoon,
Dan sneeuw, hoe wit zij zich vertoon',
Aan Salmon ooit kon geven.*

2. De Heere loven om Zijns Zelfs wil

Zingen Psalm 22:14

Zingen Psalm 68 : 15

De stof waarbij wij ulieder aandacht een ogenblikje, op de doorreis naar de eeuwigheid, nochtans zijnde in de tijd, willen bepalen is u voorgelezen van één der Psalmen. En wel de kortste, maar niet de minste. Want er staan geen mindere Psalmen in de Bijbel. Ze zijn allemaal Goddelijk. Ze zijn allemaal geestelijk. Ze zijn allemaal bevindelijk. En als het toegepast wordt zijn ze allemaal ziels-zaliglijk. Het zijn Goddelijke Psalmen, die houden d'r waarde. Zo min als God verouderd, verouderen de Psalmen ook niet. Ze zijn altijd nog nieuw, en je bent gelukkig als ze weer eens nieuw gemaakt worden. Dan blijft die Psalmbundel een apotheek. Waarvoor wie is er nu een apotheek? Niet voor gezonden. Niet voor sterke mensen. Een apotheek is voor zieken. Daar kan je alleen maar terecht met een receptje van de dokter, dan kan je laten zien wat je nodig hebt. Zo is die Psalmbundel een Goddelijke bundel waar alle standen, waar alle noden, waar alle verdrukkingen, waar alle vijanden in verklaard liggen, en in het leven van Gods Kerk geopenbaard worden.

Die 117e Psalm dan, waarbij wij uw aandacht een ogenblikje bepalen, dewelke aldus luidt:

Looft den Heere, alle heidenen: prijst Hem, alle natiën!

Want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des Heeren is in der eeuwigheid! Hallelujah!

Zie daar, een Psalm voor heidenen, waarbij wij een ogenblik uwe aandacht bepalen.

Zingen Psalm 22 : 14

Wat is bekeerd worden? Dat is onbekeerd worden zolang je op aarde bent. Wat is dan een christen worden? Een heiden worden. Een heiden? Jazeker. Een echte christen is een heiden. Wat is dan zalig worden? Rampzalig worden, om zalig gemaakt te worden. Maar wat is dan de reis naar de hemel? 't Meest naar de hel. Om dan aan het eind van dit helse leven naar de hemel te reizen zonder hel. De weg naar de hemel, als die net zo breed was als de weg naar de hel, dan waren we het na veertien dagen tijd in de hemel moe. Want de weg naar de hel is breed. Ach ja. Daar kan je huppelende en lachende naar toe. Daar kan je met radio en televisie naar toe. O, de weg naar de hel, dan heb je alles mee. Je hebt de duivel ook mee, en je zelf ook, en je familie ook, en de wereld ook. Het gaat allemaal bergafwaarts. Met godsdienst reizende naar de plaats der eeuwige duisternis. Maar onze tekstpsalm handelt niet over christenen, maar over heidenen. Ik zal het makkelijk proberen te zeggen. Dat zijn in de eerste plaats uitverkoren heidenen. Dat is een weldaad die in de eeuwigheid ligt. En dat is een weldaad die uit de eeuwigheid komt. Gelukkig hè? Dat is een soevereine weldaad van eeuwige soevereine liefde. God mag kiezen wat Hij wil. Daar is Hij God voor. Dat hoeft Hij aan mij niet te vragen, en aan u ook niet. God is van Hemzelf, niet door een ander en niet van een ander. God is van Hemzelf. Dus heeft Hij het aller-volmaaktste leven in Hemzelf. Dat leven dat nooit buiten Hem geleefd kan worden, want dat leven is God eigen, zijnde het Wezenste leven der eeuwigheid. God is groot hè. O ja. Gij hebbende, naar Romeinen 8, de sleutel der waarheid. Daar kunt u lezen dat God een verkiezing gemaakt heeft. Ik geloof dat dit wel goed is, want God is

goed. Dus wat Hij doet moet ook goed zijn. Maar je bent gelukkig als je het eens goed mag keuren. Je bent gelukkig als je het God eens gunnen mag dat Hij God is. En met die oude dominee Van Noord, als hij eens goed gesteld was, dan zei hij: 'Ik gun God alles, maar ik kan Hem niets geven'. Dat is de taal der ouden, maar die zijn ongeveer allemaal binnen. Ze hebben die taal ook mee genomen, want je hoort het haast niet meer. Er is gelukkig hier en daar nog wel een mens die met genade is. Dat zal er wel blijven ook. Maar met die zaken, met die oefeningen, met die onderwijzingen; die zijn daar waar ze nooit meer terug komen. Ze hebben het te goed. Wat in God is kan geen begeerte meer hebben. Wat in God is kan geen verlangen meer hebben. Wat in God is moet aan God genoeg hebben. Anders heb je de ware God niet. God bezitten is God overhouden. En God bezitten is God prijzen. Dat gaat vanzelf. Hij heeft naar Zijn eeuwige soevereine liefde dat aantal der verkorenen vast gezet. Niet te veel en niet te weinig. Heb je dat weleens geloofd? En daar het aantal der verworpelingen zoveel meer is... God wil het met dat kleine aantal doen. Het is een groter wonder om er één van een klein aantal te zijn, dan één van een groot aantal te wezen. Van dat kleine aantal inlevende, door Goddelijke genade belevende, dan moet zo iemand zeggen: 'Waarom was het op mij gemund, daar er zoveel gaan verloren die veel beter zijn?' Ja hoor.

Want een wedergeboren heiden...

Niet wedergeboren christenen. Maar wedergeboren heidenen, dat zijn de christenen. En zijn door Christus gekocht, betaald, en met genade opgezocht. Hij heeft ze van eeuwigheid apart gelegd om de glans der eeuwige deugden in te verheerlijken. En het wonder dat nooit begrepen is, en ook nooit begrepen zal worden, noch op aarde, noch in de hemel; dat een verterend vuur een zondaar omhelzen kan, kussen en vertroetelen, en hem noemen kan: 'Zijn kind en Zijn erfgenaam'. Zie daar, het wonder dat uitgedacht is door Hem Wiens Naam is Wonderlijk. Daaruit vloeit het aller grootste wonder, dat God klein wordt. Wat zeg ik? Dat God zo klein wordt, en daar in Bethlehem neer gelegd wordt. Hij, de aller grootste, de aller hoogste, om die verkorenen van Zijn Vader te zaligen, is de Minste geworden op aarde om het aller minste schuim, met behoud van Gods eer, tot genadigheid te maken. O, het is zo'n wonder als er een mens bekeert wordt. Dat is zo'n wonder. God kon makkelijker tien werelden scheppen dan één gevallen mens zalig maken. Dat kan de almacht Gods niet. Dat kan de goedertierenheden Gods niet. Dat kan de liefde Gods niet. Dat kan alleen door de borgstelling, door de dood van Zijn eeuwige Zoon. Daardoor maakt Hij doden tot zonen en tot erfgenamen Gods. Wanneer zulken een versje zingen, dewijl het haar wortel heeft in de bodemloze bodem van het eeuwige welbehagen Gods, waarvan de Waarheid immers getuigd: 'Jakob heb Ik lief gehad', dan zal Jakob ook God lief hebben. Door God zal hij God lief hebben. En Ezau heb ik gehaat. Dan zal God zijn persoon haten, en zijn werk haten, en zijn einde haten. Het gaat met Jakob net andersom. Hij lieft de persoon, de werken uit het geloof strek ken allen tot Zijn heerlijkheid en tot de zaligheid voor Zijn Kerk. Maar als de verkiezing niet nader kwam, dan zou de verkiezing op zichzelf blijven staan, en dan zou dezelve nooit in zijn vruchten geopenbaard worden.

Wij kunnen toch niet in de raad Gods blikken? Heb je weleens het Boek des Levens gezien? Misschien is er een die zegt: 'Ik zou er toch weleens graag inzien'. Waarom? 'Ja, dan denk ik een beetje geruster te leven'. Leef je dan nog niet gerust genoeg? Leef je nog niet werelds genoeg? We zouden het graag willen weten of onze naam er in staat. Waarom? Om bij onszelf te denken: 'Ik ben wel oud, maar ik sterf niet onbekeerd, want ik sta in dat Boek'. Maar nu ligt de onzekerheid van ons sterven, de onzekerheid van de verkiezing, beiden liggen voor ons en kunnen alleen maar in ons door stervende recht vaardigheid of door de eeuwige verkiezing naar de oneindige barmhartigheid Gods

verheerlijkt worden. Heidenen. Uiverkoren heidenen die Gode heeft willen hebben en willen houden en ze ook wil behouden. Die van zichzelf moeten zeggen: 'Ik heb Hem nooit gezocht, nooit begeerd. Als het aan mij gelegen had, had ik misschien bij de televisie gezeten. Als het aan mij gelegen had, was mijn reize rechtstreeks naar de hel geweest'. Maar, geliefden, God heeft Hemzelve, als een Goddelijk vrijmachtig Wezen, de eer aan Zijn verkiezing verbonden, en boven de de predestinatieleer staat: 'De ere Gods'. Daar leven ze in de hemel van, van de ere Gods. Dat is het brood der verlost en het brood der engelen, de eeuwige ere Gods. Dat was ook het voorhoofd van het lied der engelen in de velden van Efratha: 'Ere zij God'. En die ere is eeuwig. En zij zijn verkoren om tot ere Gods van dood levend gemaakt, geroepen, gerechtvaardigd, geheiligd, en straks voor eeuwig verheerlijkt. Dat is wat. Daar zijn geen woorden voor. Looft den Heere, alle heidenen. Hier worden de heidenen opgewekt, die uit de eeuwige vrije genade opgeraapt zijn ten leven. Die uit vrije genade genade ontvangen hebben. Die uit vrije genade gearresteerd zijn. Die uit vrije genade onder het licht van God weggebracht zijn door een onwederstandelijke roeping, en die instorting van een nieuw leven, die openbaring van een Goddelijk instortend leven. Daar gaat de dood leven. Daar gaat het graf leven. Daar gaan je zonden leven. Daar gaat de eeuwigheid leven. Daar gaat de Rechter leven. Daar gaat alles leven, en dan kan je niet meer leven. Heb je het ook weleens gehad? En sterven kan je ook niet. Ach geliefden, als God de nabijzijnste vrucht van de verkiezing in de uitverkorene instort, dan raakt hij de lust uit zijn huwelijk kwijt, dan raakt hij de lust uit de zonde kwijt, hij raakt de lust uit de wereld kwijt, hij raakt de lust uit zijn eigen leven kwijt. Hij wordt een vreemdeling. Hij wordt een ellendeling. Hij wordt een vluchteling. En in zijn kennismaking een helleling. Dan begint het goed te gaan. Je komt er niet veel meer tegen. Je komt maar zelden een mens meer tegen die sterven moet. Je komt maar zelden een mens meer tegen die weet wat de hemel is, en ook weet wat de hel is. Je komt maar zelden een mens meer tegen die weet wat de eeuwigheid is. Dan kan je zien hoe schaars de bevinding en ook hoe schaars de bedeling des Geestes vandaag geworden is. Die heidenen hebben ervaren: 'Ik ben de Eerste'. Och, gelukkig. Ware Hij dat niet voor je, dan kon Hij ook niet de Laatste wezen. En wanneer dat wedergeboren leven, als vrucht van de verkiezing... Dat lees je in Psalm 86: 'Alle de heidenen Heere, die Gij gemaakt hebt'. God maakt heidenen. God maakt zondaars. Goed luisteren hoor. God maakt huichelaars in zichzelf. God maakt overspelers in zichzelf. Het zijn degenen die altijd roepen: 'O God, maak mij toch eens waar tot in het binnenste van mijn hart'.

Zouden er nog huichelaars aan de Kinderdijk zijn? Het zal wel niet veel wezen, want het is in Ede ook weinig. Maar ze lopen op de weg naar de hemel hoor, huichelaars. Staat dat in de Bijbel? Jazeker, het staat in de Bijbel. Ik zal het je zeggen, want ik praat de Bijbel maar een beetje na. Heb je Psalm 51 weleens gelezen? Zegt David daar niet: 'Gij hebt lust, Heere, tot waarheid op mijn lippen'? Nee, hij zegt: 'Tot waarheid in mijn binnenste'. En dan moet je het menigmaal uit schreeuwen: 'O God, o God, maak mij toch eens van een huichelaar een zondaar, maak mij toch eens van een geveinsde oprecht, maak mij toch eens tot een goddeloze, opdat de rechtvaardigmaking tot vernieuwing, of voor de eerste reis, geopenbaard mag worden'.

Looft den Heere.

Wat is loven geliefden? Daar zijn geen woorden voor. Want ik denk dat dit ook bij het loven hoort, als David zegt: 'Ik beken aan U oprecht mijn zonden'. Dan wordt God geloofd, God verheerlijkt en God gerechtvaardigd. Ik denk dat dit bij het loven Gods hoort, om God te laten regeren in hart, in huis, in kinderen, en wat ook is op de wereld.

En als dat eens met toepassing gebeuren mag... Daar smelt die ziel naar, in alle ootmoedigheid, in alle boetvaardigheid en vernedering des harten. En zeggen: 'O God, waar hebt U toch zin in gehad. Ik heb nooit aan U gedacht, nooit. Ik heb Uw Wetten overtreden, Uw verbond verbroken. Als het aan mij gelegen had, had ik U allang vermoord en gedood. En nu bent U voor Godmoorders en Christusdoders de eeuwige Zaligheid met behoud van Uw recht, met behoud van Uw waarheid. Kan U nu zo doen aan mij: 'Gij zijt geheel schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u'? En zelf ben je maar één stuk gebrek. In uw denken, in uw lezen, in de beste verrichtingen of verplichtingen, niets dan één stuk gebrek.

Wat is de Heere prijzen?

Jezelf misprijzen. Wat is Hem roemen? Jezelf doemen. Wat is Hem lief hebben? Jezelf haten. Wat is Hem aankleven. Je leven haten; dat Zijn leven alleen het leven van het leven is. De onderhoudende genade maakt genadeloze mensen, opdat ze niet buiten genade kunnen staan noch gaan, maar elk uur van genade nodig hebben. Looft den Heere. Dat is het zoetste werk. Het is het beste werk ook. Als je dat één keer gedaan mag hebben... Zeg dat het twintig jaar geleden gebeurd is, dat je in waarheid de Heere mocht loven; dan zult u heden nog denken: 'Ach, werd ik derwaarts weer geleid, dan zou mijn mond U de ere geven'. Want God loven smaakt naar God. Het Godloven is een vrucht van God. Geliefden, Gods lof geeft een dadelijke heilbegeerte om door Christus voor eeuwig weg te zinken in God. De Heere loven, dan ben je maar alleen op de wereld. Al heb je een beste man of vrouw. De Heere loven, dan heb je aan de Heere genoeg. Je mist je man niet. Je mist je kinderen niet. Want Hij verzadigd u door Hemzelve met Hemzelf. Heb je het weleens gehad? Heb je het weleens beleefd? Eens even aan God genoeg? Meer niet. Maar het is er ook genoeg. En zolang Hij er is verlang je ook niets anders. Want dit mag ook tot de wonderen behoren: 'Looft den Heere'. Daar heb je de Jehovah: 'O, Ik zal zijn die Ik zijn zal'. God heeft Zichzelf tot een Jehovah gezet. God heeft Zichzelf tot een Jehovah geopenbaard. God verheerlijkt Zichzelf als een Jehovah in Zijn Woord. Waarvan de waarheid immers zegt: 'Ik, de Heere, word niet veranderd'. Wij veranderen wel duizend maal op een dag. Er is geen wispelturiger mens dan een wedergeboren mens. Dat is waar hoor. Er is geen wispelturiger mens dan een bekeerd mens. Zo is het alles, zo is het niets. Zo kan er alles, en zo kan er weer niets. Zo is hij voor eeuwig behouden, zo is hij weer voor eeuwig verloren. Zo is hij schatrijk, en zo is hij straatarm. Waarvan eenmaal verhaalde een Ledeboer, hoe is die naam? Hij zegt: 'Gij zijt op en neer'. Voelt u wel. En leest de Bijbelheiligen eens. Ik ben blij dat we ze hebben hoor. Ik zou vaak niet weten waar ik blijven moest, zoals de Bijbelheiligen in de Schriftuur, dewelke dan naar de hel zinken en dan naar de hemel reizen; dan als ellendelingen over de wereld, en dan weer een ogenblikje rust onder de vleugelen des Heeren. Waarlijk, een wedergeboren mens is een opgejaagd mens, een voortgejaagd mens, die heeft elke dag een duivel in zijn hart, een duivel op zijn rug en een duivel volgt hem op zijn voeten.

Je zou zeggen: 'Hoe kunnen ze er door?' Omdat ze er door gehaald worden, anders kwamen ze er niet door. Leest de Psalmbundel eens. Ik wil er één noemen om des tijds wille. Denk eens aan Psalm 27 het 7e vers. Zo ik niet had geloofd. Hoort u wel? Daar ligt een ademtocht in. Zo ik niet had geloofd dat in dit leven mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou, o God, ik had geen moed meer. Mijn moed was voor eeuwig weg gezonken. Maar als je nu nooit je moed verliest, dan kan nooit nieuwe moed ontvangen. Al Gods volk verliest d'r moed, en ook d'r hoop. Luister maar naar de 116e Psalm. Toen alle hoop mij gans ontviel. Daar gaat hij. Wanhoop, wanhoop, wanhoop. Toen hebt Gij mijn pad, van die wanhopende zondaar, gekend, en hem met de langste armen Uwer

eeuwige genade uit den afgrond opgehaald; anders had hij daar voor eeuwig weg gezonken. Ja, de Heere is niet bang hoor om het met Zijn Kerk ver te laten komen. O nee. Want Hij is zeker van zijn redding. Hij is zeker van Zijn hulpe. Hij komt nooit te laat, maar ook nooit te vroeg.

Ik had het laatst nog met mijn jongste dochter. Ach ja, als een mens kinderen heeft, dan zit hij tot zijn dood in de zorgen. En als je kleinkinderen hebt, dan gaat het weer net zo, want die zitten net zo diep als je eigen kinderen. Ik weet niet hoe dat het met jullie is, maar bij mij is dat zo. En die kreeg nierstenen. Eén van de smartelijkste pijnen. Wat zegt Asaf? Toen ik in mijn nieren geprikkeld werd. Nieren zijn de edelste delen van het menselijk lichaam. Het zijn de zetels van verlangen. Het zijn de zetels die uitzien naar water. Het zijn de zetels van de begeerte. Job zegt: 'Mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot'. En wederom zegt de waarheid: 'Des nachts (hoort u?) onderwijzen mij mijn nieren'. In de nacht hoor. Altijd in de nacht. Waarvan Job getuigt: 'Niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de Psalmen geeft in de nacht'. Maar goed, dat kind krijgt nierstenen. Had ik het af kunnen bidden, dan had ik dat gedaan. Ik had haar voor die pijn niet over, maar God had haar er voor over. Ik had het wel dadelijk anders willen hebben, maar God deed het niet anders. Hij liet me maar tobben en zuchten zonder zuchten, en roepen zonder roepen, en dan de plaats zien liggen waar het ligt, en een eeuwige onmogelijkheid om er te komen.

Hebben jullie dat ook weleens? Dat je zegt: 'Heere, nu zie ik het liggen'. En waarom kan je er niet komen, volk? Omdat je nog teveel in jezelf hebt, nog teveel van je eigen houdt. Je zou zo graag een briefje schrijven: 'Heere, kunt U ze niet ogenblikkelijk verlossen? Kunt U ze niet ogenblikkelijk uithelpen, want de pijn is zo groot?' Maar de Heere pakt geen briefjes aan, of het moet een leeg briefje zijn. Maar die heb je niet alle dagen. Och nee, geliefden. In de nacht een spuitje, op de dag een spuitje. Foto's in het ziekenhuis. De steen was te groot. Die kan zo niet komen. Dan moet je maar geopereerd worden. 't Is nog een wonder als iemand geopereerd kan worden. Maar ik had ze daar ook niet voor over. Wat een getob. Dat weet alleen iemand die van Sion is, dat er wat afgetobt wordt en er afgewurmd wordt. En dan 's zondagsochtends, dan moet je naar de preek stoel. Allemaal nierstenen, allemaal nierstenen. En daar komt ze niet door, en je hebt dat mensje verwend. En nu zal ze net als Jozef eerst de deur uit moeten. Je zal d'r moeten verliezen. Want je gaat er elke dag even naar toe. Dus je hebt ze verwend. Wat moest ik zeggen? Ik kon niet anders zeggen dan: 'Ja'. En dan moet je naar de preekstoel, en dan sta je daar met een stom gebed. Wat is een stom gebed? Dan weet je niet meer wat je zeggen moet. Dan ben je opgehouden met je verstand. Dan ben je opgehouden met je woorden. Heb je dat ook weleens gehad, dat je geen woord meer had, en geen zucht? Dat je daar zomaar zat? Dan zeg je: 'O God, ik weet het ook niet meer'. Maar ja, dan kom je op de preekstoel, dan moet je toch een gebed doen. En het was niets dan stenen in mijn hart en nierstenen. Verder niets.

En daar behaagt het Gode als een onverbreekbare, Goddelijke zoete trouw voor zulke ellendingen, hellelingen en verdoemelingen, die het onderste van de verdoemenis zich waardig gemaakt hebben, een opening te schenken aan de troon. Dan ga je zakken, en je zakt almaar dieper, en je gaat het verliezen, en je kind ook, en die nierstenen ook. Dan houd je God alleen over. Heb je dat ook weleens gehad? V

olk, je enigste winst in de beproeving is jezelf verliezen en achteraan komen hoe het ook moog tegenlopen. En wat denk je? Dan krijg je een hoop uit de opening. Dan krijg je een hoop dat je zegt: 'Zou de Heere nog wat doen?' Maar ja, dat kon niet, ze moest geopereerd worden. En, volk, het moet nooit kunnen, wil God het kunnen doen. Het moet nooit kunnen voor God het wil doen. Dat heb je nu al duizend keer ervaren, volk;

zolang het nog kan deed God niets, maar zodra het niet meer kon dan was het goed hier binnen. Maar uit die opening ga je dan weer hoop halen. Dan denk je: 'Die steen moet komen, er is een hoopje'. 's Maandagsmorgens word ik met dezelfde ellende wakker. Niets anders dan nierstenen. Ik zeg: 'O God, hoe moet ik de dag beginnen? Hoe moet ik hem voortzetten?' En toen kwam er een regel uit Psalm 73: 'De rechterhand des Allerhoogsten verandert'. Dat is geen Wezensverandering, maar dat is werkverandering. Dan wordt het van duisternis licht. Dan wordt het van nood uitkomst. Dan wordt het van pijn zonder pijn, en dan wordt het van steen zonder steen. Dat is werkverandering. Maar ja, ik kan ook niet wachten.

Dus ik er vroeg naar toe. Maar het was erger geworden. Dan zeg je: 'Man, daar zit je dan weer, alweer mis gehad. Veel erger geworden'. Ben je ook weleens moedeloos? Zijn jullie ook weleens hopeloos? En ben je het ook weleens moe? Dat getob altijd. Een paard schudt zijn last van 'm af, maar een ezel draagt zijn last, die bukt onder zijn last. Daarom ben ik meer een paard om af te schudden, dan een ezel om er onder te bukken. Ik ga daar ergens even buiten kijken en ga weer weg. En dan neem je dat mee. En toch bleef die waarheid hangen: 'De rechterhand des Allerhoogste verandert'.

En daar kom ik om half twaalf terug. En ach, geliefden. Het moet nog gezegd worden hoor, wat God kan. Het moet ook nog gezegd worden hoe goed dat God is. Het moet ook nog gezegd worden wat God doen wil. Ze komt me in de gang al tegen en zegt: 'O paps, de steen is gekomen, de steen is gekomen'. Ik zeg: 'Dan is God gekomen, dan is God gekomen'. Die kan wat niemand kan. Zal je het onthouden, volk! Ach ja, je hoort het terwijl je het hoort, en als je morgen in andere nood komt, dan zink je weer in je eigen ongeloof en wantrouwen weg.

Looft den Heere, Jehovah. Gij geroepenen? Nee, gij heidenen. Het zijn dus geroepen heidenen. Het zijn wedergeboren heidenen. Het zijn heidenen met zaligmakende genade. Het zijn heidenen die God bewonderen dat Hij naar hen en in hen Zijn werk hebt willen verheerlijken. Maar als je nu gerechtvaardigd bent, dan ben je toch geen heiden meer zeker? Even kijken hoor.

Looft den Heere alle heidenen.

Ik durf het haast niet te zeggen. Hoe meer genade, hoe meer heiden. Hoe meer genade, hoe goddelozer dat u wordt. Hoe meer liefde, hoe liefdelozer u wordt. Hoe meer bloed, hoe vuiler dat u wordt. Hoe meer gerechtigheid, hoe naakter dat u wordt. Opdat alleen de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus overblijft. Ach, die blijft over tot in der eeuwigheid.

Looft Jehovah, gij heidenen, Dewelke het eeuwig waardig is geloofd, geprezen en verheerlijkt te worden. Al was er geen hemel, want God is de hemel. En de daden Gods geven bij ogenblikken een hemel op aarde.

Prijst Hem, alle natiën. De ganse herschepping... Trouwens de schepping ook. Alles wat God doet, gedaan heeft en nog doen zal, daar blijft altijd boven staan het prijzen van God. God wil geprezen zijn. God wil verheerlijkt zijn. Als je het niet kan overnemen leg je het maar naast je neer. Dat Gode naar Zijn oneindige barmhartigheid en naar Zijn eeuwig soeverein welbehagen enkel doemelingen wil redden om daar Zijn grootheid in te openbaren. Alleen ellendelingen, om dezulken vrij te maken door Zijn dood. Alleen de grootste zondaars, om dezelve schoon te maken tot een eeuwige onberispelijkheid voor het aangezicht Gods. Een wonder hè. O ja, daar zijn geen woorden voor.

Maar als je nu vanavond thuis mag komen, dan moet je Openbaring 7 eens lezen, en dan begin je maar bij het 9e vers. Daar staat: 'Na dezen zag ik een schare van... Oud Gereformeerden?' Nee hoor. Van Gereformeerde Gemeente in Nederland? Nee hoor.

Van Hervormden dan? Nee hoor. Het zijn toch allemaal hemelingen? Inderdaad. Maar daar is het één schare. Geen kerkgroepjes meer hoor. Maar alle muren zijn in elkander gestort. En daar is één Kerk. De Kerk van Jezus Christus, die door Zijn bloed gekocht en door Zijn dood betaald is.

Ik was van de week nog bij onze oude broeder Aangeenbrug. Ook weer in het ziekenhuis gelegen. Maar dat is toch nog een man, Kinderdijk, met onderhoudende genade. Dat is echt waar. Dat is in de onderhouding nog een knecht des Heeren. Maar die moet de raad Gods ook naar het eind zuchten. Die moet de raad Gods ook naar het eind schreeuwen. Want de weg naar de hemel is doorgaans hier geen zangschool, maar een kleuterschool, waar je geholpen en doorgeholpen en uit genade geholpen moet worden. Dan kan je niet hoog op een ander neerzien. O nee. Vroeger kon je zo makkelijk wat over een ander zeggen, volk. Dat gaat allemaal over, want je hebt zoveel met je eigen te doen en met je gezin, dat je zegt: 'Laat ik mijn mond maar houden'. Want met een weinigje naar binnen zien zeg je: 'Ik heb alle kwalen, en ik bezit alle kwalen die een ander ook heeft. Als de mijne de minste maar niet zijn en de grootste maar niet zijn'. Een wedergeboren mens met onderhoudende genade komt elke dag wat van zijn gebreken tegen, komt elke dag wat tegen van zijn ellendigheden. Dan zegt hij: 'O God, gisteren was het eigenliefde, en vandaag is het weer eigenliefde, en morgen zal het ook weer eigenliefde zijn'. Tenzij, tenzij ze eens een ogenblikje verwaardig worden door de indalende liefde Gods. Dan zakt je eigenliefde. En dan zal je allengskens, volk, voor eeuwig weg zakken, om verslonden te zijn in de liefde des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Dat is de enigste liefde waarnaar je zal dorsten, om uit deszelfs Fontein geleest te mogen worden. En dan?

Je kan dat niet ervaren, volk, of je kan daar terecht. 's Nachts ook. Je kan die ellende niet hebben, dat je ooit weggestoten of ongehouden weggezonden wordt. Maar het moet waar zijn. De Waarheid zegt toch: 'Stort voor Mij uit uw ganse hart'. Het is voor Hem nooit te zwart hoor, nooit. Het is voor Hem nooit te vuil. Het is voor Hem nooit te ver weg. Het is voor Hem nooit te goddeloos. Het zijn Zijn vermakingen vanuit Zijn ambten, om dwazen te leren en onverzoenden te verzoenen, en je boezemzonden, je koningszonden te regeren en te ontcrachten. Of hebben jullie die niet, volk. Heb je geen boezemzonde? Je moet het tegen niemand vertellen, dan op je knietjes bij Hem. Niet te veel over de zonden praten. Je kan de zonden dienen door over de zonden te praten. Maar Sion heeft een Heelmeester die gediend wil worden met uw zonden, tot wegneming door genade; Die wil gediend worden met uw schulden, tot schenking van een kwitantie; Die wil gediend worden met uw ellendigheid, tot een vrijheid die in Christus Jezus is. Zo'n Heel meester is er maar één. Je hoeft er geen twee ook hoor.

Prijst Hem, alle gij natiën.

Daarin vernemen we dat Gode naar Zijn eeuwige zoete vrijmacht nog meer heidenen verkoren heeft dan Joden. 't Is toch wat. Voor de Joden is er nog een getal van 144.000. Maar hier is geen getal meer, dan dat Goddelijke getal: 'Is door God geteld'. En in de hemel tellen ze niemand dan God, en niemand meer te tellen dan God is verzadigd zijn met God. Want er wordt weleens gezegd: 'Als ik in de hemel mijn moeder zal zien, of in de hemel mijn broer zal zien, dan zal ik er ook nog even naar kijken'. Dat is niet waar hoor. Ik heb ook een lieve moeder in de hemel, en ook wel een zusje. Maar je moet niet denken dat dit de eerste aanblik zal wezen, volk. Heel niet. Het is niet God en de Kerk, maar dat het is Gods ene Kerk en de Kerk in God. Dus die zien elkaar in God. Je ziet niet je moeder, maar als verlost door de Bruidegom Zijner heerlijkheid. Zal je elkander kennen? Jazeker. Er gaan wel vreemdelingen naar de hemel, maar er zijn geen

vreemdelingen in de hemel. Je hoeft niet te denken dat je moet vragen: 'Heere, is dat nu Brakel, of is dat nu Comrie, of is dat nu Petrus?' Nee hoor. Ge zult ze er van Adam af in de Tweede Adam kennen, alsof je ze eeuwig gekend hebt; en zal in hen en met hen eeuwig God verheerlijken. Je kan toch wel indenken, volk, als dat nu waar is, dat de een naar zijn moeder moet kijken en de ander naar zijn broer, dan zie je een ogenblik God niet, dan kan je net zo goed op de wereld zijn. Maar de Godheid is daar wandelen ze in tot in der eeuwigheid.

Want de goedertierenheid des Heeren is geweldig over ons.

Ik zou wel willen weten wat dat woordje geweldig inhoud. En als dat er nu niet stond, dan zou een zondaar nooit zijn wapens inleveren, en dan zou een vijand nooit eens voor God onderdoen. Want de zwaarste oorlog, volk, is met God vechten. Je naaste oorlog is onverenigd zijn met Gods doen, het anders willen hebben en niet anders kunnen krijgen. De bitterste oorlog is niet over te kunnen nemen wat de dichter zegt: 'Door Zijn hand zich laten leiden'. Geregeld er maar tussen zitten. Dat je bij ogenblikken zo moe wordt, dat je zegt: 'Heere, waar zal ik nog eens rusten. Als ik mij eens mocht verliezen. Zal ik nu eeuwig met een gebalde vuist tot U, zal ik U nooit eens mogen aanbidden, Heere, in al Uw doen?' Dat is nu nodig gekend te worden, opdat ge zou weten dat gij uit de hel verlost zijt. Want dat is de hel, oorlog met God. Onverenigd met God is het voorportaal van de hel. Heus hoor. Daarom zeiden we zoëven, volk: 'De weg naar de hemel is meer naar de hel dan naar de hemel'. Op de weg naar de hemel ga je meer de hel in, dan naar de hemel. Want Ik heb Mij over gehouden en arm en ellendig volk, en wat er verder volgt.

Maar nu zijn het de goedertierenheden des Heeren, zijn van zo'n peilloze diepte der eeuwige oneindigheid in de schenking van Zijn Liefeling, en dat in het hart van zo'n ellendeling; de schenking van zo'n zoete Middelaar in zulk een grote zondaar, dat doe je vanzelf bukken en buigen en je levert je wapens Hem in. God regeert. Dat doet de liefde hoor. De Wet niet. Maar dat hoeft de Wet ook niet te doen. Laat de Wet maar doen wat op de weg van de Wet ligt, en laat het Evangelie maar doen wat op de weg van het Evangelie ligt. Vandaag denken ze er makkelijk over. Ze zeggen: 'Wij beginnen niet meer met Mozes', omdat je het ware begin mist. 'Mozes kan je toch niet zalig maken?' Nee, Mozes moet je rampzalig maken, dan kan Christus je zalig maken. Ja man, met Mozes kan je niet leven. Daar gaat het over. Je moet je leven verliezen om het in Christus te mogen gewinnen. Maar ja, als je met Mozes naar de kerk gaat, dan zit je daar veroordeeld en je zit de hele avond veroordeeld. En de Wet baart een opening van de heiligheid Gods en van de rechtvaardigheid Gods. En als dat in een zondaar wordt afgedrukt zou je willen vluchten, maar je kan niet vluchten. Maar het einde der Wet is liefde uit een rein hart, en dat is Christus. Heb je het weleens ervaren? Want Zijne goedertierenheden zijn oneindig. Ze overstelpen je. Ze nemen je helemaal in. Dat noem ik een zoete overrompeling, als je door de eeuwige liefde Gods onverwacht verrast wordt en geheel overrompeld wordt, waar je nergens aan kon denken, noch overdenken. Soms op plaatsen waar je het heel niet verwacht had.

Je zal denken: 'Ik zal eens in Van der Groe lezen'. En je kan het er niet in lezen. Dan neem je weer eens een ander boek. Dat valt ook al tegen. Totdat je aan het eind van al je lezen gekomen bent. En dan wordt je eens belezen: 'Zonder Mij kunt gij niets doen'. Dat had je nooit gedacht, dat het zo laag af zou lopen.

Zijn goedertierenheden zijn geweldig over ons. Zal ik er eens eentje opnoemen? Bijbelse exempels zijn ook maar weer de beste. Lees nu eens Lukas 7 als je vanavond thuis komt. Daar staat: 'Een vrouw aan Zijn voeten'. Het slechtste mens wat in die stad leefde. En dat

mens staat aan het einde van de Wet, en verteerd van de liefde die in Christus Jezus is. Dat mens smelt helemaal weg. Ik hoor ze zelfs niet zuchten. Ik zie enkel d'r tranen. Ze is geheel versmolten. Ik geloof dat dit mens daar eeuwig had kunnen blijven staan, en dat ze eeuwig aan dat voeteinde van Christus genoeg had. Ze had nooit meer weg gegaan. Als Christus je goed vast hebt, dan zegt Jakob: 'Ik laat U niet los tenzij Gij mij zegent'. Nog eentje dan? Denk eens aan die moordenaar. Het schuim van de natie. Het was maar kaf. Het was maar een doorn. Het was maar een distel. Pilatus zei: 'We moeten hem opruimen, hij is het gevaar voor de maatschappij'. Ik zie hem daar hangen onder de dadelijke bevruchting des Heiligen Geestes. Daar gaan zijn ogen open, en dan gaat je schuld ook open, en dan gaat het recht open, en dan gaat de hel ook open, dan gaan de deugden Gods ook open. Wat een gelukkig mens die hier verloren gaat voordat hij straks voor eeuwig verloren gaat. En dan staat er, die man gaat preken tegen zijn kameraad. Dat heb je ook gedaan volk. In de eerste weg ging je ook preken, vermanen en waarschuwen, en elk mens toeroepen dat hij naar de eeuwigheid reist en dat hij bekeert moet worden. Heb je nog weleens moed, volk, om wat te zeggen? Gaan we niet vaak met een gesloten mond? Ach, dan denk je: 'Laat ik mijn mond maar houden'. Maar vroeger praatte je, vermaande je, waarschuwde je, en ook menigmaal onder elkander staand. Waarschuwen gaat het beste als je zelf het slechtste bent. Is het waar? Ja hoor. En daar gaat voor die man in de dadelijkheid open die Man die naast hem hangt. En zodra hij die Gekruisigde Christus aanschouwt, Die daar hangt onder de schuld van een ander, onder de zonde van een ander, onder de verdoemenis van een ander, onder de toorn Gods van een ander, onder de eeuwige gramschap Gods van een ander. Allemaal van een ander. Dit gezicht verbreekt de hardste zondaar. In de aanblik van die gekruisigde Middelaar, dan zingt hij met die moordenaar van een gekruiste Heere Jezus. Wat zei hij?

Zo'n lief gebedje. Maar het was diep en lang. Heb je er weleens erg in, volk, hoe meer nood hoe minder woorden je hebt. Op 't slot verlies je alle woorden. Ach, ik zeg menigmaal als ik 's morgens op m'n knieën kom: 'Heere, zie in gunst op mij van boven'. Dan zeg ik maar een versje op. Dan kan ik soms geen woord meer vinden. Hebben jullie dat nu ook? Heb je ooit gedacht dat het zo laag zou aflopen? Maar als dan de goedertierenheden Gods een mens overweldigen, dan zwem je in de wateren die voortvloeien uit de troon Gods en des Lams. En die hebben zo'n peilloze diepte; dan laat je je drijven tot ere van Jehovah, en dan mag Hij met je doen wat Hem behaagt. Want dan mag je een ogenblikje jezelf overleven. En als je jezelf eens overleeft, dan zegt Paulus: 'Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij'. Dat is het zoetste leven. Dat is ook het hemelleven. Daar leeft niemand zichzelf, maar daar leeft men voor eeuwig buiten zichzelf, in Hem Die het eeuwige leven is en blijft.

Want de waarheid des Heeren is tot in der eeuwigheid.

Kort gezegd; waarin hier de onderwijzer ons leert: uit God en bij God vandaan, dat alle beloften, alle waarheden en onderwijzingen, die voortvloeien uit dat eeuwige zoen en zoutverbond, die zijn allen in Christus Jezus *Ja en Amen*. Hoort u wel? Alle beloften, volk, je hebt ze niet ont vangen om voor jezelf te houden, maar dat de eeuwige Belover plaats komt te maken voor Zichzelf.

Ik wil alleen dit er nog van zeggen: Een belofte is groot, hoor. Als het van God is komt God terug. Hij komt altijd terug op Zijn eigen werk. En God weet wat Zijn eigen werk is, en God weet ook dat Zijn Woord blijft. Maar wanneer er een belofte uit het nieuwe Jeruzalem in een doodwaardige zondaar valt, dat geeft een ogenblik opening, maar ook trekking. Welk trekking? Of die belofte nog eens vervuld mocht worden in Hem in Wien ze alleen maar Ja en Amen zijn. Daar maken de beloften je hongerig naar de Belover en dorstig naar de Fontein. Dan is een kruimeltje brood ook van het brood en smaakt naar

het brood en je hongert naar het gehele brood. Dat is Christus alleen. Maar ja, daar loopt het nu over, dat de Kerk menigmaal zegt: 'Zal het waar zijn?' Daar heeft de hypocriet geen last van. Die zegt: 'Het is wel waar, het komt wel terecht met mij'. Ik denk aan een oudvader, die zei: 'Die nooit eens twijfelt aan zijn staat, zal eeuwig twijfelen, maar dan voor eeuwig te laat'. Maar man, twijfelen is toch zonde? Inderdaad. Maar heb je meer dan zonde? Doen we nog wat anders dan zondigen? Ik zal het je anders zeggen. Twijfel, geliefden, in het leven van de Kerk is een prikkel naar zekerheid, is een prikkel naar bevestiging. Zeg Gij tot mijn ziel: 'Ik ben uw heil'. Twijfelen volk? Dan zegt ge: 'Heere, kijk, heb ik het genomen? Heb ik het gestolen? Zeg het me maar eerlijk, Heere. Liever tijdig ontdekt dan voor eeuwig verloren'.

God maakt Zijn Kerk zo eerlijk en zo oprecht, dat het niets overblijft in de ganse leiding, ja, het welbehagen Gods voortvloeit in Hem en straks eindigt in Hem met een eeuwig **Hallelujah**.

AMEN.

Zingen Psalm 68 : 15

*Scheld met Uw stem het wild gediert',
 Dat in het riet zo weeld'rig tiert;
 De stier- en kalverbenden;
 Het volk, dat stukken zilvers geeft,
 En dus zich onderworpen heeft,
 Maar loert op onz' ellenden.
 Gewis, wij zien hen reeds berooid,
 En 't oorlogszuchtig volk verstrooid;
 Gezanten zullen naad'ren;
 Egypte zal, met Morenland,
 Tot God verheffen hart en hand,
 Den God van onze vaad'ren.*

3. Jezus in de kribbe

Kerstpreek

Zingen Psalm 84 : 2

Lezen Lukas 2 : 1 t/m 26

Slotzang Psalm 84 : 3

We hebben jongstleden zondagavond gehoord hoe door een wonderlijke en Goddelijke leiding Jozef en Maria weer bij elkaar gekomen zijn. Als God daar niet tussen gekomen was, was er een eeuwige scheiding gevallen. Want noch Jozef kon die wegnemen, noch Maria. En dat ongeloof wat Jozef overheerste, dat is zo vijandig dat hij plots zei: "Ik wil Het niet ook, ik wil die Vrucht niet, ik wil langs zo'n weg niet zalig worden". Die mens kan niet alleen, maar die mens wil niet ook. Waarin we immers zien dat God Jozef overmand heeft en genade Jozef overwonnen heeft en zijn ogen geopend werden om die Vrucht te aanschouwen. En toen heeft hij gezien waar hij vandaan wou lopen, dat die Vrucht geen sta in de weg was, maar dat hij een sta in de weg voor die Vrucht was; dat Jezus geen sta in de weg is, maar dat de mens een sta in de weg is. Dat moet aan de kant gezet worden. En als Jozef dan Schriftuurlijk aanschouwt de beloofde Vrucht die voorzegd was, ach, dan zakt hij in elkaar, dan houdt hij geen greintje verzet meer over, dan wordt hij geheel overwonnen.

En deze overwinningen zijn Goddelijk en die zijn bevindelijk en die zijn ook zielzaligend. Want dan geeft de mens zichzelf gewonnen, en in de overgave ligt de zaligheid des zondaars. Want dan verliest hij zijn eigen en dan wordt hij eens Anderen. En als Jozef dat verstaan heeft, dan is het een vanzelfheid. Met blijdschap gaat hij Maria halen, dat kan je geloven. O, eerst had hij alles tegen, maar nu heeft hij alles mee. Nu loopt hij vanzelf, nu gaat hij vanzelf en nu komt hij vanzelf bij Maria ook. En als nu twee mensen elkander verstaan, dan is het Maria en Jozef geweest. Die hebben gemeenschap der heiligen gehad. Maria kon vertellen hoe ze aan die Vrucht gekomen was, en dat kon Jozef ook. Jozef kon ook zeggen: "Aan mij is er geen minder wonder gebeurd als aan u". En dan is God alleen groot. Maar, maar nu zijn ze gered doch niet voor altijd. Want God redt Zijn Kerk aan het eind van d'r leven voor eeuwig, maar verder is het hier in de tijd: "Hij redt ons keer op keer". Dus nieuwe noden, nieuwe strijd, nieuwe banden, nieuwe zonden, nieuwe ellende.

Ze moeten Nazareth uit. En ze hebben niet anders verwacht dat die gebeurtenis in Nazareth zou plaats hebben. Dat was hun woonplaats, dus daar zou die verwachte Vrucht geboren worden, waar zij woonden. Maar hebben ze dan nooit Micha 5 gelezen? Welja, wat lezen wij niet en wat zegt het ons. Hoe menigmaal hebben wij niet gelezen: 'Bekeert u', en wat is er van terecht gekomen? Hoe menigmaal hebben wij al gelezen: 'Zo waarachtig als Ik leef indien Ik lust heb in de dood des zondaars', maar wat zegt het ons? We laten dat maar staan en lezen daar gewoon over heen. En zo is het met Maria en Jozef ook. Ze hebben in Micha 5 niet kunnen zien: 'We moeten naar Bethlehem, laten we maar vast gaan, dan kunnen we een plekje gaan zoeken, dan is alles op z'n plaats eer dat Het geboren wordt'. Heel niet. Ze hadden nooit gehoord. God doet niet alleen iets en niet veel, maar God doet alles.

God zorgt dat ze in Bethlehem komen, en dat door een weg die ze nooit gedacht hadden en een weg die ze nooit verwachten. En dat door een weg waarbij niets nodig was dan onderwerping. Volgen en onderwerping, dat is de hele weg naar de hemel. Altijd maar volgen, altijd maar onderwerping, altijd maar achter aan komen, altijd maar God laten

regeren. Het is zo makkelijk en daarom zo onmogelijk. Want wij zouden toch denken: Jozef en Maria, die toch ook elke week in de synagoge kwamen, en inzonderheid toch Jozef, horen dat toch uit de mond der profeten, dat die profetieën nooit eens.... God begraaft Zijn arbeiders wel, God begraaft Zijn profeten wel, maar de profetieën nooit. Zijn Woord houdt stand tot aan de voleinding der wereld. Al vallen wij vandaag weg, dat zegt ten opzichte van het Woord niets. Het Woord staat en het Woord blijft, want het is Gods Woord.

En zo is Micha naar de hemel, en zijn profetieën zijn onder de hemel gebleven. Maar God zorgt er voor dat ook die profetie van Micha op Zijn plaats en tijd vervuld wordt. God is nooit over tijd, maar het gaat altijd door een weg waar geen weg meer is. Het gaat altijd door een weg waar men geen weg meer zien kan, opdat tenslotte dat Kerstwonder geopenbaard zou worden waarvan de dichter gezongen heeft: 'God baande door de woeste baren en brede stromen ons een pad'. Wij zouden dat altijd maar effen willen hebben, altijd maar effen en glad. Zomaar kalmpjes leven en zomaar een beetje aangenaam leven, zo'n beetje op de aarde aan de hemel denken en dan straks naar de hemel gaan. Zo is de weg niet. Er zijn geen twee hemels. En je hoeft op de tweede niet te wachten, want hij is er niet en komt er niet. Er is maar één hemel. En daar is de Zone Gods voor uit de hemel gekomen om die hemel uit de hel te halen, om die hemel uit de toorn Gods te halen, om die hemel te halen uit de betaalde schuld en de vereffende schuld, zodat de weg van zalig worden, die loopt altijd tegen de mens in. Die kruist de hele mens. Die zet de hele mens aan de kant. Waarvan de Waarheid ook zegt: 'Zit maar stil, zit maar stil, het zal uw sterkte zijn'. Zit dat eens in een weg van nood, zit dan eens stil. Zit dat eens in een weg van banden, zit dan eens stil.

Wij zingen het makkelijkste Psalm 42: 'Maar de Heere zal uitkomst geven', als we niet in nood zijn, als het niet donker is, als er geen beproeving is, dan zing je daar o zo makkelijk van. Maar om het in nood te zingen, daar is werkelijk wat moed voor nodig. Uit de banden te zingen: 'Hij doet het en zal het doen om Zijns Naams wil'. Daar raakt Zijn Woord ons 't hart en dan redt God Zijn Woord, en de redding van Zijn Woord is de verlossing voor de Kerk. Het bewaren van Zijn Woord is het bewaren van Zijn Kerk. Wanneer Hij spreekt dan is het er, en wanneer Hij gebiedt dan staat het er. Het gaat altijd door wegen waar het niet kan, opdat er maar één weg overblijve: 'Ik ben de Weg'. Daar heb je de Persoon. En Ik ben de Waarheid. Al de beloften zijn in Hem 'Ja en Amen'. En Ik ben het Leven, Dewelke betuigt: 'Ik geve Mijne schapen het eeuwige leven'. Met eerbied gezegd: 'Zalig worden is geen hapje voor het vlees hoor, dat is heus geen baantje voor het vlees'. Zalig worden is een kruisen van het vlees, en van de ene nood in de andere, zodat je weleens zal zeggen: 'Komt er nu nooit een eind aan, moet dat nu altijd maar blijven, kan dat nu nooit eens anders'. Jawel, God kan het wel anders, maar Hij doet het niet anders. Zijn wil staat voor Zijn almacht en Zijn almacht voert Zijn wil uit. Ik wil en zij zullen.

Ach, daar zit ik ook elke dag maar mee te tobben, of het toch niet eens een beetje ruimer kon, of het toch niet een beetje anders kon. Ik had gisteravond om tien uur ook nog een galaanval, dan zeg je: 'Heere, waarom moet dat nu?' Dat zou ik niet hoeven vragen hoor. Als ik een gevallen mens ben hoef ik niets te vragen, want dan is al wat wij hebben boven de verdoemenis gratie, meeval en een zegen. Maar de mens leeft altijd maar boven zijn stand. Als hij eens onder zijn stand leeft, dan kan het nooit meer, dan valt hij weer aan de andere kant van Psalm 42: 'O mijn ziel, wat buigt ge u neder', je buigt tot in de wanhoop toe. Dan buig je te diep. O mijn ziel, wat buigt ge u neder. Zo diep hoeven we niet te buigen, alsof God het niet meer kan en alsof het onmogelijk is voor God om het te doen. Zo diep hoeven we niet te buigen, waarin je gewaar wordt niets als wanhoop. O mijn ziel, wat buigt ge u neder. Dan krijg je een Kains gestalte. En die gestalte wordt ook

gekend al ben je Kaïn niet. Daar wordt je genadiglijk aan ontdekt.

Maar nu moeten we toch zien hoe ze uit Nazareth gekomen zijn en hoe ze in de stad Davids gekomen zijn. Daar hoeven ze ook niets aan te doen. Ze hoeven alleen maar achteraan te komen, de weg wijst zich wel, de weg openbaart zich wel dat Bethlehem de aangewezen plaats is en de van God verkoren plaats is. En al is er geen plaats in Bethlehem, dan maakt God plaats, want een stal is ook een plaats, een krib is ook een plaats. En die plaats zal God innemen, geopenbaard in het vlees.

Het is u voorgelezen uit Lukas de medicijnmeester. Dat 2^e hoofdstuk de eerste zeven verzen. Ik lees u alleen het zevende vers voor.

En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.

Zingen Psalm 98 : 1 en 2

En het geschiedde.

Er geschiedt altijd wat in de tent van Jakob. Daar is het maar zelden rustig en daar is het maar zelden stil. Daar is meest wat te doen, want het leven van Gods volk is een geschiedenis, is een geschiedenis die blijft, want de naam des rechtvaardigen zal in gedachtenis blijven. En de Heere heeft middelen genoeg om Zijn Kerk te verlossen, maar ook middelen genoeg om ze bij vernieuwing te kastijden. Het ontbreekt God aan geen middelen, want alles is Zijne. Uwe oordelen zijn in grootte ook genoeg. En wij hebben lichte gedachten, als we er weer eens uitgeholpen zijn, ach, dan kunnen we vooruit. Je bent dan toch ook een ander mens geworden als je uit zo'n duisternis verlost wordt. Doe maar kalm aan. Want wat leert de Waarheid? Indien het vrede geweest is, bereidt u ten oorlog. Indien u vrede ontvangen hebt, bereidt u op den oven, want daar wordt Gods werk in beproeft, gelouterd door het lijden gelijk zilver en goud. God houdt er niet van dat Zijn volk zo stil is en dat ze zo bij d'r huis kan leven en in d'r huis kan leven, daar houdt Hij niet van. Hij ziet ze liever onder tafel kruipen of in de kelder of in d'r schuurtje. Hij hoort ze liever piepen als een zwaluw dan zingen zonder toepassing. Want hier mocht Jozef ook zeggen tot Maria: 'Ja, er is weer wat op komst'. Soms voelt het de Kerk. Dan is het er nog niet, maar dan voel je aan dat het komt.

Ik denk nog aan broer Potappel van Stavenisse, die voelde dat er een oordeel kwam. Soms boog hij zo diep, ook met het lichaam, zo diep, hij zei: 'Alsof het op m'n nek lag'. Zo laag is het. En toch, zegt hij, weet ik niet waarin het bestaat, of het vervolging is of iets anders is. Ik weet het niet, zegt hij, maar ik weet wel dat het komt, ik voel het. Dat wordt genaamd door de ouden: 'Verzegelde oordelen'. Daar geeft God geen gebed voor. Daar krijg je wel gevoel van benauwdheid, maar geen gebed. En als dat oordeel dan voltrokken wordt, dan zie je van achter, 'ja, ik heb het aan voelen komen, en ik kon niet zeggen waarin het bestond'.

En zo mocht Jozef ook tot Maria zeggen: 'We zullen Nazareth uit moeten', om de belofte van Micha 5. Dan hadden ze nog moed gehad, dan hadden ze nog zicht gehad, dan hadden ze nog licht gehad. Dan hadden ze nog gezien dat ze gingen tot vervulling van de belofte. De meeste tijd ziet de Kerk niets. Daar vandaan zingt ook Asaf:

*'Hoe donker ooit Gods weg moog wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen'.*

Als je voor een beproeving staat dan kan je er niet achter zien, volk. Dat zou je wel willen, maar dat lukt u niet. En hoe meer je er achter wilt zien, hoe meer je er tegen aan moet zien. Want van achteren ziende is het gepasseerd, en als het gepasseerd is dan zegt

David: 'Ja, het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Gods recht zou leren'. Zie je wel. Als een mens er achter staat dan wordt er niets meer afgekeurd dan je eigen, en dan wordt er niets meer goed gekeurd dan het werk Gods. Ik noem dat wel zalige standen op aarde wanneer God alleen goed is.

En het geschiedde in diezelfde dagen als Johannes geboren is en Elizabeth haar vrucht aanschouwt en Zacharia zijn lofzang gezongen heeft. Je kunt denken dat daar in Hebron ook blijdschap geweest is, o ja. En dan is dat Goddelijke zodanig, dat vermurwt je hart, dat verbrijzelt je ziel. Dan zink je almaar in ootmoed en boetvaardigheid. 'God is groot.' Die mensen hebben goede uren gehad, zodanig die ze niet gedacht hebben dat die ooit voor hun weggelegd waren. God heeft veel goeds voor Zijn Kerk weggelegd, maar Hij openbaart het niet eerder dan dat Hij het kwijt kan.

En het geschiedde in die dagen, - als er blijdschap in Hebron is - *dat er een gebod uitgaat van keizer Augustus*. Van een gevleesde duivel. Moet die man nu meehelpen om ze in Bethlehem te brengen? Moet zo'n keizer Augustus, die half duivel en half mens is, moet die nu meehelpen? God kan de duivel ook gebruiken, en als Hij hem tot Zijn eer gebruikt heeft doet Hij hem weer weg. God gebruikte Nebukadnézar ook als een stok in Zijn hand, en hij heeft Israël zeventig jaar in de klem gehouden, tot hun nut. Waar waren de harpen? Die hingen daar, ze hadden geen zangzaad meer, het zangzaad was op. Ze hadden niets meer dan klaagzangen. Heb je dat ook weleens? Misschien zeg je daar achteraf: 'Man, kon ik nog maar klagen, kon ik nog maar innerlijk klagen. Maar meest nog maar dode klachten ook, waar ik zelf m'n dood van gewaar wordt'. Want wat klaagt dan een levend mens? Hoor je wel? Een levend mens. Hij klage vanwege zijne zonden. En keizer Augustus geeft een gebod uit. Het gaat die man om geld en dat heeft een mens nooit genoeg. Ik heb nog nooit een mens ontmoet die zegt: 'Ik heb geld genoeg'. Ik reken er niet op dat ik hem ontmoeten zal ook, want ik kan hem bij m'n eigen ook niet vinden. Het ging die man om geld en eer. Dat is wel het meeste as waar de wereld om draait, om geld en eer. Eer heeft een mens ook nooit genoeg, ze kunnen je nooit teveel omhoog steken. Terwijl al die hoogtes niets openbaren dan slagen en oordelen, want hoe hoger dat je klimt, volk, hoe lager dat je weer gebracht moet worden.

Er ging een gebod uit van keizer Augustus dat de gehele wereld, dat wil zeggen de toenmaals bekende Romeinse wereld. Het was de hele wereld niet, nee. Maar de mens vergroot zijn rijkdommen altijd maar: 'Ik heb dit nog en ik heb dat nog, en heb je dat al eens van mij gezien'. Maar hier komt inzonderheid bij dat dit gebod van keizer Augustus bij God vandaan komt, dat komt uit het besluit Gods, dat komt uit de raad Gods. God gebruikt die man om dat gebod uit te voeren en Zijn Waarheid op z'n plaats te brengen. Het was Augustus te doen om geld en eer, maar het was God te doen om Zijn beloftes te vervullen en Zijn beloftes waar te maken, ook Micha 5: 'Gij Bethlehem Juda'.

En dan lezen we immers ***dat die eerste beschrijving...*** Het is de eerste niet hoor. Men zegt, dan spreek ik de ouden maar een beetje na, dat er wel twintig aan vooraf zijn gegaan, maar het mislukte altijd.

Tja, het kan ook niet lukken als het Gods wijze en tijd niet is. Geregeld deed zich weer wat voor dat ze die beschrijving in moesten trekken, hetzij oproeren of oorlogen. Maar tenslotte, als het tijd is, dan lukt het wel, dan loopt alles mee.

Maar wat die beschrijving betreft dan loopt dat over aardse dingen, maar de eerste beschrijving moet je hoger zoeken, nog hoger, nog hoger. Die moet je zoeken in de Allerhoogste, daar heb je de eerste beschrijving. Want daar spreekt Christus van tot Zijne jongeren: 'Verblijdt u niet hierin en daarin, ook niet dat de duivelen u onderworpen zijn',

dat is wel groot, door de duivel verslonden of de duivel aan ons onderworpen, me dunkt, dat is groot, het één is dodelijk en het ander is overwinnelijk. Maar dan leert immers de Waarheid: 'Verblijdt u veel meer hierin dat uw namen geschreven zijn'.

Dus God kan ook schrijven? Jazeker, God kan ook schrijven. En dat schrijven van God is een openbaring van het oneindige geheugen Gods. Hij heeft ze in twee boeken geschreven. In het Boek des Levens, daar staan al de uitverkoren engelen ook in, maar Hij heeft ze ook geschreven in het Boek des Lams, daar staat geen ene engel in. In het Boek des Lams wil dus zeggen om door het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegdraagt, uit genade gezaligd wordt. Dat zijn de twee boeken. Dat is de eerste beschrijving. Er wordt nooit iemand afgeschreven. David mag vallen, maar hij valt niet uit het hart en niet uit het verbond en ook niet uit het Woord Gods. Die Hij lief gehad heeft, heeft Hij lief gehad ten einde toe. En dan gebruikt Hij keizer Augustus. Heel Herodes niet. Het gaat buiten Herodes om. Dat is een vazalkoning. Dat is onze koningin ook, dat is ook een vazalkoningin. Want ze heeft maar te ondertekenen wat ze voor d'r neus gelegd wordt. Tegen God, anti-God, moet toch alles ondertekend, want onze grondwet is buiten God. En als nu de grondwet buiten God is, wat kan er dan met God gebeuren? Dat weet ik niet. Ik denk als gezag in Amerika leeft en ontzag hier, dan kunnen die twee niet bij elkaar komen vandaag, of ze moeten bij elkaar gebracht worden.

De eerste beschrijving geschiedde als Cyrenius, ... omdat Juda ook een provincie van Syrië geworden was. Dat is ook niets vreemds hoor. Want God heeft dat eeuwen voorzegd: 'Israël, indien gij Mij verlaat en op Mijn rechten en wetten geen acht geeft, zo zal Ik u verlaten, en wee hun als Ik hen verlaten zal hebben'.

En dat geldt van ons arm vaderland ook. Daar schiet alleen maar een wee over. Wie voelt het? Wie ervaart er? Wij kunnen het land onder laten gaan zonder aan de troon der genade gevonden te worden. Dat komt, smart is geen smart, droefheid is geen droefheid, schuld is geen schuld en zonde is geen zonde. Dan gaat die mens heel eenvoudig door. En daar zal al Gods volk 'Ja en Amen' op moeten zeggen, en zeggen: 'Man, zo is het'.

En Jozef moest ook optrekken, want hij woonde wel in Galiléa maar hij was niet van Galiléa. Hij woonde wel in Nazareth, maar hij hoorde daar niet. Hij was met alles toch een nazaat van David, zowel als Maria. Ze waren nakomelingen van zulk een koning waarvan de Heere zegt: 'David Mijn knecht, naar Mijn hart en naar Mijn raad'. Wonderlijk hè, dat God van David zegt: 'De man naar Mijn hart en de man Mijns raads'. Daar kunt u de nederbuigende, weergaloze liefde Gods in aanschouwen, dat uit die verdoemde lendenen het Vrouwenzaad is voort gebracht. Uit die vervloekte lendenen is de tweede Adam geboren. Daar zouden we blij mee kunnen wezen, inzonderheid als we verloren mochten wezen. Want dan is de tweede Adam precies de Man om te redden dat naar Gods deugden voor eeuwig weggedaan moest worden. Christus past in een helleling.

Ben je het weleens geweest? Dan zeg je: 'Dat ben ik niet zo graag man'. Ach, ik weet wel, de weg naar de hel is dien aangaande smartelijk, maar de aanvaarding van de hel is de hemel, laat ik je dat zo maar zeggen. Ik zal het u bewijzen. Want wat zegt immers Psalm 51: 'Ik, ik'. Daar heb je de persoonlijke genade. Ik, ik heb gezondigd en ik heb gedaan wat kwaad is in Uw heilige ogen. Daar was David een onderwerp voor dat voorwerp der eeuwige liefde Christi.

Ik hoorde laatst van iemand zeggen dat die 51e Psalm een zwarte bladzijde was in Davids leven. We moeten Psalm 51 onderscheiden van zijn val. Psalm 51 is niet uit zijn val gekomen, maar die is uit de genade Gods gekomen die in zijn val verheerlijkt geworden is. Want er zijn er wel meer gevallen als David waar je nooit wat van hoort. Maar het is de genade die David een schuldenaar en onderwerp gemaakt heeft voor die

gezegende Middelaar. Ik heb in bepaalde gevallen weleens meer gezegd: 'Ik haat zijn zonde, maar ik bemin zijn vergeving. Ik haat zijn zonde, maar ik bemin zijn opstanding'. Als je dat nu in je zak kan steken, dan kan je er vandaag of morgen nog eens over denken.

En Jozef en Maria gingen ook op.

Een man met zoveel genade en dan onderworpen aan zo'n keizerlijk gebod? Genade bukt zo laag. Ach, genade, geliefden, dan aanvaar je de overheid ook, al zijn ze tegen ons. Zowel de kwaden als de goeden. Genade redeneert niet: 'Ja maar zus, en ja maar zo'. Nee, genade buigt en genade bukt, genade aanvaardt. Daarom is genade een wonderlijk produkt, hoe meer dat je er van krijgt hoe genadelozer dat je in je zelve wordt. Dat is ook een wonder.

En Jozef ging ook. Dat woordje 'ook' wil zeggen, met alles wat hij beleefd had, met alles wat hij van God ontvangen had, met al de genade die in zijn ziel zowel als in Maria verheerlijkt was; hij trok ook op. Zie daar de gehoorzaamheid die vloeit uit het geloof. Nu zal ik niet te veel over geloof praten, want de meeste van Gods Kerk hebben nog nooit geloof gezien, maar wel Christus gezien. En als ge Christus ziet moet er geloof zijn, want Die kan zonder geloof niet gezien worden. Geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet. Men zou voortdurend wel willen geloven. Geen wonder, dan hadden we de hemel op de aarde. Want geloven, wat je in Hebrëen 11 leest, dan vallen de muren van Jericho, dan zijn er geen muren meer. Dan is er een weg der zaligheid ontdekt. Ik heb geloofd, zegt David, daarom sprak ik. Maar laat Gods volk eens praten als ze geen geloof hebben. Dan weten ze het ene woord niet aan het andere te krijgen. Dan moeten ze ook maar een beetje stotteren. Maar als er een sprankeltje licht is en een weinigje geloof, ja dan vloeit alles. Ik zal er maar eentje opnoemen, dan gaan we weer door.

Denk eens aan Maria in de zalving van Christus, dat ging allemaal vanzelf. En hoe meer geloof er aanwezig is, hoe meer men in Christus, daarom spreken de ouden van een zwak geloof en van een sterk geloof. En dit is zeker, als ge Genesis 32 leest, daar vindt u een sterk geloof, daar zegt immers Jakob: 'Ik laat U niet los'. En het was God die hij vast had, het was God in een menselijke gedaante. Daarom kan je het wonder Gods zien, want God bepaalt Zijn kracht in die menselijke gedaante die aan Jakob zich openbaarde, dat Jakob het winnen kon. Want wie kan het anders van God winnen. Maar Jakob heeft Hem overwonnen. Gelukkige Jakob.

Dat geloof, dominee Gebraad hoorde ik eens zeggen, die man ken je wel, 87 jaar, hij zegt: 'Het geloof is klein almachtig'. Waarom? Omdat het aan de Almachtige hangt en de Almachtige niet prijs geeft noch los laat, waarvan gij in Psalm 99 leest: 'God Die helpt in nood, is in Sion groot'.

Maria praat ook niet tegen. Maria zegt ook niet: 'Ja man, in zo'n toestand, dat kan toch eigenlijk niet. Zullen we het toch niet doen, of je moest maar alleen gaan, want ik ben toch eigenlijk niet in de gelegenheid om dat te doen'. Geloof praat niet, dat onderwerpt zich en volgt, en dat laat God regeren, dat laat God zorgen en laat God alles doen, Die alles is. Ze gaan samen op pad om beschreven te worden met Maria zijn ondertrouwde vrouw. Mattheüs 1 zegt dat ze getrouwd zijn.

Nu staat hier toch weer: ***'Met zijn ondertrouwde vrouw'***. Ligt er ook nog tweespalt in de Waarheid? Nee, die ligt in ons, dat zetten we bovenaan. Maar nochtans verklaart dit zichzelf. Want in Mattheüs 1 heeft hij ze ontvangen en gemijnd als zijn vrouw, maar hij heeft er mee geleefd als een ondertrouwde vrouw. Uit eerbied en ernst voor de Vrucht, Dewelke Maria omdraagt, heeft Jozef haar zo gelaten. Dan ziet ge wat genade kan en wat

genade doet. Het vlees is toch sterk? Ja, vlees is wel sterk, maar genade is sterker hoor. Ik weet wel dat vlees sterk is, maar het overwint God niet hoor, op zijn tijd wordt vlees door God overwonnen. En als dat weer eens gebeurt, dan knap je weer op.

En het geschiedde ... als ze die reis van vier dagen, sommigen zeggen van vijf. Dat is een heel eind hoor, en dan voor zo'n zwangere vrouw, maar het kan. Als God kracht geeft wat kan je dan niet wezen. Dan kan je weduwvrouw wezen, als God kracht geeft kan je weduwman zijn. Als God kracht geeft kan je in het ziekenhuis zijn. Als God onderwerping geeft kan je geopereerd worden. Ik zou niet weten wat je met God niet kan, dat zou ik niet weten. Met God kan een mens pijn hebben. Ik heb eens gehoord van een vriend van me, die lag op de operatietafel om geopereerd te worden aan de prostaatklief, ook een pijnlijke geschiedenis. Hij zegt: 'Ik brulde als een koe en m'n ziel was het met God eens'. Kan dat ook nog? Brullen als een koe en je ziel het met God eens. Want hier heb je de scheiding tussen vlees en geest. Het vlees brult, maar de geest onderwerpt zich en aanvaard het oordeel. En dat tot zijn nut.

En het geschiedde als zij daar waren.

Zie je wel dat ze er gekomen zijn. De duivel had wel graag gehad dat het op straat gebeurd was. O ja, daar heb je de draak van Openbaring 12, dewelke zich stelt tegenover die barendende vrouw die haar Mannelijk Zaad zou baren, om het te vertrappen en te verslinden. Maar God zal voor Zijn Zoon zorgen, ook in Zijn menswording, beschermen en bewaren.

En het geschiedde als zij daar waren. Toen waren ze er. Toen was Micha 5 op z'n plaats: 'Gij Bethlehem Juda'. God had Zijn Woord weer op zijn plaats en vervuld. Dat doet Hij altijd hoor. Al zou ge maar één keer in uw leven, maar het moet echt zijn, een Goddelijke belofte ontvangen, eerder vergaat de wereld dan dat die belofte niet vervuld wordt, eerder sterft God dan dat die belofte niet op zijn plaats komt. En dit is er altijd weer een kenteken van, als de mens een belofte krijgt dan gaat hij de armoede in, dan gaat hij de ellende in, dan gaat hij het gemis in, dan gaat hij de schuld in, dan gaat hij de noodzakelijkheid in van de vervulling. De belofte geeft een bedekking, maar geen wegneming van schuld. De belofte geeft een heenwijzing, maar zij neemt de scheiding niet weg. En als de belofte recht en echt is, dan gaat het om de vervulling, en de vervulling is Christus Zelf.

Denk eens aan Hooglied 8, daar lezen we immers aangaande de menswording Gods, de menswording van Immanuël: Ach, zegt hij, *dat Gij de hemelen scheurdet*. Want zij voelde, Hij moet van Boven komen, Hij moet bij de Vader vandaan komen en van de Vader gezonden en geschonken worden wil Hij ons een Broeder zijn in het vlees. Je moet er niet licht over denken wat dat zeggen wil, dat God Mens geworden is. Daarom is Hij een Broeder van de Kerk. Als nu God je Broeder wordt, kan er dan nog een betere broeder zijn? Als nu God in het vlees je Vriendin wordt, kan er dan nog een betere vriendin zijn? Je valt met alle vrienden en vriendinnen meeste tijd een keer om. Want Micha zegt ook: 'De beste vriend is een doornheg'. Waarom? Omdat we die zo'n beetje voor Christus gaan houden en dan moet je er weer mee omvallen, die moet er dan weer tussen uit. Want aan de kruispaal op Golgótha stonden alleen de vrouwen, Jozef en Nicodémus. Aan die kruispaal is de verlossing neergedaald.

En het geschiedde als zij daar waren. Nu zijn ze er. Nu is het toch goed? Nu is het toch op z'n plaats? Ze zijn er toch door alles heen, door alle paden en hobbelpaden, ze zijn er. Ze zijn er toch gekomen. Tenslotte, geliefden, dan zal toch de Kerke Gods voor eeuwig binnen komen, want ze zijn van de stad Gods, en wat van de stad Gods is gaat naar God.

En dan komt het openbaar in ons leven, als we van de stad des verderfs zijn en al onze godsdienst, of van de stad Gods in de vreze Gods. Het is van tweeën één. We reizen naar de hel of we reizen naar de hemel. We zijn van Satan of we zijn van Christus. We zijn van de zonde of van de genade. Er is geen tussenweg hoor, daar hoeven we niet op de wachten want die komt er niet en die is er niet ook.

En het geschiedde als zij daar waren. Ik zou daar wel willen blijven hangen, omdat ik het al zo'n eeuwig wonder vind dat ze er gekomen zijn. En dat Maria nog zwanger is en dat er op de straat niets gebeurd is, waar Satan op wachtte en op loerde om die Vrucht te vertrappen. Maar dan wil ik er nog één ding aan hangen en dan moet ik toch doorgaan. Satan komt altijd net te laat. Zijn getal is 666, maar het Goddelijke getal is 777. Dan zal ik je dat makkelijk maken; als God je vanmorgen van dood levend maakt, dan begint de duivel, maar dan komt hij net te laat want het is gebeurd. Hij komt altijd net te laat. Als de strijd begint dan is de vrede geopenbaard. Als je ziel verlost is dan vangt hij weer met een nieuwe strijd aan, maar: *Gij zijt Verwinnaar in de strijd en geeft Uw volk de zegen.*

Ik weet wel, deze tegenwoordige tijd zeggen: 'Ja, ach ja, Maria heeft op een ezeltje gereden'. Waar staat dat? Ik gun ze best een ezel hoor, daar gaat het niet over, maar ik lees het nergens en ik geloof het niet ook. Ze kan best de blaren op d'r hielen gelopen hebben, want God ontziet geen vlees. Want Die Zijn eigen Zoon niet ontzien heeft, hoe te minder zal Hij ons ontzien. Ik geloof dat ze er maar net gekomen zijn. Maar net binnen is ook binnen en net buiten is ook buiten. En dan bekreun ik mezelf er niet over hoe ze er gekomen zijn, ze zijn er gekomen, afgelopen. En als je straks verwaardigd wordt, volk, binnen te komen, dan hoef ik niet te vragen hoe ik er gekomen ben, dan zult ge er zijn. Dan zullen alle monden vervuld zijn met Zijne lof.

Ik las eens van Ralph Erskine, die ken je ook wel, en als je hem niet kent dan moet je hem kopen, het zijn leerzame werken, aantrekkelijke werken. En ik meen dat Ralph iets dieper ontdekt is dan Ebenezer, het zijn allebei kinderen Gods. En als die Ralph Erskine het over die Boven-Stad heeft, over die Stad Gods. Dan zegt hij: 'Als ik daar ooit kom, dan zal mijn stem boven allen uit klinken, ze zullen mijn Hallelujah boven allen horen'. Zo'n wonder was het voor Erskine als die man binnen kwam. Ik denk, als het voor ons zo'n wonder niet worden zal dat we er nooit zullen komen. Want dat christendom van vandaag heeft niets te bewonderen. Ze geloven, ze hebben en ze vertrouwen. Het is bij gevolg, ze wachten op binnen komen en denken dat de hemel een hemel is voor luie mensen, dat de hemel een hemel is voor mensen die elke dag maar een beetje zitten en keuvelen met elkaar. Maar dat is het niet hoor. Want er is nergens zoveel drukte als in de hemel. Er was een Drieënig God van voor de grondlegging der wereld druk tot zaligheid voor Zijn Kerk. Daar zijn ze allen even druk in het zelfde lied; en ze zongen het lied van Mozes en van het Lam.

Maar nu nog enkele woorden.

En het geschiedde als zij daar waren dat de dagen vervuld werden. Ze gaat haar dagen niet over. Zie je wel, volk, dat je niet langer in je gemis bent dan God bepaald heeft, dat je niet langer onder je schuld loopt dan je dagen vast gesteld zijn. Ik lees in Psalm 31: 'Mijn tijden zijn in Uwe hand'. Haasten is jezelf vermoeien, en onderwerping geeft rust. God te laten werken Die Zijn tijd kent en Zijn tijd weet en op Zijn tijd Goddelijk en wonderbaarlijk verlost.

En het geschiedde als zij daar waren dat de dagen vervuld werden dat zij baren zou. Dat woordje baren vinden we ook driemaal in de geschiedenis van Mattheüs 1. Dat wijst dat ook Christus door een ontzaggelijke nood geboren is. Laat die paus maar dromen wat hij

dromen wil, best, hij zal er straks wel achter komen wat hij gedroomd heeft. Maar als daar staat van baren dan gaat dat door weeën en nood heen. En dan heb ik weleens een dokter horen zeggen: 'Hoe meer ze schreeuwt, nu gaat het goed hoor, als ze zo gaan schreeuwen gaat het goed'. Als de Kerk gaat schreeuwen: 'O God, verloren, voor eeuwig verloren, rechtvaardig verloren, rechtvaardig verdoemd', dan wordt Christus geboren: 'Ziet, hier ben Ik'. Hij wordt geboren als de zoetste en de uiterste uitkomst.

En zij wond Hem in doeken.

Omdat ze Hem met zoveel smarten gebaard heeft. Want hoe meer smarten, hoe liever je kind is. Hoe meer smarten, hoe meer dat een moeder er aan gehecht is. Maar ook, Maria wikkelt Hem in de doeken van liefde, in de doeken van dadelijke vereniging, in de doeken van armoë waarin Hij in de armoë van Zijn Kerk gehuld wordt, in de schuld van Zijn Kerk, in de schande van Zijn Kerk. Hij laat Zich in zwachtelen binden. Wier alle huizen zijn, wil zonder huis op de wereld komen. Die de macht heeft over alle huizen; we hebben gezongen: 'Zelfs vindt de mus een huis, o Heere'. Voor de mus was er een huis, maar voor Christus was er geen huis.

En zij wond Hem in doeken. Ik denk dat dit zulk een liefdesarbeid is. Ik wou proberen het enigszins makkelijk uit te drukken, het is een geestelijke zin. Wanneer Christus in zulk een ellendige, in zulk een verlorene geopenbaard wordt, dan geef je Hem alles, je vertelt Hem alles, je zegt Hem alles, en je zegt: 'Ach, Heere Jezus, blijf toch bij mij en ga nooit meer weg, want als U weg gaat dan heb ik geen weg meer'. Dan winden ze Hem in d'r schuld, dan winden ze Hem in d'r zonden, dan winden ze Hem in d'r verloren staat, dan winden ze Hem in al hetgeen wat zij zijn, opdat ze eens van Golgótha zouden ontvangen al hetgeen wat van Christus is.

En ze lag Hem neder.

Dat ze Hem niet vast hield. Dat ze Hem niet aan d'r borst hield. Ze lag Hem neder. En nu is de weg van Christus, volk, altijd neder gaan, altijd lager gaan, zo laag, totdat het tenslotte na 33 jaar geen twee voeten grond, ook geen krib meer, maar alleen een kruis.

En zij hebben Hem in die ongereinigde stal, in die ongeheiligde stal, hebben zij Hem gebaard.

Daar hoeven geen kerstbomen bij, want Hij is het Licht. Je kan toch geen licht bij Licht doen. Voor de herders was Christus het Licht in de kribbe. En daar hebben ze het mee kunnen doen, mee willen doen. En zij aanbaden Hem. Ze zagen een Kind en God, ze zagen God in een Kind. Ze zagen dat God klein geworden was en toch de Allerhoogste. Ze zagen dat de Onzienlijke zienlijk geworden was en de Onsterfelijke sterfelijk, en Hij die alle moederlijke borsten vult hing aan de borsten van zijn Eigen moeder, zoals Hij Mens geworden is. Zulk een diepte heeft Christus aan willen doen om een mens te kunnen verlossen met behoud van Gods eren en deugden en hem eenmaal te stellen zonder vlek onberispelijk, door Zijn bloed, eeuwiglijk en altoos.

AMEN.

Slotzang Psalm 84 : 3

*Welzalig hij, die al zijn kracht
En hulp alleen van U verwacht,
Die kiest de welgebaande wegen;
Steekt hem de hete middagzon
In 't moerbeidal, Gij zijt hun bron,*

*En stort op hen een milde regen,
Een regen, die hen overdekt,
Verkwikt en hun tot zegen strekt.*

4. De herders vervuld met Christus

Gepreekt te Ede

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was. Lukas 2 vers 20

De geboorte van Christus was voor de herders onverwachts, en ongedacht met God verrast en een Goddelijk geschenk hetwelk het eeuwige leven, de weg der voldoening en de weg der verzoening openbaart. Die mensen hebben nooit gedacht dat ze zo'n geschenk nog eens zouden ontvangen. Ze waren het niet waardig ook. En onwaardigheid is een vrucht des Geestes. Onwaardigheid is een vrucht uit het genadeverbond. Het Evangelie leeft het liefst in een onwaardig mens. Het Evangelie houdt van nederigheid, van boetvaardigheid en van waakzaamheid.

Denk maar eens wat Kobus Hendriks daar nogal eens van zei: 'God houdt naar veel van een arm mens'. Je bent nooit te arm en de rijkdommen vallen in de armoe, nooit anders. Maar als dan deze herders dat Goddelijke cadeau uit de hemel gehad hebben, dan is d'r hart vol. Dan mag het daar terecht zijn: 'Een volle beek van wellust smaakt'. Ze zijn gered, ze zijn gezaligd, ze hebben een Heiland, ze hebben Jezus. En wie moet dan nog wat missen. Dan kan er niets meer gemist worden, want Hij is alles. Dat hebben ze nooit gedacht. Ach, wat menigmaal hebben ze gezegd: 'Het zal in ons leven wel niet gebeuren. Abraham heeft ook uitgezien, maar nooit gezien; wij zullen het ook wel niet zien'. En ziet, onverwacht: Gij zult van Mij niet vergeten zijn.

En wanneer dan de engel des Heeren zijn boodschap gedaan heeft, die goed gevallen is. Die is in het hart gevallen. Een boodschap die naar binnen gevallen is. Een boodschap vol van genâ en van heil is onvergetelijk.

De herders hebben het ook nooit meer vergeten. Het is immers een Goddelijke daad, niet alleen een weldaad, maar een Goddelijke daad. En daarin zijn ze zeer verheugd geweest, want God heeft God geschonken, en God is van God gegeven, en God heeft God in een kribbe gelegd, en God heeft God naar Zijn eeuwig welbehagen geschonken tot zaligheid dergenen die niet zalig willen worden en toch zalig moeten worden en ten laatste ook zalig zullen worden. Maar als dan de engel uit gepreekt is wordt er een vers gezongen, een lied gezongen dat oud is en niet verouderd. Een lied dat zo oud is als de eeuwigheid en dat wordt geopenbaard in de tijd. Want zodra de engel des Heeren zijn boodschap gedaan heeft, zonder er wat bij te doen en zonder er wat af te doen, want engelen zijn gezanten om het werk te doen zoals het opgelegd wordt, en het zijn ook gediensstige geesten dergenen die de zaligheid beërven.

Daar staat hij bij die herders. Niet bij Kájafas. Niet bij de Joodse Raad. Het gaat hun neus allemaal voorbij. De Waarheid zegt: 'Voor de verstandigen verborgen'. En dan hebben wij meestal maar te veel verstand. Gelukkig als je het verliest en dat Christus je verstand wordt, want Hij is door de Vader gegeven tot wijsheid, maar altijd voor een dwaas.

En dan gaat de hemel open. Niet tot een uitstorting van zwavel en zuur, zoals bij Sodom. Daar ging de hemel ook open. Van de toorn Gods en van de gramschap Gods. In een ogenblikje tijd is Sodom weg. Als de maat eenmaal vol is, dan is het niet te zeggen wat het zwaard van Gods rechtvaardigheid in een paar minuten opruimt. Dat is niet te

zeggen. Ik denk weleens, Ede, dat we ook aan de vooravond staan van al die Goddelijke gerichten en oordelen, dat de hele wereld tegen elkander inbrandt en verteert van wrevel en haat, en vandaag of morgen aan zichzelf gelaten wordt. En dan denk ik dat de oorlog van '40 - '45 geen druppeltje water zal wezen bij hetgeen voor de deur ligt. En als ik dan onze arme kinderen zie zitten, dan kan ik makkelijker schreeuwen dan preken. Arm zaad, arm zaad, arm zaad. Ge kunt het in alles zien dat God landelijk geen bemoeienis meer maakt. Het ene laat Hij los en het andere laat Hij ook los, het is gebeurd. Weet je wat nog zou kunnen? Dat God je ziel bekeert. Dat is het enigste nog. Verder is er niets meer te doen. Burgerlijk niet, en kerkelijk ook niet. We hebben het oordeel ons zelf waardig gemaakt. En mochten we het vandaag waardig worden, dan krijgt God Zijn eer en wij om niet de zaligheid. Zelfs een onbekeerd mens met een klein beetje verstand zegt: 'Het loopt vast, het loopt allemaal naar het eind toe, dit loopt tot het laatste oordeel'. En dan is het gebeurt. En de Heere zegt in Jeremia 45, tegen Baruch: 'Ga maar opzij staan, Baruch, ga voor Mijn oordelen maar uit de weg, en laat Mijn oordelen daar maar henen wentelen als de golven der zee'. De beker loopt over. En als de maat vol is; we hebben meermalen gezegd, dan gaan er twee dingen gebeuren, dan gaat die mens sterven of hij wordt bekeerd. Het laatste zou ik u gunnen.

Maar wanneer de herders vervuld zijn met Christus, dan is er voor die mensen geen dood meer, er zijn voor die mensen geen oordelen meer, er zijn voor die mensen geen zonden meer, er is voor die mensen niets meer. Ze leven boven het stof. Ze zweven tussen de hemel en de aarde. Voor die mensen zijn er geen oordelen meer, want het Evangelie komt lager als het oordeel; de genade komt lager dan de gerichten; de genade komt lager dan de inleving van de hel waardoor de Kerk verlost wordt.

En wanneer de hemel opengaat, dan is het een bewijs dat de Vader druk is om de geboorte van Zijn lieve Zoon aan te kondigen. God gaat het Zelf doen. Wie kan het beter doen dan God? God kan alleen maar zeggen dat God gekomen is in het vlees. God kan alleen maar zeggen dat daar God ligt, geopenbaard in het vlees. God kan alleen maar zeggen dat Hij de beloften die hij van eeuwigheid in de raad des vredes in de onderlinge huishouding van de drie Goddelijke Personen de volheid des tijds aangebroken was. Niet dat de Eerste Persoon in het vlees zou komen. Want dan had Hij geen Zender gehad. Ook niet dat de Derde Persoon mens zou worden. Want dan hadden wij geen Toepasser gehad.

Maar de Tweede Persoon. Christus is Mens geworden. Zou het ook voor u zijn? Als het niet waar is, dan zal het sterven tegenvallen; dan zal de eeuwigheid tegenvallen. Dat is een tegenvaller die je niet overleeft. Er zijn hier tegenvallers die diep indringen, maar nochtans uit gaan slijten. Maar als een mens zonder Christus sterft is dat een teleurstelling die je nooit meer te boven komt. Dat is een tegenvaller voor de eeuwigheid. Het wil toch wat zeggen mens te zijn. En dan kan ik me indenken dat je zegt: 'Ja man, ik heb er niet om gevraagd om op de wereld te komen. Ik heb er ook niet om gevraagd om zoveel kinderen te hebben. Ik heb er ook niet om gevraagd om straks te gaan sterven. Ik had ook liever nooit een wereld gezien. Ik had liever ook nooit zonlicht aanschouwt, maar ik ben er'. Je bent er, en dat zegt genoeg. Dat zegt zoveel dat we er in het heden zijn en in het kort niet meer zullen zijn. Maar het mocht Gode behagen, Die doet wat niemand kan en Die geeft wat niemand verdiend heeft, dit Goddelijke wonder te openbaren, Die Zijn enige Zoon afgezonderd, Zijn enige Zoon verkoren, Zijn enige Zoon tot de dood, tot smaad, tot schande, tot Golgótha, om vreemden tot zonen te maken. En dan is de genade veel meer dan de zonden. En het bloed des behouds heeft veel meer waarde dan de zonde tot verdoemenis. Hoort u? De gerechtigheid van Christus heeft veel meer waarde dan onze naaktheid, want waar de zonde meerder geworden is, daar is de

genade veel meer overvloedig geweest.

En zij zongen: *'Ere zij God'*. Niet: *'Ere zij Maria'*. Geen ere voor de Kerk en geen ere voor Jozef. En ze zingen ook niet: *'Ere zij de stal'*. Er is nog nooit een kind van God geweest dat blij is met zijn onreinheid, wel als hij gereinigd werd; wat blij geweest is met zijn zonden, wel als ze vergeven werden. Er is nog nooit een kind van God op aarde geweest die zei: *'Wat ben ik toch blij dat ik zo slecht ben'*, maar ze zijn altijd verblijd geweest als ze recht gemaakt werden, als ze heilig gemaakt werden, als ze rechtvaardig gemaakt werden. En daar heeft God Zijn ere van. Zijn ere blinkt boven schepping, en Zijn ere blinkt ook eeuwig over de herschepping. Dat kan je lezen in de Bijbel, het hele Boek Openbaring handelt er van.

Maar dan eindigen de herders, aangetrokken, om met dat Kind in God te eindigen. Want dat Kind is van God gegeven. God woont in dat Kind, en dat Kind in God. Ik zou haast weleens willen zeggen: *'Zal ik ophouden; denk er nu eens over: God woont in dat Kind, en dat Kind woont in God'*. En als je nu indenkt dat de alomtegenwoordigheid Gods door de hele wereld niet gestuit kan worden. Want er is geen plaats onder of boven water waar God niet is, en nochtans besluit Hij Zich in een klein Kind.

Geen wonder dat Potappel daarvan zeide: *'Het Wonder'*. Gelijk die engel zeide: *'Het teken'*. Waar moesten ze naar kijken? Eerst de stal, dan de Kerk, dan de kribbe, dan in de kribbe de doeken, en dan het Kind. En alle deze dingen hebben een zaligmakende beduiding. Want al wat aan Christus is, is zeer begerlijk. En wat in Hem is, is ziels zaligmakend. En dan in de hoogste hemelen de schoonste plaats, de heiligste plaats, de reinste plaats, de plaats die alleen eeuwig heilig is en heilig blijft, de vergadering der samenkomsten der rechtvaardigen door het bloed des eeuwige Lams. De plaats, geliefden, waar God Zijn engelen geschapen heeft, ook die gevallen zijn, maar ook die verkoren zijn om nooit te vallen, staande voor Hem en aanschouwen Hem en verheerlijken Hem zonder tussenpozen. En nu hoeven wij niet te weten hoe groot het getal der uitverkoren engelen is. Laat God dat weten. We hoeven ook niet te weten hoe groot het getal van de gevallen engelen is. Dat laten we ook liggen voor de wetenschap Gods. We weten ook het getal niet der uitverkorenen die al verlost zijn, de uitverkorenen die op aarde zijn die nog wedergeboren moeten worden, en we weten ook het getal niet van die al wedergeboren zijn en op aarde zijn. Dat weten we allemaal niet. En dat hoeven we niet te weten ook. Dat is een gezegende onwetendheid om dat over te laten aan Hem die alle dingen weet. En er is niet iets wat door Hem niet geweten is.

Maar waar komt het nu op aan voor u en mij? Of wij er eentje van die ontelbare zijn. En als God je telt, dan blijf je geteld. En het oogmerk van de zaligheid is dat in de hemel alleen God geteld wordt en je aan God genoeg hebt en eeuwig genoeg houdt. Dat is de plaats waar David van zingt: *'Daar woont Hij Zelf, daar wordt het heil verkregen, en het leven tot in eeuwigheid'*. We horen in ieder geval dat er geen lege hemel is, maar een hemel die vol is, want God is de volheid. En het is de plaats waar God Zelf woont en troont. Maar ten andere zegt hij ook: *'Vrede op aarde'*. En dat ook op deze aarde? die verbrandt van wrevel, die verbrandt van haat en nijd, en die verbrandt van goddeloosheid en ongerechtigheid. Waarvan de profeet getuigt: *'De goddeloosheid brandt als vuur'*.

Staat dat wel op z'n plaats? *'En vrede op aarde'*. Wat zie je van die vrede? Wat hoor je van die vrede? Ge hoort niets als voorbereidingen voor oorlog, alles klaar maken voor oorlog, en ten slotte gaat het maar wie de overhand zal hebben. En toch, en toch moet dat er blijven staan. Het is geen natuurlijke vrede. Het is geen huwelijksvrede, wat groot is. Het is geen huiselijke vrede, wat een grote weldaad is. Het is geen landelijke vrede, wat ook een algemene grote weldaad is.

Inderdaad, we hebben '40 afgeleefd, en velen uwer. Het is geen kleinigheid als een land nog vrede heeft in haar land. Want dan zijn er genoeg onder ons die de schrik van bombardementen en vernielingen en verwoestingen met d'r ogen hebben aanschouwd. En dat is bij niets te noemen wat klaar gemaakt wordt en klaar ligt. Alleen op het Goddelijke commando, daar wacht alles op. En als dat er is, dan is het er ook. Hij mocht nog eens een volk en Hij mocht nog ieder onzer gedenken eer dat het voltrokken wordt, waarvan onze haren ten berge zullen rijzen wanneer dezelve geopenbaard wordt. Maar deze vrede is houdbaar. Deze vrede is gangbaar. Deze vrede is bestaanbaar hier en bestaanbaar daar. Want deze vrede is door bloed verworven, door bloed verkregen. Deze vrede daar is God voor eeuwig tevreden met het bloed, met de offerande van Zijn lieve Zoon. Hij is onze vrede. En zie nu eens de jongelingen in de oven. Hadden ze geen vrede? Heeft het vuur van Nebukadnézar die vrede verteerd? En als Paulus op het schavot staat en zijn hoofd gaat buigen, is het dan geen vrede? Dan getuigt hij immers: 'Ik heb de loop geëindigd, het geloof behouden; voorts is voor mij weggelegd'. Dus een geestelijke vrede. Een vrede zelfs in het sterven, waar zelfs het sterven de vrede niet wegneemt, de dood niet. Maar een vrede uit Hem, door Hem, tot Hem. Men noemt Zijn Naam 'Vredevorst'. Hier zou veel van te zeggen zijn. Want dit is een vrede, geliefden, in de hemel en op aarde. Het is een vrede in je consciëntie. Een vrede met de schepping. En een vrede met al wat God doet, hetzij oorlog of vrede op aarde. Want God kent Zijn volk, Hij onderhoudt Zijn volk en Hij bewaart Zijn volk.

Vrede op aarde en in de mensen Weer een wonder. Gevallen mensen. Die zichzelf voor eeuwig ongelukkig en ellendig en rampzalig gemaakt hebben, daar staat van: 'En in mensen een welbehagen'. Hoe kan dat? Dat is toch niet mogelijk? God haat toch de zonde? Is er één mens op de wereld zonder zonde? God verdoemt toch de zonde? Is er één mens op de wereld die niet verdoemeniswaardig is? Hoe kan het dan zijn? Hier hebt ge het wonder dat weer voortvloeit uit het Wonder. En dat is God geopenbaard in het vlees. Hij heeft van eeuwigheid vermaak gehad, niet alleen in het scheppen van mensen, maar ook in het herscheppen van mensen. En welbehagen wil zeggen: 'Verlustigen, vermaken'. Gelijk in Spreuken 8 dat Hij Zijn vermaken had met de mensenkinderen. Welke mensenkinderen? Die gevallen waren. Die daar midden in de dood lagen. Die daar in de klauwen van de duivel weggesleept waren. Daar had nu Christus een welbehagen in. Dat kan je niet begrijpen hè? Dat hoeft niet ook. Maar hier mag een eeuwig Amen achter staan. Want God heeft er zo'n behagen in dat Hij wast ze in Zijn bloed, heiligt ze door Zijn Geest en bekleedt met Zijn gerechtigheid en stelt ze als pronkjuwelen voor Zijn aangezicht. Waarvan Christus getuigt: 'Ziet, Vader, Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt'. Wat een Kerstboodschap. Wat een Goddelijk geheim des eeuwige verbonds. Dat deze Zon des verbonds Zichzelve geeft tot een geboorte, Zichzelve geeft tot een kribbe, Zichzelve geeft tot de allerdiepste, allerdiepste, aller-diepste armoe en schande. Nooit heeft iemand zo in schande weggezonden dan dat Kind, opdat Hij genade en ere zou verwerven.

Maar wanneer dan de engelen naar de hemel gaan, dan blijven de herders niet staan en zeggen: 'Welke wonders hebben wij toch beleefd. Wie had dat ooit gedacht. Onze ziel is gered. Onze ziel is gezaligd. Wat zijn we toch innerlijk verheugd. Wat heeft God ons toch goed gedaan, die God Abrahams, die Izak en die God Jakobs, Die heeft de belofte vervuld, en dat voor ons en in ons'. En zo onder elkander verenigd met wat God gedaan had, hadden ze met elkander wel een versje kunnen zingen.

Maar de pijl ligt verder. Ze blijven daar niet staan. Ze hebben niet genoeg aan het gezicht der engelen. Ze hebben niet genoeg aan het gezang der engelen. Al is het waar,

geliefden, dat zij hebben gehoord hetgeen eeuwig in de hemel gezongen wordt. En er zullen geen woorden van zijn welk een Goddelijke melodie dat zij gehoord hebben, welk een eeuwigheidsvrede zij geproefd en gesmaakt zullen hebben, en welk een eeuwigheidsliefde hunnen zielen doortinteld zal hebben. Je moet eens denken; de hemel open en het koor uit de hemel. Wanneer dat toch gehoord wordt, dan is er geen oor meer voor de aarde.

Maar de herders gaan praten met elkander. Ze krijgen elkaar weer terug. Ze zien elkaar weer. Want zolang de Kerk in de bediening is, dan praat ze niet. Dan kan ze niet praten, dan hoeft ze niet te praten. Dan hebben ze genoeg aan de openbaring van dat Kind. Maar nu de engelen heen gegaan zijn, nu gaan ze met elkander overleggen. Broederlijk hè? Het waren herders. Ze overleggen broederlijk. Ze waren vol van de oudste Broeder. Ze zeggen: 'Komt, laat ons naar Bethlehem gaan, en laat ons zien wat de Heere ons heeft verkondigd'. Zouden ze het niet geloofd hebben? O ja, ze hebben het zo geloofd. Voor die mensen was er geen wereld meer en geen schapen meer. Mag ik het eens zachtjes zeggen? Ze waren er zelf ook niet meer. Want als ze er nog geweest waren, dan hadden ze naar d'r schapen gekeken, maar ze waren zelf ook weg.

En dan gaan ze met haast. Je zou zeggen: 'Ja maar, mensen, wat moeten jullie nu voor 'n haast hebben? Je ziel is gered. Je bent bekeerd. De Zaligmaker is geschonken en geopenbaard. Wat moeten jullie nu nog voor 'n haast hebben? Je kan rustig aan doen'. Maar het wonder is en blijft altijd: 'Hoe meer genade, hoe meer naar genade verlangt'. Een gierig mens heeft op aarde nooit genoeg. Hoeveel geld dat hij ook heeft, hij kan er nog makkelijk zoveel bij hebben. Maar zo is het nu met genade, geliefden. Als je genade smaakt, altijd maar meer. Totdat God Zichzelf geeft, dan is er geen meer, want dan heb je alles en bezit je alles ook.

En ze zijn ras in Bethlehem aangekomen. Dat kan je geloven. Er waren geen hinderpalen. Er is niemand die omgezien heeft naar hetgeen ze achter lieten. En als ze in Bethlehem aankomen, dan komen ze op de plaats aan die hun geweest is. De belofte laat zien hoe, maar de toepassing doet in de dadelijkheid omhelzen dat het er is. En wanneer ze dat Kind dan gezien hebben; in de eerste plaats, dan zien ze eerst dat Kind. Nee, stop, nee, Gode leert Zijn Kerk stapsgewijs. Waar je zo makkelijk aankomt vergeet je makkelijk en dat verlies je makkelijk ook. Zalig worden gaat door de onmogelijkste wegen. Maar als ze dan een weg geopenbaard wordt, dan zeg je: 'Toen en daar is het gebeurd'. Zalig worden is geen weg om te vergeten wat gebeurd is: 'Geen leed zal het ooit uit mijn geheugen wissen', zegt David.

Maar ze vinden eerst de Kerk, dat is Maria. En Jozef, een lid van de Kerk. Maar ze blijven ook niet aan Maria hangen. Een moeder der barmhartigheid, een koningin des hemels. Gelukkig dat Maria het niet hoort in de hemel, want dan was de hemel voor dat mens geen hemel meer. Dan was dat voor haar niet anders dan een hel; laat Christus verheerlijkt worden. Want zij is, in de eerste plaats, niet door Zijn menselijke natuur gezaligd, maar zij is door de kracht van Zijn Goddelijke natuur gezaligd, als God en Mens.

Maar dan komen ze toch van de Kerk en Jozef bij de krib terecht. Er zijn er die zo makkelijk zeggen: 'Ja maar, als je nu maar van de Kerk houdt, en een keuze gedaan hebt met Ruth'. Maar wacht eens. Die keuze van Ruth ging om God en het volk. Niet alleen het volk, nee, uw God, Mijn God en uw volk is mijn volk. Dat hoefden ze niet te worden, dat kan ik voelen, dat kan ik gewaar worden. Maar uw God, mijn God, Die mis ik. En daar ging het bij Ruth om.

En wanneer ze het Kindeke gezien hebben, dan moet ge van mij niet verwachten de zielzaligende stromen des eeuwige levens, waarvan ook Psalm 98 zingt: 'Laat al de stromen vrolijk zingen'. Die mensen zijn weggezonden en ingezonden in het welbehagen Gods. Want wat zagen ze in dat Kind? Een verzoend God. Wat zagen ze in dat Kind? Een eeuwige Vader. Wat zagen ze in dat Kind? De eeuwige vergeving en uitdelging en aanneming tot kinderen. Wat zagen ze in dat Kind? Dat bergen werden geslecht en breuken werden geheeld en kloven werden gedempt. Wat zagen ze in dat Kind? Een alverzoend God die in eeuwigheid niet op Zijn volk zal schelden. Want daar ligt de toorn Gods, volk. Daar ligt de vloek, daar ligt de hel, daar ligt de zonde. Maar ook daar ligt de ere Gods, in die kribbe. Daar ligt de ontlasting van de eeuwige toorn Gods van Golgótha, waarvan Hij getuigd: 'Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten'.

En als ze dat Kind gezien hebben; wij zouden gezegd hebben: 'Dat ze toch in die stal niet gebleven zijn! Het was er toch zo goed.' Petrus zou zeggen: 'Laat ons hier maar tabernakelen. Hier hebben we geen zorgen meer. Hier heb je niets meer dan een Goddelijke blijdschap, vreugde en liefde'. Maar alles heeft hier zijn tijd. Zo genoten, zo weer toegesloten. Ze gaan de stal weer uit en ze gaan preken. En ik denk als dat gebeurt in een vrouw dat ze ook gaat preken en vertellen wat God aan haar ziele gedaan heeft en hoe Christus in haar hart geboren is.

Ze maken het alom bekend. Ze hebben die tegen gehouden, ze hebben die ontmoet en het tegen die gezegd. Ze preekten maar aan en ze preekten maar door, ze hadden alle vrijheid des geestes en alle vrijmoedigheid. En ze vertelden: 'Abrahams, Izaks, Jakobs uitzien der belofte is geboren, God heeft Zijn woord gehouden, de Messias is er, de Zone Davids is er, de Verlossing, Hij is Die van eeuwigheid Zichzelf gegeven heeft'. En hebben ze geluisterd? O ja, ze hebben zich verwonderd: 'Is het waar man?' Ja, het is zeker waar, ik heb Het gezien, ik heb het beleefd, ik heb het geloofd, ik heb het omhelst. 'Hoor je dat? Moet je toch eens zien hoe druk dat die mensen zijn, hoe vol dat die mensen zijn, hoe blij dat die mensen zijn. En ze roepen van alle kanten maar: 'Hij die beloofd was is gekomen, zonder twijfel, zonder wankeling, de enige Heiland'. Maar, maar, maar, zou het waar wezen. Als je die mensen hoort moet je wel zeggen dat het waar is. Ze zijn er zo vol van. En ze spreken met zoveel zekerheid. Maar ja, zegt een ander, weten ze er in Jeruzalem ook wat van? Weet Kájafas het ook? Weet de Joodse Raad het ook?

O, het zijn maar herders die slecht te geloven zijn, mensen die het meest onbetrouwbaar zijn. Nee, laat maar gaan, laten we het maar stilletjes afkijken. Als het waar is zal het wel nader openbaar komen.

Niemand ging naar de stal hoor. Niemand zei: 'Laten we het eens gaan onderzoeken'. Ik denk van wij ook niet. Ik weet wel zeker. Als Hij maar in een herenhuis geboren was. Maar nu was het teken 'stal, doeken, kribbe'. Maar dat kan toch niet. Dacht je dat de Zoon van David in zo'n toestand, in zulke smaad en hoon geboren is'. En de herders spreken door, maar er gaat niemand naar de stal. Wat ontbreekt die mensen, denk je? Denk eens na. Je bent het beest niet. Als je het beest was van Psalm 73, dan was je blij dat het in de stal was.

En ze maakten het alom bekend, maar Maria bewaarde het. Maria's hart was net een brievenbus; er werd alles ingelegd, er werd alles in bewaard om het eens te gaan herkauwen, in te gaan denken en het eens te gaan overdenken.

En de herders keerden wederom. Waar naar toe? Werden ze minister? Werden het professoren? Werden ze dominees? Nee. Wat werden ze dan? Wat ze waren. Herder. Meer niet. Ze hebben hun werk weer terug gevonden. En werk is ook godsdienst. En

hebben hun schapen weer geweid gelijk ze die geweid hadden. Maar ze verheerlijkten en prezen God. Ze waren zo verheugd met de inkomst van Christus, ze hebben gezien hoe God een eeuwige vrede en liefde Zijn Kerk zaligt, bewaart en geeft dat wonder aller wonderen, dat Hij met Christus afrekent. En Christus betaalt de rekening, en de herders gaan naar de hemel; betaalde rekeningen.

AMEN.

5. Jezus in doodsnood

LIJDENSPREDIKATIE.

En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe. En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde middendoor.

En Jezus, roepende met grote stem, zeide: Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest. Lukas 23:44 t/m 46.

"Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die Zijnen zijn". 2 Timotheüs 2:19. Wie zij ook zijn, wat zij ook zijn, en waar zij ook zijn. Hij rooft hen als vaten uit de rampzalige macht des duivels, de mensenmoorder van den beginne. Zij moeten zeggen: "Ik heb hem zelf binnengehaald, want nooit had hij binnen kunnen komen als ik de oorpoort en de hartpoort niet voor hem opengezet had". Hij is nu de god dezer eeuw van elk mens, ook van mij, maar niet meer met toestemming. Met smart wordt mijn ziel vervuld, en dat is nog het beste. Als hij met mij speelt, speelt hij altijd op de hel aan. Van uzelf houden en van de wereld houden, zijn de kussen des duivels.

De moordenaar aan het kruis werd gezegend met bekering, vergevende genade en genade om met Hem in het Paradijs te zijn, waar geen proefgebod meer is. Daar kan het nooit meer verzondigd worden, want daar is de Godmoorder en de Christusdoder door de vrije bediening des Geestes voor eeuwig begraven in de vernietiging van de oude mens. O, zulk een moordenaar was bijna in de hel, bijna voor eeuwig verdoemd, en toch werd hij nog juist op tijd door het bloed Gods voor eeuwig, de eeuwigheid der eeuwigheden, verzoend en blijvende verzoend. Die man is gered en Christus werd door de Vader uitbetaald, terwijl Hij nog betaalde. Nooit, ja nooit is er zulk een Arbeider op de wereld geweest en zal er ook nooit meer komen. Dat behoeft ook niet meer, want de Vader heeft aan één Knecht genoeg en wij hebben aan één Middelaar genoeg.

O geliefden, God in het vlees is een Arbeider van God geworden! God heeft zulk een volkomen genoeg in Zijn arbeid, dat Hij alle arbeid, die buiten Christus gedaan wordt, ten enenmale vervloekt en verdoemt.

Wat zal de moordenaar zeggen? Hij zegt geen woord, want wat Christus tot hem zeide, is er zo diep ingevallen: "Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn". Een Paradijs voor een moordenaar, die in dat zoete bloed is schoongespoeld in overeenstemming met al de deugden Gods! God moet wel een God zonder weerga zijn, Zijn strafloze Zoon kruisigende, om zulk een moordenaar tot een zoon Gods te maken. O, wonderlijk geheim, de Koning der koningen doodt Zijn Zoon om misdadigers tot zonen te maken!

Het Paradijs was wel beloofd, maar nog niet gegeven. Beloven gaat voor geven. Er moet voor een belofte plaats gemaakt worden; voor een belofte, die in de hel van het hart geschonken wordt. Er moet plaats gemaakt worden door het aanvaarden van de hel, die goed is, omdat het een rechtvaardige straf is. O zalig verloren, als men in de deugden Gods verslonden, in die Goddelijke deugden verzwolgen, en tot niets gemaakt wordt.

De moordenaar heeft de belofte, maar zij zal ook door de hel beproefd worden, voordat hij in een Paradijs komt zonder beproeving. O, nooit één verzoeking meer, nooit meer te kunnen zondigen, maar ook nooit meer één lust tot de zonden, want alle

lust zal alleen in God zijn, wat niet te veel is, maar wel voor eeuwig genoeg is.

"En het was omtrent de zesde ure" welke ure in de raad des vredes al vastgesteld was. Het is opmerkenswaardig, dat de menswording, het lijden en het sterven van Christus zo nauwkeurig beschreven worden. Wij weten de weg tot Zijn geboorte, daar is 4000 jaar over heengegaan. Hij werd geboren, toen de wereld in haar ongerechtigheid niet meer was dan één hel. Christus is door Zijn menswording afgedaald naar de hel om neder te dalen in de hel. O geliefden, God moest Zijn Voedsterling naar de hel sturen om Zijn volk uit hun hel te verlossen! Genade maakt Paulus machteloos om te zeggen wat genade is. Als er alleen genade is houdt het spreken op!

"En het was omtrent de zesde ure". Als in het leven bijzondere dingen gebeuren, wordt daarvan niet alleen de dag, maar ook het uur onthouden. Denkt maar aan de geboorte van de mens; het uur waarop hij ter wereld komt wordt niet vergeten. Altijd zegt men: "Zo laat is hij geboren of gestorven". Zou dan dit uur niet bewaard blijven? O, met die zesde ure begint voor Hem de duisternis! Voor Hem, Die het eeuwige Licht is en voor Wie het nooit donker kan worden. Hij is Mens geworden om in de duisternis Zijn volk uit de eeuwige duisternis te brengen tot het eeuwige Licht, tot Hem, Die het Licht is.

"En buiten alle twijfel, de verborgenheid der Godzaligheid is groot; God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid". God heeft in de schepping van de wereld wel het licht geschapen, maar nooit de duisternis. De duisternis is openbaar gekomen door het licht. Tevens is de duisternis een afschaduwing van de zonde, zoals dat in de brieven van Paulus menigmaal te lezen is.

"En het was omtrent de zesde ure". Terwijl het volle daglicht er nog is, wordt het plotseling nacht. De vogels fladderen naar hun nesten en de os loeit bij zijn gras. Donker, donker! Zal het eeuwig donker blijven? O, nacht aller nachten! Wat een benauwdheid! Zou de schepping zich oplossen? De God van de natuur was in lijden. Hij, Die niet lijden kon, Hij de Persoon des levenden Gods, Gods Lieveling! Mijn zoetste, mijn allerzoetste Uitblusser van al mijn hel! En wat is mijn hel? Mijn zonden!

Duisternis over de gehele aarde. Men zegt, dat die duisternis in Afrika waargenomen is. Er is tweërlei duisternis over de gehele aarde: Er is een duisternis vanwege de werken der duisternis.

Een duisternis vanwege de zonde. Het oordeel Gods werpt door Zijn toom ook een duisternis over de gehele aarde. O, geliefden, er is een dubbele duisternis! In duisternis geboren, in duisternis geleefd en ten laatste in duisternis gestorven; dan is alles duisternis geweest, die geëindigd is in een eeuwige duisternis. Arme, arme mens! O, arme mens, dat uw duisternis tot licht gemaakt mocht worden eer het besluit bare en het voor eeuwig duisternis zal zijn en de mond des puts voor eeuwig dicht zal gaan. Maar de pijn ligt verder.

"Er werd duisternis over de gehele aarde". Geen wonder, want is de gehele aarde niet door Hem gemaakt? Psalm 33. Door Hem, Die de duisternis overwinnen zal, opdat van al de einden der aarde Christus Zijn bruid zal halen. O geliefden, hier is het een wereld met gemengd volk, die elkanders taal niet kunnen verstaan, maar in de hemel

zal er geen Babel zijn en ook geen groepjes van verschillende kerken. Het zal één kerk zijn, eerst door de Vader gekend, daarna geliefd en verkoren om voor eeuwig in Christus doorgeliefd te worden, en dat door een dood, die er nog nooit op aarde geweest is. Elk van ons gaat de dood in, want de bezoldiging der zonde is de dood. Christus echter gaat de dood voor Zijn volk in om de dood voor eeuwig te doden. Nu is de dood overwonnen en door Zijn volzalige opstanding is de dood ontkracht en ontmacht.

Wat ziet een mens meer dan duisternis buiten hem en in zichzelf, als God hem gaat bekeren? Hij vreest de eeuwige duisternis. Zeg nu eens tegen zo'n mens, dat de kennisneming van al die duisternis, over de gehele wereld, in zijn hart, in het bedrijf en zijn gezin een vrucht is van het licht? O, geliefden, dat is toch een stuk!

Dag en nacht kleeft hem de duisternis aan. Voor hem geldt het: "En duisternis was op de afgrond". Ja, voor hem is er ook duisternis over de gehele aarde. Nergens, ja nergens op aarde, waar hij ook zoekt, vindt hij licht, maar overal heerst de duisternis en blijft het nacht.

De moordenaar gaat met die belofte de duisternis in. De belofte zal wel beproefd en gelouterd, maar nooit vernietigd worden, want daar is Gods eer aan verbonden, en dat zou de grootste ramp aller rampen zijn. "En er werd duisternis over de gehele aarde tot de negende ure toe". Wel, dan werd het dus niet voor eeuwig donker. Wel zullen er straks zielen zijn, die slaande op hun borsten, uitroepen: "De buitenste duisternis is voor ons al begonnen!" En hoe zullen het de jongeren en de vrouwen gemaakt hebben? "Zullen Gods beloftenissen, eeuwig hun vervulling missen?"

O, geliefden, hebt u ook wel eens alles mis gehad, en dan voor eeuwig mis? Als dit beleefd wordt gaat dat gepaard met eeuwigheidsweeën, want er moet een vrijspraak en een aanneming tot kinderen geboren worden. "Ik vaar op tot Mijn God en uw God, en tot Mijn Vader en uwe Vader". Ik ben nog niet zover in deze verhandeling, maar de smaak der Waarheid trekt mij naar de God der Waarheid.

"Tot de negende ure toe". Tot de tijd van het avondoffer.

Er was een morgenoffer voor de zonden van de nacht en een avondoffer voor de zonden van de dag. Al de offeranden bedoelden Hem, Die hemel en aarde niet kan bevatten, en toch zo klein werd, dat Hij, die zoete Hij, in een beestenkribbe gelegd kon worden. Een sprakeloos kind, Dat alle borsten vult, vulde ook de borst Zijner moeder om door haar gezoogd te worden. O, ik heb geen verstand! God is sprakeloos geworden in het vlees, opdat Zijn uitverkorenen, die zich voor eeuwig sprakeloos gezondigd hebben, wat de ere Gods betreft, een geopende mond zullen ontvangen, die voor eeuwig geopend zal worden om te verhogen de deugden des levenden Gods. Dit is taallose taal, die op God is afgestemd. Hij alleen de eer!

Het getal negen is een links getal. Aan die kant zit de vis niet, Joh. 21. God echter werkt altijd rechts, d.w.z. volmaakt. Ze hadden de gehele nacht gevist om visser af te worden, en ziet: "Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden". Toen werd het net vol!

"En de zon werd verduisterd". De zon, het grote licht van de vierde scheppingsdag. Drie dagen heeft de wereld het in de schepping gedaan met natuurlijk licht. Licht zonder zon, en het was toch licht. Zonder kennis van Christus en toch licht buiten het gezicht van Christus. Hoeveel licht kan er al niet geschonken worden buiten de kennis van de Zon der gerechtigheid. Het werk der overtuiging, wanneer de deugden van Gods heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid in het hart gedrukt worden, kan duren tot aan het sterven toe, zodat dan voor het eerst de wisseling der deugden Gods in de

ziel plaats vindt, en zij verbrijzeld wordt onder Gods barmhartigheid, goedertierenheid en het heden der genade. Dit gaat gepaard met een smart over de zonde en een droefheid naar God. Het gaat dan om geen hemel of hel, maar alleen om God, Die ze niet kennen, want ze doen met Ruth een keuze buiten de kennis van Boaz om. O, konden zij de zonde er eens uitschreeuwen en behoeften zij nooit meer te zondigen, maar heilig worden en altijd heilig leven! Dit is nu de lust van hun leven geworden. Eigen wordt dan vreemd en vreemd eigen. Zoete banden, die mij binden aan het lieve volk van God! Dat volk heeft dan voor hen geen gebreken, maar ze zien ze als eikenbomen wandelen. Van hen, met wie ze nooit omgang wilden hebben, roepen ze nu uit: "O, wat zijn die gelukkig!"

Ik ken een man, die een lieve moeder gehad heeft. Kinderen, alle moeders, al zijn ze onbekeerd, zullen nooit anders voor hun kinderen zoeken dan het beste, in de weg van de natuur. Een moeder kan niet zo gauw boos worden als een vader, want zij hebben hun kinderen een trap hoger lief, omdat zij ze onder hun hart gedragen hebben. Ze hebben ze gevoed met hun bloed en gebaard met smarten, die niet besproken, maar alleen doorleefd kunnen worden. Ze hebben ze gezoogd met haar melk en met meer zorgen dan de vader, die veel weg is, opgevoed. Laat alle kinderen, die dit lezen, wel bedenken, dat zij door de onmogelijkheid heen op de wereld gekomen zijn.

Voor wij een school hadden, hielden wij catechisatie voor de kleine kinderen van vier tot twaalf jaar. Daar waren soms zulke kleine beestjes bij, dat zij het hele uur zaten te slapen. Dan waren ze zo zoet, dat het een hele toer was voor één, die wakker bleef, zo zoet te zijn. Maar kom aan!

Ik vroeg soms aan die 120 kleine kinderen: "Hoeveel vaders hebben jullie?" Dan staken ze allen hun vingertjes op en riepen: "Eén!" Dan zeide ik: "Daar mogen jullie wel zuinig op zijn, want als je geen vingertje meer op kunt steken, heb je geen vader meer". "En hoeveel moeders hebben jullie?" Dan staken ze weer dat vingertje op en riepen: "Maar één!" "Dan mogen jullie op haar ook wel zuinig zijn, want als ze er niet meer is, kunnen jullie er in alle hoeken van de wereld geen één meer vinden". "Overal kun je dan gaan zoeken, maar ze zullen overal zeggen: "Hier is zij niet".

Een uitstapje voor onze kleine kinderen, die wel klein zijn, maar niet te klein om een nieuw hartje te ontvangen.

"En de zon werd verduisterd", die de vierde dag als dat grote licht aan de hemel werd geschapen. Zij is toch wel volmaakt en ook goed opgehangen. Zij blijft altijd in het Westen ondergaan, en wekt de schepselen, als ze weer in het Oosten opkomt en op de andere helft der aarde de mensen naar bed gebracht heeft. Vervolgens maakt ze dan ook weer de andere helft der wereld wakker.

Voor een vermoeid mens is er niets beter dan de nacht, en voor een uitgerust mens de komst van de dag, om in het zweet zijns aanschijns zijn brood te gaan *verdienen*? Neen, zo staat het er eigenlijk niet! Er staat niet verdienen, maar *eten*.

De zon, wiens heengaan het nacht maakte, werd op de vierde dag geschapen. Het getal vier duidt op een *kerkelijke* dag: Die geraakte werd door vier gedragen. Als de overtuiging van zonde door mag gaan, terwijl men geen Jezus kent en ook geen behoefte heeft om Hem te leren kennen, maar men alleen de zonden beweent, omdat men tegen zo'n heilig en goeddoend God gezondigd heeft, en wanneer dat alles weer weggaat en men in het licht van Gods wet aan de weet komt, dat die wet alles eist, wat heilig is, en men alleen maar vinden kan, wat onheilig is o, wat komt dan de vijandschap tegen de genade openbaar! Liever kruipt men het vel van zijn knieën dan door genade zalig te worden.

Mijn kerken bestond hierin dat, wanneer ik maar weer eens bedroefd en vernederd geweest was, de hele zondag goed was. Ik kende de Naam van Jezus niet en kon de Naam Jezus niet horen uitspreken. Ach, wat een vijandschap tegen die Naam Jezus. Die Naam was mij tot ergernis. Het was voor mij alsof de predikant het nergens anders over hebben kon dan over Jezus en Dien gekruisigd. Vaak dacht ik, dat mijn hart nog eens barsten zou van vijandschap. Ze riepen voor het rechthuis: "Kruis Hem, kruis Hem!" Maar dat riepen ze ook in mijn verstokt en ongelovig hart. Och, ik had wel eens in die droefheid door een Psalmvers of tekst zalig kunnen worden, maar dat kon nu niet meer, want ik was nu een goddeloze en onbekeerd en op bekering durfde ik niet meer te hopen. Alle zonden werden mij door Gods wet ontdekt en daar bleef enkel een goddeloze over. Ik werd een huichelaar en een hypocriet. O, dat ik nooit geboren ware en een verandering meegemaakt had, want dat was toch allemaal maar huichelaarswerk geweest! O, die vijandschap tegen die zoete Jezus ging zo ver!

Toen het biddag werd, had ik mij voorgenomen die hele dag vrij te nemen en de collecte goed te gedenken, als echter Christus of de Naam van Jezus maar niet genoemd werd. Ik dacht: "Laat die man de hele dag maar een zoon des donders zijn en niet van Jezus spreken. Laat hij mij het oordeel maar aanzeggen". Het was in mijn hart één hel: "Weg met Jezus!" O, de zon werd verduisterd, geen licht en zonder licht! Wat is er dan nog te zien? Alleen maar de duisternis.

Voor Zacharias is het ook ruim negen maanden donker geweest, totdat Johannes, dat genade betekent, geboren werd. Toen werd zijn hart en tong losgemaakt. "Voor elk, die in het duister dwaalt, verstrekt deez' zon een helder licht". Dus voor elk, die niet ziet; die niet loopt, maar dwaalt. "Gelijk een vogel is, die uit zijn nest omdooft, alzo is een man, die omdooft uit zijn plaats".

Er is niets beter, dan in duisternis te wachten en uit te zien. "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen". O, wat een blinde blindheid! In plaats dat mijn ziel zich liet zakken op de enige Zaligmaker, dacht ik in die wetsopenbaring van schuld en zonden, dat alles tot de dood en een oordeel zou zijn. En dan ook nog die helse Farao op mijn hielen: "De deur is dicht, want gij hebt te lang en te zwaar gezondigd!" O, eeuwigheid, o eeuwigheid! Wat zal het toch uitmaken, voor eeuwig verdoemd te zijn! Nooit zal die mens aan het eind komen en zijn wapenen inleveren. Wanneer hij ze al eens neerwerpt om ze nooit meer op te rapen, keert hij zich om en het is weer hetzelfde. O, God, zal ik dan eeuwig, eeuwig tegen U vechten? Dan is mijn hel al begonnen!

"En de zon werd verduisterd". Ook in het natuurlijke leven denkt men dan niet anders, of alles zal zeker sterven. En dan te moeten sterven om voor eeuwig te sterven! Nooit zal de zon meer opgaan, want dan kan niet. Het is alles schuld, alles recht en alles hel! Tegenwoordig komt men makkelijker aan Jezus dan aan honderd gulden, terwijl men toch doorgaat om duizenden guldens te verbrassen. Christus is alzo voor velen een zondebok geworden en geen zondoffer. Men is geil van wellust, zo belust is men vandaag op alle bekende zonden. Maar in de hel zal wat anders te zien zijn dan het gaanspel uit de hel!

"En de zon werd verduisterd". We lezen in Markus 15:34: "En ter negender ure, riep Jezus met een grote stem, zeggende: Eloï, Eloï, Lamma Sabachtani, hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?" O, geliefden, hier staan vol eerbied alle gedachten stil. God, de Persoon des Zoons Gods, geopenbaard in het vlees, roept zonder verzwakking van stem niet: "O God, o God!" Dit zou een wanhoopsklacht geweest zijn. Dat kon niet, want dan was het ganse

raadsplan van een Drieënig God voor eeuwig in de nacht der wanhoop weggezonden.
'O zoete Jezus, Die niet wanhopen kon, opdat de lamp der hope voor de bij tijden wanhopende zondaar nooit uitgeblust zou worden, maar gewassen in bloed, aanlanden zou in een land zonder geloof en zonder hoop, maar met de meeste van die drie, de liefde! O, zoete Christus, Die één zijt met de Vader en de Heiligen Geest, wildet Gij een Zoon des mensen worden naar de wil des Vaders en des Heiligen Geestes?'

Het Wezen Gods is geen mens geworden. De Vader is ook geen mens geworden, want dan had Hij Zichzelf moeten zenden. Als de Heilige Geest mens geworden was, wie had dan dat grote werk der zaligheid moeten toepassen?

'O, zoete Vader, Die geen mens geworden is, hoewel Gij er Uw hand in gehad hebt door de voorbeschikking van het menselijk kleed, dat Uw lieve Zoon, onze Heere Jezus, aan zou trekken.

Lieve Heilige Geest, Gij hebt dat menselijke kleed geweven, dat de Zoon past om te zijn, wat wij zijn; namelijk een waarachtig Mens, vervuld met onzondige zwakheden. O, drieënige God, U zij eeuwig dank, dat in de allervolmaaktste overeenstemming de tweede Persoon gekomen is, Die geen andere wil had dan Gij, Vader en Heilige Geest!'

O mijn ellendige ziel, bewonder toch die drie Personen, Die één natuur en één wil hebben! O, wonder aller wonderen! De Vader is niet ouder dan de Zoon, en de Zoon niet jonger dan de Vader, want het is alleen één genereren in het Wezen Gods; één generatie, die nooit stilstaat, maar eeuwig en eeuwig doorgaat en geen verleden of toekomst kent. Aanbiddelijk zijt Gij! "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd". De Zoon is nooit geformeerd dan alleen naar Zijn menselijke natuur.

In die drie-urige duisternis zijn de grootste wonderen en de wonderlijkste dingen gebeurd. Het voorhangsel van het heilige der heiligen, de afschaduwing van de hemel, wordt vaneen gescheurd, om te aanschouwen de ark des Verbonds, waarvoor het gouden reukaltaar stond. De cherubijnen, met hun aangezichten naar beneden, zien op het verzoendeksel, waaronder de Wet lag en alzo geopenbaard werd, wat in Psalm veertig staat: "Zie Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven". Ik kom om Uw wil te doen. "En Uw Wet is in het midden Mijns ingewands". Ik draag in het midden Mijns ingewands, wat alle mensen vervloekt met een eeuwige vervloeking. Die geen vloek kon worden is Mens geworden om de vloek der Wet met eeuwige vervloeking te vervloeken, en de Wet in ere te herstellen. Wat God niet kon, zoals Hij God is, heeft Hij gedaan door Mens, een Schepsel te worden. Hij is onder Zijn eigen Wet gekomen om haar te ontcrachten van haar eeuwige vloek. Het is een drie-urige duisternis.

De tijd wordt nauwkeurig aangegeven. Niets mag er verloren gaan, van wat er bij Zijn geboorte geschied is, maar ook niet één van Zijn voetstappen vergeten worden, die Hij gedaan heeft om Gods toom uit te blussen voor al Zijn volk.

We denken aan die drie helden, die water putten uit Bethlehems bornput, die in de poort was. Aan de drie mannen, die aan Abraham verschenen, als hij in de deur zat. Het is altijd goed om in de deur der hope uit te zien naar de Man op Wien men hoopt. De ellende is echter ook drieledig. Dit hebben de kinderen op de catechisatie geleerd, waar ze Hellenbroek nog niet afgeschafte en begraven hebben, n.l. *zonde, onmacht, straf*.

Erfschuld betekent niet, erven van geld. De meeste erfenissen worden evenwel met ergernissen verdeeld. Dat komt, omdat de erfgenamen geen lege handen hebben, want dan kan men ze niet opendoen. De meesten komen met de vuist, en dan is het geen erven meer, maar vechten. Zo kunnen erfgenamen elkander begraven al voor de dood, en dan begraven ze elkander als huichelaars en feitelijk als moordenaars. Het beste

wat ouders kunnen nalaten is liefde. Er is niemand, die beter delen kan als de liefde, en dan blijft er onder elkander ook liefde over.

"En het voorhangsel des tempels scheurde middendoor". Het voorhangsel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Wee dengene, die gedurende twee duizend jaar lang het gordijn wilde openen. Het zou hem gegaan zijn, zoals het ging met de kinderen van Beth-Sémes, die in de ark wilden zien en er niet aan dachten, dat zij door God, een verterend vuur, gezien werden. Hij sloeg van het volk 70 mannen, de ogen, die hadden moeten toezien, dat niemand in de ark zag. En dan volgen er nog 50.000 mannen! Zo werd het kwaad gestraft, want de weg was nog niet geopend. Men moest wachten tot de dood van Christus, want Hij zou die weg openstellen.

In die drie-urige duisternis is de grootste overwinning behaald. Christus riep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" O, God van God verlaten, en toch niet zoals Hij God is en ook niet zoals Hij de Zone Gods is. Nooit is er een scheiding tussen de drie Personen geweest. Maar Hij was wel verlaten, zoals Hij de Zoon des mensen is, God en Mens, in Zijn twee naturen, verenigd in de Persoon des Middelaars. Dit zijn de twee schenen van de ladder Jacobs. Deze ladder had negen sporten. Zo zijn er vijf trappen in de staat Zijner vernedering en vier in de staat Zijner verhoging, zoals Hellenbroek leert.

In die drie-urige duisternis heeft Hij de drievoudige dood voor eeuwig overwonnen, en het ongeloof de nekslag gegeven. Met het "Mijn God!" mijnde mijn Christus door het geloof als de overste Leidsman de ganse toom Gods. Hij werd losgelaten, maar Hij hield God vast.

Ik ben wat te uitgebreid geworden, wat mijn bedoeling niet was. Dat komt met het preken wel meer voor, nu eens is de preek langer en dan weer korter dan ik gedacht heb. Zo kunnen er wel woorden genoeg zijn, maar als het Jeruzalems zout er in gemist wordt, zeg ik maar gauw amen. Soms schrikken de mensen daarvan, maar ik doe niets liever dan amen zeggen, als ik de bediening des Geestes moet missen.

Ik heb eens gehoord van Luther, dan zijn knieën soms tegen elkander stieten, als hij preken moest. En dominee Kersten zei: "Ik sterf wel duizend doden onder aan de trap van de preekstoel". Om gemakkelijk te preken moeten wij niet alleen de preekstoel opklimmen, maar ook zakken en en zinken in onwaardigheid onder de preekstoel. Ja, dan wordt het een ruststoel, als we ambtelijk op de preekstoel zijn en kinderlijk onder de preekstoel.

O, geliefden, Hij mijnde met een eeuwig "Mijn!" Zo doet Hij ons nu soms, in de hel van ons hart, mijnen door het geloof. "Gij zijt toch mijn zoete God, Uw verlating is mijn omhelzing; ook al is het dat ik in de nacht van Heman verkeer, die uitriep: "O HEERE, God mijns heils!"

Dat voorhangsel scheurde van boven naar beneden. Het scheurde dus op een vreemde wijze. "Want de HEERE zal Zich opmaken, gelijk op de berg Perazim, Hij zal beroerd zijn, gelijk in het dal van Gibeon, om Zijn werk te doen, Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijn daad te doen, Zijn daad zal vreemd zijn!" Zijn vreemde daden zal Hij echter niet tot bekende daden maken, tenzij ze geopenbaard worden. "Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden niet bekend". "Uw weg is in het heiligdom".

Dat voorhangsel was zo dik, dat niemand het scheuren kon dan God alleen. God heeft het ook alleen gedaan. O geliefden, er kon volgens de natuurkundigen geen

zonsverduistering plaats hebben, maar zou Hij, Die de zon gemaakt heeft niet Goddelijk met de zon kunnen spelen? Hij, Die ten tijde van Jozua een dubbele dag maakte? In de natuur is het echter nog nooit gebeurd, dat het midden in de nacht dag werd, want de duisternis vertoont de werken des duivels en de duivel is gesteld tot een eeuwigdurende buitenste duisternis. Dit is een duisternis, die alleen maar een ingang heeft, maar geen doorgang en nog minder een uitgang.

O, mijn trage ellendige ziel! God, Die een Licht is zonder duisternis, heeft een eeuwige duisternis gesteld tot een eindeloos oordeel.

"En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden". Van boven komt alle goed, en boven is alles goed en blijft alles goed, want God is volkomen goed. "De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven". God heeft die rok Zelf geweven zonder naad, zodat zij niet scheuren kon. Het zal één kudde en één Herder, maar geen groepjeskerk meer zijn. Dat zal een openbaring zijn, wanneer alles wat van ons is verbranden zal en de elementen brandende zullen vergaan!

Het voorhangsel scheurde van boven af, dus niet overdwars. Zij, die van boven af gezaligd worden, zullen allen van dwarsbalken tot rechte pilaren gesteld worden in dat Jeruzalem, zonder handen gemaakt en gebouwd en voor eeuwig gegrondvest in het soeverein welbehagen van een Drieëinig God. Eén van onze oudvaders zegt, dat toen de Tempel, Die niet met handen gemaakt is, stierf, God een Goddelijke schop gaf tegen de zinnebeeldige tempel. Het was of God wilde zeggen: "Weg met dat ding, want het heeft zijn werk, een afbeelding van de ware Tempel te zijn, gedaan".

Er kunnen geen twee tempels zijn, want Christus was Altaar en Offer tegelijk. O, wat een zoekenswaardige Hogepriester! Er zijn ook geen twee hogepriesters of twee reukaltaren, want zij waren tot een afschaduwing van Christus' offer en voorbedding. Zijn offerande maakt de kerk tot kinderen Gods en Zijn voorbedding houdt ze kinderen

Gods. Zijn offerande maakt ze van vijanden vrienden en Zijn voorbedding houdt ze vrienden.

"En het voorhangsel des tempels scheurde middendoor". Dus het scheurde niet aan de zijden, want dan moest men er langs heen zien. Neen, middendoor, want God ziet in het bloedende hart van de doorstoken Middelaar een gereinigd volk. Er is in Hem voor hen geen vloekende Wet en wrekend recht meer. Die zo zwart waren als roet, maakt dat Goddelijke bloed blank en goed, alsof ze nooit zwart geweest zijn. Hij kan geen smet of rimpel meer vinden.

Alle muren, die stonden tussen besnijdenis en voorhuid vielen weg. "Het woeste volk zal voor Hem knielen", Psalm 72. Is u dat ook wel eens gebeurd? Ja, dan weet u het nog, al is de kracht er uit. Dan kan men instemmen met de Psalmddichter van Psalm 63: "Och, wierd ik derwaarts weer geleid, dan zou mijn mond U d' ere geven".

Ach, het is hier meer missen dan bezitten, en was het dan nog maar een levend gemis. O, dat missen zonder te missen, wat heb ik daar toch veel van! Elke dag maar verkerende in de dood. Zeven dagen van de week niet anders waarnemende dan de dood. De dood in het lezen, dood in het preken, soms ook al dood naar de preekstoel en van de preekstoel ook nog dood. O, wat is die doodstaat, die dagelijks in de heiligmaking beleefd wordt om Christus wil, toch een sterke dood!

Na veertig jaren is volgens de geschiedenis de ganse tempel verwoest, en zijn alle grenspalen weggenomen, Matth. 24. Toen vier duizend Levieten kwamen tot Titus, de

zoon van Vespasianus, en smeekten om behoud van hun leven, zeide hij: "Wat moet gij nog op de wereld doen, want uw wereld is vergaan?"

God houdt getrouw Zijn woord, zowel in bedreigingen als in genade. Er zou nog veel meer van te zeggen zijn. Lees maar de brief aan de Hebreëen, want daarin vindt men de heilgeheimen van zodanige Hoge priester, Die alleen met Zijn bloed het bovenste met het benedenste verzoend heeft. O, die zoete Melchizédek, Die geen moeder heeft, zoals Hij de Zone Gods is, en geen vader, zoals Hij de Zoon des mensen is. O wonder, dat nooit uit te wonderen is! God wordt Mens en blijft God! Een maagd wordt moeder en blijft maagd! De Allerhoogste wordt een kribbekind! Die hemel en aarde niet kan bevatten, sluit Zichzelf nochtans in een menselijk kleed. Die Jona tot de gronden der bergen deed nederdalen en met de grendelen der aarde omringde, maar hem uit het verderf heeft opgevoerd. O, Die niet sterven kon, nam een menselijk lichaam aan om te kunnen sterven. Hij nam een menselijk hoofd aan om met doornen gekroond te kunnen worden en om voor eeuwig het Hoofd der kerk te worden. Die ons geworden is tot Wijsheid!

Gelijk de man het hoofd der vrouw is, - hoewel ik niet weet of ik waardig ben zo genoemd te worden, - is Christus het Hoofd der kerk en God van Christus. Dat heilig hoofd werd wel met doornen gekroond, maar nu heeft Hij op Zijn hoofd een gouden kroon. Zij zullen Hem niet onthoofden, want dan zou de kerk hebben een Zaligmaker zonder hoofd. Laat Mozes de kerk onthoofden, dan kan Christus haar Hoofd zijn, want twee hoofden op één lichaam is een monster. Met twee mannen leven is hoerij plegen.

Wij gaan verder, want men kan wel eeuwig van God schrijven en preken en dan moet men nog beginnen. Het is toch het vermaak mijner ziel. Soms zeggen mijn kinderen: "Vader is al weer aan het schrijven of lezen". Werk, zolang het dag is, want in de hemel behoeft er niet meer geprekt te worden en ook niet meer geschreven te worden. Daar is het één lange dag, zonder morgen en nacht, maar eeuwig dag en dat betekent: God eeuwig loven.

"En Jezus ..." O, neem Jezus uit de Bijbel weg en wij behoeven geen Bijbel meer. Hij is een goudmijn, een goudklomp, Die men alleen tot zaligheid ziet door het geloof. Dit is echter geen dagelijkse kost, hoewel het wel de beste kost is. O, het eeuwig Brood, Dat nooit verzuurt noch vermindert, maar altijd voedzaam is. O, dat zoete Brood hongert naar eters. Dat ik hongere naar hetgeen, waar Gij naar hongert, namelijk dat Uw volk U zal eten! "Ik ben het Brood des levens". Jezus is Zijn Persoons- en ambtsnaam. Wat zijn er in zo'n grote wereld toch weinig, ja het zijn alleen de Zijnen, die Hem zullen leren kennen als de enige Naam, Die onder de hemel gegeven is tot zaligheid.

"En Jezus roepende met grote stem " Zo'n grote stem moet men bij een stervend mens niet zoeken. Maar hier sterft de Onsterfelijke om een eeuwige onsterfelijkheid aan te brengen. O, wie zal Zijn leeftijd uitspreken en Zijn geslacht verhalen? De Onsterfelijke geopenbaard in het vlees. Zijn werken zijn op de Persoon der Godheid gezet. "Die Hemzelve overgegeven heeft". Hemzelve is Christus, dat is God. O geliefden, God is een niet geworden om Zijn kerk door Zijn Goddelijk bloed, naar Handelingen 20, van God, voor God, door God te kopen. Die Hemzelve vernietigd en vergruisd heeft. God, Die Zijn Goddelijke deugden verbergt achter Zijn menselijke natuur, worden alle ongerechtigheden van Zijn kerk toegerekend als de grootste der zondaren; lees Jesaja 53 maar.

Die niet zondigen kan, zomin naar Zijn mensheid als naar Zijn Godheid, is tot zonde gemaakt. Hij is de zonde tot zonde en de hel tot een hel geworden.

"En Jezus roepende met grote stem." Hemel en aarde zullen het horen en de uitverkorenen zullen de kracht er van ondervinden. Met grote stem, die hemel en aarde vervulde. Het is de stem van Hem, Wiens naam is sterke God. Het is de stem, waarvan de bruid uitroept: "Dat is de stem mijner Liefste!" Hij sterft als de Overwinnaar van de dood, om aan Zijn volk soms een vrolijk sterven te geven. "En de koning [David] heeft aanbeden op de slaapstede". Denk ook aan Jacob: "Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE". Genesis 49:18.

Met welk een zielzaligende blijdschap heeft Paulus uitgeroepen: "Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden". O, gedode dood en gestorven sterven! Naar een land, waar men eeuwig zal erven. Altijd aan God genoeg en nooit van God genoeg.

Maar wat zal die Bloed-Roos van het eeuwige Saron te roepen hebben? Dat Hij alles, ja alles voor eeuwig vereffend heeft. Dat de Rechter der eeuwigheid, tot een *Abba Vader der eeuwigheid* geworden is. Dat nu het wonder volbracht is, waar alle engelen in de hemel begerig waren in te zien. Dat nu die gevallen duivelskinderen voor eeuwig huns gelijke zullen zijn, want zij zullen noch huwen, noch trouwen, noch eten, maar zij zullen voor eeuwig het Brood der engelen eten. Voor eeuwig zullen zij kennen en vervolgen te kennen in het opklimmen tot bewondering der oneindige kennis Gods.

"En Jezus roepende met grote stem." Dit geeft Zijn sterkte te kennen. Hij zal niet sterven, omdat Hij verzwakt is, maar Zijn willen sterven is voor eeuwig het sterven van de dood geworden. De dood is meer aan Hem gestorven dan Hij door de dood, want Hij had macht om Zijn leven af te leggen. Gelijk de Vader het leven in Hemzelve heeft, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven in Hemzelve te hebben. En het afleggen van Zijn leven is de dood tot een eeuwige dood geworden.

"En Jezus roepende met grote stem, zeide: "Vader ..." Nu is het niet "Mijn God" meer, maar "Vader", want God was uitgetoornd en Zijn deugden waren alle opgeluisterd in Zijn lijden en sterven, wat in deze wereld maar éénmaal gebeurd is en nooit meer geschieden zal. "Vader, Uw Kind heeft voleind, voleindigd, volbracht, voldaan, wat alleen God, Die Mens werd, kon voldoen. Vader, Mijn werk van betalen, is af en ook Uw toom, Uw gramschap is gelijktijdig geëindigd, welke Ik doordragen heb in Mijn lijdelijke gehoorzaamheid als God en Mens, waardoor Mijn gehoorzaamheid een Goddelijke waardigheid verkreeg. Uw wraak heb Ik in de plaats van Mijn volk zó gemijnd, alsof Ik ze waardig was, opdat Mijn volk Mijn verdienste zou ontvangen en zó volkomen aan hen toegerekend worden, alsof ze dat alles zelf gedaan hadden".

Vader! met een uitroep teken. Moest Christus dan met zulk een grote stem roepen? Zou de Vader Hem dan ganselijk niet horen? Jawel, maar dit geschiedde, opdat wij en Zijn ganse kerk daar de bate van zouden hebben, en tot beschaming van alle duivelen en gevleesde duivels, horende door alle laster en hoon heen, dat God Zijn eeuwige, wettige en natuurlijke Vader was. Dat is wat geweest voor al de oversten, die groter zonden hadden als de mindere man, die niet wist, wat zij wisten.

Met wat een ontzettende ergernis hebben ze die woorden, met zo'n luide stem geroepen, moeten aanhoren. "Gij zegt, dat Ik een overste der duivelen ben, maar Mijn Vader is niet uw Vader, maar nóg Mijn Vader".

Met welk een verschrikking zullen ze eenmaal voor Hem als Rechter staan. "Hij is

toch de Christus, maar nu is het voor eeuwig te laat met een te laat berouw!"

"Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest". Niet Zijn eeuwige Geest, zoals Hij God is, want dan is Hij eenswezens God met de Vader. Hiervandaan komt het, dat de ziel van al Zijn volk bij het sterven in de handen komt van één en dezelfde Vader, evenals de geest van Christus. Hij beval Zijn geest in de handen Zijns Vaders met al Zijn lijden en arbeid, zoals er nog nooit een arbeid op aarde geweest is; met al Zijn loon, als vrucht van het eeuwige verbondsverdrag, dat in de diepte der eeuwigheid tussen de Goddelijke Personen gesloten was. Zo heeft Christus al wat Hij volbracht had als Middelaar in de hand van Zijn lieve Vader gegeven, Die als Rechter op Hem toornde, niet omdat Hij de Zoon was, maar de Borg. Nu beveelt Hij de ganse voldoening in de handen van Zijn Vader.

"Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn geest". Ook degenen, voor wie deze voldoening geschied is. Hij legde tevens al Zijn loon, Zijn ganse kerk meteen in de handen Zijns Vaders. "Bewaar ze, Vader; toen Ik bij hen was, bewaarde Ik ze in Uw Naam. Niemand uit hen is verloren gegaan dan de zoon der verderfenis". O geliefden, met uitgestrekte armen roept Hij Zijn kerk tot Zijn wonden, tot eeuwige vergeving der zonden! Met open armen roept Hij: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven".

"En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest". In het Evangelie van Johannes staat: "En het hoofd buigende, gaf den geest". En het hoofd buigende naar Zijn bruidskerk, kust de stervende Jezus haar. "Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom!"

"Hij kuste mij met de kussen Zijnsmonds". Zijn twee naturen worden niet gescheiden, al hangt Zijn lichaam dood aan het kruis; zoals Hij ook Zelf nooit gescheiden zal kunnen worden van Zijn kerk. Hij heeft ons, volk, door de aanneming van onze natuur voor eeuwig getrouwd.

Alle huwelijken breken door de dood. Wat een wereld van weduwnaars en weduwmannen, en dan al die wezen, die hun ouders missen moeten! Voor velen is de wereld voor een groot gedeelte al vergaan, inzonderheid als er niets meer overblijft dan alleen maar een gekloofde huwelijksboom. Ach, de Heere ontferme Zich over u!

Als u nu eens terugdenkt aan die tijd, toen de scheiding viel. Toen dacht u: "Ik word gek, was ik maar nooit geboren!" U had geen moed en lust meer; maar wie heeft u doorgeholpen? Uw smart is minder geworden, maar het gemis is gebleven.

Er is maar één huwelijk, en dat is het huwelijk met de Roos zonder doornen en de Bloem van het Paradijs Gods.

'O zoete Jezus, wildet Gij sterven, opdat Uw huwelijk met Uw zwarte bruid nooit zou sterven? Wildet Gij al de uitverkorenen des Vaders als zondaars op Calvarië voor eeuwig zondeloos maken?'

Hier trouwt de dood voor eeuwig met het Leven! Een vijand wordt hier voor eeuwig de bruid van God! Hier trouwt de hel met de hemel! Dit huwelijk kan nooit tot een scheiding komen door de dood, zoals het is met al de huwelijken hier op aarde.

Dit huwelijk is gegrond in de bittere en zoete dood van Christus, waardoor de hemel vol gemaakt wordt.

Mijn ziel groet allen, die hier in dit Bacadal uitzien naar het land zonder vreemdelingen. Dit is geschreven door een hand van iemand, die meestal een gat in zijn hand heeft. Amen.

Nog een paar woorden tot allen van Gods volk, die weduwen en wezen zijn. Nog even en uw rouwkleed wordt begraven. Dan reist u naar een land, waar geen wezen, weduwmannen en weduwnrouwen zijn. Ze hebben daar allemaal één Man, Die zo rijk is, dat Hij niet arm gemaakt kan worden.

Dat is een land zonder begeerten, zonder verlangens en zonder vragen, want alle vragen zullen daar beantwoord zijn. Christus is dan alles en in allen. Wilt gij nog een wonder horen? Christus zal het Rijk aan Zijn Vader overgeven en zeggen: "Ziet Vader, Ik en de kinderen, die Gij Mij gegeven hebt. Er is er niet één ongewassen en allen hebben een bruiloftskleed aan, dat lang is en enkel wit". Amen.

6. Voor eeuwig vrede

Nieuwjaarspreek

Dat is toch ook een nare heidense gewoonte om op oudejaarsavond zoveel leven te maken met bussen, met vuurwerk en weet ik wat al dies meer zij, wat dan de jaarwisseling aan moet duiden. Het was vannacht wel bijna 1 uur, en dan lig je daar maar. Ze jagen de duivel in je hart of dat het helemaal niet eens op kan houden. Ik dacht: als dat vuurwerk van Ede alleen aan de verbouwing van de kerk vermaakt werd, dat we er van over hielden. Het wordt nu allemaal verkwest. Allemaal vrucht van de weelde. Dan weet een mens niet meer wat hij er mee doen moet en dan leeft hij maar aan en leeft zichzelf maar uit. En ten andere is het ook de gewoonte dat met nieuwjaarsmorgen vele nieuwjaarswensen gedaan worden. En dan zullen er veel gedaan worden met een onoprecht hart, maar er zullen ook nog enkele gedaan worden met een oprecht hart.

Als ik meer dan zestig jaar terug denk, dan gingen we met de dorpsjongens al de boeren langs en aan de deur was het dan: *"Ik wens je veel heil en zegen in het nieuwe jaar"*. Bij de ene kreeg je een kluit. Dat weten wij niet meer wat het is, een kluit. Dat is te minderwaardig. Bij sommigen kreeg je een dubbeltje en bij een enkeling een kwartje. En als je dan thuis kwam moest dat op tafel. Dat was niet voor ons. Dat was voor je ouders. Die hadden dat nodig en die gebruikten dat. Maar dan wil ik ook wel Nieuwjaar wensen, en dan hoop ik dat je allemaal bekeerd wordt, dat je allemaal in dit jaar van dood levend gemaakt wordt, dat je allemaal in dit jaar uit het rijk van satan afgemaakt wordt en in het rijk van Christus ingezaaid wordt. Dan gun ik je allemaal een nieuw hart met de vreze des Heeren, voor uzelf en ook in uw huis, dat je kinderen daar wat van horen en zien mogen, van de vreze des Heeren. En diegenen, die enkelingen dewelken uitzien naar de verlossing, mogen eens rijp gemaakt worden voor de verlossing. Die uitzien om eens te mogen weten: "Ik weet in Wien ik geloofd heb", dat ze dit jaar bankroet mogen gaan en niets over houden dan een faillissement met een schuld van de aarde tot de hemel. En dat dit jaar eens je oplossingsjaar worden mocht door Christus met God, en dat verzoenende bloed in dit jaar werd verheerlijkt en toegepast.

Want we zijn dezelfde als gisterenavond. En moesten we gisterenavond bekeerd worden, vanmorgen ook en morgen ook. We hebben die overgang weer als zondaars gemaakt, want een nieuw jaar geeft geen nieuw hart, maar dat is het werk des Geestes. De Heere mocht het gehoor in dit jaar eens eenmaal willen heiligen met doorstoken oren. Dat dit jaar een onvergetelijk jaar worden mocht voor u of uw vrouw of voor één van je kinderen. Dat er van dit jaar nog eens gezegd mocht worden: "Hij is mijner gedachtig geweest en Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt".

Dat dit jaar een jaar van droefheid mag zijn, opdat de vreugde des Evangeliums geopenbaard mag worden. Dat dit jaar je laatste jaar eens mag zijn van onverzocht zijn, van ongered zijn, van onverlost zijn. Dat dit jaar het laatste jaar eens mocht zijn vervreemd van God, maar geëigend door God, en ge op aarde de vrede Gods die alle verstand te boven gaat eens een voorproeven, eens een voorsmaken mocht ontvangen. Ik weet zeker, als je ene keer die onverminderde liefde Christi geproefd hebt, dan ben je bedorven voor alle andere lippen. Als je ene keer die genade Gods geproefd hebt, dan blijft er een dorst over: "Ach, wierd ik derwaarts weer geleid".

Dit jaar mocht eens onhoudbaar worden. Dit jaar mocht eens leiden tot de gerichtsonderhandelingen, volk, en tot gerichtsafhandelingen, opdat ge nog eens weten

mocht door Wie verlost en waartoe verlost en waarvan verlost, opdat dit jaar van Godswege tot een jubeljaar gebracht mocht worden, een Thuiskomen in een Drieënig God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Een Thuiskomen door recht en door gerechtigheid. Een Thuiskomen in dat huis waar God rust in Christus. Hij mocht het gehoor der Waarheid eens mengen met geloof, om eens te geloven wat we horen, en eens een keer te mogen geloven waar we in onderwezen zijn, opdat het eens strekken mocht tot Zijne verheerlijking en tot zaligheid uwer zielen.

Hij mocht onze weduww Vrouwen en *weduwmannen*, die dit jaar weer eenzaam zijn begonnen, die dit jaar weer alleen zijn begonnen, alleen, alleen. Dat woord alleen wil wat zeggen als je getrouwd geweest bent. Dat woord alleen wil wat zeggen wanneer ge de beste helft naar het graf gebracht hebt en dan elke dag, al mag de smart wat gelenigd worden, het gemis dat blijft.

Want wat is een weduww Vrouw? Niet alleen een gebroken huwelijk, ene helft is weg en de andere helft zit verscheurd in huis. Maar *weduww Vrouwen* zijn onthoofden mensen, hun hoofd ligt in het graf. En als je nu nog getrouwd mag zijn, kan het zijn eer het jaar ten einde is dat je het niet meer bent. Je kan elke dag je vrouw verliezen, elke dag je man verliezen. Er is geen dag waarop de dood zijn werk niet doet. Het mocht nog eens zijn dat Gode onze weduww Vrouwen niet alleen een doorkomen in de tijd, dat is veel, want je bent in de tijd, daar moet je ook niet zo licht over denken, je bent in de wereld, want Gode heeft gezegd: "Laat uw weduwen en wezen op Mij betrouwen, Ik zal ze onderhouden". Die weduwen hebben ook een stuk voor in de Bijbel, op verschillende plaatsen wordt hun onderhoud en bewaring toegeschreven. God heeft een bijzonder woord ook voor weduww Vrouwen. Wanneer ge geen weg meer weet en geen raad meer weet, dan is er een Hoofd in de hemel, en dat is dat onsterfelijke Hoofd dat gestorven is om eeuwig Hoofd te blijven.

De Heere mocht onze *zieken* genadiglijk gedenken, niet in de eerste plaats op beterschap, wat een weldaad is, want ik weet wat ziek is, maar inzonderheid dat het geheiligd mag worden tot genezing der ziele van de melaatsheid des harten. Opdat alle wederwaardigheden die ons thuis gebracht worden, want niemand zoekt ze. Een man zit niet te wachten tot zijn vrouw de kanker krijgt. Een man zit niet te wachten tot zijn vrouw sterft. Als dat nochtans geschiedt is dat een Goddelijk werk, is dat een Goddelijke openbaring. En dan zijn ze gelukkig als ze het aanvaarden mogen en onderworpen mogen zijn hetgeen wat Gode oplegt. Want onderwerping geeft rust, dan wordt de roede zelfs gekust. En veelal heeft de Kerk in de verdrukking gewaar geworden wat ze aan God had, wat ze aan Christus had. Ze hebben veelal gewaar geworden dat tegenspoeden voorspoed was en dat een schijnbare vloek een zegen was, waarvan ook David zegt: "Het is goed voor mij verdrukt te zijn geweest".

Ik zie er ook nog enkele *wezen* zitten. Die hebben een vader gehad en nu niet meer. Die hebben een moeder gehad en nu niet meer. Die staan alleen op de aarde. De Heere mocht een dak geven voor die wezen, hetwelk Hij Zelf is. En Hij mocht ze nog eens maken hetgeen waarvan Johannes getuigt: "Ik zal hen geen wezen laten". Dan zijn het gelukkige wezen. Dan krijgen ze een Vader die blijft, en de beste ook, want geen vader kan daarbij vergeleken worden.

Nu dacht ik een ogenblik uw aandacht bij het artikel van het Nieuwe Testament te bepalen, bij het artikel van de geloofsakte Christi, dewelke ons nader beschreven ligt in het heilig Evangelie van Johannes 16 vers 33.

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen.

De woorden van onze tekst staan in de Bijbel dus dan zijn ze waarheid, want er staat niets als waarheid in de Bijbel. Je kan nergens lezen of je leest de Waarheid, niet een waarheid, maar de Waarheid. Hij is gegeven van de God der Waarheid en een weldaad als hij tot waarheid geheiligd wordt. Zij is gesproken door de beste lippen, door de zaligste mond waar nooit bedrog in geweest is en ook nooit bedrog in komen zal. En wel van Hem waar de dichter van betuigt in Psalm 45: 'Genade is, niet op Zijn lippen, maar in Zijn lippen uitgestort'. Erop kan er af vloeien, maar het is er in en dat vloeit altijd uit. Dies Hij ook van God gezegend wordt in Zijn omwandeling op aarde.

God liep als Mens over de wereld. Daar moet je eens over denken. God liep als het eenvoudigste Mens over de wereld. God liep als het enigste Mens dat niet wedergeboren hoefde te worden op de wereld. God at en dronk, sprak en sliep, en dat alles in de openbaring van het onbegrepen wonder Gods dat God Mens werd en God bleef, en een maagd moeder werd en maagd bleef. Daar zou je het hele leven mee kunnen doen. Het is nog nooit begrepen, zelfs de engelen ook niet, hoewel ze meer verstand hebben dan wij. Ze zijn wel altijd begerig, niet om door te zien, want je kan door God niet heen kijken, gelukkig maar, maar inzien, en dat inzien is bodemloos. Daarom zingt daar ook de Kerk van in de 89e Psalm: 'Door U, door U alleen', dus geen twee hoor, maar Eén, alleen: 'om het eeuwig welbehagen'.

Trouwens je hebt geen twee middelaars nodig ook, ik zou niet weten wat je met een tweede moest doen. Eén Middelaar is onmisbaar en noodzakelijk en bevindelijk en zielzaliglijk.

Ik hoop dat je Hem van dit jaar mag leren kennen, want het is een gepaste Middelaar hoor, Hij kan staan waar geen vlees kan staan en Hij kan zeggen wat niemand kan zeggen. Hij kan spreken tot Zijn Vader: 'Vader, zijn schuld was Mijne, zijn hel was Mijne, zijn verdoemenis was Mijne en Ik hebbe met ene offerande in eeuwigheid volmaakt dengenen die geheiligd worden'. Hij heeft Zijn Kerk bijeen vergaderd, niemand kan dat doen dan Christus Zelf. Als dominees dat moesten doen kwam er nooit geen Kerk op de wereld, ze kunnen ze makkelijker verwoesten dan stichten en bouwen. Dominees zijn zonder verdrukking de gevaarlijkste mensen, die hebben nodig verdrukt te worden. Niet een week of jaar, nee, die hebben het wel elke dag nodig. Ik ook hoor, anders zou ik het niet zeggen. Ik weet zelf welk een wulps karakter ik nog heb, al ben ik zeventig jaar oud. Ik heb altijd nog een knak nodig.

Dan zeggen ze weleens: 'Ja, Gods volk heeft toch een knak'. Maar ik kan die knak niet veel vinden. De verdrukking, kastijdingen drukken de Kerk naar omlaag. En wat zegt de apostel daarvan? Dat alle kastijding tegenwoordig zijnde, schijnt geen zaak van vreugde. Ze is het wel, maar ze schijnt van niet, omdat ze tegen ons is, daarom is ze voor ons. Maar daarna werpt ze van zich af een vrucht waarin je de kastijding omhelst en God verheerlijkt en van de kastijding niet af wil. Zulk een vereniging en zulk een onderwerping verheerlijkt God in Zijn Kerk. Waarvan ook de apostel getuigt: 'Indien wij zonder kastijdingen zijn, dan zijn wij bastaarden en geen zoon'. En ik denk altijd maar als ik gekastijd wordt dat ik een bastaard ben, omdat ik mijn bastaardbestaan zo leer kennen. Tegen de verdrukking, maar vereniging is een vrucht van het leven. Dan wil je het niet kwijt, dan is de roede ook goed hoor, zowel als het verbond. *Dan kan geen onheil de stad verstoren waar God Zijn woning heeft verkoren.*

Christus wandelde met Zijn Kerk op aarde. Dat doet Hij in de hemel ook, daar wandelen ze achter het Lam aan, daar loopt niemand meer vooraan hoor, maar alles achter Hem aan. Dat is de beste weg, dat is eigenlijk de Weg, om onze wegen te kruisen, om onze

wegen te doden, want er moet maar één weg over blijven. Je zal zeggen: 'Dat is ook niet veel'.

Jawel, het is genoeg. Waar Hij Zelf van getuigt: 'Ik ben de Weg', over Golgótha naar de Vader, door voldoening tot verzoening.

Hij zeide tot Zijne jongeren. Zijn spreken is wonderlijk. Zijn spreken is hartinnemend. Dan wens je wel dat Hij eeuwig door sprak, want Hij is de enige Spreker zonder zatheid. Maar toch ervaart de Kerk op aarde: 'Ik zal niet veel met u spreken'. Daarom wordt het zo'n wonder als Hij een keertje wat zegt. Maar Zijn spreken is krachtig. Daar kan geen duivel tegen en geen pijnen en ellende ook. Als Hij spreekt moet alles zakken. Daar gaat liefde van uit. Als Mozes spreekt, ja, een beste man die Mozes, een lieve man ook, maar hij geeft geen liefde. Het is een heilige man ook, maar hij maakt niemand heilig. Dat laat hij aan Christus over. Laat de Wet verdoemen en Christus verzoenen, dan hebben ze beiden hun ambt en beiden hun werk.

En Hij sprak tot Zijn jongeren van Zijn heengaan. Dat hadden ze liever toch niet? Nee, je moet Hem hebben om niet te kunnen missen. En nu hang ik er nog wat aan. En je moet Hem in waarheid missen om Hem te bezitten. Wat je dat? Want het in waarheid missen is zowel door Hem verworven als Hem in waarheid eens te bezitten. Wat is een gemis dat levend is? Dat overwint God. 'Dat heb ik nog nooit gehoord'.

Jawel. Je leest toch de Bijbel? Dan heb je het gelezen, want ik praat de Bijbel maar een beetje na. Dan kan je dat lezen in Genesis 32. Dat was een schoft, en toch God overwonnen. Dat was een leugenaar, en toch God overwonnen. Dat was één van de grootste zondaars, en toch God overwonnen. God geeft Zich tot overwinning. Maar met een gebalde vuist is er niets te winnen. Hij laat Zich altijd winnen gelijk Jakob bij Jabbok. Voel je het? Ik zou het wel in je hart willen schrijven, maar dat kan ik ook niet.

En Hij vermeldt Zijn jongeren de noodzakelijkheid dat Hij heengaat. En zij zien er geen noodzakelijkheid in, ze zeggen: 'Heere, niet naar het kruis, niet sterven, bij ons blijven'. Je moet Hem hebben om Hem te willen houden. Je moet Zijn liefde geproefd hebben om ze dag en nacht te willen smaken. Maar Hij doet niet alles wat Zijn Kerk zegt en vraagt. Dat kan heel niet. Hij houdt nooit raad met Zijn Kerk. Hij heeft raad met Zichzelf gehouden. Want als het aan ons ligt; verre van alle verdrukking, verre van alle nood. En het zijn de beste middelen om onze verdoemelijke staat en diep bederf en de afgrond van Gods eeuwige liefde en genade te leren kennen. Sommige leren van de kanker meer als van een griepje. Als het maar geheiligd wordt.

En als het aan de jongeren gelegen had, dan had de schuld nog opengestaan. Dat is met de bekommerde Kerk net zo. Ze vragen om verlossing, maar als het er aan toe komt dan trekken ze allemaal terug. Ze leggen d'r hoofd weleens op het blok, maar dan is Mozes er niet. Maar als Mozes er is dan trekken ze het hoofd weer terug. Maar als je er rijp voor bent dan laat je het er af halen, en dan wordt Christus je Hoofd. Er is geen beter Hoofd. Geen leerzamer Hoofd dan Jezus Christus. Dan zeg je: 'Ja man, als ik er dat nu maar eens in zien kon, dan zou ik het ook wel op het blok laten liggen, dan zou ik ook wel afgesneden willen worden'. Dat hoef je niet te zien. Als het gebeurt dan zie je genoeg. Dan zie je Gods deugden en je verdoemelijke staat. En dan wordt God gerechtvaardigd en je vonnis ondertekend, en laat de rest dan maar aan God over. Zalig worden is een worsteling, zalig zijn is aanbidding. Want wij zouden maar behouden willen worden met onszelf, maar dan houd je de hel over. Je moet jezelf verliezen om de hel te kunnen verliezen.

'Ja man, dat weet ik wel, maar ik kan er niet toe komen, ik weet niet hoe ik er komen moet'. Hij mocht je er nog eens brengen in dit jaar. En als Hij dat doet, dan ga je heus

niet als spartelde of martelende os naar je slachtbank, want de Kerk gaat gewillig verloren en lieven God boven hun zaligheid. Dan hoef je niet meer zalig te worden, want je bent zalig. In werkelijkheid een verloren mens, die leeft buiten de wereld. Is het waar? Toen we daar waren hadden we geen vrouw en kinderen meer, niets meer dan God alleen. Daar kan je het goed mee doen hoor. En dan mag Hij doen wat Hem behaagt, want je bent Zijn vat.

En Hij zeide tot Zijn jongeren.

Die weerbarstige jongeren die Hem tegen stonden tot voldoening, die Hem tegen stonden in de weg der betaling, die Hem tegen stonden in de weg van de vereffening van de schuld. Dan zet Hij Zijn jongeren aan de kant en Hij gaat alleen door: 'Ik heb de pers alleen getreden'. Alleen hoor. Niemand heeft er een hand aan uit gestoken. Judas heeft het willen doen en dat heeft zijn leven gekost. En Petrus heeft zich zelf vervloekt en zijn Meester, en is door Christus gekust en naar de hemel gegaan. Een kussende Judas voor eeuwig verloren, en een vloekende Petrus voor eeuwig behouden. Die Petrus heeft het ook veel mis gehad hoor. Er zijn tegenwoordig mensen die het nooit meer eens mis hebben, die hebben het altijd goed, het is altijd raak. Maar Gods volk heeft het veel mis. Ze zeggen menigmaal: 'Als het laatste ook maar niet mis zal zijn, als het niet voor eeuwig mis zal zijn'. Want om jezelf te bedriegen heb je geen God nodig, maar om door Waarheid geleid te worden, daar heb je God voor nodig, met vele beproevingen en verdrukkingen. Waarom komt dat er nu altijd bij? God kon toch in de wedergeboorte alle verdrukking wel wegnemen? Jazeker, Hij kan best in de wedergeboorte alle ellende wegnemen en de Kerk zo'n beetje doen zweven op aarde. Maar Hij heeft mildere gedachten over ons. Want door middel van de wedergeboorte kom je in de verdrukking, kom je onder het oordeel, kom je in je verlorenheid, kom je in je verdoemeniswaardigheid. Door middel van de wedergeboorte worden ze een verloren mens. En konden ze dan de wedergeboorte maar zien, dan zouden ze zeggen: 'Het gaat goed'. O nee, daar zie je niets van. Maar ik moet nog wat zeggen van de tekst, want de tijd zegt me ook wat, dat hij doorloopt en zich dood loopt tegen de eeuwigheid voor u en mij.

*Christus zeide tot Zijn jongeren, 'waar Hij zo naar veel van hield' zou Kobus Hendriksen zeggen. Heb je die man nog gekend? Ik wel gelukkig. En dan zei hij menigmaal: 'Christus houd zo bijzonder veel van Zijn Kerk'. En dat is echt waar ook hoor. Als dat niet waar was, was Hij er toch niet voor gestorven. Hij is toch voor Zijn Kerk naar de hel gegaan? Hij heeft toch hun hemel uit de hel gehaald, en Hij is de hel tot een hel en satan tot een satan en de dood tot de dood en de zonde tot zonde. *Verwinnaar in de strijd en geeft Uw volk den zegen.**

Zeggende tot hen: 'Deze dingen heb Ik tot u gesproken'.

Dat zijn onverslijtbare dingen. Dat zijn onveranderlijke dingen. Die kunnen, bij wijze van zeggen, zo oud worden als Methusalem, maar het zijn Goddelijke dingen, als ze weer eens opwaaien dan worden allemaal weer nieuw. Weer eens terug geleid te worden naar de daden Gods: 'De adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt'. Hoort u? Niet de adem van Mozes, maar de adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt, maar Mozes heeft mij mijn adem ontnomen, opdat Christus mijn adem zou worden. 'Ja maar, ik zou best bekeerd willen worden'. Dat denk je maar. Want waarom moet er zoveel aan vooraf gaan? Waarom moet de ene daarvoor soms zijn vrouw verliezen, en een ander d'r man, en een ander de kinderen? Waarom moet dat altijd door verdrukkingen gaan? Dat is de opvoeding voor de strijdende Kerk. Zijn openbaring is genot, maar Zijn kastijdingen zijn opvoedingsmiddelen, om afgevoerd te worden van alles wat geen brood is, opdat er

maar één brood overschiet: 'Ik ben het Brood des levens Welke uit de hemel gedaald is'. En nu krijgen ze dat nooit.

Ik dacht vannacht nog onder al die leven der heidense openbaring, wat een verkwisting van geld toch, verschrikkelijk, maar God heeft nog nooit een kruimel genade verkwist, maar ze wordt wel in verkwisters verheerlijkt, ze wordt wel in doorbrengers gegeven, maar God heeft nog nooit ene vrucht van die boom des levens verkwist. Er is altijd plaats voor gemaakt, en als er plaats is dan is de vrucht er ook. Want de vrucht is de plaats voor geweest. En Christus is de zonde voor geweest.

Als Hellenbroek aan Brakel vraagt in zijn laatste nachten hoe het met hem gaat, dan zegt Brakel: *'Ik ben blij dat de borgstelling de val voor geweest is'*. Eer dat er zonde was, was het Lam er; eer dat er schuld was, was de Borg er; eer er scheiding was, was er vereniging; eer er verlorenheid was, was er behoud. God was in Christus de wereld met Hemzelve verzoenend. Hoort u? Dat is allemaal daar gebeurd, maar het moet hier toegepast.

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij ... vrede hebt, niet in uw roeping en niet in uw rechtvaardigmaking, ook niet in uw verkiezing, ook niet in uw kindschap, maar vrede niet aan Mij, niet vrede bij Mij, maar ***vrede in Mij***, en in Christus woont God en God woont in Christus.

Dit is een vrede, geliefden, die ademt naar God. Dit is een vrede met de engelen in de hemel, dat waren ook onze vijanden geworden. Maar door het bloed des verbonds zijn zij onze vrienden geworden als gediensstige geesten die uitgezonden worden tot de dienst dergenen die de zaligheid beërven. Christus heeft niet iets verzoend, maar Hij heeft alles in een verzoenende sfeer gebracht door Zijn dood en door Zijn bloed. Behalve voor de gevallen engelen, daar is geen plaats voor in de hemel, want er is geen plaats gemaakt in de Borg voor hen, zij zijn verloren en blijven verloren. En nu kunnen ze je nooit uit de hemel houden, in de diepte gezegd, maar op aarde menigmaal stoken ze de hel op in je hart. En dat kunnen ze hoor. Het zijn echte machinisten van de hel. En daar kan hij je vrouw voor gebruiken, daar kan hij je man voor gebruiken, daar kan hij één van je kinderen voor gebruiken om de hel te ontsteken. En ik meen ook dat al Gods volk in hun doorleidingen kennis zullen maken met de hel voordat ze naar de hemel gaan. Wij dan die weten de schrik des Heeren bewegen de mensen tot het geloof.

Deze dingen heb ik tot u gesproken, opdat ge vrede in Mij hebt. En die vrede kan je hebben met de oorlog in huis, die kan je hebben in de oorlog van het land, die kan je hebben in een burgeroorlog. Dit is een consciëntievrede, en een consciëntievrede is een Paradijsvrede, en een Paradijsvrede vervult hunnen harten met vrede. Dan zegt de apostel: 'Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen Gods. God is het die rechtvaardigt, wie is het die verdoemt? Christus is het die gestorven is. Ja, wat meer is, die ook opgewekt is en zit aan de rechterhand des Vaders, en die altijd voor ons bidt', door bidt, naar het einde bidt, en als de laatste binnen is houdt ook dat op, want voor de verlostten hoeft Hij niet te bidden. Daar zijn geen vuile voeten meer. Daar hoeven ze elkanders vuile voeten ook niet meer te wassen. Het is gelukkig als het hier nog gebeuren mag. Maar hier is het ook een zeldzaamheid als het gebeurt. Maar in de hemel hoeft dat nooit meer, daar hebben ze geen vuile voeten meer. En in de hemel is er maar een grond, God lief boven alles, en de vervulling, je naasten als jezelf, volmaakt. In de wereld zult gij, niet kunt gij, zult gij verdrukking hebben. Wanneer begint dat?

Als je wedergeboren wordt, van dood levend gemaakt wordt, als je genade ontvangt, dan gaat ze beginnen. 'Dat is vroeg'. Nee, dat is niets te vroeg. En dan wil ik daar nog iets aanhangen wat van belang is. Zodra Gode Zijn genade verheerlijkt dan valt de strijd,

maar eerst de genade. De duivel komt altijd een streepje achteraan. Hij komt altijd met zijn aanvechtingen als God wat gedaan heeft, als God wat gegeven heeft. Voor die tijd hoeft het niet, want dan leef je met hem. Maar als Gode je er uit haalt door hartvernieuwende genade, dan krijg je de duivel tegen, maar het werk is gebeurd, dan kan het alleen maar worstelen want het zal nooit uitgerukt worden. Nee. Ik heb eens een man gekend in mijn leven die, nadat God hem van dood levend gemaakt en in de weg der overtuiging gebracht had, is zes weken dag en nacht dronken geweest om het er maar uit te zuipen. Hij zegt: 'Het ging al maar dieper, almaar dieper, tot ik ten laatste kwam en zondagsmorgens geen weg meer wist en niet anders dacht mijn verstand te verliezen en in de kerk ben gevlucht, daar ben ik onder het hok gaan zitten waar ze de klok luiden. En laat nu die dominee die morgen preken: 'Toen bekende Manasse dat God GóD was'. Daar ging hij. Toen was het gebeurd. Toen capituleerde die man en gaf zich over, en Gode heeft Zichzelf rijkelijk in hem verheerlijkt.

In de wereld.

Wat versta je daaronder? Waarin je leeft, die in het boze ligt. De wereld die reist vandaag van haar sterfbed naar haar doodbed, zodat we nog net bekeerd kunnen worden. Ik zeg niet dat in '80 de komst van Christus niet wezen zal, want alles is er rijp voor. De zonden hebben een hoogtepunt gekregen. Christus wordt op de televisie ingevoerd, in Zijn lijden, Zijn sterven, ja Die wordt ingevoerd als een Man waarop je zondigen kan en waarmee je zondigen kan. En onze arme jeugd wordt weggeslingerd in de zeden zonder reden. Ouders, als je nog kinderen hebt, gun ze een waarschuwing, niet altijd een trap geven hoor. Ouders, terg uw kinderen niet opdat ze niet zat van u worden, maar praat met uw kinderen, waar ze recht op hebben, dat hun ouders met hen de gevaren van deze tijd voor ogen stelt.

In de wereld zult gij. Dat is een vaststelling hoor. Er is nog nooit een Bijbelheilige bekeerd zonder verdrukking. Ga ze allemaal maar na. Er is nog nooit een Bijbelheilige zalig geworden zonder rampzaligheden. En die Gods volk in d'r leven gekend hebben en met hen geleefd hebben, die hebben dat ook menigmaal ervaren dat er in de tenten der rechtvaardigen altijd wat te doen is. Dan eens met hem, dan eens met haar. Er is altijd wat te doen. Als Gode Zijn Kerk kruist door middel van hun kinderen, dan is dat wel het smartelijkste kruis. Als God David kruist met een opstandige Absalom, zijn verkeerde Ammon, dan zijn dat de zwaarste kruisen, waarin een ouder ontkroond, waarin de naam der ouders begraven wordt terwijl ze nog leven. Ik zeg weleens tot mijn kinderen en de catechisatiekinderen: 'Timmer niet aan de doodskist van je moeder, noch van je vader, want als je ze kwijt bent zou je ze weleens op willen lepelen uit de aarde om er nog eens een praatje mee te kunnen maken, maar dan kan dat niet meer. Waardeert toch je ouders, kinderen, terwijl je ze nog hebt. Het zijn de enigste mensen die d'r jas voor je uittrekken en d'r kind toedekken.

Maar inzonderheid geldt dat dan weer Zijn Kerk: ***'In de wereld zult gij verdrukking hebben'***. Dat kan lichamelijk, dat kan naar de ziel, het kan ook allebei gelijk. Dat onderscheidopenbaring laat ik voor God liggen. Maar dit wil ik er nog aanknopen. Het zwaarste kruis is het zondekruis, het diepe bederf wat na de rechtvaardigmaking over blijft, dat totale verdorven bestaan wat na je afwassing over blijft, dat totale verdorven hart wat na je vrijspraak over blijft. De weg der heiligmaking is meer dan ooit sterven, waarvan de apostel zegt: 'Ik sterf alle dag', betuigende bij de roem die hij in Christus Jezus had. En dan mag het weleens zijn dat het Hooglied leeft in hunne harten: 'Ik ben zwart en toch lieflijk, ik ben een doemeling en toch een bondeling, ik ben verloren en

toch behouden, Christus is mijn liefste Vriend maar mijn vlees haat Hem, daarom moet mijn vlees vernietigd worden en de geest moet over blijven. Hoort u? De weg naar de hemel is geen weg met bloemen bezaaid, meest met doornen, voetangels en klemmen. Maar dan kan je een weinigje indenken als dan Jakob aan zijn einde komt en de mistbanken opgeheven zijn die hier zo velen zijn. Meest ziet de Kerk niets dan de hel voor hen en het graf onder hen. Maar als dan eenmaal alle mistbanken over zullen zijn, door de Zon der gerechtigheid, dan zegt Jakob: 'Op Uw zaligheid'. Toen moest hij nog wachten, hij was er bijna, maar hij moest nog wachten. Hij was bijna binnen, maar hij moest nog wachten.

Volk, wachten is een veel voorkomende daad in het leven van de Kerk. Maar als ze daar eenmaal zijn neemt de wachttijd ook ten einde, en dan hoeft Abraham niet meer te wachten op Izak, en de Kerk niet meer te wachten op Christus. Ze zullen dan bij Hem, ze zullen dan in Hem, ze zullen Hem dan eeuwiglijk prijzen en loven. Dan zal het geen nieuwe jaar zijn, want jaren zijn er niet meer, die zijn op gehouden. Je moet eens denken, dat daar alles het zelfde zonder verandering is. Dan zeg je: 'Ja maar, man, dan ga je je op het laatst toch vervelen'.

Laat ik nog eens iets zeggen van onze oude vriend Kobus. Ik kwam eens bij hem en toen zei hij: 'Nu zit ik er toch mee te houden, nu zeggen ze maar dat ik dat lied zat zal worden te zingen in de hemel, omdat het steeds het zelfde lied is. Alle zangverenigingen hebben steeds weer een ander lied. Maar nu zeggen ze maar dat ik dat zat zal worden om dat lied te zingen: *Het Lam dat geslacht is*. En nu ben ik er toch achter mogen komen tot rust voor mijn ziel: *God is dat lied; dat lied is God*. En daarom geen zatheid in dat lied'.

Ach, geliefden, het zal er zo goed zijn, er komt ook niemand terug hoor. Ik heb er veel begraven en veel aan de sterfbedden van Gods volk gestaan, maar ze hebben het zo goed dat ze nooit meer omkijken. Ze zijn zo voldaan dat er niemand meer iets te vragen heeft. Ze zijn zo voldaan dat er niemand meer iets te begeren heeft. En je weet wel, de begeerte staat nooit stil. Dan dit en dan dat, de begeertes lopen altijd. Maar daar is het enigste land waar men nooit begeren zal, want alle vragen zijn beantwoord door God Zelf, en alle begeertes zijn verzadigd. Ze zullen elkander ook nooit buiten God zien. Als ik die vijftig jaar terug denk, dan heb ik er vele gekend in mijn leven, van kortbij en wat verder af, en dan zullen we ze straks wederom zien, de gemeenschapsband is niet verbroken, maar onderbroken. Het wacht maar, volk, en dan zullen ze elkander nooit ene seconde buiten God zien. Ik hoorde eens een vrouw zeggen: 'Dan zal ik mijn dochtertje zien'.

Ik zeg: 'Jawel, als ze er is, maar je moet niet denken dat je dat dochtertje alleen zult zien. Dat dochtertje is in God en God is in dat dochtertje', zodat de Kerk altijd in God is en God alles en in allen zal zijn.

Gij zult verdrukking hebben. Maar, maar, de moed niet verliezen. En dat doe ik zo makkelijk. O ja, als het maar een paar dagen donker is weet ik aan geen moed meer te komen. Als ik maar een paar dagen iets in mijn lichaam meedraag wat pijnlijk is, dan denk ik: 'Zou dat niet nu niet meer over gaan'. Dan tob ik maar dat het over mag gaan, een kruispoeder en weet ik wat. Altijd weer proberen of het over mag gaan. Maar, hebt goede moed, want zonder kastijding dan moesten we zonder moed zijn, want de kastijding is een teken van het kindschap en dat voert straks naar eeuwige gemeenschap. En Hij houdt zoveel van Zijn Kerk dat ik er geen woorden voor vinden kan. Hij hoort ze liever piepen als een zwaluw dan dat ze buiten Hem zingen en buiten Hem leven. Hij hoort hen zo graag. Dat heeft een moeder toch ook. Als een moeder haar kind 's nachts hoort schreeuwen, hoe gauw is ze d'r bed niet uit, hoe gauw heeft ze dat kind niet aan d'r hart liggen. *En geen vader sloeg met groter mededogen op 't teder kroost dan Israëls Heer'*.

Nog een beetje moed gehouden, volk, het hoeft niet zo lang meer te duren. Een beetje moed gehouden en dan mogen ze de reis gaan maken zonder reisgeld, want zij gaan naar Kanaän der eeuwige rusten. En als ze reisgeld nodig hebben dan krijgen ze dat ook voor die tijd, en dat is stervensgenade. Stervensgenade is de laatste genade, de invoerende genade naar de God aller genade. Dan is het ook een wonder dat een mens sterft aan een hartverlamming en dat hij in de opstanding opstaat met een goed hart, dat iemand sterft aan de kanker en opstaat zonder kanker, dat iemand sterft aan de ellendigste ziekte die er op aarde kan zijn en dat hij in de dag der opstanding gezond, voor eeuwig gezond, het lichaam gekocht, de ziel gekocht, beiden gekocht en voor eeuwig in de Koper en Betaler, Die het eeuwige leven is. Voor ditmaal genoeg.

AMEN.

7. Een wonderlijke visvangst

Predicatie over Johannes 21 vers 10 bij zijn 71ste verjaardag

Zingen Psalm 74 : 12 en 15.

Lezing van de heilige wet des Heeren.

Schriftlezing Korinthe 13.

Zingen Psalm 89 : 9 en 10.

Votum en groet:

Eerbiedwaardig en prijzenswaardige Drieënige God, Vader, Zoon en de Heilige Geest. Vervul ons uit de eenheid der Goddelijke Drieëenheid met een onmisbare zegen der opmerkzaamheid, opdat het Woord der waarheid zijn nut mocht doen terwijl het nog tijd is en het besluit nog niet gebaard is, nog zijnde in de mogelijkheid om door de waarheid gevangen te worden en eenmaal door de Waarheid vrij gemaakt te worden, door de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus.

Genade, vrede end barmhartigheid worde u bij de aanvang of bij de verdere voortgang rijkelijk geschonken van God den Vader en van Jezus Christus den Heere, door de gemeenschap des Heiligen Geestes. Amen.

Wij hebben nog een aangename gedachtenis over gehouden van hetgeen we jongstleden vrijdagavond met elkander hebben afgelicht. Dat mocht nog zijn tot stichting, tot onderrichting en tot onderwijzing der Goddelijke Drieëenheid in de weg tot zaligheid. Gode zij daarvoor geprezen, Die alleen alle eer toekomt. Aan de dag van gisteren zijn we geen 72 jaar geworden, daar zijn we nu aan doende. 71. Het is voor onze doen een afleven lang, maar voor God niet te lang.

En ik denk aan onze oude vriend Boon. Toen verlangde ik eens om heen te gaan. Hij zei: "Dat hoef je niet te doen. Ten eerste: je erfenis loopt niet weg, en ten tweede kan je hier op aarde doen wat je in de hemel niet kan doen".

Ik zeg: "Wat is dat dan, Boon?" Hij zegt: "Hier kan je God groot maken te midden van de vijanden. In de hemel maken ze God groot zonder vijanden".

Dat is van die antieke taal, van die ouderwetse taal. Maar ook werden we gisterenmorgen, ik geloof half acht, al verblijd met een telefoontje van broer Lamain uit Amerika. Een hartelijke gelukwens. Hij zei: "Het zal daar ook wel minder worden als bij ons, ik loop ook meest als een eenling over de weg, met de vraag: zal het nog terecht komen?" Daar was ik ook blij mee.

En de tweede die mij belde was Arie Gunter van Sint Annaland. Daar waren we ook blij mee. En zo hebben er verscheidene ons gegroet, gunnende het allerbeste, en Gode mocht het schenken. En wat is het allerbeste? De ere Gods en het heil des zondaars. Dat is het allerbeste. Ik weet niet beter. En er is niet beter ook. Dat is een blijvend en duurzaam goed.

En nu jongstleden zondag hebben we een woord over die visvangst gesproken. Toen was er een die aan mij vroegde: "Wordt Petrus nog hersteld?"

Ik zeg: "Ja, dat hoop ik wel". Maar er was ook nog weer een ander die zei: "Blijft die

vis onder water zitten?"

Ik zeg: "Dat is ook niet gezond". Als vis onder water blijft in een net, dan moet het daar ook sterven zonder dat je er wat van ziet of hoort. Dus dat net behoort ook opgetrokken te worden. En die vis wordt niet rauw gegeten, die vis wordt eerst klaar gemaakt en voorbereid om door het vuur beproefd te worden en gelouterd. Daarna is het eetbaar voor God en de Kerk.

Waarbij ik uw aandacht dan een ogenblik bepaal bij het Evangelie van Johannes 21 in hoofdsomma dat 10^e versje, waar Gods Woord aldus getuigt:

Jezus zeide tot haar: Brengt van de vissen die gij nu gevangen hebt.

Gebed:

Goedertieren, genadigst en aller-lankmoedigst en aller-barmhartigst Wezen aller wezens, Die nooit geworden is en ook nooit vergaan zal. Zijnde het beginneloze begin, zonder midden, en het eindeloos einde. Die Uzelven heeft willen verheerlijken met een stap buiten Uw Goddelijk Wezen, tot eer van Uw Goddelijk zijn en Wezen in schepping, dat groot is; maar in de herschepping die de dood overleeft en de wereld ook, die uit God en weer eindigt in God; Die waardig is altijd geloofd en nooit gewantrouwd te worden; Die altijd waardig is nageschreeuwd en nagevolgd en door de voetstappen van Jezus door lijden geheiligd. Gij hebt van eeuwigheid die schepping gewild, en daarom is ze er. En Gij hebt het ook onderhouden, daarom bestaat ze nog. Niemand vermag dat en niemand kan dat. Gij zijt alleen God en God alleen is groot. Wiens grootheid nooit gemeten noch gepeild kan worden, noch doorgrond. Die al die mensen die op de wereld zijn draagt, zonder dat Ge er moe van wordt, zijnde sterke God, Vader der eeuwigheid. Die ook een herschepping gewild heeft, vanwaar ze haar begin, terstond na de val, in de openbaring van het genadeverbond en onze eerste ouders geopenbaard hebt, om een scheidslijn te trekken tussen het Vrouwenzaad en het slangenzaad. En nu worden wij allemaal als slangenzaad geboren, allemaal. En zonder wedergeboorte blijven we dat. Maar door de wedergeboorte wordt het Vrouwenzaad, hetwelk wijst op die enige Man, de Metgezel des Vaders, Die eens Wezens God is met de Vader en de Heilige Geest. Die Goddelijke oneindige vermakeningen van de Vader met de Zoon, en de Zoon met de Heilige Geest en de Vader. Zijnde eeuwig vrolijk der Goddelijke Drieëenheid, tot in alle eeuwigheid. Die de Goddelijke raad Zelf uitvoert en volvoert, tot Uw besluit leeggebaard, en alsdan zal Uw Kerk vergaard zijn.

Nu staan wij nog op de aarde, meest met beide voeten in de dood, geestelijk. Trek U er ons eens uit, geestelijk, opdat het vleselijke sterve en het geestelijke erve. Opdat de geestelijke dood door Uwe dood gedood en het geestelijke leven door de kracht Uwer opstanding geopenbaard mocht worden. Heere, Gij hebt vanouds een mens stilgezet, gearresteerd en hem gegeven wat hij niet hebben wilde, en hem ontnomen wat hij niet kwijt wilde, zodat Uw Goddelijke wonderen, de wonderen der schepping in de herscheppingswonderen alle wonders te boven gaan. Waarin God Mens geworden is om te herscheppen, vrij te maken en te bekleden met Uw geldende gerechtigheid.

Gij bracht ons in dit morgenuur samen, niemand kon ons dat geven, als U hebt het gegeven en nog gelaten ons leven. Door Uw milde handen nog verzadigd met eten en drinken, waar er ook werelddelen op de wereld zijn waar ze meest naar moeten zoeken om iets te vinden, daar ligt het ons voor handen in een ruime mate. Dat wij het niet opmerken dat is onze dankenloosheid en goddeloosheid en blindheid des harten. Wanneer Gij ons de ogen opent, dan is het eerste wat wij zien dat God goed is en dat wij slecht zijn. Dat God verdraagzaam is en lijdzaam, om ons tot hiertoe nog een

beetje verstand te laten en nog kracht, en in zoverre het zijn mag nog gezondheid om bij de in- en bij de uitgaande te mogen behoren. En waar wij door middel van de val onszelf toegevallen zijn, hebben wij onszelf geestelijke, tijdelijke en eeuwige ellende aan de hals gehaald. Want die mens viel zichzelf toe om God te zijn en bij de Drieëenheid opgenomen te worden tot een vierheid. Maar het was Drieëenheid, het is nog Drieëenheid, en het zal ook eeuwig blijven één Goddelijke Drie-eenheid. Zodat al wat wij beogen in onze val, dat is gelukkig mislukt, maar Gij zijt gebleven die Gij waart: God te prijzen tot in der eeuwigheid. En een gelukkig mens die zo ongelukkig gemaakt wordt dat zijn geluk alleen ligt in het herstel van Uw beeld, door de Tweede Adam, Die de zonde van de eerste Adam voor geweest en geslacht van voor de grondlegging der wereld.

En waar het U volmaakt bekend is hoe diep ellendig wij zijn van nature... Onze hemel is meest de wereld. Onze hemel is meest de dingen op de wereld. En die hemel wordt overleefd, want de dood neemt alle leven op de wereld weg. En dan te gaan sterven zonder dat geestelijke leven, dan hebben we nooit geleefd dan een doods leven, wat geëindigd is met de dood. Daar heb je die arme mens, dood geboren, en dood geleefd, en weer dood gestorven, de eeuwige dood. Gij mocht, o Gij gezegende van God de Vader, Die de vloek op U nam om zegen voor vloekwaardigen te verwerven; Gij mocht van God gezocht en geordende Middelaar, Die gepast is om bij God te staan en voor de zondaar, om die twee eeuwigheidsvijanden, vijanden tot in der eeuwigheid, door Uw Goddelijk bloed tot één gemaakt en te verenigen tot een vriendschap die de hel niet verbrandt; tot een gemeenschap die in de kuil der leeuwen niet verscheurd wordt; en tot een behoud, ook onder water, gelijk bij Jona. Gij mocht ons allen gedenken, inzonderheid de zieken. Het is tegen de natuur om ziek te zijn.

Het is de natuur eigen om alle middelen ter baat te nemen om weer gezond te worden. Want eens heeft de duivel gezegd, en dat is gisteren waar en morgen ook: "Huid voor huid zal die mens geven voor zijn leven". Verlies van het leven is verlies van de tijd en verlies van alles wat in de tijd is, maar geen verlies van de eeuwigheid. Die heeft alleen maar een ingang, geen doorgang en geen uitgang. Gij mocht de middelen die dan ter baat worden genomen nog willen zegenen, mag het zijn tot herstelling. Het is waar, het is maar uitstel, maar ach, Heere, maar ach, die mens zou het wel eeuwig uit willen stellen hetgeen niet afgesteld kan worden. Mocht U het eens gebruiken willen tot bekering. Als U dat doet, dan kan dat, want dan wordt die mens overtuigd. Het grote onderscheid tussen een dood mens en een ziek mens: voor een dood mens is alles dood, de medicijnen ook.

Maar een ziek mens zou nog beter kunnen worden, en zouden nog bekeerd kunnen worden, en zouden nog tot Uwe eer een ogenblik op deze ondergaande wereld mogen ontvangen.

Gedenk onze weduww Vrouwen, de velen, en onze weduwmannen, onderscheidenen, die altijd alleen over de wereld lopen, al zijn ze met velen; die zich eenzaam gevoelen, al zit het huis vol; en die alle nachten met niemand het bed kunnen delen dan met d'r zelf. Gij mocht gedenken naar lichaam en ziel. Gij naamt de huisvrouw van Uw knecht Ezechiël op een dag weg. 's Morgens nog gezond en 's avonds in de dood. Ook dat geschiedt op menigvuldige wijze. Er is maar één wijze waardoor wij mens worden op de wereld, maar vele wegen om mens-af te worden en de wereld weer te verlaten.

Gedenk ook Uw knechten. Waar ze zijn en wie het zijn weet U het beste. Wij gaan dat niet beoordelen of trachten te bezien. Dat hoeven wij ook niet. Dat laten we maar aan U over, Die dat het beste weet, kan en zal doen. De gaven maakt niemand zalig. Dat lezen we in Uw Woord. Maar de zaligmakende genade is een werk tot zaligheid. Gij hebt ons alle die jaren aan deze plaats gedragen. De schuld die we er in gemaakt

hebben is ook groot, maar we hopen dat ze door U betaald en vereffend is, zodat er niets tussen ligt, waarin Gij getuigt: "Vrede zij ulieden". Dat is de vrucht van de opstanding, de vrucht van de rechtvaardigmaking en een vrucht in de heiligmaking.

Gij hebt het op onze scholen nog wel gemaakt. Het mag nog zijn zoals het gaat. Zegen het onderwijs aan die kindertjes om ze wijs te maken in de dingen waar we nooit te wijs in zijn, namelijk van Uw Koninkrijk.

Zegen het onderwijsgevend personeel met zegeningen van onderlinge eenheid en een onderling oogmerk naar Uw gerechtigheid. Zowel als de kleuterjuffrouws.

Zo mocht Uw Woord nog een ogenblik openen en nog een enkel woord tot Uw eer, mag het ook zijn tot bekering gegeven worden, van Wie alleen onze verwachting, onze hope en Die ons alleen helpen kan en ook altijd geholpen heeft. Amen.

Zingen Psalm 89 : 9 en 10.

Wij lezen in de mond der waarheid alleen de waarheid, niet een waarheid, maar dé waarheid. En inzonderheid wat wij daarin beogen in Romeinen 8, de sleutel van het getuigenisse Gods, de sleutel der waarheid. Daar staat in het 29e vers: "Die Hij tevoren verordineert". Waar moet je dat "tevoren" zoeken? In de eeuwigheid. Daar kan je niet in komen. Dat moet geopenbaard worden in de tijd. Wat daaruit geopenbaard wordt is oud zonder veroudering. Dat is oud, levendig en vers. En wat daar staat? Ik zal het je zeggen. Mocht het in ons hart gelegd worden. "Die Hij tevoren verordineerd heeft", die heeft Hij ook zalig gemaakt. Even wachten. Wij mensen lopen doorgaans te hard waar wij moeten blijven staan. En we blijven doorgaans staan waar we moeten lopen. Het is bij een mens altijd omgekeerd. Maar er staat: "Deze heeft Hij ook geroepen". Dus de roeping is de naastbijzijnde vrucht van de verkiezing. Als je de roeping weg doet, dan kan de rechtvaardigmaking niet plaats vinden. Als je de roeping weg neemt, dan neem je de levendmaking ook weg. En dan neem je de wedergeboorte, zegt Comrie, in zijn engere zin, ook weg. Want wat niet geboren is, daar is geen trouwdag voor. Eerst de geboorte en dan kan het overige volgen. En die voorverordening is Goddelijk, maar die inwendige roeping is niet minder Goddelijk. Want die heeft plaats op Gods tijd, onwederstandelijk. Dat wil zeggen: niet tegen te houden.

Als ik het eens plat mag zeggen: als God je vanmorgen hebben wil, nou, dan neemt Hij je; afgelopen. Als God je vanmorgen een nieuw hart wil geven, nou, dan doet Hij dat. Dat vraagt Hij niet aan de duivel, want die doet toch zo..... En Hij vraagt het ook niet aan die mens die Hij het geeft, want die doet ook zo..... Je wil wel naar de hemel, maar niet door de hel heen. Nee, nee, nee. Hij moet blijven die hij is. Zijn geld moet blijven en zijn gezondheid moet blijven, en wat van zijn lusten en genegenheden, dat moet allemaal blijven. Dat moet niet weg. Anders heb je hier geen leven meer. En daar gaat het juist over. Want ons leven moet hier weg en sterven, om een leven te gaan leven dat uit God is. En wat is het leven uit God?

De heerlijkheid en de majesteit Gods. En nu heeft God Zijn knechten, profeten en apostelen vanouds gehad. Die heeft Hij nog. Wij gaan niet tellen, want wij kunnen toch niet tellen. En ik heb daar geen zin in ook. Ik laat God tellen. Maar voor mij komt het er op aan of ik één van die getelden ben. Daar komt het voor mij op aan. Ik hoef dat werk niet te doen, want wij tellen toch altijd mis. Wij zetten er in de hemel die in de hel thuis horen, en wij doen het andersom ook. Dus laat dat maar gerust aan God over. Die maakt daar geen abuizen in. Die zijn het meest maar bij ons. En Hij heeft Zijn jongeren uitgestoten om te doen wat alleen door God gedaan kan worden, waarvan Hij ook getuigt in Handelingen 2 en inzonderheid ook in Handelingen 1, dat ze te Jeruzalem moesten blijven totdat ze... wijs genoeg waren? Nee, om zalig te

worden moet je geen verstand hebben. Dan moet je helemaal niet wijs zijn. Om zalig te worden moet je je verstand kwijt. Nou, nou. Je kan toch zonder verstand niet zalig worden?

Jazeker. O ja. O ja. De apostel zegt het door ingeving des Geestes. Dus dat kan niet missen. Dat Hij het verstand des verstandigen te niet doen zal. Dus weg doen. Om dan te leren: geef mij verstand met Goddelijk licht bestraald. En dan zie je dat je het niet hebt, en een noodzaak om het dus te mogen ontvangen. En wanneer de jongeren van Christus uitgezonden worden te midden van een verloren wereld..., die nóg verloren is hoor, en verloren blijft ook, en straks ondergaat in een verlies dat nooit meer op te halen is. Want wij leven aan het einde der eeuwen. Wij zouden net nog, net nog!, bekeerd kunnen worden. Dat is niet weinig hoor. Als dat gebeuren mag, dan heb je net genoeg om in Christus God te ontmoeten zonder verschrikken en zonder vreze en zonder dood, met de toekomst van een zoete eeuwigheid.

En wanneer Christus Zijn jongeren verrast... Hij is ook de enige die Zijn volk verrassen kan. Verrassen wil zeggen: onverwacht. God heeft geen onverwachte dingen. God kan je niet verrassen ook. God heeft geen tegenvallers ook. Daar ben ik ook nog blij mee. Ik ben blij dat God geen verdriet heeft. Maar dat die Wezensverheuging en blijdschap der Goddelijke Drieëenheid eeuwig onderling, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest heeft. Waarvan de profeet Nehémia getuigt: "De blijdschap des Heeren die zal uw sterkte zijn". Dat is een blijdschap die oneindig is. En daar wordt hier iets van beleefd, om straks geen vreemde blijdschap, maar een geopenbaarde blijdschap, een gesmaakte blijdschap, een geproefde blijdschap, opdat ze straks blij zullen zijn met hetgeen waar ze hier aanvankelijk mee verblijd zijn. Het vloeit alles uit de openbaring der diepte van de nooitbegonnen eeuwigheid.

En ge weet, wanneer die jongens de hele nacht d'r best gedaan hebben, is net alles misgelopen. Heb je dat ook wel eens gehad? Heb je ook wel eens van die mislukkingen? En dan blijf ik de hele avond aan het lezen, van Jesaja naar Petrus, van Petrus naar Johannes. Maar ik lees net zo lang tot ik eens wat vind. En dan vond ik niets. Dan moest ik de Bijbel maar weer dicht doen en zeggen: "Laten we maar gaan, het is voor ons niet en het is bij ons niet en het komt bij ons niet ook". Dan heb je toch nog wat opgedaan: dat je het niet hebt. En dat het alleen van ene kant kan komen.

En wanneer Christus vraagt: "*Kinderkens...*"

Dat werk ken je niet. Dat werk is je niet opgedragen ook. Maar je hebt nu geleerd dat je het niet kan. Mocht je die les onthouden. Wat je vannacht niet kan, dat kan je morgennacht ook niet. Zonder Mij kunt gij niets. Niets, dat is heel weinig. Eer dat een mens daar toch eens achter komt, dat hij niets aan zijn zaligheid kan doen. Dan moet je teniet gaan. Dat heb ik van de week nog gezegd: een zondaar moet wel de allerslechtste zijn om de Middelaar vast te houden. Hij moet wel de aller-verdoemelijkste zijn om aan bloed te blijven hangen. Want een net mens zegt: "Hij is ook slecht, en zij ook". En dan leef je op elkander aan naar de eeuwige dood. En wanneer Christus dat net vol gemaakt heeft... Let op hoor, Hij maakt het vol. Hij zegt niet: "Gij zult ze vangen". Maar Hij zegt: "Gij zult ze vinden". Ze liggen klaar. Ze liggen te wachten. Het is Christus' vis. Het is vis van Christus. Die van voor de grondlegging der wereld van de Vader als de grootste zondaars vermaak zijn, om ze tot heiligen te maken. De Vader heeft ze als hoeren gegeven, Hij krijgt ze terug als maagden. De Vader heeft ze gegeven als gevleesde duivels, en Hij maakt er kinderen Gods van. Wat een wonder hè! Hij kan het, en Hij doet het, en je leest het in de Bijbel.

En wanneer dan Johannes..., de discipel die de meeste liefde kreeg. Want God is vrij

in het Koninkrijk te geven wat Hij wil en te onthouden wat Hij wil. En de liefde is een fijngevoelige vrucht. De liefde voelt fijn. De liefde voelt het gauw. En de liefde merkt. Dan zegt Johannes niet: "Wat een weldaad, tjonge, tjonge, wat een weldaad. Kijk nu toch eens Petrus, dat net zit zomaar ineens vol". Nee, eerst de Heere en dan de gift. Eerst de Gever en dan het gegevene. Eerst de Weldoener en dan de weldaad. Dat is gezond in het Koninkrijk Gods. Wij beginnen altijd met de weldaden, zus en zo.

Maar Johannes zegt: "Het is de Heere". Die stond boven de vis, ging over de vis en Die voerde Zijn Goddelijke raad uit.

En wanneer we dan merken dat Petrus zichzelf verliest in een verlies dat hij de vis achterlaat en op Jezus aan gaat. Dat kan je begrijpen. Want je moet Jezus kennen om Hem te beminnen. Je moet Jezus kennen om niet buiten Jezus te kunnen. En je moet Jezus missen om Hem te zoeken. Want Hij wil als vrucht van Zijn zoeken gezocht worden. Daarom hebben we meermalen gezegd: God zoekt de zondaar.

Maar dan heeft er toch ook geen zoet onderhoud plaats met Petrus en Christus aan de oever. Petrus was ook zijn eigen weg weer gegaan. Wanneer gaan we die niet! Wij zijn zulke ongestadige mensen, dat was Petrus ook. Het was eerst allemaal vis: als er maar vis komt, als er maar vis is en als er maar wat in dat net komt. En nu is het net vol en nu springt hij overboord en laat de anderen met netten en vissen achter. Terecht wordt een mens (dat wil zeggen: de Kerke Gods) bij houtvuur vergeleken. Dat was schielijk op. Zo bezit en zo weer mis, en zo gelovig en zo weer ongelovig, zo vertrouwen en zo weer wantrouwen. Houtvuur is schielijk op van het vuur, maar ook weer schielijk uitgaand vuur. Dat is de Kerk.

Wat zeiden ze tegen Ledeboer? Aan die man vraagden ze hoe zijn naam was. En dan weet je het al, want ik heb het meer gezegd. Dan zei Ledeboer: "Op en neer". Nu is het neer er af gevallen en het op is gebeven. En dat blijft het. Terecht zeggen ze van die man, toen hij begraven werd, net als een ander mens. Dan staat er zo'n eenvoudige man op een plank, die zei: "Anderen heeft hij verlicht en zelf is hij verteerd". Hij wil zeggen: hij is als een lamp uitgebrand en God heeft er Zijn werk en Zijn eer mee gedaan en hem in Zijn Koninkrijk gebracht.

En wanneer dan de jongeren met d'r vis aan wal komen, dan komen ze dicht bij de dood, want het land is voor die vis de dood. Op het land moet de vis sterven, want hun element is in het water. En als je nu je leven nagaat, volk, dan moeten ze eerst gevangen genomen worden wou je ooit vrij gemaakt kunnen worden. Je moest eerst de gevangenis in, eer dat er een deur geopend werd, waardoor de omzwevendende haastelijk vrij gelaten werden.

En dan aanschouwen ze aan de oever dat Christus alleen in Zijn eigen werk verheerlijkt wordt, in Zijn eigen werk gediend wordt en in Zijn eigen werk geprezen wordt. Want wat staat er?

Kolen vuurs. Dat is houdbaar. Dat is vuur dat kalmpjes brandt. Vanuit de eeuwigheid openbaart het zich in de tijd. Waarvan Hooglied 8 getuigt: "Deze liefde is sterker dan de dood". De beste huwelijken en liefden breken in de dood en met de dood. Die band kan zo sterk niet zijn of de dood breekt die band. Er zijn er velen onder ons die daar van af weten. Maar de huwelijksband die van Christus' wege naar dat huwelijksverbond in Zijn Kerk gelegd wordt, kan niet breken en breekt niet ook. Nu zeg ik er wat achter. Hoe meer dat hijzelf gebroken is, hoe meer hij hersteld wordt. Hoe meer dat u in uzelf verbroken wordt, hoe meer dat hij hersteld wordt. Want ze

moeten door vele beproevingen en door vele verdrukkingen ingaan.

En als dan Christus tot Petrus zegt, tot de jongeren, dat ze de vis aan de oever zullen trekken, dan zien ze die, dan aanschouwen ze die. En ik denk dat het een pracht gezicht geweest is, ook in de natuur, als je al die grote, blanke vissen daar ziet spartelen. En al maar meer op het water aan. Je stinkt van de vis. Hij is gevangen. Je legt hem op de wal. Maar hij spartelt. Als je niet uit ziet is hij zo weer in het water. Dan ben je hem zo kwijt. Dat is het element. En nu zijn deze vissen in de weg der Goddelijke overtuiging gevangen. Dat is de hoofdzakelijkste weldaad. De noodzakelijkste weldaad is de rechtvaardigmaking. Want daar ligt de vergeving der zonden. Maar je moet eerst gevangen worden, anders kan je nooit vrij gemaakt worden. Je moet eerst de banden in zal er ooit ruimte geopenbaard worden in die banden.

En dan worden die vissen gevangen genomen. Dan komen ze allemaal op de wal, één voor één. Ze worden allemaal geboren, één voor één. Ze worden ook allemaal wedergeboren, één voor één. Het is niet zoals bij Billy Graham, een massale bekering. Want dat is doorgaans een bekering uit het vlees en naar het vlees. En daar schiet niets van over als vlees. En er is niets op de wereld zo verdorven als vlees.

Maar dan zijn ze nog niet eetbaar. Dan moet je niet beginnen met eten. Ze moeten eerst eens klaar gemaakt worden. Ze gaan eerst de plank op en onder het mes. En in de weg van overtuiging waren ze wel gevangen, maar het was nog houdbaar, want ze waren nog in d'r element. In de weg van overtuiging kan je niet meer uit de weeg, maar dan zit je tussen de overtuiging en de overbuiging in. En als dat nu niet verder komt... Och, geliefden, hoe ver zal het met Demas geweest zijn? Teruggedaan. Hoe ver is het met Orpa geweest? En hoe ver is het met Simon de tovenaer geweest? En met Biléam? Het kan zo kort bij en zo nabij zijn dat het er naar ruikt en toch niet is. "Alleen", zegt Job, "nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt". Ze moeten de wereld uit, en dat kan niet, en toch gaat het vanzelf. Het is een wonder. Laat het zijn een voetballer met een hartstocht van dag en nacht, hij wil altijd wel doorgaan. En God grijpt die man, en hij hoeft helemaal niet meer naar de voetbal toe. Nee, ga maar niet. Zeg je dan: "Mensen, met mij is er wat gebeurd"? Kan je begrijpen.

Daar gaat dadelijk zo veel kracht van uit, dat de mode ook gaat sterven. Is 't waar? Ja, dat gaat vanzelf. Dat gaat zo makkelijk. En die bruine schoentjes, en dat korte haar, en al dergelijke nog meer, het gaat zomaar weg. De moeder zegt: "M'n kind, daar heb ik nu dag en nacht aan getobd, en toen kwam je er altijd tegenin, en nu gaat het zomaar". Ja mens, praat er maar niet over en vraag er maar niet naar, want vanmiddag, zei ze, gaat het toch weer over. Je schiet er toch niets van op.

Maar wat gaat er gebeuren als ze op de wal komen? Dan worden de schubben, d'r jas, uitgetrokken. Nu kan die jas mooi zijn voor een ander en sierlijk zijn voor jezelf ook, maar als Mozes je jas uittrekt, nou, dan doet het pijn. Punt. En je wordt walgelijk, je wordt naakt. Er is niets meer weer je vinden kan om in te leven, de hele wereld niet. Geef iemand de hele wereld, maar hij zegt: "Houd hem alsjeblieft maar". En van binnen zeggen ze: "Och, dat ik toch bekeerd mocht worden". En nu halen ze die schubben er niet van ene kant af, maar van allebei de kanten. Het is zijn dadelijke zonden, maar ook zijn erfschuld. En Mozes heeft de kunst om de eigengerechtigheid door zijn gerechtigheid te vernietigen. Zal ik het makkelijker zeggen? Mozes heeft de kunst om van een net mens een slecht mens te maken, en van een nette man een goddeloze man te maken. Is 't waar? Mozes heeft de kunst om van een behouden mens een verloren mens te maken. Mozes heeft het werk om een boer die op gaat in

zijn boerderij zichzelf ziet sterven om zijn boerderij, en zijn boerderij blijft en hij gaat heen. Dat is een stuk. Wat zegt Psalm 50 daarvan? *Ik zal het hen ordentelijk voor ogen stellen*. Dan komen al die zonden van je schooljeugd en van je ouders, het 5^e gebod, komen allemaal terug. En dan komt dat zo terug dat je dat niet meer miskennen kan en ook niet meer miskennen zal. Dan zeg je: "Dat is waar, dat heb ik gedaan". En dan word je bij de plaatsen gebracht waar je Gods Naam misbruikt hebt. Dan word je bij de plaatsen der ijdelheid gebracht, waar je je leven zocht door te brengen. Dan word je er allemaal maar innerlijk toe gebracht. Dan moet je altijd maar zeggen: "O God, ik heb dat gedaan, ik heb dat gedaan".

Nu is er niets ergers voor een mens als dat hij moet worden wat hij is. Als hij gaat worden wat hij is, dan is er maar één goddeloos mens onder ons, en die mens is dat die dat gemaakt wordt. Waarvan de dichter zingt: "Al de heidenen door Uw handen (hoor je wel?), voortgebracht uit alle landen". Die mens moet maar een christen worden. Maar een echte heiden is een gezonde christen. Is 't waar? Ja. Daar gaat Jafeth in Sems tenten wonen. En dan zoekt God het Zijne op. En dan probeert die zondaar maar om uit zijn benauwdheid te komen. Maar hij moet er niet uit komen, hij moet er in om komen. Hij probeert maar om uit zijn narigheid te komen, maar daar moet hij nu juist in onder gaan. Dat is toch eigenlijk maar een benauwd leven. Ja, als God het je benauwd maakt, dan is het benauwd. En anders zoekt die mens ruimte en dan vindt hij wel weer wat ruimte ook. Maar als God met je begint, dan kan je niet op houden als je wilt.

En die Geest ontdekt maar door middel van de wet, door middel van het oordeel, door middel van je schuld. En je leest de hele week, elk uur dat je over hebt, 's nachts ook. En je leest je er alleen maar uit, je leest je er alleen maar buiten. Je leest alleen maar dat je geen kind van God bent. En dat je het ook nooit worden zal. Want de Tweede Persoon wordt niet eerder ontdekt of geopenbaard voordat Mozes aan het einde is met het ontdekken. Wanneer Mozes geëindigd is om die mens naakt en bloot te stellen. Dan gaat Psalm 51 leven. En dan kan je niet meer leven. En dat is de weg om te gaan leven. Want die zijn leven verliest (hoor je wel?)... Je zou zeggen: dat is zeer benauwd. Nee, als je daar bent, dan gaat dat vanzelf. Dan ben je zalig verloren en verloren zalig. Maar als aan al die wanhoopsgedachten (want die zijn er veel) en je die schuld van de aarde tot de hemel ziet en dan geen Christus, en dan geen Evangelie. Waar moet je dan blijven? Dan kan je nergens blijven. Dan is er nergens meer een schuilplaats. Dan is er nergens meer ontvlieden. En dat is Bijbels. Wij zijn altijd maar doende om een makkelijk wegje uit te denken. Och, een beetje op je gemak praten, een beetje op je gemak lezen, een beetje op je gemak weten. Maar God houdt niet van ons gemak hoor. Het gemak ligt in de hemel, die zichzelf kwijt is en God rijk is. Dat is een gemak, een genot, het bezit van God.

En wanneer ze dan van hun schubben ontdaan zijn, dan hebben ze nooit geweten dat ze zo walgelijk waren; dan hebben ze nooit geweten dat ze zulke goddelozen waren. Ze hebben altijd nog gedacht: "Het zal misschien nog wel terecht komen". Maar nu zien ze de totale..., want God eist voldoening, genoegdoening. God eist betaling. Niet onbillijk, maar billijk. God eist rechtsverheerlijking. En dat door recht. Dan weet je het niet meer. Heb je het ook wel eens niet meer geweten? David zegt ervan: "Als alle hoop mij gans ontviel". Daar heb je het. Wat is dat? Dan ben je aan de wanhoop toe. Als je geen hoop meer hebt, dan ben je aan de wanhoop toe. En niemand zorgde voor mijn ziel. Was er dan geen Christus? Jawel. Maar die moest Zich openbaren. Die moet Zichzelf ontdekken. Die moet Zichzelf geven. En als dat gebeurt, dan is er zo'n groot wonder gebeurd.

Maar niet alleen gaan de schubben er af, maar ook de ingewanden worden er uit gehaald. Al dat godsdienstige vet moet er allemaal uit. Want daar blijft hij op hangen, daar blijft hij op leven. Dat godsdienstige vet, daar praat hij mee en daar luistert hij mee en daar zingt hij mee en daar leest hij mee. Dus dat moet hij kwijt. Hij moet al zijn vet kwijt. Hij houdt niets meer over als een goddeloze zondaar.

Ik zou wel dat woordje "sela" hier achter willen zetten. Dan zie je al Gods volk voor eeuwig gelukkig, maar u er buiten. Je ziet al de Bijbelheiligen als bergen, dewelke zich openbaren in het werk Gods. Maar ja, u hebt het niet, u weet het niet en u kent het niet. En weet je wat zo waar is, Ede? Dan gaat het zo persoonlijk worden. Dan moet het zo persoonlijk ingeleefd worden en zo persoonlijk beleefd worden. En als je dan in de kerk ben, dan hoor je het liefste over de donder van Gods recht en de oordelen Zijner gerechtigheid. Biedt zo'n mens een Jezus aan, en hij doet zo... Biedt hem het Evangelie aan, hij doet zo... Hij zegt: "Man, dat is voor mij niet, dat is alleen voor hem als het krachtdadelijk geopenbaard wordt, met een Goddelijke toepassing".

Ik haal van alles maar iets aan. Maar in die gerichtsopenbaringen wordt die mens zo op dat zoete recht aangetrokken, dat hij het met Gods recht kan doen, die hem eeuwig weg moet doen. Hoe is het mogelijk hè! Hij wordt zo ingewonnen en zo overwonnen, dat hij van God houdt zoals God is, zowel als in Zijn toorn als in Zijn liefde. Wat een wonder. Dat heb ik in die tijd ook allemaal moeten zeggen. En al die teksten van het recht schrapte ik allemaal aan. Die trokken me zo aan, daar zette ik een kruisje bij. En als God het, met eerbied gezegd, dan niet verhoedde, dan bleef hij daar eeuwig liggen in de uitstraling van Gods eeuwige deugden. Daar heeft hij genoeg aan. Hij hoeft geen meerdere zaligheid. Hij is zalig. Hij vraagt daar niet meer. En hij praat daar niet meer. Zelfs zoekt hij niet meer. Wat doet hij dan? Niets. Hier gaat de schenking voor de aanneming. En als die schenking vóór de aanneming gaat, dan hoef je niet ongerust te wezen dat je geen handen zal hebben om het aan te pakken. Hij brengt de handen mee. Dan zal de Kerk niet alleen zo doen, maar zo doen. Want ze worden gemijnd om te mijnen. Ze worden gered om zich te laten redden. En ze worden gezaligd om zich te laten zaligen. Er is eigenlijk, als ik het goed zeg, niets makkelijker, want het is overgave. En wat zegt overgave? Dan denk ik aan de 32^e Psalm: "'k Beken aan U oprecht mijn zonden, 'k verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden". Dat is overgave. *Laat los en gij zult los gelaten worden.*

De hemel is weg en de hel is ook weg. Wat is er dan over? Alleen een rechtvaardig God. Daar kan je het mee doen. Al zou Hij je daar laten liggen. Dan zou je gewaarworden, in de uitstraling Zijner Goddelijke eigenschappen, een zoet leven te vinden. Als je het niet verstaat, dan leg je het maar naast je neer. Ik hoop dat de Heere het je nog eens geeft. Maar in die rechtsopenbaring, in die inwinning, daar is God zo goed, wat Hij ook met je doet, wat Hij ook met je laat. Met eerbied gezegd, dan zijn er twee met elkander eens: God is het met de zondaar eens, en de zondaar is het met God eens. En daar nog geen Jezus hoor. Nee, nee. Maar zo verenigd met de deugden Gods en met het recht Gods en met de majesteit Gods, dat hij zalig verloren ligt en zalig verloren kan gaan.

En dat is nu net je behoud, volk. Dat is zo'n wonderlijke zaak. Je kan een man zijn, een vrouw, met vele kinderen, maar in deze stukken heb je geen man meer en geen kinderen meer. Dan ben je in de wereld boven de wereld. Dan ben je in de tijd en dan zweef je aan de rand van de eeuwigheid. Dan ziet ge uw Rechter net zo naakt als ge mij ziet. Dat ziet ge in uw Rechter zo volkomen als gij mij ziet. Dan ziet ge God zo volkomen in Zijn Aanzijn en in Zijn Wezen, dat je daar eeuwig genoeg aan hebt. Hoe

is het mogelijk hè! Dat is de praktijk der Godzaligheid.

En als nu die inwendige godsdienst weggenomen is, dat inwendige vet, dan moet er ook nog Jeruzalemszout komen. Want ongezoute vis is ook niet smakelijk. En God zout de Zijnen met vuur. Hij zout de Zijnen met ontdekking. Hij zout Zijn volk door en door. En zout trekt uit. En dan zegt de waarheid ervan, dat ze beproefd worden, gelouterd als door vuur. En hier mag God je in het vuur brengen. O ja. Hier mag Hij je in de oven leggen. Hij mag je alles doen wat Hij wenst te doen. Want uw doen is weg. Gij zijt zelf weg. En als ge zelf weg zijt, dan schiet God alleen over. Me dunkt, daar kan je het goed mee doen.

En daar staat immers: *wanneer Christus Zijn vis ontvangt van Zijn Kerk*; Zijn werk ontvangt van Zijn Kerk. Dat is allemaal Zijn eigen werk. Al wat Gij wrocht zal juichen tot Uw eer. En Hij verlustigt Zich in Zijn werk en vermaakt er Zich in. Dan immers roept Hij de Kerk samen om met Hem het middagmaal te houden. En dan gebruikt Hij van hun vissen die Hij door middel van hen gevangen heeft; die Hij door middel van hen gegrepen heeft. En dan weet je, ik haal het nu maar aan, in Handelingen 2 wordt het net ook uitgeworpen. Hier staat: terwijl en zoveel grote vissen waren, 153. Dat is veel als je eerst denkt dat er geen één meer is en je de hele nacht tobt en je nog geen spiering te pakken kan krijgen. Maar dan tenslotte 153 grote vissen. Daar heb je de grootste zondaars die uit genade gegrepen en uit genade gezaligd worden. Daar zit Manasse ook in. O ja. Daar zit Paulus ook in.

En dan staat er zo: *en terwijl er zoveel waren, scheurde het net niet*. Het was verkiezingsnet, en dat kan niet scheuren. Dat net der algemene roeping uit Lukas 5, dat scheurde. En waar het scheurt, die vissen vallen er tussen uit. Die zijn bijna zalig geweest. Die zijn bijna binnen geweest. En ze zijn er precies nog buiten gebleven. Gelijk de dwaze maagden.

En wanneer dan die vis door vuur beproefd wordt en gelouterd wordt in het lijden, om den beelde des Zoons gelijkvormig gemaakt te worden, dan zijn het werkelijk in Christus juwelen. Dan zijn ze in Hem gewassen, geheiligd, gereinigd. Dan ziet de Vader niets meer aan hen als al hetgeen wat heilig, rechtvaardig en rein is. Want Luther zegt: "Ik heb een zalige ruil met Christus gedaan". Een zalige ruil, Luther? Ja. Hij zegt: "God heeft mijn schuld aan Hem vermaakt en de kwitantie van de betaling aan mij vermaakt". Dat mag een zalige ruil genoemd worden. Dat is een ruiling van toorn tot liefde. Dat is een ruiling van naaktheid tot bedekking. Dat is een ruiling van verlies tot eeuwige winst. Dat is een ruiling waarin hij in Christus God gewint. En dat eeuwig gewint.

En zo blijkt, nu Hij de Zijnen vangt, en Hij vraagt niets, maar neemt ze. Denk maar aan Thamar. Dat was ook zo'n beste niet. Denk maar eens aan Rachab de hoer. Ach, geliefden, zalig worden ligt zo laag. Daar zijn geen woorden voor. Daar zei de waarheid immers van: "Deze ellendige riep", en wat er verder volgt".

Daar zegt de waarheid immers van: "*En dat net scheurde niet*".

Ik heb een man gekend (en dan houd ik op voor deze reis), die man kwam met een belofte op de wereld. En die moeder zij tegen d'r man: "Man, met dit zaad zal ik eens eeuwig God mee groot maken". En weet je wat je dan gaat doen als vader en moeder? Van stonde aan uit gaan zien naar dat kind, wat het doet, wat het zegt. En had dat kind nu maar veel zijn knieën gebogen en maar netjes stil gezeten in de kerk, dan had die moeder al een hoopje gehad. Kijk, hij is al anders als een ander".

Maar, geliefden, nu gaat het net andersom. Op het dorp noemde ze hem een duivelse

jongen. Op de school wisten de meesters geen raad met hem. Wat dat voor een jongen was, wat daar van terecht zou komen, nee, dat kon niemand uit denken. Niets! Daar komt niets van terecht. En hij trouwt. Zijn vrouw gaat naar d'r schoonmoeder (dus zijn moeder) en zegt: "Moeder, nu past Krijn toch zo slecht op".

Ze zegt: "Dan moet je nog maar een beetje meer van hem houden, want dan zal het niet zo lang meer duren of God grijpt hem". Dat is geloof. Ja, dat is geloof.

En ze komt in 't kort weer terug en zegt: "Nu is hij elke dag dronken".

Ze zegt: "Dan moet je maar opletten hoor, vandaag of morgen zal God hem wel grijpen, want hij begint de maat vol te maken". En die maat zat bijna vol. Dat is geloof. Praat er niet over. Je rust er van uit als je een sprankeltje geloof hebt.

Die mensjes zijn vijftig jaar getrouwd. Ik meen dat ik het wel eens meer gezegd heb, maar er zijn dingen die door de herhaling nog weer eens voorgesteld worden. En herhaling is de kracht van je geheugen. En die mensen zijn vijftig jaar getrouwd. Hij zegt: "We gaan er wel naar toe, maar als er één van die zwarten tot ons wat zegt, dan doen we de deur open en gaan weg en we komen nooit meer terug. We zullen even gaan". Dat was net lang genoeg. En ik heb dat ventje ook nog gekend uit m'n geboorteplaats, Dirk Bravenboer. Hij liep schillen op te halen. Schillen daar, schillen ginds. Maar met een nieuw hart, een nieuwe geest. Jawel. God heeft alle standen voor de Kerk geheiligd. Ook al lopen ze met motballen of veters. Alle standen zijn in Christus geheiligd voor Zijn volk. En daar zit zo'n huis vol mensen. Ik heb die mensen ook nog gekend. Het waren beiden Godzalige mensen, inzonderheid die moeder ook. En daar zit Dirk Bravenboer te vertellen hoe God hem gevangen had. Ook in dat net. Dat is hetzelfde net. Daar komen ze allemaal in. Ze komen allemaal in hetzelfde net. En dat net is nog net zo sterk als het altijd geweest is. Want de kracht Gods vermindert niet.

En daar zit Dirk te vertellen wat God aan zijn ziel gedaan heeft, zo'n arm schillenboertje. Het was een vorst. Dat zijn vorsten in het Koninkrijk Gods. Hij zegt: "Een keer heeft Hij mij zo verblijd en zo diep vernederd, dat Hij zeide tot mijn ziel: "Ik heb je lief gehad met een eeuwige liefde".

En daar valt de slag. En hij vliegt zo de deur uit, zonder gedag te zeggen.

Zijn moeder zegt: "Hij zit aan de haak, hij komt er niet meer af". En zes weken gezopen, jenever en brandewijn, om het er uit te zuipen. Maar ja, als God er wat in legt, dat krijgen duizend hellen er niet uit. Totdat hij op de Barendrechtse brug 's morgens vroeg, toen hij over de brug wou springen en zichzelf voor eeuwig om brengen...

Volk, grof gezondigd, zwaar overtuigd hoor. Timótheüs heeft de weg van Paulus niet gehad. En hoe grover de zonde, hoe dieper de smart. En daar zou hij over de brug heen springen en daar zegt God: "Ziet, Mijn hand is niet verkort en Mijn oor is niet zwaar dat hij niet zou kunnen horen". Daar lag hij, bezijden zijn fiets: "Kan dat voor mij zijn? Kan dat voor mij zijn?" En God herhaalde het en grifte het in zijn hart.

Nu ga ik er mee op houden, maar ik wilde dit er nog van zeggen. Ik heb die mensen goed gekend. Die zijn allemaal Thuis. Toen ging hij zondags naar de grote kerk, noemen ze dat, de Hervormde kerk. Ik dacht dat de grote Kerk daar was, die schare die niemand tellen kan. En laat nu die dominee... Hij denkt: laat ik maar in het hok gaan zitten waar de klokken geluid worden, dan ziet mij geen mens en dan hoort mij geen mens. Dan ga ik maar stilletjes bij die klokkenluider zitten.

En dan zit hij daar en toen neemt die dominee de tekst: "Toen bekende Manasse dat God GóD was". Daar lag hij.

AMEN.

Dankgebed:

Grote God, Die voor niemand terug gaat. Wanneer U in gaat, dan blijft U daar. En dan zal dat werk zich openbaren naar buiten. Och, er zijn er onder ons ook nog zoveel ongevangenen, ongeredden, vrije mensen zonder vrijheid. Er zijn er ook zoveel onder ons die geen onderscheid weten tussen rechter en linker, tussen dood en leven; die geen onderscheid kennen tussen dwaasheid en wijsheid en geen onderscheid kennen tussen licht en donker, tussen zonde en genade.

Ach, zou het eens mogen zijn, dat poosje dat we nog hier mogen wezen, lang zal het niet meer wezen, dat hoeft niet ook. Maar zou U het nog willen gebruiken. Ach, het net is weer uitgeworpen en dat in tegenwoordigheid van ons allen. En wat U er in brengt zal er in blijven, totdat het net eenmaal opgehaald zal worden, en dan zal de hemel ook vol zijn en de hel ook. Beide plaatsen zullen vol zijn en Gij zult van beide plaatsen Uw eer en Uw lof en Majesteit ontvangen, met het eeuwigheidsonderscheid door: de gezaligden verheerlijkt in Zijn heerlijkheid, en door de rampzaligen verheerlijkt, openbaart Uw Goddelijke rechtvaardigheid en Goddelijke Majesteit. Amen.

Slotzang Psalm 138 : 2

*Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw woord
En trouw verheven.
Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,
Verhoord, gered,
Haar kracht gegeven.
Al 's aardrijks vorsten zullen, HEER',
Uw lof en eer
Alom doen horen;
Wanneer de rede van Uw mond,
Op 't wereldrond,
Hun klinkt in d' oren.*

Zegenbede:

***De genade van onze Heere Jezus Christus, en de liefde Gods en de troostvolle
gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met u allen. Amen.***

8. Een wonderlijk middagmaal

Zingen Psalm 67 : 1.

Geloofsbelijdenis: Twaalf Artikelen.

Slotzang Psalm 136 : 19, 22 en 23

Schriftlezing Johannes 21 : 15 t/m 25.

15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren.

16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed Mijn schapen.

17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen.

18 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf, en wandeldet, alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt.

19 En dit zeide Hij, betekende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide Hij tot hem: Volg Mij.

20 En Petrus, zich omkerende, zag den discipel volgen, welchen Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie is het, die U verraden zal?

21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat *zal* deze?

22 Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan?

24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is.

25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

Votum en groet.

Wij dachten uwe aandacht een ogenblikje te bepalen bij Johannes 21 en daarvan het 12^e vers.

Jezus zeide tot haar: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? wetende dat het de Heere was.

Vragen we vóór alle dingen een zegen.

Algenoegzaam, verheerlijkt Wezen in Uzelf door Uzelf en tot Uzelf, Die altijd is Die Gij waart en ook eeuwig wezen zal Die Gij zijt, zonder een schaduw van omkering of verandering. Gij behoeft nooit iets te veranderen, al wat U doet doet U volmaakt. U hebt nog nooit iets over gedaan. Wat U doet is welgedaan. Gij behoeft van niemand gediend te worden. Gelukkig, want dan was er nooit zo'n martelaar geweest als U, want niemand heeft wat voor U, niemand heeft wat U kan dienen. Alles wat de mens is en die mens blijft, dat is allemaal zonde en ongerechtigheid. En daarmee wil U gediend worden tot wegneming, tot verzoening, en dat door een aangebrachte voldoening in de dood van Immanuël. Uwe dood is het leven in een Dode. Uw dood is het leven hetwelk Gij verheerlijkt in doodwaardigen, om alle dagen in de dood over gegeven te worden en als slachtschapen op aarde vervolgd en geslacht te worden, waartoe ze gezet zijn en waartoe Gij hen onder Uw slaande en tuchtigende hand brengt, om door kastijdingen geheiligd te worden en door tuchtigen los geslagen te worden van zichzelf en van alle zichtbare dingen, en naar de troon der genade gegeseld, om aldaar uit Uwe geselingen de balsem uit Gilead te mogen ontvangen. Gij Die alles heeft en ook alles houdt en met de inwoners der aarde doet naar Uw vrijmachtig welbehagen, zonder met enig mens overleg te plegen voert Gij Uw raad uit. En Uw raad bestaat tot in der eeuwigheid. Gij bracht ons in dit avonduur nog eenmaal rondom de kandelaar van Uw blijvend Woord, van dat houdbare Woord, van dat bestaanbare Woord, welker inhoud eeuwig is, ten leven of ten dode.

Gij mocht onze samenkomst, naar de Schriftuur ingesteld, willen vervullen en bezoeken met Uw heil, opdat niet alleen de instellingen, maar ook de Insteller dezelve bekrachtige, dezelve bevestigte, doorluisterende en doorgestoken oor en een vaten ontvangbaar hart. Opdat de waarheid eens roere en de waarheid eens beroeren mocht, en dat met kennismening van onszelfs leven op doorreis naar de eeuwigheid. Want waar Uw Woord niet roert, daar kan niets gebeuren. Gij zult het eerst roeren en beroeren, al eer het tot rust en tot stilte in de offerande Jesu gebracht kan worden.

Gij mocht om Uwszelfs wil er eens één grijpen uit het verbond, en dat door het bloed des verbonds, opdat er geen rust zij voordat we in dat bloed mochten rusten. Want God rust in Christus en Christus in God. En mocht onze arme schepseltjes, die niet luisteren kunnen en niet preken kunnen... Het enige wat wij kunnen is zondigen. En dat doen we ook. Gij mocht ons allen de zonde doen kennen als het vuilste vuil dat op aarde is, als het afschuwelijkste vuil wat in de hel thuis hoort en niet op aarde, en nog minder in de hemel. Opdat we zondaars werden gemaakt van leugenaars en van huichelaars, waarheid tot in het binnenste. En als het daar waarheid wordt, dan zal het ingeleefd worden: ziet, Gij hebt tot lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend. Wij weten van nature niet wat we voorstaan, en van nature niet waar we heen gaan, en beseffen niet dat we straks alleen zullen staan voor de Rechter des hemels en der aarde, Die nooit oordelen zal wat niet waar is, maar altijd oordelen zal naar waarheid en naar gerechtigheid en naar heiligheid.

Ach, U mocht om Uws Naams wille Uw Woord bevestigen, dat de planters zullen planten en de vrucht genieten, opdat we mochten horen een kindergehuil, wat maar zelden meer gehoord wordt, en aanschouwen mochten kindergewin, wat ook maar zelden meer gezien wordt. En toch zal het er blijven tot aan de voleinding der eeuwen, totdat de laatsten uit het kabinet van Uw Goddelijk besluit is gebaard en bijeen vergaard. Dan zal deze wereld onder gaan en nooit meer opstaan. En de nieuwe zal rijzen en nooit meer zakken, maar eeuwig zijn bestaan hebben in U. Geef gewenste aandacht. Geef ons ook kracht. Ge weet dat we naar het lichaam er ook weer niet zo wel aan zijn, maar maak U het wel, opdat we het nog met moed mochten doen. Want

de moed kwijt, Heere, dat is Uw volk nog al eens, dat ze geen moed meer hebben. Nog niet om te leven, nog minder om te sterven. Maar u zegt in Uw Woord: "Hij geeft hem moed en krachten die hopen op Hem wachten". Gedenk onze weduwvrouwen en onze weduwmannen, dewelke eenzaam over de aarde gaan, eenzaam in hun huizen en eenzaam op hun bedden. Och, gij mocht die smartelijke verliezen heiligen tot een inleving van het verlies van Gods beeld. En het beeld Gods verloren is alles verloren. God kwijt zijn is alles voor eeuwig kwijt. Opdat ze daaraan ontdekt mochten worden, aan de noodzakelijkheid van het herstel van Uw Goddelijk beeld. Als dat gegeven wordt, dan gaan ze een gelukkig weduwstaat, al moeten ze dan eenzaam door het leven.

Gedenk al onze zieken in het ziekenhuis en thuis, en onze oudjes die ook niet meer van huis kunnen. Och, oud, Heere, en grijs en niet wijs. Oud met een koud hart en een dood hart. En nu kan het bij U vandaan wel, want U hebt beloofd dat in het laatste der dagen, zegt God, zal Ik Mijn Geest uitgieten over alle vlees. Daar zijn de jongelingen bij, maar de ouden van dagen ook, als een klaar bewijs dat er voor U niemand te jong is. Want Johannes was wedergeboren voordat hij geboren werd. Maar ook niemand te oud. Want een zondaar honderd jaar oud zijnde zal vervloekt zijn, maar een jongeling honderd jaar oud zijnde zal behouden worden. Een oud mens van honderd en een jongeling van honderd. Het zijn beiden de wonderen des Allerhoogsten Gods.

Geef nog een oor doorstoken met de vinger Uws Geestes, om te horen tot ons nut en tot ons welzijn. En laat Uw Kerk, voor zover ze onder ons zijn, door middel van Woord en Uwe lieve Geest eens aangedaan worden. In die aandoening des Geestes is het leven van het leven. Dan vergat die Samaritaanse vrouw haar watervat en werd geheel verslonden hetgeen wat Christus gaf als het Brood des eeuwigen levens.

Vervul onze ledigheid uit Uwe volheid die niet minderen kan, uit die heilsfontein die altijd opwellen, maar niet meer en minder kunnen worden. Want ze zijn God Zelf. En God Zelf is de Fontein der levendigen wateren, die voortvloeien uit de troon Gods en des Lams, om Diens wil Die dood geweest is, en ziet, Hij leeft tot in der eeuwigheid. Amen.

Zingen Psalm 133 : 1, 2 en 3.

Het is voor een vijftig jaar geleden dat ik eens op een gezelschap was, dat was er toen veel, gezelschapsleven, ook nog wel gemeenschapsleven, maar dat is bijna allemaal weg. Maar toen was er een oude bekeerde man, daar vroegen ze aan of hij wat van zijn bekering vertellen wilde. Hij zegt: "Daar ben ik doorheen gezakt, ik heb geen bekering meer". Weet je wat ik toen dacht? Ik dacht: "Was hij dan maar naar mij gezakt, dan had ik hem toch". En nu ben ik 71 jaar en nu moet ik hetzelfde zeggen: geen bekering meer, niet meer uit je roeping kunnen leven, niet meer uit de wetenschap van je verkiezing, niet meer uit de wetenschap van de rechtvaardigmaking, niet meer uit de wetenschap van je kindschap. Zomaar onbekeerd. Zomaar onbekeerd. En dat heeft hij nooit gedacht en nooit verwacht. Die mens dacht rijker te worden en hij wordt armer. Hij dacht meer licht en het wordt maar donkerder. Hij dacht korter bij de hemel en hij is dichter bij de hel gekomen. Hij moet vaak zeggen: zal nog de hel het laatste niet wezen? Zodat die arme mens ervaart: het begin is genade, de voortgang is genade en het einde is ook genade.

Het valt opmerkelijk op in de geschiedenis van die visvangst dat daar zo weinig gepraat is, dat daar zo weinig onderling gesproken is. De discipelen ook, ze hebben schier geen woord met elkander gewisseld, noch hierover, noch daarover, als alleen:

we gaan vissen. Nu kan ik me dat indenken, want een ontdekte zondaar, waar moet die over praten, wat heeft hij te praten? Die is uitgepraat. Die zegt: "Laat ik mijn mond maar houden, want ik kan toch niets uitbrengen dan de dood". En als Gods volk in den donker leeft en in de beproevingen, dan gaan ze ook zwijgen met een Zacharia en met een David, dewelke betuigt: "Heere, open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen".

Gaande moeten ze gaan ervaren: *zonder Mij heb je niets, ken je niets, doe je niets en ben je niets*. En die weg gaat het nu op, om almaar niets te worden en niets gehouden te worden, en om als een niets behouden te worden. Dat is de weg naar de hemel. Want de jongeren hebben in die nacht niets gevangen, maar ook niet gepraat, tenminste niet Schriftuurlijk op gegeven. Dat kan ik me indenken. Als je niets vangt dan duisternis, niets vangt dan ledigheid, niets hebt dan ellendigheid, waar moet je dan over praten? Dan ben je uitgepraat. Dan denk je: "Och, laat ik maar niet naar dat gezelschap gaan, ik heb toch niets meer te zeggen". Vroeger was je er al en ging je al. Maar nu moet je eerst eens kijken of het wel kan. En de meeste tijd kan het niet. Want dan voelt die mens zichzelf zo dood, dat hij denkt: "Ach, wat moet ik weg doen?" Zodat hij steeds meer inkeren gaat voordat hij wat uit gaat keren.

En wanneer zij in de dadelijke bediening des Geestes komen, dan hebben ze ook niet meer te praten. Want genade maakt een mens stom. Genade maakt een mens machteloos. Genade ontmacht een mens in krachteloosheid, zodat hij niet zeggen kan wat hij zou willen zeggen; zodat hij niet uiten kan wat hij zou willen uiten. Zelfs de rijkste bedeling maakt hem zo arm, dat Paulus zegt: "Wat zal ik zeggen?" Zodat hij zegt: "Mens, ik weet niet meer hoe ik zeggen moet". Het kan ook niet gezegd worden. Want wanneer deze jongeren overladen worden met een visvangst, zoals ze die voorheen nooit gehad hadden. En dan op Zijn machtwoord. Het is maar één woord en ze zijn aan de zijde Gods. Het is maar één woord en ze geven zich over. Het is maar één woord en ze laten los. En loslating is overgave. En overgave is de zaligheid van je ziel. Stil berusten in Zijn beleid van nu aan tot in der eeuwigheid. Ze stonden verstomd dat de hele nacht zo'n net leeg gebleven en op zo'n moment zomaar vol is. Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er. Zo is die mens dood en zo maakt Hij hem leven. Zo is hij verloren en zo behouden. Zo roept die mens: "Ik zink in de hel", en hij komt in de hemel terecht. Dat zijn allemaal Goddelijke onbegrijpelijke wonderen die voortvloeien uit Hem Wiens Naam is Wonderlijk.

We hebben vanmorgen gehoord: de liefde merkt het op. Johannes, de apostel der liefde, ziet Christus in die visvangst. Die ziet God in die visvangst. En hij aanschouwt in de dadelijkheid: *het is de Heere*. Het kan van niemand anders wezen. Het kan van niemand anders zijn als van Hem Wiens Naam is Wonderlijk, sterke God, Vader der eeuwigheid. Volk, er zijn in Zijn Naam als sterke God vele wonderen in het leven van Zijn Kerk geopenbaard.

En wanneer Petrus dan de vis verlaat... Eerst was het alles vis. Zo is het met een mens. Eerst alles vis, en als de vis er is dan hoeft Petrus ze niet meer. Dan gaat hij heen naar de oever waar Christus is. En terecht, daarin zien we toch dat hij meer van Christus hield dan van de vis, meer van de Weldoener dan van de weldaad. Maar de weldaad moet in de Weldoener geëerd worden. En de Weldoener in de weldaad erkend worden.

En wanneer dan Christus gelast die vissen aan de oever te brengen, dan hebben ze gezien die honderd drieënvijftig blanke vissen, grote vissen, waarin afgeschaduwde lag dat het Koninkrijk der genade door grote zondaars, grote goddelozen gerechtvaardigd zullen worden, en dat het Rijk van Jezus een Rijk is dat uit genade gezaligd wordt,

wijl het alleen op genade aan komt; dat het Rijk van Christus niets kan en niets doet, maar dat het alles ontvangt.

En wanneer Christus zegt: *brenge van de vissen die gij nu gevangen hebt*, dan brengen ze Hem Zijn vrucht, dan brengen ze Hem Zijn werk, dan brengen ze Hem de vis die ze van Hem gehad hebben. Ze geven terug wat ze van Hem ontvangen hebben. Want die vis was van Hem en is door hen mogen gevangen, en ze brengen ze weer terug tot Hem. Zodat een dichter ook getuigt: "Al wat Gij wrocht zal juichen tot Uw eer".

En als dan zo de weldaad naar de Weldoener gebracht wordt, dan schiet de Weldoener over en de weldaad in de Weldoener, zodat het dan op z'n plaats ligt en op z'n plaats geholpen, waarvan de waarheid dan immers zegt dat Christus Zijne jongeren, onderwijzende in de enige weg die de verstandigen naar boven leiden, ging Petrus op en trok die vis aan de wal. Hij moest toch weer terug. Hij moest weer terug naar die vis. Een mens moet wat dikwijls terug gezet worden. Och, die mens moet wat vaak achteruit gezet worden. En van je achteruitzetting moet je leren. Van je terugzetting moet je onderwijs ontvangen. Juist dat terug gezet worden is zo noodzakelijk en hoofdzakelijk in het leven van de Kerk. Het is niet makkelijk, maar de weg naar de hemel is niet voor ons gemak. De weg naar de hemel is een kruisiging, een afsterving, een doding. De weg naar de hemel is een weg waarin geleerd moet worden wat de natuur niet leren wil. Want een mens (ik durft het haast niet te zeggen) is zo op zichzelf gesteld. Hij gaat liever met zichzelf naar de hel dan door Christus naar de hemel. Hij wordt liever verdoemd dan door Christus verzoend. Die mens staat zo op z'n eigen, en de bekering is een ontworteling van ons eigen. De bekering is eens Anderen worden. En eens Anderen worden is zichzelf verliezen. En alleen in Christus gevonden te worden, Dewelke de Hope der opstanding is en de beginselen des eeuwigen levens openbaart.

Deze jongeren hebben alles zwijgende en bewonderende ingeleefd en hadden niets meer te zeggen. Als Christus wat zegt, dan zijn wij uitgepraat. En hoe eerder uitgepraat, hoe meer Hij kan spreken. Jakobus zegt: "Zijt ras om te horen en zijt traag om te spreken". De mens praat graag. En hoe meer hij er van praat, hoe minder hij er van heeft. Want zodra als Christus indaalt, gaat hij zwijgen. Dan gaat hij het bewonderen. Dan gaat hij het aanbidden. En als hij het gaat vertellen, dan is hij het beste al weer kwijt. Dan is hij het meeste er al in verloren. Ach, het is wel een geheim om te leven met een lege hand aan de troon der genade en met een leeg hart aan die troon waar alleen de ellendige heerlijk geholpen wordt en je ellende nooit te groot is. Denk nou eens aan Jeremia. Heeft die man in zijn oude dag niet betuigd, mits al zijn bekeringen die hij in zijn leven ontvangen heeft: "Heere, bekeer mij". Moest die man nog bekeerd worden? Die man is bekeerd geworden toe hij de laatste adem uitblaasde. Want er komt geen onbekeerd mens in de hemel. Daar zijn ze allemaal bekeerd. Dat wil zeggen: naar God gekeerd. En naar God gekeerd wil zeggen: door God tot God bekeerd. Daarin ligt het leven.

Maar kom, Christus onderwijst Zijn jongeren dat Hij de Leraar der gerechtigheid is zonder weerga. Dat Hij spreekt en het is er, dat Hij gebiedt en het staat er. En dan zien ze dat Christus ook die vissen niet nodig heeft die door middel van hen gevangen zijn. Want aan de wal zien ze een kolenvuur en vis daarop en brood toe. Alles was er al. Alles lag klaar. Maar zij waren niet eerder klaar om het te ontvangen. De Heere zegt tot Hizkia dat Hij gereed was om te verlossen, maar Hizkia was niet eerder gereed om verlost te worden. En verlost te worden en verlost zijn, zijn beide Goddelijke dingen. Te laten verlossen is Goddelijk, en verlost te zijn is ook Goddelijk. Het is allemaal uit

Hem, door Hem en tot Hem.

En dan staat er "kolenvuurs". Waarom geen houtvuur? Omdat houtvuur schielijk opvlamt, maar ook schielijk uit is en schielijk vergaat. Maar kolenvuur is bestendig vuur. Dat wijst op de onveranderlijkheid van de verkiezingen Gods, waarvan de Waarheid zegt: "Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: de Heere kent degenen die de Zijne zijn". En wederom: "Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat". Dat is een bestendig vuur. Dat is verbondsvuur. En verbondsvuur is onuitblusselijk. En dat verbondsvuur blust het vuur van de hel. En dat vuur der helle geblust zijnde, dan schiet het verbondsvuur over, waarvan de Bruid zegt: "Deze liefde is sterker dan de dood, ze is harder dan het graf". Het zijn de vlammen van het algenoegzaam en volzalige Wezen aller Wezens, Dewelke Is dat Hij Is een ook blijft wat Hij Is, de onveranderlijke Uitvoerder van Gods raad.

Maar dan zegt Hij in dat 10^e vers: "**Brengt van de vis die gij nu gevangen hebt**".

Het was dus geen vis van een jaar oud, ook niet van een week oud. Die gij nu. Dat is heden. Heden een weldaad des Heeren. Heden een zegen des Allerhoogsten. Heden een onderwijzing. Heden een ontmoeting. Heden licht. Dat is het licht waarvan Christus zegt: "Brengt Mij van de vis". En dat is geschonken vis, een geschonken weldaad, een geschonken zegen. Dan wordt alles terug gebracht naar de Springader waar het uit voortgevloeid is. Waar David van zegt: "Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen Gods". En dat welbehagen is diep, o ja. Dat is net zo diep als God is. En God is een oneindige diepte. Wijd en breed, hoog. Zijnde alles en in allen. En nu mochten ze Zijn eigen werk terug brengen. Nu mochten ze Zijn eigen weldaden aan Hem geven. Dan is het ook alleen: uit Hem, door Hem en tot Hem. Dat is wel een arm leven, maar het is toch bij tijden ene verrassend en een zielsverzadigend leven. Want Hij laat ze zonder troost niet sterven.

Ik denk aan een oude man in Oud-Beijerland. Die was heel oud toen ik hem eens opzocht. Toen vroeg ik aan hem hoe het met hem ging. Hij zegt: "Och, hoe zal het gaan met zo'n oude stomp?"

Ik zeg: "Dat weet ik niet. Ik vraag er maar naar".

Hij zegt: "Ik heb in mijn schuurtje, waar ik elke morgen hout hak (toen stookte hij nog van die pitten), daar heb ik een spinnenkop gezien, die had een groot net geweven. En voortdurend zat er nog wat in dat net. Dan had hij wat te eten. Maar nu al geen weken meer. Er komt niets in dat net. En nu ligt dat beestje achterover met zijn bek open. Als er nu wat in valt, dan heeft hij wat. Zo is het nu met Slootmaker ook". Als er wat in valt, dan heeft hij wat, en anders heeft hij niets. Is dat nu heiligmaking? Dat is nu heiligmaking. Want heiligmaking wil zeggen uitteren en verteren van alles wat wij zijn, opdat er niets overblijve dan hetgeen wat Christus is. Daarom zegt Paulus: "Het zij verre van mij dat ik anders zou roemen dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus". Vroeger kon je er nog eens op uit gaan, gezelschap op gezelschap. Dan werd je hier gevraagd, dan werd je daar eens gevraagd. En een mens zong. En een mens bad. En alles gaat door. Er schiet niets van over. Zelfs heb je moed nodig om nog eens ergens heen te gaan. Dan had je moed nodig om nog eens ergens naar toe te gaan. Want dan ben je al zo bang van je eigen, dat je zegt: "Och, laat ik maar thuis blijven, ik doe het toch nooit goed. Hier zeg ik te veel. Daar zeg ik te weinig. Hier ben ik weer te kort, en daar ben ik weer te lang. Laat ik maar thuis blijven". Alles wordt doorgaans maar afgekeurd en er schiet niets over als een afgekeurde zondaar voor alle diensten. Niets meer over dan zichzelf. En dat is de dood. Nu kan het maar van ene kant komen. Het is uit Hem, het is door Hem en het is tot Hem. En wachten lijkt makkelijk, maar het is niet alleen moeilijk, maar onmogelijk. Want ik lees in de

Bijbel: "Hoor o Israël en leer het". Je moet het leren, vertrouwend wachten. Met ongelooft wachten, ach ja, dan moet dat. En dan gebeurt het in een weg van razernij des harten. Hier niet mee eens en daar niet mee eens. Maar vertrouwen is dit: als God het beloofd heeft en Hij geeft het vandaag niet, dan zal Hij het morgen doen. Geeft Hij het morgen niet, dan zal Hij het overmorgen geven. Want Hij heeft nog nooit beloofd wat niet op z'n plaats gekomen is. Hij is Die getuigt: "Die roept is getrouw, en zou Ik het zeggen en niet doen, spreken en niet bestendig maken?"

En die gevangen vis, zolang ze onder water zijn, zijn ze in hun element. Wel benauwd. Och, ik denk dat Orpa het ook nog wel benauwd gehad heeft. Maar ze is terug gegaan. Achitofel heeft het ook nog wel benauwd gehad, maar hij is ook terug gegaan. En Demas ook. Judas ook. Simon de tovenaars ook. Die zijn allemaal tegen dat net gezwommen, en hebben een klap van de wet gehad en zijn in d'r eigen zog weer terug gegaan. Zodat ze daarin een benauwdheid hadden die over gaat en waar niets van over blijft dan: de droefheid der wereld werkt de dood.

En wanneer dan Christus Zijn jongeren roept in dat 12e vers, Simon Petrus ging dan op om dat net te op te halen, dat vervuld was met 153 grote vissen. Nu is dat veel, vooral omdat er geen één was. Maar als je nu die hele Galileïsche zee eens neemt, hoeveel vissen zouden er niet in geweest zijn die nooit gevangen zijn? Hoeveel mensen zijn er in de wereld, hoeveel zijn er onder ons die nog nooit gevangen zijn. Hoeveel zijn er onder ons die nog nooit een haak in d'r neus gehad hebben. Nog nooit een gebed in d'r hart gehad hebben. Hoeveel zijn er onder ons die nog nooit gevangen zijn, die nog vrij leven, midden in de zonde, midden in de dood, midden in de wereld en midden in de ongerechtigheid. Hoeveel zijn er niet onder ons die ook wel eens naar huis gegaan zijn met een beroerde consciëntie, met een ontroerde consciëntie, die gezegd hebben: "Jongens, jongens, het zal er toch op aan komen, als dat allemaal aan mij geopenbaard en straks in het oordeel verklaard". Maar je bent gaan eten, je bent gaan drinken, je bent gaan werken, je bent gaan slapen, en er is niets van over gebleven. Wat er ook tegen die mens gezegd wordt... Als het niet in die mens gezegd wordt, dan valt alles weer af.

Maar je leest van Lydia: "God opende..." Daar heb je het nu maar. God opende. En als God het open maakt, dan zal het wel open zijn. Want voor Hem is er niets gesloten wat niet ontsloten ligt. Voor Hem is er niet bedekt wat niet ontdekt is. Zelfs de roerselen van onze harten zijn zo volkomen bekend, dat David daarvan zingt: "Niets is, o Oppermajesteit, bedekt voor Uw alwetendheid". En als de mens daarbij moet gaan leven, bij de alwetendheid Gods, en bij de walgelijkheid van hemzelve, dan zegt hij: "O God, wat een wonder dat die wereld mij nog draagt, wat een wonder dat de hemel mij nog dekt, wat een wonder dat ik nog niet uitgeroeid ben met mijn geslacht en nog niet weg gedaan ben met al hetgeen het mijne is". Dat schiet er niets over als een zondaar en een rechtvaardig God. Dan zegt de Waarheid tot Zijne jongeren:

"En Jezus zeide..."

De enige Jezus. De eeuwige Jezus. Wat is Hij gepast. O ja, Hij is zo'n gepaste Jezus, dat je schuld zo groot niet kan zijn, of Hij draagt ze en draagt ze weg. Hij is zo'n gepaste Jezus, dat je zonden niet zo vuil kunnen zijn of Hij stort Zijn bloed. Hij is zo'n gepaste Middelaar, dat Hij met één offerande een eeuwigheid voldoet. En het wordt altijd door recht gegeven en het wordt altijd door recht geschonken, opdat Christus, de Vervuller van het recht, ook Zijn Kerk door recht zal zalig maken. En dat recht (ik durf het haast niet te zeggen, maar het is toch waar) is net zo lief als Jezus. Dat recht is

net zo lief als genade. Dat recht heeft de Kerk in de ontdekking en in inwinning zo lief, dat ze het daarmee zou kunnen doen, dat ze daar eeuwig zouden kunnen blijven liggen, in dat Goddelijke recht. We hebben het wel eens genoemd: zalig verloren, verloren zalig. Dan staat die mens nog meer op recht dan op Evangelie. Hoe is het mogelijk hè! Maar dat doet nu de bediening des Geester. Die wendt hem zo volkomen af, dat het recht hem alles wordt, en zonder recht wil hij heel niet verlost wezen. Zonder recht wil hij heel niet zalig zijn. En zonder recht wil hij heel niet gezaligd worden. Want het is het *effen recht des Heeren*. En dan wordt die zondaar zo ingewonnen dat hij dat Goddelijke recht omhelst, en zo omhelst dat David zegt in Psalm 51: "Uw doen is rein, Uw vonnis..."

O jawel, Uw vonnis. Dan kan je verloren gaan. Dan kan je naar de hel gaan. Dan wil je naar de hel gaan. En dan gaat er een weg open dat er een Ander voor je gaat, Die dat recht draagt, dat recht verheerlijkt en al die Goddelijke deugden opluistert en het eeuwige leven verwerft. En Jezus, de Man en Metgezel Gods. Eenswezens met de Vader. Die het met de Vader afgemaakt heeft en de Vader met Hem, en een overeenkomst gesloten heeft, een verbondscontract. En de Raad des Vredes zal tussen die Beiden wezen. En als Christus, als de Metgezel des Vaders Zich daarin openbaart, volk, dan kunt u alles wel in Zijn handen leggen, en Hij werkt het uit. En uw verlies erbij, daar hoeft je ook niets aan te doen. Maar dat te laten doen, dat is wat voor die mens. Hij loopt zich liever dood en hij praat zich liever dood dan dat hij zichzelf om niet laat zaligen. Hij moet wat doen. Hij moet wat doen.

Daarom zei Naomi tegen Ruth: "Zit toch stil, kind, zit toch stil. Je hoeft niet zo druk te zijn, van de kelder naar de vliering. Zit maar gewoon stil. Want Boaz heeft er meer zin in dan u. Boaz heeft er meer belang bij dan u. Boaz staat meer op u dan u op Boaz". Dat kan je niet begrijpen. Dan zegt Ruth: "Ja moeder, maar dat kan toch niet? Ik ben zo'n Moabitische weduwe. Hoe kan hij nu meer op zijn dan ik op hem". "Kind, dat zal je van achteren leren". Want Boaz sterft en zij erft. Boaz neemt de dood en hij geeft haar het leven. Boaz neemt haar hel en hij geeft haar de hemel. Boaz neemt haar vloek en hij geeft haar de zegen. Boaz neemt haar verdoemenis en zij krijgt de behoudenis. Boaz neemt haar toorn en zij krijgt de liefde. Boaz neemt de gramschap Gods en hij geeft haar de liefde Gods.

Genade is een wonderlijke zaak. Genade verheerlijkt zich altijd in hetgeen wat genadeloos is en waardeloos is. Genade is een gevend goed. Genade is komt niet om wat, maar genade brengt alles mee. En genade schenkt den zondaar genade in de ogen des Heeren.

Daarom staat er: *"Jezus zeide tot hen..."*

Tot al Zijn jongeren. Van tijd tot tijd spreekt Hij eens tot Zijn volk. Ik weet wel, de meeste tijd moeten ze zeggen: ga ik voorwaarts, ik zie hem niet, en ga ik achterwaarts, ik merk Hem niet. Je moet Christus bezitten om Hem te missen. Je moet Hem hebben om zonder Hem te zijn. Hij moet je Zaligmaker wezen om rampzalig over de aarde te gaan. Hij moet je Maker zijn om over de wereld mismaakt te gaan. Hij moet je Behouder te wezen om op aarde meer verloren dan behouden te zijn. Het is allemaal precies andersom. Het is allemaal zo: waar de oude mens eens sterft en waar alleen de nieuwe God door Christus erft. Jezus zeide tot haar: "Komt". Hij roept ze Zelf. Zij komen niet, dat durven ze niet. Laat, met eerbied gesproken, de hemeldeur ver open gezet worden en daarop komt er voorbij. Hij gaat niet naar binnen. Daar komt een Petrus voorbij en hij gaat niet naar binnen. Want ze horen daar niet. Er is er geen één die in de hemel lopen zal van de Kerk. Ze zeggen: "Dat is mijn plaats niet, mijn plaats is in de hel". Maar nu Christus Zelf zegt: "Kom", dan trekt Hij meteen. En als Hij

trekt, dan zegt Hij: "Komt". Gelijk als in Mattheüs 11: "Komt herwaarts tot Mij". Alsof Hij zeggen wil: zoekt het niet langer bij Mozes; zoek het niet langer in jezelf; zoek het niet langer bij jezelf. Zoek het niet langer in je godsdienst. Zoek het niet langer bij je werk. Dat is allemaal niets en het wordt niets ook. Maar Hij getuigt: "Komt", zoals je bent. Zo slecht als je bent. Zo rot als je bent. Zo vuil als je bent. Zo vijandig als je bent. Zo goddeloos als je bent. Komt zo maar.

Ja, ja, ja. Daarom zei ik nogmaals: een mens wil liever verdoemd worden als met God verzoenen. Want dat is de weg naar de verzoening. Heus hoor. Daarom getuigt Jesaja 1: *al waren uw zonden*. Daar heb je het weer. Uw zonden. Niet die van Adam. Die zijn ook de onze. Maar de uwe, die gij gedaan hebt. Zo rood als scharlaken. Hij maakt ze witter dan sneeuw. Maar omdat de weg naar de hemel door de hel heen loopt, gaat die mens liever naar de hel dan dat hij door de hel naar de hemel gaat. Ik zou daar wel sela achter willen zetten. Waarom?

Omdat die mens wel bekeerd wil worden, maar er moet niets bij veranderen. Hij moet het niet benauwd krijgen. Hij moet niet in de engte komen. Hij moet niet in de vloek komen. Hij moet zijn zonden niet uitschreeuwen. Dat is veel te benauwd. Dat kan hij niet uit houden. En daar gaat het over. Hij moet het eerst niet uit kunnen houden en er niet door kunnen komen, maar er doorzakken. En als je er doorzakt, dan zak je precies op de plaats waar God je vandaan haalt en redt. Die mens wil niet zalig worden, want hij zou het willen worden met behoud van zijn eigen. En dat is de hel. Die zijn eigen houdt, houdt de hel over. En die zijn eigen verliest, die houdt de hemel over. Want Christus is de hemel. Dan moet je maar eens vragen aan een ontdekt kind van God wat hij afworstelt in zijn zelf om van zichzelf af te komen; wat hij aftobt om van zijn zelf eens verlost te worden; wat hij afweent bij dagen en bij nachten: *hoe raak ik ooit mijzelve kwijt, dat ik Christus mocht gewinnen*.

Dat hij wat afwurmt, dan in Genesis, dan in Jozua, dan in de boeken des Nieuwen Verbonds, dan in Brakel, dan Van der Groe, dan in Comrie. Die mens zoekt wat af eer dat hij gevonden wordt. Die mens zoekt wat af eer hij zich laat vinden. Die mens zoekt wat af eer dat hij het kwijt is. En als het daar komt, gelijk David betuigt in Psalm 77: "Ik schatte mij geheel verloren, noch van geen vertroosting horen". En in Psalm 116 zegt hij: "Als alle hoop..." Die mens wil maar hoop hebben. En hij zegt: "Als ik er maar eens door kon kijken, als ik er maar eens net achter kon zien..." Je moet er niet achter zien, volk. Je moet er door zakken. En wanneer hij daar door zakt, dan zakt hij op een bodem die houdbaar is, die bestaanbaar is en die voor God gangbaar is. Want die zijn leven verliest... Daar heb je het maar. En die mens kan zijn leven maar niet kwijt. Och nee. Ik weet zelf wat ik er mee afgewurmd en afgetobd heeft, eer dat die mens eens Anderen is. Dan is hij niet anders als een vuurbrand. Dan laat hij zich drijven. En dat met zulke zoete ingevingen van de Goddelijke, wraakoefenende gerechtigheid die hij zichzelf waardig gemaakt heeft. Dan zegt hij: "Heere, hier hebt U mij, doe met mij wat goed is in Uw oog". En zodra hij daar komt, geliefden, dan komt die Naam Jezus, en dan zegt Hij tot Jozef: "Gij zult, Jozef, gij moordenaar van de vrucht, gij zondaar, gij verloren mens, gij zult Zijn Naam heten Jezus". En dan straalt er uit Jezus een genaderijke volheid waarin een zondaar om niet gezaligd wordt.

En Jezus zeide: "Komt..."

Maar dan komen ze. Want Hij trekt ze. En die trekking, daar zegt de Bruid van: "Heere, trek mij en ik zal U nalopen". Dat zijn koorden die kunnen wel rekken, maar niet breken. Dat zijn de langste koorden. Die komen uit het welbehagen Gods. Die worden vastgeknoopt in je ziele. En ze worden aangehaald in de derde hemel. En God

trekt ze almaar op Zichzelf aan, door de oven van de jongelingen, door de leeuwenkuil van Daniël, door de kruisiging van de apostelen, trekt Hij ze allemaal naar Zich toe. Almaar naar Hem toe. Zodat de Waarheid zegt: "Hij kastijdt ons tot ons nut, opdat we Zijner heiligheid zouden deelachtig worden".

Komt, zegt Hij, tot het middagmaal. Want de eeuwigheid is zonder tijd. En er is in de eeuwigheid geen tijd om ergens over te praten. Er is alleen maar eeuwigheid om God te prijzen, te loven en te verheerlijken. Zou dat niet te lang wezen? Dat zou wel te lang wezen als God Zelf de eeuwigheid niet was, en de eeuwigheid een kind van God is. God Zelf is de eeuwigheid en de onveranderlijkheid, waarvan de profeet getuigt: "De blijdschap des Heeren zal Uwe sterkte zijn".

Komt, zegt Hij. En dan komen die arme zondaars, die kreupelen, die amechtigen, die verlorenen, die melaatsen. Dan moet ik hier nog wat aanhangen. Dit waren gewassen mensen hoor. Dit waren gerechtvaardigde mensen in de opstanding van Christus. Dit waren mensen met een bewust kinschap. Dit waren mensen met een bewuste aanneming tot kinderen Gods, waarvan Christus betuigt: "Ik vaar op tot Mijn God en uw God, tot Mijn Vader en uw Vader". Die worden hier verwelkomt door Hem Die ze gekocht, door Hem Die ze betaald, door Hem Die ze van de Vader ontvangen en ze weder brengen zal tot de Vader.

Komt, zegt Hij, **houdt het middagmaal**. En dat middagmaal, ja het is eeuwig middag in de eeuwigheid. Daar is geen morgen en geen avond. Daar is niks anders dan de helderheid der eeuwige heerlijkheid. Daar is eeuwig God in Zijn aanschouwen en verheerlijken en prijzen. Want ze zullen Hem zien gelijk als Hij is.

Houdt het middagmaal met Mij. Dat is toch een stuk, met God de maaltijd te gebruiken. Dan is God de maaltijd. En als God je maaltijd is, al zou je dan een droge bete hebben, dan is hij vet genoeg om daar genoeg aan te hebben en om daar genoeg in te vinden. Want God is de algenoegzame. Alles wat met Gods goedheid gedrenkt wordt, dat smaakt en daar proeft ge in de goedertierenheden des Heeren, die nog roemen tegen een welverdiend oordeel. Daar smaak je in de weldadigheden des Heeren.

Houdt het middagmaal. En dan gaat Christus hen voor. Zij luisteren. Christus volgen. En Christus volgen is de orde in het Koninkrijk Gods. Altijd volgen. We hoeven nooit vooraan te lopen. We hoeven nooit naast Hem te lopen. Maar we moeten altijd maar achter Hem aan komen. Want Hij is waardig gevolgd te worden, door alle leemputten, door alle afgronden, door alle verdrukkingen. Als Hij ons voor gaat, dan bereid Hij de weg. En als Hij de weg bereidt, dan zal die breed genoeg zijn om er in Hem en door Hem over heen te gaan. Want Hij Zelf getuigt: "Ik ben de Weg. Ik ben de Waarheid ook". Alle beloften zijn in Hem ja en amen. Ik heb het Leven ook. En Ik leef, zegt Hij, en gij zult leven. Dus daarin zien we dat Christus Zijn jongeren verrast.

Hij zegt: "*Komt, houdt het middagmaal*". En niet één durft te vragen: "Zou Hij het wezen?" Er staat: zij durven het niet. Er was toch iets dat ze zeiden: het zal toch wel echt wezen? Het zal toch de echte wel wezen? Hij zal ons toch niet bedriegen? Ze durfden Hem niet te vragen. De overhand had wel dat Hij het was. En toch was er nog iets onder dat zei: ja maar..., ja maar..., ja maar. Als Hij het eens niet is...! Als je je eens bedriegt...! Als je jezelf eens misleidt...! Als je straks eens bedrogen uit komt...! Want het gaat bij de Kerk om zekerheid, en om waarheid, en om een Bijbelse en Schriftuurlijke bevinding. Waarvan God Zijn eer ontvangt.

En zij durfden Hem niet vragen: "Wie zijt Gij?" Wetende ...

Ze zaten er op te vissen: Hij moet het wezen, het kan niet anders. Hij heeft het wonder Zelf gewrocht. Dan krijgen ze zekerheid uit hetgeen waarin Hij Zich Zelf openbaart. Zo staat de Kerk altijd maar op zekerheid, tot bevestiging en op verzekering van het aandeel wat Hij geopenbaard heeft. En de apostel zegt ook: "Benaarstig uzelve om uw roeping en verkiezing vast te maken". Maar wij zouden zeggen: de verkiezing is toch eerder dan de roeping? Maar er staat: om uw roeping en verkiezing vast te maken. Maar de verkiezing gaat toch aan de roeping vooraf? Door de roeping, die Goddelijk is, die geestelijk is en die innerlijk is en bevindelijk is, wordt die mens een verloren mens gemaakt, wordt die mens een onwaardig mens gemaakt. Want die Goddelijke roeping is de Goddelijke wedergeboorte, de naaste vrucht aan de verkiezing. Want die Hij tevoren verordineerd heeft, die zal Hij ook roepen. Hoor je wel? De verkiezing is kennen, lieven en verkiezen.

Deze drie onderscheidelijke zaken Gods horen achtereenvolgens bij elkander. Maar wat wil de apostel er dan mee zeggen? Maak uw roeping en verkiezing vast. Dat deed Ruth toen ze Boaz koos. Toen maakte ze de verkiezing vast. Dat deden die drieduizend toen ze uitriepen: "Mannenbroeders, wat moeten wij doen?" Dan gaan ze te midden van de roeping en hun verlorenheid, gaan ze Christus kiezen. En Christus laat Zich kiezen, daar Hij hen van de Vader gekregen heeft om ze tot de Vader te brengen, gewassen, geheiligd en gereinigd door de kracht van Zijn bloed.

Maak dan uw roeping en verkiezing vast, in Christus. Waarin de benaerstiging en de verzoening door de voldoening voor eeuwig bevonden wordt.

Gelukkig, ze durfden niets meer te vragen. Ze waren zo overreed en zo overtuigd, dat ze de moed niet hadden om te vragen "*Wie zijt Gij?*" Ze voelden het in d'r hart. Ze dachten: "Hij is het". Dewelke wonderen doet op wonderen horen, Dewelke spreekt en het is er, gebiedt en het staat er. En dan is het maar ene wenk van Zijn alvermogen en ze worden tot zekerheid gebracht en weten in Wie ze geloofd hebben, en hebben ervaren bij vernieuwing, deze derde reize, dat ze voor rekening van Christus lagen. En wat voor rekening van Christus ligt, dat moet terecht komen, al moet het uit de hel vandaan komen. Wat voor rekening van Christus ligt, dat moet behouden worden, al zou het in de onderste verdoemenis zichzelf gezondigd hebben, dan zal Christus hem daar vandaan halen en hem daar vandaan meenemen en hem daar vandaan wassen en stellen voor Zijn Vader. Zonder vlek en zonder rimpel zullen ze Hem aanschouwen, Dewelke hen voorgerekend heeft om Hem op aarde te leren kennen en vervolgen te kennen.

Wel, de discipelen zijn binnen. En binnen is binnen. En buiten is buiten. En een gram Godsvreze is meer waar dan duizend pond godsdienst. Geloof je dat? En een mens houdt zo van godsdienst. O ja. Hij is ook niet uit zijn godsdienst gevallen. Maar hij is uit Gods gunst gevallen, uit Gods gemeenschap gevallen. Viel hij maar uit zijn godsdienst. Dan kwam hij terecht in zijn val. En in zijn val zou hij leren kennen de noodzakelijkheid van de Tweede Adam. Want het blijft de duivel eender om een mens zoet te houden met een cognac fles of om hem zoet te houden met godsdienst. Dat blijft de duivel precies hetzelfde. Ze mogen alles doen, behalve naar God roepen. Je mag alles doen, behalve je schuld belijden. Je mag alles doen wat de wereld doet, behalve God zoeken. Dat mag je niet. Dan zegt hij: "Het is niet voor jou en het kan voor jou niet wezen ook". Dan zal hij alles te werk stellen om je tot wanhoop te drijven. Maar verder mag je alles van hem doen. Je mag dominee zijn. Je mag ouderling wezen. Je mag professor wezen. Je mag alles wezen, als je maar niet naar

God roept. Want dat is hem het hatelijkste. Want hij weet: met praten verlies je geen mens, in de godsdienst verlies ik ook geen mens. Maar als ze aan God gaan roepen, dat is de enige weg waarlangs hij ze kwijt kan raken. Dat is de enige weg waarlangs ze zoeken het behoud. Dus wij wensen elkander toe maar door de godsdienst heen te zakken en in onze val te mogen eindigen, opdat de Tweede Adam, Die nedergedaald is ter helle, om uit zulke hel te verlossen en ons aller genadig mocht zijn in Zijn bloed en in Zijne gerechtigheid.

AMEN.

Dankgebed:

Ach, zegen Uw Woord. Een enkel woord. Maar als U het gebruiken wil, dan is het genoeg om blinde zielsogen te openen, dan is het genoeg om oren te doorsteken, het slot van het hart te nemen en te geven de dadelijke indrukken van de dood en van de eeuwigheid en van de noodzakelijkheid der waarachtige bekering. Als U geen mensen bekeert, dan komt er niemand meer bekeerd. Als U geen mensen wakker maakt, dan slapen we tot de dood toe. En als U niet roept, dan horen we niet. Met alle roepstemmen, we horen niet. Maar als U ene keer zegt: "Lazarus kom uit", dan komt hij uit. Als U ene keer dat de doden zullen leven, dan zullen ze ook leven. Komt allen, zegt U alleen dan. En alles hangt aan U ook alleen. Want de Vader heeft U gegeven alle macht in de hemel, maar ook op de aarde. En die macht is almacht en wordt verheerlijkt in Uw vrijmacht, in het lijden en in het wijden van Uwe jongeren, van ouds gebleken, en alle vlees verdoemt en de ziel met U verzoent, zodat ook daarin alleen het Leven van het Leven geopenbaard.

We zeggen Uw Naam nog dank voor Uw genoten en geschonken hulp, en smeken van Uwe Vaderlijke goedheid, in de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus, door Zijn voldoening verzoening over luisteren en ook over spreken, door het bloed des eeuwigens verbonds. Amen.

Slotzang Psalm 136 : 19, 22 en 23

*Looft Hem, Die den Amoriet
Van zijn grootsen zetel stiet;
Want Zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.*

*Looft Hem, nu die erfenis
Naar Zijn woord bevestigd is;
Want Zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.*

*Die in onzen lagen stand
Ons genadig bood de hand;
Want Zijn gunst, alom verspreid,
Zal bestaan in eeuwigheid.*

9. Een wonderlijk herstel

Zingen Psalm 25 : 7.

Geloofsbelijdenis: Twaalf Artikelen.

Slotzang Psalm 72 : 8 en 11.

Schriftlezing Johannes 21 : 15 t/m 25.

15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren.

16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed Mijn schapen.

17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, *zoon* van Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen.

18 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf, en wandeldet, alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen, waar gij niet wilt.

19 En dit zeide Hij, betekende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide Hij tot hem: Volg Mij.

20 En Petrus, zich omkerende, zag den discipel volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie is het, die U verraden zal?

21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat *zal* deze?

22 Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan?

24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is.

25 En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke, zo zij elk bijzonder geschreven wierden, ik acht, dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zou bevatten. Amen.

Votum en groet:

Vervul ons uit genade door genade met eerbied en met diep ontzag in de toenadering tot de troon Uwer genade, om als arme, als ellendigen, als zondaars voor Uw aangezicht onszelf te verdoemen en vrije genade te roemen, om door het alverzoenend bloed van de Heere Jezus Christus gereinigd, geheiligd en met U verenigd in onderwerping en vereniging.

***Genade en vrede zij met u van Hem Die is en Die was en Die komen zal,
en van de zeven Geesten Die voor Zijnen troon zijn,
en van Jezus Christus, de getrouwe Getuige, de Eerstgeborene uit de doden, de
Overste der koningen der aarde. Amen.***

Van al de telefoongesprekken die achter ons liggen, was er toch ook nog eentje bij dewelke zeide: "Nu ben je vijftwintig jaar in Ede geweest, maar je had er twintig jaar van in Kampen kunnen zijn".

Dan weet u wel welke gemeente dat het is. En dat was waar geweest ook, als ik maar een zending gehad had, als ik er maar heen gezonden was. Dan was ik zeker naar Kampen gegaan. Maar ik kon niet. Toch is het eenmaal zo ver gekomen, toen leefde de oude dominee De Jonge nog, die zei: "Je moet komen, hoor. Je plek is hier en je werk ook".

En die man was ook bijna negentig jaar. Dan krijgt dat een beetje overwicht. Ik dacht: "Zal het waar zijn? Zal daar mijn reis heen liggen?" Toen was ik nog in Giessendam. En ik nam daaruit de beslissing dat ik er toch heen moest. En ik zei in huis tegen mijn vrouw en kinderen: "We gaan naar Kampen". Dat is kortbij.

En toen stonden we 's zondags voor de preekstoel in Giessendam, toen zeg ik: "Heere, och, dat ik me toch niet bedroog. Wil toch nog eens een aanwijzing geven en een heenwijzing, of het toch wel in de weg is, aler ik dat afkondig". En in de dadelijkheid werden we bepaald bij die waarheid uit Hooglied: "En zie, de wijngaard die Ik heb is voor uw aangezicht". En daar viel in de dadelijkheid het besluit om met alle vrijmoedigheid te bedanken. Gelijk er zoveel beroepen gepasseerd zijn, hebben we nog wel eens meer gedacht dat we heen zouden gaan. Maar dat de Heere zeide: "Ik zal geen andere last op u leggen". Alsof Hij zeggen wilde: "De last die ge nu hebt, die blijft". Dus ik ben hier ook niet zonder lasten. Ik zal geen andere last op u leggen. En och, nu denk ik ook wel eens: als er nog een spa voor mij in Ede mag zijn, dat dit toch wel mijn laatste deeltje zal wezen, waar we bij in- en uitgaan.

We worden oud en dampig en kucherig en hoesterig. We worden aan alles gewaar dat we ook in de afbraak leven, wat de weg is van alle vlees. Het reist allemaal naar het einde. En wij ook, en niemand uitgesloten. Maar het mocht Gode behagen de tijd die we nog hier door mochten brengen tot Zijn eer, tot onderhouding van Zijn Kerk en tot uitbreiding van Zijn Kerk mocht zijn, zijnde de drie zaken die de apostelen ook in d'r leven ontvangen hebben.

Toch gebruikt de Heere overal Zijn Woord. Het is een tijd geleden dat ik eens door een plaats liep en dat een vrouw mij inhaalde en zei: "Sta eens even stil man". Dan doe je dat. Ze zegt: "Twintig jaar geleden heeft God je preek gebruikt om mijn ogen te openen".

Ik zeg: "Mens, bid God dat Hij ze nog verder openen wil en of Hij ze open houden wil". Want dat was de begeerte van David ook. Zo gij ook zaait aan alle wateren, en na vele dagen zult gij die vrucht terug vinden.

We zouden dit avonduur een ogenblik stilstaan bij het herstel van Petrus.

Niet wat zijn kindschap betreft, want dat is in de opstanding gebeurd. De rechtvaardigmaking des zondaars en de aanneming tot kinderen en het recht schenken ten eeuwigen leven. Dat was gebeurd. Dat is een gelukkig mens. Ja, dat is zeker. De staatsoplossing en dat met een dadelijke verlossing door het bloed Jesu, dan word je gewaar dat God niets meer tegen je heeft. En u hebt niets meer tegen God. Dan ben je het met God eens. En God is het met u eens. Ik geloof niet dat er meer op aarde is als dan die twee het eens zijn, God en de zondaar, de zondaar en God. En dat in de Middelaar, de Heere Jezus Christus.

Het is u voorgelezen waarbij wij dachten uw aandacht op het apostolisch herstel van Petrus een ogenblik stil te staan. En wel inzonderheid lees ik u dan voor dat 17^e vers.

Waar Gods Woord aldus luidt:

Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen. Johannes 21: 15-25

Vragen we vooraf om een zegen in spreken en luisteren.

Het is aan de vooravond van deze Uwe dag dat we nog zijn mogen die we zijn, nog gespaard, wat groot is, en nog in de mogelijkheid om tot God bekeerd te worden, dat is nog groter, en inzonderheid als het plaats mag hebben tussen wieg en graf, om aan deze van het graf Gode te leren kennen in de uitstraling Zijner Goddelijke deugden. En God in Christus als een bevredigd God een God door voldoening tot eeuwige verzoening, en door de Heilige Geest ontvangen, die Geest der aanneming tot kinderen Gods. Door Dewelke wij roepen: "Abba, lieve Vader". Verleen ons in dit avonduur op reis naar U, totdat we eenmaal staan voor U, om aan deze zijde van het graf alles te verliezen, ons ganse leven en het alleen in Christus te mogen ontvangen, Dewelke betuigt: "Ik ben het Leven, en Ik geef dat leven degenen die daartoe voorgesteld en van eeuwigheid genade besteld is in Christus ten leven". Waar Uwe grote en lange lankmoedigheid ons nog samen bracht rondom de kandelaar van Uw Goddelijke waarheid. Of onze oren doorstoken werden met een vinger Uws Geestes. Anders luisteren we buiten ons hart om. Dan luisteren we zonder hart. En U opende het hart van Lydia. Toen kon de waarheid naar binnen. En nu is zij zelf ook binnen. Gij mocht, in zoverre het Uwe onder ons is, vernieuwen met inkomst tot bestraffing of onderwijzing, tot droefheid of tot blijdschap, openbaring Uwer oordelen of der verbondsvoordelen in het bloed des verbonds. Ach, wij zijn met zovelen op reis, Heere. En het einde van de reis is voor ons het einde van de tijd. Maar het einde der eeuwigheid is er niet, en dat komt er ook niet. Gij mocht Uw Woord gebruiken met een sprankel geloof, om horende te mogen geloven en gelovende te mogen horen, wat tot ons welzijn mocht strekken, hetzij tot gevangenneming of hetzij tot vrijmaking, of hetzij in het bloed Christi tot rechtvaardigmaking naardat U weet, wat Uw Naam het meeste verheerlijkt en ons aller-noodzakelijkst en hoofdzakelijk is. Ga Gij ons voor met Uw heillicht. Verlevendig ons hart door middel van Woord en Geest. En verblijd nog tot uitbreiding en tot onderhouding Uw Koninkrijk, waar de prijs voor betaald is, namelijk Uw bloed en der bedekkende gerechtigheid voor het aangezicht van Hem Die leeft tot in alle eeuwigheid. Amen.

Zingen Psalm 147 : 5 en 6.

We hebben vanmorgen een ogenblik stilgestaan bij de vissen uit het net. De gevangenneming is de hoofdzakelijkste genade. De bloedstorting is de noodzakelijkste genade. En de heiligmaking is een doorgaande genade.

Dan hebben we de voorbereiding van die vissen gezien, tot klaarmaking, tot eetbaarheid, gelijk God Zijn uitverkorenen ook klaar maakt door de wedergeboorte tot een onvergankelijke onsterfelijkheid. Want ook een uitverkoren zondaar kan zonder wedergeboorte Boven niet ontvangen worden. Hij moet tweemaal geboren zijn, en tweemaal gedoopt, en duizend doden gestorven, om dan de laatste dood te sterven tot een doorgang des eeuwigen levens.

En wanneer dan het Hoofd van de Kerk, Christus, Zijn jongeren bijeen vergaderd

heeft, getuigt Hij: "Komt herwaarts, en houdt het middagmaal". En als Christus als Zaligmaker of als Profeet spreekt "Komt", dan trekt Hij gelijk. En wat Hij trekt, dat komt. Want niemand, niemand kan die trekking weerstaan. Al wordt ze tegen gestaan, dan zal die trekking door gaan. Want die is Goddelijk. En God gaat voor niemand opzij. Dat hoeft Hij niet. Dat doet Hij niet ook. Gelukkig als wij het mogen doen.

Houdt het middagmaal, en dan met Christus. Dat is de hemel op aarde geweest. Als de discipelen van Christus ooit boven de tijd geweest zijn, dan zijn ze het daar geweest, vervuld met de dingen der eeuwigheid en Christus in het midden. De volheid des Vaders... Of makkelijker gezegd: de volheid der Godheid die lichamelijk in Hem woont. Wat denk je er van, met Christus aan de maaltijd? Dan is je maaltijd Christus. En als Christus je maaltijd is, dan vloeit daaruit de volheid der Godheid. Want waar Christus is, daar is God. En waar God is, daar is Christus. Die zijn nooit af te scheiden, al is het dat er een onderscheidenlijke bediening is. God buiten Christus is toorn, en God in Christus is liefde.

Er wordt ook zeer weinig gesproken aan die maaltijd. Dat kan ook niet anders. Waar bediening is, daar gaat onze mond dicht. Waar bediening is, daar wordt meer bewonderd dan gepraat. En daar wordt meer erkend: en dat aan mij, en dat voor mij, en dat in mij. Want genade brengt altijd vernedering en verootmoediging en vertedering. Daar zegt de profeet van: "Eert de Heere in de valleien". En hoe lager gebogen, hoe meer het genade regent. Want genade wil nergens liever wonen dan daar waar alleen zonden zijn, daar waar alleen schuld is, daar waar alleen het oordeel is, daar waar alleen alles verloren is. Daar wil genade het liefste wonen en Zijn Goddelijke kracht verheerlijken.

En wanneer zij het middagmaal houden...

Ik noem dat een hemel op aarde. Dan heb je geen zorgen meer. Als Christus is, wat moet je dan zorgen? Dan heb je niets meer te zorgen. Hij zorgt voor u. En als Hij voor u zorgt, dan is Hij het licht in de duisternis, dan is Hij het leven in de dode, dan is Hij de verlossing voor onverlosten en dan is Hij een ingang tot de Vader door Zijn bloed en door Zijn gerechtigheid. Hij is een volkomen Jezus.

En wij hebben de hele Christus nodig om zalig te worden, Ede, de hele Christus, om de gehele Godheid in Christus te mogen ervaren tot bewondering en tot aanbedding. Zodat de Waarheid, wanneer zij de maaltijd met hen gehouden, er een heilig stilzwijgen geweest is in hetgeen wat Hij deed, in hetgeen wat Hij sprak. Dan zegt de apostel Jakobus: "Zijt ras om te horen en traag om te spreken". Wanneer de bediening des Geestes het hart vervult, dan gaat de mond dicht, dan zingt de Kerk: "Een volle beek van wellust maakt hier elk in liefde dronken".

En als nu de hemel nooit eens op aarde zakt, dan kunnen wij bij ons sterven niet naar de hemel reizen. Want Gods volk gaat naar geen vreemde hemel, maar naar een geopenbaarde hemel; naar geen vreemd God, maar naar een geopenbaard God. En geen vreemd God was onder hen. Zodat Hij Hemzelve openbaart. En elke openbaring van Christus is een kus van Zijne mond, als een woord van die gezalfde lippen, want Hij is een Leraar zonder weerga. U vindt een tweede niet. U hoeft er trouwens geen twee ook.

Als deze enige Leraar de uwe mag zijn, ach, Hij weet wat Hij zwijgen moet en Hij weet wat Hij zeggen moet. Als die enige Leraar zegt Hij nooit te veel, maar ook nooit te weinig. Hij spreekt altijd op tijd en nooit boven de stand van Zijn Kerk, maar altijd in haar stand. Niet boven d'r ellende, maar in d'r ellende. Niet boven haar zonden, maar in haar zonden. Niet boven haar verlorenheid, maar in haar verlorenheid. Hij spreekt altijd als machthebbende. Als Hij dat vanavond wilde doen, dan zou je wat

mee moeten nemen wat je nooit gehad hebt. Dan zou je wat mee naar huis dragen wat nooit gebeurd is. Want Hij opent het hart van Lydia. Dat deed Lydia zelf niet. En dat deed Paulus ook niet. Maar de Heere opende het. Zodat ze het niet met Paulus deed, maar met het Woord van Paulus. Want het Woord is meer dan alle dienaren. Het Woord is meer dan alle predikanten. Het Woord is van God. Ja, het Woord is God, van eeuwigheid tot in der eeuwigheid.

Dit is dan de derde maal dat Christus Zich openbaart. In zo'n korte tijd. Het is om jaloers op te worden, op die vele openbaringen, volk, die de jongeren daar ontvangen hebben. Tweemaal in Jeruzalem. Eenmaal zonder Thomas en eenmaal met Thomas. En nu aan de zee van Tiberias. Hij vergeet Zijn Kerk niet. Dat kan Hij niet, omdat Hij het niet gewild heeft. En ze worden allen behouden omdat Hij het wil en het rantsoen aangebracht heeft en volkomen volbracht heeft.

Dit was de derde reis dat Christus Zich geopenbaard heeft. Openbaren wil zeggen jezelf bekend maken. Zeggen wie je bent en zeggen wat je bent. Wie kan dat beter doen dan Christus! Laat Christus, Christus verklaren. Laat Jezus, Jezus verklaren. Dan krijg je een verklaring naar de Schriftuur en bevinding der heiligen, dewelke op de weg des vredes gekend worden.

En dit is zeker (dan stappen we maar weer door) dat elke ontmoeting en elke openbaring is onvergetelijk, omdat ze je hart raken. Dan zegt David: "Geen leed zal het ooit uit mijn geheugen wissen". Dan mag het vanavond twintig jaar geleden zijn, bij wijze van zeggen, maar de wetenschap ligt er nog. En een geheiligd geheugen dat zegt: "Dat was toen, dat heb ik toen ervaren". Een geheiligd geheugen om de dingen van het Koninkrijk Gods te mogen bewaren die in uw leven geschied, gebeurd en geopenbaard zijn. En ook is elke openbaring een Goddelijk wonder, want het komt altijd als het niet meer kan. Hij geeft altijd als het niet meer verwacht wordt.

Hij schenkt het altijd als je het van geen ene kant meer waardig zijt. Hij komt altijd, zou Potappel zeggen, *als een vriend in de nacht*. En dan verdwijnt de nacht en dan wordt het dag.

Want als ooit de jongeren van Christus een dag gehad hebben op aarde, dan is het aan de zee van Tibereas geweest. Daar hebben ze met Hem gegeten. Daar hebben ze met Hem gedronken, en hebben God in Christus aanschouwd en Christus in God. En hebben daar die twee naturen onderscheidenlijk aanschouwd in de vereniging van de Persoon des Zone Gods, dat nooit begrepen, maar waar het geopenbaard wordt zeer zeker bewonderd wordt.

En wanneer Hij voor de derde reize geopenbaard wordt, dan heeft niemand erg dat er gaat gebeuren een herstel van Petrus. Daar heeft niemand erg in. Petrus ook niet. Ze waren zo vervuld van Christus, ze hadden genoeg aan Christus. En ze waren zo vol van Hem, niemand dacht aan wat anders, dan alleen Christus.

Gelijk die man in de franse tijd, waar ze aan vraagden: hoe is uw naam? Hij zei: "Ik ben christen". Waar woon je? Hij zegt: "Ik woon in Christus". Wat is je werk? Hij zegt: "Ik ben een christen". En toen hij op de brandstapel stond was het enige wat die man zei: "Ik ben een christen". Ook in die vlammen. Ook in dat vuur. Ik ben een christen. Door Christus van Christus, en daarin een christen. Dat is een wonderlijke macht. Paulus zegt: "Ik vermag alle dingen in Hem, en Zijn kracht wordt altijd in zwakheid volbracht".

En terwijl ze zo stilletjes en rustig en kalm bevredigd en verzadigd met elkander neerzitten, daar mochten ze wel zingen: "Ai, ziet, hoe goed, hoe lieflijk is 't dat zonen van hetzelfde huis als broeders samenwonen, waar het liefdevuur niet wordt gedoofd". Daar is het wel waar geweest: waar liefde woont, gebiedt de Heere de zegen; daar

woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen. Daar zijn de voorsmaken uit de hemel. Dat zijn de voorproeven in uit de bovenste hemel. De hemel der hemelen. Zodat dat daarin geproefd en gesmaakt wordt wat boven zijn zal en wat boven wezen zal. Waarvan dan ook Job getuigt in dat 19^e hoofdstuk: "Ik weet dat mijn Verlosser leeft". Hij zegt niet: de uwe. Maar hij zegt: "De mijne". En dat Hij het laatste woord heeft. Dat is het opstandingswoord. Zal ik Hem aanschouwen, zegt hij, en geen vreemde. Want God openbaart Zich in je slaapkamer waar je die plaats nooit meer vergeet. Of in je schuur, waar je die plaats nooit meer vergeet. Of waar ge ook zijt. Hier aan de zee van Tiberias. Maar die zee zijn ze ook nooit meer vergeten. En hetgeen er plaats had zijn ze ook nooit meer vergeten.

Niemand had er erg in dat het herstel van Petrus, die geliefde apostel, in het openbaar zou plaatshebben. Waar hij bevindelijk en kinderlijk door de opstanding Jesu gerechtvaardigd is geworden. Dat is een gelukkig mens. Zijn schuld was betaald. Zijn zonden waren verzoend. En zijn ziele was verenigd met God. Wat is er meer? Er is niet meer. Als je dat ervaart, dan heb je een genoegzaam deel Zijner erve.

En wanneer ze dan zo kalm onder elkander verenigd, de een niets tegen de ander, de een niet boven de ander. Maar genade brengt altijd dit mee: onder elkander staan, voor elkander opzij gaan en elkander het beste gunnen, en zoveel als in ons vermogen is geven. Genade wil altijd de minste zijn. Genade kan ook de minste zijn. Want daar leeft het: waarom was het op mij gemunt. David zegt: "Wie ben ik en wat is mijn huis dat Gij mij tot hiertoe bereid hebt". Genade vernedert altijd zoetelijk door God, voor God en onder God. Dan hoeft je niets meer te zeggen. Dan krijg je ogenblikken, Ede, dat je niets meer op God tegen hebt en God niets op u. Wat dat is, laat zich makkelijker beleven dan bepraten.

En wanneer ze zo die maaltijd met Christus mogen gebruiken, dan denken ze aan geen tijd. Dan is het net of er geen tijd meer is. Als dat eens zijn mag in het luisteren, dan zeg je: gaat de kerk nu al uit? Ik dacht dat we nog maar goed aan het begin waren. Dan vergeet je jezelf. Je vergeet je watervat. En je vergeet je ellende. En je wordt een ogenblik geleid. Leen Visser destijds van Elspeet zeide, toen de kerk eens uitging: "Ach, wanneer zal die Kerk nu eens nooit meer uit gaan?" Ik zeg: "Nog even wachten, Leen, dan gaat hij niet meer uit". En nu is hij daar waar de kerk aan blijft, en aan houdt tot in der eeuwigheid.

Was Christus afzonderlijk voor Thomas gekomen, Hij kwam nu bijzonderlijk voor Petrus. Dat dachten ze niet en dat vermoedden ze niet. Maar de weg naar de hemel is altijd anders dan dat wij denken. Altijd anders, altijd anders, altijd anders. En al die veranderingen, volk, die vloeien uit een onveranderlijk, Goddelijk Wezen. Dat baart zoveel veranderingen dat je de onveranderlijkheid Gods daarin leert kennen: Ik de Heere worde niet veranderd. Hij heeft er nooit berouw van gehad dat Hij Jakob verkoren heeft en Ezau niet. Hij heeft er nooit berouw van gehad dat een kussende Judas naar de hel ging en een vloekende Petrus naar de hemel. Daar is alleen Zijn vrije genade in verheerlijkt geworden. En God mag toch liefhebben die Hij liefhebben wil. Dat hoeft Hij aan mij toch niet te vragen, aan u toch ook niet? Want wat zijn wij in Zijn hand? Niet meer als klei. Niet meer als pottenbakkersleem. En Hij maakt van de mens een vat ter ere naar Zijn wil, of een vat ter onere, ook naar Zijn wil. Want God doet nooit iets tegen Zijn wil, zoals wij menigmaal doen, en we zeggen: dat moest wel niet, maar ja, toe nu maar, het is nu eenmaal zo. Zo doet God het nooit, nooit. Alles wat God wil is volmaakt, zowel als Zijn niet willen.

En dan keert Hij het aangezicht naar Petrus. Dewelke Hij van de Vader ontvangen

heeft, niet om hem te verliezen, maar om te houden en te behouden. Hij heeft die Petrus van de Vader gekregen om hem terug te brengen als een gezaligde, als een gerechtvaardigde, om hem de Vader weer te geven, geheiligd en gereinigd, hetwelk in de opstanding geschiedt. Daarom, volk, is aller noodzakelijkst nodig die opstanding van Christus. Zij geeft een doorgang tot de Vader. Luister maar. Want wat zegt Hij tot Zijne jongeren? Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader, tot Mijn God en uw God. Dat moet je toch eens indenken, dat Christus' God uw God en dat Christus' Vader uw Vader als uit één gezin en erfgenamen Gods en mede-erfgenamen Christus.

Toen Hij dan het middagmaal gehouden had zeide Jezus ... als Zaligmaker; zeide Jezus als Voldoener; zeide Jezus als Genoegdoener; zeide Jezus als Verlosser. Ach, geliefden, er is maar ene Naam waardig onder de hemel. Dat is Zijn Naam. Door dewelke wij moeten zalig worden. En in die ene Naam worden de grootste ellendelingen gezaligd, zelfs hellelingen, zelfs doemelingen. Die Naam, daar zegt de Bruid van: "Zijn Naam is een uitgestorte olie des Geestes, daarom hebben Hem de maagden lief". Een maagd in het Koninkrijk der genade is één die aan de leer van Christus hangt, die aan de Persoon van Christus hangt en alleen maar verlangt dat Hij in leven en sterven geprezen en verheerlijkt wordt.

Hij zeide tot Simon... Simon betekent: de Heere hoort. Petrus betekent rots. En Petra wil zeggen: een geloofsbelydenis die houdbaar en gangbaar voor de eeuwigheid is. En Jonas wil zeggen duif, oprechtheid, ongeveinsdheid en eerlijkheid. Wat een schone betekenis. Maar je kan een Bijbelse naam hebben en nog geen Bijbels hart. Een Bijbels hart is naar de Bijbelheiligen. En een Bijbels hart naar de Bijbelheiligen is een gewrocht en geschonken hart uit Hem, door Hem en tot Hem.

Zeggende tot hem: Simon, Jonas zoon, hebt gij Mij liever dan deze ... vis?

Hebt gij Mij liever dan deze wereld? Petrus, houd je meer van Mij dan van de wereld en van de inhoud van de wereld? Petrus, houd je meer van Mij dan Johannes, de discipel der liefde? Houd je meer van Mij dan al Mijne jongeren? Want Hij zeide: "Hebt gij Mij liever dan deze? Zijt gij nauwer aan Mij verbonden dan de anderen? Hebt gij daar meer van geleerd dan de anderen? Weet gij er dan meer van dan de anderen?"

Dat Simon toch niet zegt: "Ja, Heere, dat ik heb ik gedacht, maar dan heb ik me in bedrogen. Ik heb gedacht dat ik niet zou geërgerd worden, maar ik ben het eerst en het meest aan U geërgerd". Nee, dat kan die man niet zeggen. Dat hoeft hij niet te zeggen ook. Simon, Jonas zoon, hebt gij Mij liever dan deze?" En als dan Christus in u woont, dan geef je je eigen ook weg en je geeft de hele wereld ook weg. Je hoeft niets meer. Want ge zijt een ogenblik opgepropt vol met de liefde des Vader, van Christus en des Heiligen Geestes. Ge zijt een ogenblik zo los van de wereld, dat die man zegt: ik heb alles verloren, maar Jezus verkoren, Wiens eigendom ik ben. En dan heb je daar genoeg aan. Heus hoor. Ik weet niet wat je hier af zou moeten leven waarin Hij geen Hulp is; welke vijanden ge moet hebben, welke Hij niet overwinnen kan. Want Zijn Naam is Held. Zijn Naam is Wonderlijk, sterke God en Vader der eeuwigheid.

Kom, Simon, Jonas zoon, vertel het eens. Heb je Mij liever dan Nathanaël? Of heb je Mij liever dan Thomas? Een wonderlijke vraag. Een grondvraag. Een vraag, geliefden, die de grond van Simons hart geraakt heeft. En dan zegt Simon volmondig ja. Dat die man niet zegt: "Ja, ik hoop het, dat het waar mag zijn". Nee, want die twijfelt is niet volmaakt in de liefde. Want de liefde drijft alle vrees uit. Petrus zeide

openhartig ja. Gij weet wie ik ben. Maar Gij weet ook Wie Gij voor mij zijt. Gij weet de schuld die ik gemaakt heb. Maar U weet ook mijn schuld die Gij betaald hebt. Gij weet dat ik een verloochenaar ben. Maar Gij weet ook wat Gij betuigd hebt. "Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude". Dat gebed hebt U bij de Vader neer gelegd, en daarin is ook vervuld geworden: "Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd te ziften, maar Ik..." Petrus vloekend. Christus biddend. Judas kussend voor eeuwig vloekend. En Petrus uit genade gekust.

Gij weet alle dingen. Gij weet dat ik... Niet hij. Niet zij. Maar ***U weet dat ik u lief heb.*** Want U hebt mij Zelf volgegoten met de liefde. Hier hebt U Uw eigen vrucht. Hier hebt U Uw eigen werk. Hier hebt U Uw eigen liefde waarmee Gij mij vervult. Er is niets van mij bij. Het is alles uit U, door U en alles tot U. Gij weet het wat Gij mij heden geeft en wat Gij mij heden geschonken hebt, en dat ik geheel in U ben en Gij van mij bent. Zodat wij verenigd geworden zijn door bloed en door gerechtigheid. Wat een lief getuigenis. En wat een moed had die man. En wat een vrijmoedigheid. De liefde drijft alle vrees naar buiten. Want die vrees is niet volmaakt in de liefde. En de liefde mijnt. Zelfs (ik zal het proberen een beetje laag te zeggen), zelfs wanneer deze Jezus Zich openbaart als Zaligmaker, dan wordt Hij daaruit begeerd als Zaligmaker. Wanneer Hij Zich openbaart als profeet, dan wordt Hij daarin begeerd als Profeet. En waar Hij Zich niet in openbaart, daar kan je Hem niet in kennen. Maar je kent Hem zover als Hij Zich openbaart. Zover wordt Hij gekend.

Maar ten andere male: Simon, Jonas zoon, hebt gij Mij liever dan deze? Nee, dat "deze" valt er af. Want het is onmogelijk met Christus iets lief te hebben buiten Christus. Het is onmogelijk Christus te bezitten en er dan nog iets bij te willen bezitten. Dan heb je de Christus niet. Er is in de Christus zo'n volheid, dat er geen woorden voor zijn. Dan houdt men alles over, want met houdt God in Christus over. Me dunkt, als je Daar niet genoeg aan hebt, dan heb je de ware Christus en de ware God niet. Want waar Hij Zich openbaart, daar brengt Hij alles mee.

Wat zal Simon nu zeggen? "Heere, vertrouwt U mij niet? Heere, gelooft U mij niet? Ik heb toch gezegd dat ik U lief heb! En meer dan Thomas". Hoe heb je het durven zeggen, Petrus. Ik zal het je zeggen. Heeft Thomas U ooit verloochend zoals ik? Heeft Nathanaël U verloochend? Heeft Johannes U verloochend? Is er dan één onder de jongeren die slechter is dan ik? Die goddelozer is dan ik? Die verdoemelijker is dan ik? Ben ik niet de aller-slechtste, de aller-goddelooste, die zelfs met eden en zweren en vloeken betuigd heeft dat hij U niet kende? Ben ik dat niet? Ik zou niet aan U hangen en ik zou het niet met vrijmoedigheid durven zeggen dat ik U liefheb, indien Gij mij, de grootste der zondaren niet geliefd had, de verdoemelijkste der zondaren niet gemijnd had. Ik hang U aan. Ik kan geen andere kant uit. Gij zijt mijn zonden. Gij zijt mijn heil en ik Uw hemel. Gij zijt mijn verdoemenis en ik door Uw dood de eeuwige behoudenis.

Zie je nu wel daar waar men de slechtste is daar men het meeste krijgt. Want hier zegt Petrus ook: ***"Ik heb U lief,*** meer dan allen, omdat U mij geliefd hebt, de grootste der zondaren". Gelijk Paulus betuigt in 1 Timótheüs. Waar Gode al Zijn lankmoedigheid aan bewijzen moet en betonen, om zo iemand zalig te maken.

Maar voor de tweede reize zegt Hij: "Hebt gij Mijn Persoon lief zoals Ik van de Vader gegenereerd ben en zoals Ik van de Vader gezalfd ben, en zoals Ik van Mijn Vader geschonken ben als een rantsoen, zoals Ik van de Vader als Borg gegeven ben, zoals Ik van de Vader verbrijzeld ben, zoals Ik door de wet gedood ben, zoals Ik aan het

kruis gehangen heb, aan dat moorden vloekhout, waarmede ik de zee van Gods toorn overgestoken zijt naar de oceaan der eeuwige genoegdoening tot verzoening? Hebt ge Mij lief, al was er geen hemel?"

En dan zegt Petrus: "Ja, want er is voor mij geen andere hemel dan U, er is voor mij geen andere rust dan U, er is voor mij geen ander bloed dan het Uwe, er is voor mij geen ander leven dan alleen in Uw dood, er is in mij geen andere verwachting dan alleen van Hem Wiens Naam is Israëls Verlosser". Dat is toch helder. Genade is zo helder. Hij zegt: "Ja, Heere, zie er maar in, hier hebt U mij, kijk er maar in. Zie mijn hart maar, ik leg het voor U open, ik leg het voor U bloot, en dan kunt U Uw eigen liefde zien tot wederliefde. Dan kunt Gij Uw eigen eer zien en Uw eigen roem en Uw eigen werk zien, en al wat Gij wrocht zal juichen tot Uw eer".

Dan volgt immers hier: "**Hoed Mijn schapen**".

Eerst ging het over **lammeren**. Wat zijn lammeren? Ja, beestjes hè in de natuur. Aantrekkelijke dieren. Zeer aantrekkelijke dieren. Als ik die lammetjes zie huppelen, dan heb ik het altijd een beetje naar m'n zin. Al ben ik nog zo ellendig gesteld, dan ben ik nog blij dat die lammetjes kunnen huppelen. Dan zeg ik: "Heere, ze hebben ook nooit kwaad gedaan. Dat heb ik gedaan. Maar laat hen maar huppelen". Maar de geestelijke zin is: het zijn lammeren, geboren door schapen. Dus ze horen bij de kudde. En een lam wordt nooit hond, nooit aap ook. Een lam blijft een lam. Wat men er ook mee doet, het blijft een lam. Of hij leeft of sterft, lam is lam. Afgelopen. Maar zegt het dan? Als je die lammetjes ziet bij hun moeders, dan zullen ze nooit staande drinken, maar altijd op d'r knieën. Die lammetjes bukken voor al hetgeen ze ontvangen. En nu zijn ze uit de schapen geboren. Daar wil ik nog ene trek uit halen. Dan zegt de profeet: "Sion (Sion hoor!) heeft haar weeën gekregen en ze heeft haar zonen gebaard".

Petrus baarde er drieduizend door één preekje. Daar moet de duivel wel gedacht hebben: "Als het zo gaat, dan verlies ik ze allemaal". Ik gun hem er geen één ook. Ik gun hem er geen één, al zal hij er de meeste hebben. Ik gun ze Christus, al heeft Christus het kleinste gedeelte. Dan verheerlijkt Hij Zich daar wonderbaar in.

En Hij zeide: *Hoed Mijn schapen*. Moest Petrus ze bewaren? Nee, die man kon zijn eigen niet bewaren. Maar weet ge nog wat Christus zeide aleeer hij gevallen was? Toen zei Hij: "Petrus, als je nu eens bekeerd zal zijn, van je hoogmoed naar ootmoed, en van je verwaandheid naar eenvoudigheid, en van je bedrog naar waarheid. Petrus, als je nu eens bekeerd zult zijn. Dus eens gevallen zult zijn, en zo diep weg joh. Ach, die man was zeker in de hel gevallen als Christus niet voor hem naar de hel was gegaan.

Indien gij eens bekeerd zult zijn, versterk uwe broeders.

Waarmee? Niet met zijn val als val, maar dat Christus hem in zijn val opgezocht heeft en dat Christus hem in zijn val gevonden heeft en dat Christus hem uit zijn val gehaald heeft en dat Hij hem in Zijn gunst en gemeenschap herstelt. Zal je het zeggen tegen die schapen, Petrus, dat ze niet op eigen benen vertrouwen. Want de wetenschap van onze verkiezing is groot. De wetenschap van onze rechtvaardigmaking is groot. De wetenschap dat God in Christus je Vader geworden is, is zeer zeker een grote weldaad. Maar zal je het onthouden dat die genade je niet bewaart voor zonde; dat die genade je niet bewaart tegen de zonde. We kunnen alle stukken beleefd hebben en met David van het dak vallen. We kunnen alle stukken beleefd hebben en met een Jeremia onze dag vervloeken, en met Job ook. Zal je onthouden, volk, dat alleen de vreze Gods, de inleving van de zonde, en dat is ook de bewaring van de zonde. Hoe meer

zonde je inleeft, hoe minder dat je ze zal kunnen doen. Want dan wordt ge zo bang van de zonde, dan zegt hij: "Leid mij in geen verzoeking ooit". Hij wil zeggen: "Heere, ik kan op mijn benen niet staan. Ik kan op mijn eigen benen niet gaan. Maar bewaar mij toch in Uwe kracht". Want het is satan er altijd om te doen om je op het paard te zetten en ridder te maken, met de genade die je ontvangen hebt. En als je er af valt, volk, dan probeert hij je onder het paard te krijgen, om je dood te laten trappen, om je in wanhoop te smoren. Maar nu staat Christus voor Zijn Kerk in. Hoe donker ooit zijn weg mag wezen, Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.

Hoed mijne schapen. Zal je ze voorstellen, Petrus, wat zonde is? Zal je ze voorstellen hoe krachtig de zonde is? Zal je ze het vertellen dat er geen macht op aarde tegen de zonde is, dan alleen de almachtige genade. De zonden zijn zo sterk. O ja, je kan alleen bij almachtige genade terecht, zei Jan Boon in zijn leven. Als genegenheid en gelegenheid elkander ontmoeten, dan valt David, dan valt Petrus. Daarom is het altijd nodig dat als het een er is, dat het ander onthouden wordt; als het een er is, dat het andere terug gehouden wordt. Want er niets gevaarlijker dan een mens. Het is altijd nodig: leid ons in geen verzoeking ooit.

Dat is dus de tweede reize, om die schapen te hoeden, te onderrichten, te onderwijzen, dat de wetenschap van alle zoete stukken der genade niemand bewaart tegen de zonde, dat niemand zoveel kracht heeft om tegen de zonde te zeggen: henen uit. Want naast de almachtige genade, dan is er niets sterker dan de zonde. Dat is het machtigste kwaad dat op de aarde is. Er is geen machtiger kracht op aarde in het bereik van de zon.

Ik hoorde eens van een vriend, een man in Oud Beijerland. Die man was met zijn huishoudster in de zonde gevallen. Een Godvrezende man. Maar op die momenten vreest men God niet. Want dan zegt Jozef: "Zou ik zulk een kwaad doen en zondigen tegen God". Maar toen kwam er een broertje van hem. En ze ontmoetten elkander zo diep wenende en in smart. Hij zegt: "Ach, broertje, als ik terstond na die val naar de hel gemoeten had, dan had ik eerst die val gedaan en dan naar de hel gegaan".

Zo sterk is de zonde. Zo machtig is de zonde. We behoren nergens banger van te zijn als van de zonde. Hoeveel huwelijken heeft ze al gebroken? Hoeveel huisgezinnen heeft ze al verwoest? Hoeveel huisgezinnen zijn er door de zonde al verteerd? Voorwaar, geliefden, we leven altijd op een zeer gevaarlijke grond, en inzonderheid Gods volk. Want al valt de hele wereld in de zonde, daar geeft de duivel niet om. Maar als er één kind van God, of een knecht van God in de zonde valt, dan zegt hij: "Daar ligt hij". Zo heeft hij naar Noach gewezen in zijn dronkenschap. Zo heeft hij naar Petrus gewezen, naar de verloochening van Christus.

En het opmerkelijke is, jong en oud, als je vlak voor de zonde staat, dan maakt hij ze zo klein. Dan zegt hij: "O, dat kan je best doen hoor, o ja. Nee maar, dan kan je best doen. Er is wel ergers gebeurd dan dat". En dan maakt hij de zonde zo klein dat het onderhand geen zonde meer is. En wanneer ze bedreven zijn, dan speelt de hel en je consciëntie, spelen beide in die zonde met een eeuwige wanhoopgevoelens, ware het niet dat Christus daar in was en Christus daar bij was, dan smoorde in d'r ellende.

Nog eenmaal. Die tijd loopt ook maar door, tot ze niet meer door loopt. Dan ben ik er niet meer. En nu ook niet meer. Zal je het onthouden? Ach, gave God eens het te onthouden. Wij denken maar dat er een aardse eeuwigheid is. De eeuwigheid wordt nooit aards. Eeuwigheid blijft eeuwigheid, en tijd blijft tijd.

Maar ten derde malen...

Wij zouden zeggen: "Heere, zou U dat nu wel doen? Ach, zou U dat nu met die arme

jongen wel doen? Want U zal hem zo vaneen scheuren in zijn ziel. Zou U het hier maar niet bij laten? U hebt het nu tweemaal gevraagd, en hij heeft tweemaal een helder antwoord gegeven, en gezegd: "Heere, Gij weet, ik ben een verloochenaar. Maar dat wist U voordat ik in de wereld kwam. En terwijl U dat wist hebt U mij niet weg gedaan. Maar veeleer Uw voorbedding doen gelden, en zeggen: "Vader, straks zult Gij een schaap horen vloeken, straks zal een schaap zich vervloeken. Maar Ik zal voor hem bidden dat zijn geloof niet ophoude". Volk, daar is uw Voorbidder, en daar is uw Bewaarder. En vandaar komt uw Verlosser.

Maar nog eenmaal. *En ten derde male*. Ach, wat moet dat er toch diep in gegaan zijn. Er is bij God geen gebrek aan liefde. Want dit geschiedt nu allemaal door recht en liefde. Dat is waar hoor. En hoe meer Hij Zijn liefde instort, hoe u zelf meer vernedert en verootmoedigt: "O God, hoe kan U zo'n mens lieven als ik ben, en hoe kan U Uw liefde uitstorten in zo'n onmens als ik ben?" Opdat alleen Zijn liefde, die wonderlijker is dan de liefde der vrouwen, zegt David, uit Hem zij, door Hem en dan wederkerende tot Hem. En deze liefde is sterker dan de dood. Ze is harder dan het graf.

En Hij vraagt het voor de derde reize: "***Simon, Jonas Zoon, hebt gij Mij lief*** zoals Ik ben en zoals Ik geopenbaard ben en zoals het werk der verlossing geopenbaard is? Hebt gij Mij lief, Die daar aan een kruisbalk hing? Hebt gij Mij lief, de verachtste op de wereld? Hebt gij Mij lief als de Schoonste aller mensenkinderen? Hebt gij Mij lief, Die dood geweest is, en zie, Hij leeft tot in alle eeuwigheid?" O, die sleuteldrager, de vernielers van satans kop en de slangentreder. Zeg het nog een maal, Petrus. Gij hebt tot driemaal in de zaal van Kájafas gezegd: "Ik ben niet, ik ken niet en ik weet niet". Laat nu maar gerust voor de ganse hel driemaal horen: "Ik ben van Christus en Christus is van mij. Hoezeer ik Hem ook verloochend heb. Hoezeer ik Zijn zijde doorstoken heb. Hoezeer ik Zijn littekenen aan handen en voeten geslagen heb. Hoezeer ik de beker der zonde gevuld heb en de beker van Gods toorn tot bovenaan toe vervuld heb. Ik heb Hem gedood, en toch, Hij is voor mij gedood. Ik heb Zijn zijde doorstoken, doch Zijn bloed is voor mij en in mij". Hier wordt genade verheerlijkt. Hier wordt vrije genade verheerlijkt. Het is alsof Petrus wil zeggen, op grond van dit getuigen: "Al was ik nog tienduizend maal slechter als ik heden ben, dat neemt niet weg: Gij zijt mijn Christus, Gij zijt mijn Borg, Gij zijt mijn Goël. Ja, al had ik al de schuld van Adam's nakroost saamgebonden, dan is het bloed van U meer dan rijkelijk bevonden om zulke hoeren tot maagden en zulke onheiligen heilig te maken". God wil bloed zien, Christus wil Zijn bloed geven, en daarin heeft die moordenaar ook betuigd: "Heere, gedenk mij".

Petrus werd bedroefd.

Dat is niet erg hoor. Ik geloof hoe meer genade, hoe meer droefheid. Geloof je dat? Hoe meer dat je Christus ontmoet, hoe meer droefheid. Hoe meer genade, hoe meer smart. De gezondste christenen zijn het meeste bedroefd.

En Petrus werd bedroefd omdat Hij ten derde male vraagden: hebt gij Mij lief?

Zou Petrus gedacht hebben: Hij gelooft mij niet meer? Nee, Petrus heeft nooit aan Zijn Godheid getwijfeld. Zo min als aan Zijn Mensheid. Nooit. Maar hij heeft alleen maar erkend de diepe smart van zijn val, de diepe droefheid die in die liefde geopenbaard: Hij in mijn plaats verdoemd en ik voor eeuwig verzoend; Hij in mijn plaats verbrijzeld en ik voor eeuwig hersteld. Zeggende: wijd Mijn schapen. Niet de uwe hoor Petrus, zoals de paus zich dat voordrong. Nee, Christus geeft niet één schaap

aan niet ene leraar, noch aan de profeten. Hij heeft die schapen Zelf van de Vader gekregen om ze te bewaren in Zijn kracht.

En Petrus werd bedroefd omdat Hij ten derde male vraagde: Simon, Jonas zoon, hebt gij Mij lief?

Wat zou hij nu zeggen? Zal hij maar niets meer zeggen? Zal hij zeggen: "Heere, ik kan het niet meer zeggen?" Nee, laat hij bedroefd worden, laat hij bedroefd zijn. Laat hij door en door bedroefd zijn. Dan volgt hij de toestappen maar van zijn Meester, zeggende:

"Heere, Gij weet het, wie ik ben en wat ik blijf. Ik ben U niet tegen gevallen. Mijzelf wel. Ik dacht dat ik niet aan U zou geërgerd worden. Ik dacht dat ik sterker was dan al de anderen. Ik dacht dat ik meer geloof had dan al de anderen. Ik dacht dat ik meer genade had dan al de anderen. Maar ik ben bedrogen met mezelf uit gekomen, en ik heb mezelf wat bedrogen. Want ik ben niet meer dan een niet en een nul".

En daar wil Christus de Vader verheerlijken: **Weid Mijn schapen**, die voor Mijn rekening liggen, en die Ik door Mijn bloed gekocht en betaald heb. Leer ze, onderwijs ze in de dingen die het Koninkrijk Gods aan gaan, om door lijden geheiligd te worden en door vele verdrukkingen den beelde Zijns Zoon gelijkvormig, totdat de dag aanlichte dat alle schaduwen zullen vlieden en er geen bergen en geen heuvelen meer zullen zijn. Maar niets meer zal zijn als Christus alles en in allen.

AMEN.

Dankgebed:

Een enkel woord, o vleesgeworden Woord, onder elkander verhandeld aangaande Uw knecht Petrus. Ach, wat hebt U hem toch weer lief hersteld. Wat hebt U hem toch weer aangenomen, niet alleen als Uw kind, maar als Uw apostel. En wat een grote daden hebt U door middel van hem gedaan: Uw Kerk uitgebreid zoals het maar één keer gelezen wordt. En onderhouden wordt door het manna dat verborgen is. Gij mocht Uw Sion opwekken tot baring van lammeren, en de lammeren opwekken tot een afsnijding tot schapen, en een inlijving in Christus, opdat ze daarin de rustplaats Gods zullen vinden. En waar God rust, daar is een overvloedige rust, Dewelke getuigt: "Komt herwaarts".

Ach, heeft die lieve Petrus toch aan Uw boezem gelegen. Wat heeft hij die liefde geproefd en gesmaakt. Wat is hij het gewaar geworden dat U een vlak veld gemaakt hebt tussen hem en de Vader, en een vlak veld tussen de jongeren, zodat ze allen verblijd waren in de openbaring van Christus, tot herstelling van de apostolische bediening in het leven van Uw knecht Petrus. We zeggen Uw Naam hartelijk dank, niet dat Petrus gevallen is, maar dat U hem opgericht heeft, dat U hem in zijn val opgezocht heeft en hem uit zijn val gehaald hebt en wonderlijk hersteld heeft op de Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Heilig Uw getuigenis, o God de Heilige Geest, met toepassing, Goddelijk en wonderlijk en zielzaligend, en eindigende Gode bevindelijk. Doe verzoening over ons spreken en luisteren, door dat zoete bloed van Hem, de sleuteldrager en gezegd heeft: "Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde". Amen.

Slotzang Psalm 72 : 8 en 11.

*"Zo moet de Koning eeuwig leven!"
Bidt elk met diep ontzag;
Men zal Hem 't goud van Scheba geva;
Hem zeeg'nen, dag bij dag.
Is op het land een handvol koren,
Gekoesterd door de zon;
't Zal op 't gebergt' geruis doen horen,
Gelijk de Libanon.*

*Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spä;
De wereld hoor' en volg' mijn zangen,
Met amen, amen, na.*

Zegenbede:

**De Heere zegene u en behoede u.
De Heere doe zijn aanschijn over u lichten en geve u genade.
De Heere verheffe het licht Zijns aanschijns over u allen en geve u Zijnen vrede.
Amen.**

10. Bekering van Saulus

Zingen Psalm 65 : 2

Schriftelezing Handelingen 9 vers 1 t/m 31

Zingen Psalm 139 : 9, 10 en 14

Slotzang Psalm 130 : 4

Als Bijbellezers kunnen we weten (beleven is beter, en noodzakelijk ook) dat de verkiezingen Gods een vrije daad Gods is. En God is een vrij God, en ook in Zijn werken, in natuur zowel als in genade. Als op aarde Ahasveros Haman tot zijn eerste verkiest, die naast hem zit en wiens gouden ring Haman krijgt, dan duurt het niet lang of daar hangt hij al, vijftig ellen hoog. Als een mens een mens verkiest, dan houd je een mens over. En als je een mens overhoudt, dan houd je niet veel meer over dan drek, stank en etter. Dat is een mens. En als je nu meer van een mens verwacht, dan moet die mens tegenvallen, want die mens heeft niet meer dan hij heeft en dat is ijdelheid. Neen, Mijn raad bestaat, vandaag en morgen en overmorgen ook en wel tot in der eeuwigheid.

En het wonderlijke van dat alles is dat die verkiezing niet alleen Goddelijk is, maar dat dezelve ook Vaderlijk is. Zoals hij Goddelijk is, zo is hij onveranderlijk. En zoals hij Vaderlijk is, is hij onberouwelijk. Er heeft er nooit één spijt van gehad dat Hij Jakob genomen heeft en Ezau niet. Hij heeft er nooit berouw van gehad dat Hij Jakob opgeheven heeft en Ezau heeft laten liggen. Nooit. Alle Zijn werken zijn volmaakt. Er zijn mogelijk vragen. Waarom heeft Hij Jakob verkoren en Ezau niet? Wat die beter? Nee, je moet niet denken dat we over beter praten. Alles wat van Adam af komt is slecht genoeg om te sterven en slecht genoeg om naar de hel te gaan. Zal je dat onthouden! Alles wat van Adam af komt, dat heeft maar ene weg en dat is naar de hel. Maar het is Zijn vrije wille te nemen wat Hij wil en te laten liggen wat Hij wil. God is aan niemand gebonden. Je bent gelukkig als je aan God gebonden wordt. Want daarin alleen kan de zaligheid gevonden worden. Maar de verkiezing op zichzelf brengt niemand in de hemel. En de verwerping op zichzelf brengt niemand in de hel. Niet? Nee!

Als Jakob daar had blijven liggen waar hij geboren was, dan was hij bij Ezau terecht gekomen. Waarin de soevereiniteit Gods zich maar openbaart in de nabijzijnde vrucht van de verkiezing, dat is de inwendige roeping. Dat is de nabijzijnde vrucht. En die heeft Ezau gemist en die heeft Jakob ontvangen. En die daad is net zo vrij door God als de daad van de verkiezing zelf. Trouwens, ik zou niet weten welke daad Gods er niet vrij was, in natuur en genade. Hij doet al wat Hem behaagt. Je kan er tegen spartelen. Je kan er tegen worstelen. Je kan het er niet mee eens zijn. Je kan er opstandig onder zijn. Maar, met eerbied gezegd, trekt God Zich daar niets van aan en zegt: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen. Hij gaat voor niemand opzij, want boven al Zijn werken staat de ere Gods. Die staat dubbel boven de verwerping; de ere Gods. God wordt in de hel verheerlijkt zowel als in de hemel. Gelukkig, gelukkig. "Maar in welk opzicht, man, wordt God verheerlijkt in de hel?" Dat elke helleling zal moeten zeggen: "Het is mijn eigen schuld, God is rechtvaardig, ik heb het zelf verzondigd". Dat elke doemeling God zal moeten rechtvaardigen, ook in de plaats waar hij naar Zijn rechtvaardigheid terecht komt. Zo staat er boven de poort van de hemel "De ere Gods". En zo staat er boven de poort van de hel "De ere Gods".

Nu moesten we eigenlijk daar verblijd mee zijn, dat God altijd Zijn eer krijgt, of wij nu verloren gaan of behouden worden. Zal ik dat nog eens over zeggen? Daar moesten wij

nu verblijd mee zijn als God Zijn eer maar van ons krijgt. Hoe dan ook. En dan zou Zijn eer onze zaligheid worden. Dan zal Zijn eer vloeien uit het welbehagen Gods, en zou staande blijven tot de verheerlijking van al Gods deugden en volmaaktheden. En waar we nu aan de hand van de Heidelberger Catechismus 's avonds verhandelen over de waarachtige bekering des mensen... Dat is ook een vrucht van de verkiezing, en een vrucht van de Offerande, en een vrucht van de verdienste van Christus.

We zouden in dit ochtenuur u een ogenblikje willen bepalen bij de waarachtige bekering die God van een Saulus een Paulus maakt, en dat in enkele dagen tijd. En bekeert, van dood levend maakt, rechtvaardigt, hem een apostel maakt en hem op de preekstoel zet. En dat in drie dagen tijd. Dan moet je eens denken wat God kan, in drie dagen tijd. Van zulk een vijand een vriend maken. En dat met behoud van Zijn eer. Wat zeg ik? Tot vermaken des Drieenige Verbondsgod, Die Zich vermaakt om hetgeen dat niets is op te rapen en het herstellen tot Zijn heerlijkheid.

U is het voorgelezen. Het is een bekende geschiedenis. Mocht het eens geheiligd worden aan ons aller harten om daar iets innerlijk en bevindeljk van te leren kennen, wat den apostel ook uit genade geschonken is. De Handelingen der apostelen, het 9e hoofdstuk, inzonderheid dat 4e en 5e versje.

En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: "Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij?"

En hij zeide: "Wie zijt Gij, Heere?" En de Heere zeide: "Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan".

Zingen Psalm 139 : 9, 10 en 14

Er staat God niets in de weg om een mens te bekeren. Wat Hem in de weg staat, dat zet Hij uit de weg. Want er is voor Hem geen ding te wonderlijk wat in Zijn raad ligt, dat wordt volvoerd naar Zijn raad. Wanneer Hij iemand hebben wil, jeugd, dan neemt Hij hem. En dat met een zodanig nemen waar geen loslaten meer bij is. Denk maar eens aan Manasse. Wij zouden zeggen: "Die man moet naar de hel, dat kan niet anders. Zo'n moordlustige man, zo'n hoereerder en zo'n moordenaar". En er was meer genade voor hem dan hij zondigde. Wat doe je er aan? "Dan zou je eigenlijk, man, maar veel zonde moeten hebben om genade te ontvangen". Als ge genade krijgt, dan krijg je ook de zonde. En als je de zonde thuis krijgt, krijg je genade nodig, als vrucht van de genade. En dan zegt die zelfde apostel... Wij zijn zo graag nette mensen. Dat zou wel gaan, als we het maar waren. Maar we zijn het niet en we worden het nooit meer ook, nooit meer. Nee, dan wordt maar ervaren: "Waar de zonde meerder is geworden...", bij inleving. En dat is de beste weg om voor uitleving bewaard te worden. Hoe meer zonde van binnen, hoe minder van buiten. Dat is ook een geheim. Dan zei Ds. Van Noord ... Heb je die man nog gekend? Die zei er destijds van: "Hoe meer zonde dat hij inleefde, hoe meer genade dat er in hem verheerlijkt werd".

Wij willen maar een net mens zijn, en dan gaat de zaligheid je neus voorbij. Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig. Maar als je alleen zonde thuis krijgt en geen Christus, dan weet je niet waar je het zoeken moet. Want er is er maar Eén Die de zonde wegnemen kan, en dat is Christus. En dan heeft Hij ook de hel weggenomen. Stefanus was een getuige Gods die door de getuigenis van Jezus Christus, in het 7e hoofdstuk, een goddelijke rede gehouden heeft, die door God bestuurd en door God geleid. Hij sprak dus bij ingeving, en dat is een dadelijke inspiratie des Heiligen

Geestes. En wanneer dan de harten van de Joodse Raad gaan bersten... Waarom? Omdat ze hoorden dat Christus toch de Zaligmaker was, Die zij gedood hadden; dat Jezus toch de Zone Davids was, Die zij gedood hadden. En dat konden ze niet overnemen. En dat kan nu geen mens overnemen. Daar kan nu niemand amen op zeggen: "Ik heb Hem gedood, ik heb Hem gekruisigd. Met al mijn godsdienstige daden heb ik geroepen: "Kruist Hem, kruist Hem". Want die mens wil die vijand niet zijn die hij eigenlijk is. En als hij zichzelf daarin niet leert kennen, hoe moet hij dan ooit als een vijand met God verzoend worden? Daar moet u zelf eens over denken. En twee vijanden bij elkaar, kunnen met elkaar niet overweg. Daarom is er ook voor een onherboren mens geen plaats in de hemel. Want God is Zijn vijand, en hij is een vijand van God. Dat moet verzoend worden. En anders, 't is misschien een beetje plat uitgedrukt, dan hoort een onherboren mens in de hel, daar is geen plaats voor in de hemel. Wat moet God er mee aan? En wat moet die mens met God aan?

En wanneer deze Stefanus biddende gestenigd, gestenigd biddende, dan staat hij in de voetstappen van zijn Borg en Middelaar, Dewelke op Golgótha Zijn laatste woorden waren: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen". Als ze er achter komen, dan zullen ze smart genoeg hebben. Als ze er achter komen wat ze heden doen, dan zullen ze verteren van smart en berouw. Dat is gebeurd ook hè? Want het duurde niet zo lang of hun ogen werden geopend onder de prediking van Petrus, en daar schreeuwen er drieduizend met een heilzame wanhoop. Hoort u wat ik zeg? Met een heilzame wanhoop, drieduizend. Dat moet toch een muziek in de hemel geweest zijn. Dat moet toch de oren van de Heere Zebaoth wel gevuld hebben. "Mannenbroeders." Dadelijk liefde tot de apostelen. Bij de eerste instorting der genade krijgt men een liefde tot God, onbekend en toch Gods volk. Men zou wel duizend maal willen wensen dat hij een kind van God was.

Maar ook het gebed van Stefanus heeft op Saulus geen indruk gemaakt en geen inbreuk gemaakt. Hij was Saulus (huis der vijandschap), en hij bleef Saulus. En hij heeft niet anders gedacht, toen Stefanus uit de weg was: "Wie volgt". Want al wat van Christus is en was en blijft, daar is nog nooit een plaats voor geweest op de wereld. Nooit. Daar hoeft je niet op te rekenen ook. Want ze worden genaamd: "Vreemdelingen en bijwoners", waarin ze ervaren dat ze hier geen vaste woonplaats hebben, maar op reis zijn. En ze worden vervolgd door verdrukking, door verberging, door kastijding, opdat ze hier maar niet thuis zouden raken. Wordt de één een weduwe gemaakt, van Zijn volk, een ander weduwman. Almaar omdat je hier maar geen thuis zou hebben. Dat je het enige Thuis, dat Boven is, zal moeten zoeken, willen zoeken en gaan zoeken en blijven zoeken. Dat is Gods werk!

Deze Saulus, blazende nog moord en bedreiging tegen al wat naar Christus rook. Hij kon dag en nacht over Mozes horen preken, maar kon geen kwartier, van de vier en twintig uren, de naam genade horen, de Naam Christus horen. Dat kon niet. Want als Christus zijn Zaligmaker moest zijn, dan moest hij rampzalig zijn. En dat is nu Gods gewone werk hoor, om een mens rampzalig te maken voor een Zaligmaker; om een mens helwaardig te maken voor de hemel, en een mens vloekwaardig te maken tot zegening. 'Ja man, daarom kan ik de weg naar de hemel zo moeilijk begeren.'

Ach, dat zegt niets, of je hem begeert of niet begeert. Als God het doet, dan gebeurt het wel. Dacht u dat we nog wat in te brengen hadden? O nee. David zegt ervan: "Ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan".

En het ging tegen de discipelen des Heeren. Ja, dat waren in die dagen de apostelen. In een tijd van oorlogen, vooral in vroegere tijden, dan gaven ze van weerszijden last om

die mensen met strepen en balken op d'r kraag er tussenuit te schieten. Dan komt het leger in wanorde. En als het leger in wanorde komt, dan is het verloren, dan is het over. En zo is het de duivel altijd te doen om Zijn leraren, Zijn knechten, Zijn kinderen op de aarde te doen struikelen, te doen vallen, en als hij half kon ze een vroegtijdige dood te bezorgen. Maar er is er Eén Die leeft en hier op aarde Zijn vonnis geeft.

Nu had Saulus de minste gedachte niet dat er zulk een wonder plaats kon vinden. Hij had er niet om gevraagd ook. Hij heeft het niet begeerd ook. Als het aan Saulus had gelegen was het nooit gebeurd. Daarom, die eerste weldaad, die hoofdzakelijke weldaad, die krijgt die uitverkoren zondaar ongevraagd en onbegeerd, en toch ontvangen. "Ja maar, ik bid toch elke dag om de bekering". Dat is goed. Waarom zou je het niet doen?! Maar gij moet daarom geen bekering verwachten. Want de bekering houdt het nauwste verband met de verkiezing, die zich openbaart. En hoe ver kan een mens het brengen, z'n bekering? Hoe ver heeft Achitofel het gebracht? Hoe ver heeft Demas het gebracht? Hoe ver heeft Biléam het gebracht? Die kennen jullie allemaal als Bijbellezers. Wel of niet? En hoe ver heeft die rijke jongeling het gebracht? Heeft hij het verder gebracht dan de hel? Verder heeft hij het niet gebracht.

Hij streed tegen de discipelen des Heeren, om hun mond te stoppen. Daar gaat het de satan nog om. Want Gods Naam mag op aarde niet verheerlijkt, niet gemeld en niet geëerd worden. En de leeftijd der bekering, die hangt ook niet aan de mens. De leeftijd der bekering hangt aan God. Wel is waar, wat onze ouden ook wel zeiden, dat de meesten tussen de twintig en dertig jaar de slag krijgen. Dat ze tussen de twintig en dertig jaar een haak in hun hart ontvangen en een haak in hun neus. Dan zullen er velen onder ons moeten zeggen: "Ja man, dat is voor mij voorbij, want ik ben veertig of vijftig. Dan houdt het op". Maar nu is dat geen stelregel hoor. Dat hebben onze oudjes maar gemerkt uit hetgeen wat in hun dagen werd toegebracht, dat het tussen de twintig en dertig jaar de meesten de slag krijgen der wedergeboorte. Overigens laten we God vrij of er één van zestig, zeventig of tachtig wedergeboren wordt. Dat hebben we laatst gezien, die was tweeënnegentig. Dus dan is er ook geen leeftijd te jong. Want Johannes was nog niet geboren, toen was hij al wedergeboren.

En Jozef was ook zeer jong toen hij wederbaard werd, en Timótheüs ook. Ik acht ze nog wel, in zoverre dan, gelukkig die vroegtijdig wederbaard worden. Die worden doorgaans voor veel zonden bewaard. Want velen van Gods volk, in de ouderdom of ouder bekeerd geworden zijnde, moeten herkauwen de zonden hunner jonkheid: "Sla de zonden nimmer ga die mijn jonkheid heeft bedreven". We zondigen zo makkelijk als we jong zijn, en als we oud zijn komen ze terug. Alleen in bitterheid. Alleen in smart.

En deze Saulus had zijn ganse hoop op de uitroeiing van Christus, op de uitroeiing van de christenen. Dan moet een mens daar toch hoop op hebben hè! Hij is zo door en door blind geweest. Hij is zo blind als een mol, zegt men wel eens. En het is waar ook. Die man leefde als er maar geen christen meer leefde en er niet meer over Christus gepraat werd, Die juist de Zaligmaker is, waar het alleen van komen kan, Die het alleen maar verworven heeft.

Hij begeerde van de hogepriester volmachten, laat ik het anders zeggen; doodvonnissen voor al diegenen, en dan staat er: "van die enigen die hij op die weg vond". Dus het waren er toen ook niet zoveel. Er staat "enigen". En dat woordje "enigen" zal ook wel blijven tot de voleinding der eeuwen. Altijd "enigen". Het is nooit zo'n grote schare op de wereld geweest, o nee. Want ik denk, als al Gods volk van de gehele wereld op één dorpje werden gezet, dat dit dorpje niet zo groot zou wezen. Nee, daar zou niet over te

burgemeesteren zijn. Het is altijd nog een klein volkske, een hoopske. 't Is altijd nog een nachthut in de komkommerhof. Maar ze zullen er wel blijven, die enigen, die enkelen, die zullen er wel blijven tot aan de voleinding der eeuwen.

En hij begeerde brieven.

En die man kreeg ze zo, opdat hij die enigen die op de weg waren, beiden mannen en vrouwen. Dus huwelijken breken, kinderen van hun ouders ontrukken. Wat dunkt u als we zo eens godsdienst moesten houden, moeders, vaders? "Ja man, dan zag je mij niet meer. Mijn vrouw er voor over hebben? Of kind van mij? Nee, dan zag je mij niet meer". Voelt u wel dat het maar weer over enigen gaat. En die enigen worden bekrachtigd en bijgestaan om te mogen lijden om Christus' Naam wil. En dan kan het wel. Want Paulus zegt: "Ik vermag alle dingen in Christus, Die mij kracht geeft".

En dan op Damaskus aan. O jongen! Het schijnt of die man alles mee heeft. En in Damaskus hebben ze het ook gehoord: "Er is een leeuw losgebroken te Jeruzalem, die opkomt uit zijn haag om de Gemeente van Damaskus te verwoesten en te verslinden, en kon het zijn te verdelgen". Wat een nood was er niet in Damaskus! Daar was een nood, en daar hebben ze geroepen: "O God, de leeuw komt, de wolf is op komst. Wat zal er van Uw Kerk overblijven?" Die nood werd gevoeld en die nood werd aanvaard. En dan zijn ze vlak bij Damaskus, dus bijna binnen de stad waar hij wezen wil om de christenen uit te roeien. En zie daar, daar komt God, bijna te laat. Bijna, bijna te laat. Maar als het voor ons laat of te laat is, dan is het doorgaans Gods tijd.

En dan staat er ***dat snellijk een licht hem omscheen.*** Niet bescheen, maar omscheen. Hij kwam in dat licht en daar kon hij niet meer uit komen. Ik heb wel eens gezien in mijn licht 's nachts of 's avonds, dat er een haas in mijn lichten kwam. Dat beest kon er niet meer uit, het was zijn dood. Hij had te veel licht, hij kon niet meer zien waar hij heen moest. En Saulus kan er ook niet meer uit, want dat licht omschijnt hem. Helemaal omschijnen. Hij kon nergens meer heen. Dat is de beste nood. En wat was de vrucht daarvan?

Hij viel ter aarde. Hij viel van zijn paard af. Gelukkig hè! Dit noem ik een zalige val. Want hij viel op God aan, en viel door het licht van God, en hij lag zo ter aarde. Hij viel niet door de aarde, dan had hij zo in de hel gevallen. 't Was geen bliksemend licht. Dan was hij in de hel neergebliksemd. Maar het was het licht uit het welbehagen des Heeren, wat alleen voor hem was en alleen voor hem tot zaligheid zou zijn, en alleen voor hem tot leven zou zijn. Als dan die anderen vanwege het omschijnen des lichts vallen, die horen niets en die zien niets. Die horen wel die stem, maar zien niemand.

Maar hier lees ik dat Christus zeide: "***Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij, man?***". Wat heb je toch tegen Mij? Wat heb Ik je toch gedaan dat je zo tegen Mij bent? Heb Ik je niet gevoed, heb Ik je niet gekleed, heb Ik je niet onderhouden tot deze jongste stonde toe? Waarom vervolgt gij Mij? Wat is de oorzaak er van? En wij zouden Gods Zoon niet haten als dat we Hem nu haten, als Hij alleen maar goedertieren was, als Hij alleen maar weldadig was. Maar omdat God ook rechtvaardig is, omdat God ook heilig is, daarom vreest die mens de waarachtige bekering. Want dat is een weg, daar moet hij in omkomen en alleen met Gods eer terecht komen. Daarom gaat de mens liever naar de hel als naar de hemel. Ja, 't is erg dat ik het zeggen moet. Ga je eigen leven maar na. Dan kan je het bij je eigen terug vinden.

En in het licht van de hemel en ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem tot hem. Hij werd tweemaal bij zijn naam geroepen. Lazarus werd ook bij zijn naam geroepen, en dan komt hij het graf uit. En Petrus werd ook tweemaal bij zijn naam genoemd: "Simon, Simon", en wat er verder volgt. En dat herhalen van de naam is een bewijs dat er gewichtige stukken aan verbonden zijn.

Vanwaar ook hier staat: "*Saul, Saul*".

Het is alsof Christus zeggen wil: "Luister nu eens, en vertel nu je tegenreden eens. Wat voor een kwaad heb Ik je nu ooit gedaan? Waar heb Ik je ooit tegen gestaan? Waar heb Ik je niet geholpen als het nood was? Waar heb Ik je niet geholpen, in de natuur, als het ellende was?" En juist deze dingen, wanneer die bij een overtuigde zondaar inkomen, wat God voor hem geweest is en wat God voor hem gedaan heeft en wat God voor hem gezorgd heeft als weduwman of als weduwe of van welke aard dan ook, dan moet hij zeggen: "O God, het zijn Uwer goedertierenheden dat wij niet en vernield zijn, en Uwe barmhartigheden". Dan houd je alles over. Want al wat we dan meer hebben dan de dood is gratie en dat is gift. Wonderlijk hè, dat deze man uit al die mannen alleen geroepen wordt! Ja, daar heb je het wonder van de vrijheid des Heeren weer.

"Wat vervolgt gij Mij?" Wat voor een antwoord zal hij er op geven? Een recht antwoord. God maakt Zijn Kerk zo eerlijk als goud. Hij weet niets meer. En hij stond op de lijst om gepromoveerd te worden tot farizeeër. Want het was een leerling van Gamaliël. En die wordt zomaar op een gegeven moment door genade van zijn verstand beroofd. En dan blijft precies genade over. Dat is dan ook genoeg om zalig te worden. Dan zeg je: "Ja man, moet je dan je verstand verliezen?"

Ik zal proberen het je makkelijk te maken. Als God een mens bekeert, dan brengt Hij hem in zulke ellende dat je met je verstand nergens meer in kan. Wat moet je dan met je verstand doen? En als God een mens onder het oordeel zet en hij niets meer ziet dan een rechtvaardig God, wat moet je dan met je verstand doen? Ik zal het verstand des verstandigen teniet maken. Maar wat leert God hem wel? Hij leert hem zuchten, Hij leert hem vluchten, Hij leert hem vragen, Hij leert hem klagen. En hier zegt de apostel: "Wie zijt Gij Heere? Ik heb nooit van U gehoord". En man, je bent er zo druk mee doende om Hem van de wereld weg te doen, en Zijne leden. 't Is toch nog maar onlangs geleden, Paulus, dat ge toch ook hoorde roepen: "Kruist Hem, kruist Hem". Hoe kan je dan vragen: "Wie zijt Gij?" Terwijl hij alom in Israëls straten en huizen bekend is. En toch mag die man het vragen, want hij kende Hem niet zoals Christus Zich hier openbaarde. Hij kende Hem wel naar het Oude Testament, maar hij kende Hem niet uit de openbaring van het Nieuwe Testament.

Zeggende: "**Wie zijt Gij, Heere?**" En dat woord gaf een dadelijk antwoord van de Heere. Als het maar waar is. Het loopt er altijd maar over: als het maar waar is. Want die man zegt hier enkel: "**Wie zijt Gij, Heere?**" Dat is zijn hele gebed. Dat is de hele lengte. En in de dadelijkheid geldt het: "Eer zij roepen zal Ik antwoorden". En wat zei Die gezegende Christus?

"Ik ben de Heere, Die gij vervolgt. Ik ben Jezus, waar het u om te doen is, waar het u om te doen is om uit te roeien en weg te doen.

Ik ben Jezus". En die Naam, daar wilde Saulus niets van weten, want die Naam betekent immers niet alleen de Zone Gods is, maar ook de Zone Davids, maar ook de Zaligmaker. "Ik ben Jezus, Ik ben je Verlosser, Ik ben je Hulp, Ik ben je Middelaar, Ik ben je Profeet, Ik ben je Priester, Ik ben de Koning der koningen. Ik ben Jezus Die voorzegt is in de

moederbelofte. De Tegenpartijder van het slangenzaad, dat door Jezus verslonden is. Ik ben Jezus".

Ik kan toch indenken, geliefden, dat dit toch een getuigenis in die man zijn hart geweest is: "*Ik ben Jezus*". Daar ligt de vijand nu, daar ligt de zondaar, daar ligt de goddeloze, daar ligt de bloeddorstige voor het aangezicht van Jezus Die hij zo vervolgt. Wat had Jezus met één woord hem weg kunnen doen. Maar Hij rukt hem uit het slijk en brengt hem over in Zijn Koninkrijk. "Ik ben Jezus die voor zondaars gekomen zijt, en vijanden met God te verzoenen. Ik ben Jezus Die door Mijn bloed bij de Vader alles goed maakt". Hoe diep dat Paulus hier gebogen zal hebben, en hoe vernederd en hoe verootmoedigd hij geweest zal zijn. Daar zijn geen woorden voor. Dat is alleen maar te beleven.

Want hij zegt: "***Heere, wat wilt Gij nu dat ik doen zal? Zeg het maar***". Overgave. Hoor je wel? Overgave. Bevend, aan alle zijden gewaar wordend dat God rechtvaardig is. En hij zeide: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal. Zeg het maar. Het geeft niet wat U zegt, wat U zegt dat doe ik". Want Saulus verloor hier zijn zelf in de zoete overgave aan die Jezus Die hij vervolgde, en wiens Naam hij zou prediken op het rond der aarde. En in Wiens Naam hij veel zou lijden. Van daaruit zou hij den Beelde des Zoons gelijkvormig gemaakt, om heilig te zijn zonder lijden.

Jong en oud, Saulus is gegrepen, ik hoop dat God u ook nog grijpt. En Saulus is bekeerd. Je mocht ook nog eens bekeerd worden. Want alles wat in de wereld is laat u straks los, alles. De man moet de vrouw prijsgeven, de vrouw de man, de kinderen de ouders, en sommige ouders hun kinderen. Maar de Heere mocht het nog eens opbinden gelijk als bij een Saulus. Hij greep hem, en toen was het gebeurd ook. Ene verbondsgreep houdt steek tot in der eeuwigheid.

AMEN.

Slotzang Psalm 130 : 4

*Hoopt op den HEER', gij vromen;
Is Israël in nood,
Er zal verlossing komen;
Zijn goedheid is zeer groot;
Hij maakt, op hun gebeden,
Gans Israël eens vrij
Van ongerechtigheden;
Zo doe Hij ook aan mij.*

11. De kerk in barensweeën

Gepreekt te Kinderdijk

Zingen Psalm 25 : 1

Lezen Openbaringen 12

Zingen Psalm 105 : 5

Zingen Psalm 134 : 3

Zingen Psalm 124 : 2 en 3

Voordat we trachten over te gaan tot een hoorbaar Evangelie... Wanneer hoor je dat het beste? Als je oren doorgestoken worden. Dan luister je het naar binnen toe, en als het hier komt, dan blijft het, en dan gaat het verdiepen in je leer en in je leven. Want elke boom wordt aan zijn vruchten gekend. Maar aler dan de prediking des Woords, zijnde een hoorbaar Evangelie, zijn we geroepen een zichtbaar Evangelie in het Sacrament van de Heilige Doop te bedienen.

Doop en Avondmaal zijn twee legaten die Christus aan Zijn Kerk vermaakt heeft. En die twee legaten blijven in Zijn Kerk zolang Zijn Kerk op de wereld is. En een zichtbaar Evangelie, ja, dat kan je ook niet zien voordat de schellen van je ogen genomen worden. Dan ziet ge het Evangelie. Want dat kan je alleen door het geloof zien. En wat zegt dan dat Evangelie? Dat is, als ik het zo eens noemen mag, een foto van Christus; Dewelke van eeuwigheid van de Vader gegeven is om zalig te maken wat nooit meer zalig kan worden, en wat ook nooit zalig wil worden. En als je dan toch zalig wordt..., niet kunnen en niet willen? Ja, dan is dat een wonder. Dan is dat een groot wonder. En dan eindigt dat met een eeuwig wonder. En wonderen, kinderen, kan God alleen maar doen. Wij niet. Wij kunnen geen wonderen doen. Dat hoeft ook niet. Maar we zijn gelukkig als God een wonder in ons doet, en van dood levend maakt en verlevendigt.

Maar dan gaat daar aan vooraf het lezen van het Formulier des Doops. Je zou zeggen: 'Dat neemt ook altijd zoveel tijd in beslag'. Maar dan moet je goed onthouden dat dat Formulier zijn grond heeft in de Bijbel. En het is een gift van de ouden die dat opgesteld hebben, overeenkomende de Bijbel. Dus is dat Formulier een korte predicatie, een zakelijke predicatie. Eigenlijk een korte samenvatting van de grondstukken der eeuwige waarheid die in dat Formulier vervat liggen. Dat als je vanavond nu eens niets meer hoorde dan het lezen van dat Formulier en dat dopen van dat kindje, dan had je genoeg gehoord. Want alles staat er in wat noodzakelijk gekend moet worden.

En dan voel je zelf wel aan, als de natuurlijke geboorte goed was, heilig was, dan hoefde dat kind niet gedoopt te worden. Maar die natuurlijke geboorte deugt niet. Die natuurlijke geboorte is zonde. We hebben bij ons weleens gezegd: 'Een mens brengt in zijn natuurlijke geboorte een drieling mee op de wereld'.

En dat is in de eerste plaats de zonde. Dat is het verschrikkelijkste ding wat er is en het verschrikkelijkste woord wat in de Bijbel staat. Een erger woord is er niet. Dat is het verschrikkelijkste woord. Dat woord is bodemloos. De dood hangt aan dat woord en de hel hangt aan dat woord. Aan dat woord 'zonde' hangt de eeuwige toorn Gods. En daar is dat kind in ontvangen en geboren. We zeiden een drieling.

Dat is de zonde, dat is de dood en dat is de hel. Daar moet je eens over denken, moeder. Je houdt veel van je kind. Wij houden ook veel van onze kinderen, en ook van onze kleinkinderen. Die zitten ook diep. Die zitten niet minder diep dan je eigen kinderen. We zijn samen geboren om te sterven. We zijn samen geboren om aan het eind van de reis te komen. En dan volgt de eeuwigheid. Dat heeft alleen maar een ingang, maar geen

doorgang en ook geen uitgang. Wat in de eeuwigheid is moet daar blijven. Dat kan nooit meer terug komen. Je moet niet denken dat je het nog eens over kan doen. Als je de tijd uit bent, dan blijf je er uit; want de eeuwigheid kent geen tijd, de eeuwigheid is zonder tijd. Het mocht Gode behagen onze oren te openen voor de predicatie die zo Goddelijk, geestelijk en zakelijk in dat Formulier vervat is. Want je weet toch niet, als de Heere je vanavond een woord zou willen geven (het zou een wonder zijn hoor), dan kan Hij dat net zo goed uit dat Formulier geven als uit het gebed of uit de predicatie. God is vrij. Daarom verzoeken wij u allen met aandacht te luisteren, moeders en vaders, naar de schuld die wij gemaakt hebben, en wat het Formulier verklaart. Opdat het aldus nog eens ingeleefd mocht worden: 'Wel beloofd, maar nooit iets nagekomen'. En dan kan je niet anders zeggen dat onze voornemens beter zijn dan de uitvoering, want er komt niets van. En dat is nog het ergste niet. Wanneer het maar schuld werd. Dan kan je daar terecht. Want niemand kan er aan de troon terecht zonder zonde. Daar kan niemand terecht zonder schuld. Daar kan niemand terecht zonder oordeelswaardigheid. Ach, wat zouden we toch gelukkig zijn als we zo ongelukkig nog eens werden. Dat we met alles wat we hebben eens naar de troon geseld werden door de geselingen van Christus, als striemen waardoor de Kerk genezen wordt.

Ds. v.d. Poel leest het Formulier om de Heilige Doop te bedienen.

Na het Jawoord van de ouders spreekt Ds. v.d. Poel aldus:

Het is een klein woordje, dat woordje 'Ja'. Dat is zo gezegd. Het zijn maar twee lettertjes. Maar ik hoop, ouders, dat gij het in de weg van de onmogelijkheid gezegd hebt. In een weg waar het eigenlijk niet kon, maar waar u nochtans niet buiten kan. Want de Doop is geen uitvinding van mensen, de Doop is een instelling Gods. Die heeft Christus aan Zijn Kerk vermaakt voordat Hij Zijn Kerk op aarde verliet als bewijs van de erfenissen die hier aanvankelijk geopenbaard worden en bewaard blijven ten eeuwige leven.

Gij hebt gehoord, vader en moeder, dat onze kinderen geboren worden om op aarde niet te blijven. En in de hemel kunnen ze ook niet komen. Daar moet je eens over denken. Ze kunnen op aarde niet blijven en ze kunnen niet in de hemel komen. Dan schiet er maar één plaats over, en dat is de eeuwige rampzaligheid. En dat is niet onverdiend, maar die heb ik en u, mijn zaad en uw zaad, ons te samen waardig gemaakt. Zodat het Formulier op grond van Gods Woord zegt dat onze kinderen in zonde en ongerechtigheid ontvangen en geboren, en daarom kunnen ze in het rijk Gods niet komen.

Ik heb zo-even al gezegd, ouders, er is geen verschrikkelijker ding dan de zonde. Ik heb dat vanmiddag ook nog op dat graf gezegd in Amersfoort, waar een moeder begraven werd, dewelke met haar zesde kind de eeuwigheid is ingegaan. Ik dacht: 'Een dubbel lijk. Een lijkje in haar lichaam en zelf ook een lijk'. En dat op een wijze nog; God is vrij, Die een mens zijn leeftijd bepaalt, en Hij is ook vrij hoe hij een mens wegneemt, op welke plaats ook, en door welke dingen ook. Hij is een vrijmachtig God. En dan die arme kindertjes zonder moeder. Ach, ze snikten als kindertjes en ze weenden als kindertjes. Dan breekt je hart. Arme kinders, arme kinders. Een moeder verloren die je nooit meer terug krijgt. Moederliefde begraven die nooit meer opgegraven kan worden. Geen moeder meer; dat wil wat zeggen! Dan is niet te zeggen wat een kind mist. Daar zijn geen woorden voor. Je kan dat alleen... (ik heb dat zelf ook meegemaakt).

Ik was 28 en mijn jongste was een half jaar en de daarop volgende was twee jaar en de oudste was drie jaar. Dan denk je menigmaal dat je gek zal worden. Dan denk je menigmaal dat je in het krankzinnigengesticht terecht komt. Dan denk je menigmaal: 'O God, hier kan ik nooit doorkomen'. En daar kan je ook niet doorkomen. Daar moet je

door geholpen worden. Dan moet je door ondersteuning geholpen worden.

En nu heeft de Heere je moeder er door geholpen. Dat kon ook niet hè? En toch heeft God het gedaan. Dit kind mocht eigenlijk niet geboren worden, maar God heeft het een geboorte gegeven. De dokter zei: 'Het kan niet'. Maar dat heeft God niet gezegd, dat het niet kan. Hij doet wonderen, Hij alleen. Ge hebt dat kind ook weer langs de dood, moeder, en langs het graf heen gehaald. En je zal weleens geroepen hebben: 'O God, help'. Want je kan er niet door komen. Elk kind komt door een weg van onmogelijkheid op de wereld komen.

Maar er zijn er nog die met de moeder van Jabes moeten zeggen: 'Ze noemde hem Jabes, zeggende: 'Ik heb hem met smart gebaard'. En je man kon je niet helpen, en de dokter ook niet. Maar God heeft u geholpen. Hij mocht u geven een hart, beiden, om Zijn lieve Naam te erkennen. Want je had er van heen kunnen gaan, moeder, het is het zesde kind. Die vanmiddag begraven werd verwachtte het zesde kind, en werd weggerukt. Zomaar weggerukt. Ach, er is geen ontzaggelijker en vreselijker ding dan de zonde. Want de dood breekt alle huwelijken. En de dood is van zulke Goddelijke majesteit dat ze nooit zonder terug gaat waar ze gezonden wordt.

De Heere mocht u beiden gedenken en dat dat arme kind nog eens geboren mocht zijn om wedergeboren te worden. Het mocht eens liggen onder het zegel van Gods eeuwige verkiezing, om toegebracht, van de duivel naar Christus, van de zonde naar de genade, van de hel naar de hemel, van de vloek der Wet tot de zegen des Evangeliums. En nu heb je voor de zesde maal beloofd, vader en moeder, dat je dat kind op zal voeden in de vreze des Heeren. Dat zal niet gaan. God binde het eens op, dat de belofte er ligt, opdat ge Hem eens nodig mocht krijgen in de opvoeding van uw zaad. Want je kan ze niet bekeren. Maar als God ze op je harten bindt, dan kan je ze alleen maar meedragen en opdragen: 'O God, ontferm U toch over mijn kind'. En dan zult gij uw kinderen menigmaal waarschuwen. Al keren ze je de rug toe, dan zal je ze nochtans waarschuwen uit de liefde van je hart, uit de noodzakelijkheid van de bekering, uit de noodzakelijkheid van hun behoud.

De Heere ontferme Zich over uw beiden en over uw zaad, en verheerlijke het onvergankelijke Zaad des eeuwigen levens in uw zaad, en dat Zijn Koninkrijk door de inhoud van de Doop... Want de inhoud van de Doop is bloed. Het hele Formulier handelt over bloed, als een klaar bewijs dat noch wij, noch onze kinderen zonder het bloed van Christus niet schoon kunnen worden, zonder het bloed van Christus God niet kunnen ontmoeten in liefde, maar alleen in toorn.

Nu, wat de Heere om Zijns Zelfs wille mocht doen, en in uw zaad, mocht tot Zijn ere, en u beiden en uw zaad tot bekering zijn. Dat zij zo.

Zingen Psalm 134 : 3

De waarheid waarbij wij ulieder aandacht nog een ogenblik bepalen is u voorgelezen uit het laatste Bijbelboek, en wel de Openbaring van Christus aan Johannes.

Ende daar werd een groot teken gezien in den hemel; namelijk een vrouw bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren; Ende zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren. Openbaringen 12 : 1 en 2

Zingen Psalm 124 : 2 en 3

Ge hebt het Boek der Openbaring Gods aan Johannes de apostel van Jezus Christus. Een gelukkig mens als je niet meer van de duivel bent, en niet meer van de zonden, en niet meer van de hel; maar dat je van Christus bent. Dat is toekomst, dat is uitkomst ook, en dat is eeuwig ook. Johannes heeft in dat Goddelijke Evangelium, in dat 16e hoofdstuk dat ook voor hem gold: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben'. Niet krijgen hoor, maar hebben. En hoe lang hebben ze dat? Ach, totdat ze de laatste adem uitblazen. Want de Waarheid zegt in het 7e hoofdstuk van Openbaringen: 'Deze zijn het die uit de grote verdrukking komen'.

Er staat niet dat ze in de grote verdrukking geweest zijn, maar ze zijn er uit gekomen, ze zijn er uit gehaald, ze zijn Thuis gehaald. En Thuis is Thuis. Daar doen ze nooit anders meer dan God bewonderen en God eeuwig prijzen, Die alleen te prijzen is en te prijzen blijft tot in der eeuwigheid. Johannes heeft ook nooit gedacht dat de weg naar de hemel door zoveel voetangels en klemmen, door zoveel afgronden en door zoveel vurige ovens en leeuwenkuilen heen zou gaan. Dat had hij nooit gedacht. Maar ook hij heeft het ervaren: 'Ik zal ze leiden in wegen die ze niet geweten hebben, en in paden die zij niet gekend hebben'. Ook voor hem is het vervuld geworden: 'Zij moeten door vele verdrukkingen heen'. Heb je ze niet? Dan moet je niet op de hemel rekenen hoor. Want de Waarheid zegt er immers van dat die wedergeboren zijn, die gaan de druk in, en ze blijven er in; niet zonder onderwijs, maar totdat ze er uit verlost zijn. En dan voor eeuwig. Daarom zingt ook de Kerk bij ogenblikken:

*'Maar blij vooruitzicht dat mij streelt,
Ik zal ontwaakt Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen'.*

En dan, volk? Verzadigd, nooit honger meer, nooit dorst meer, maar verzadigd met Zijn Beeld. We zijn hier al gelukkig als we dorsten mogen. We zijn hier al gelukkig als we hongeren mogen naar de gerechtigheid en de gemeenschap en naar het gezelschap Gods. Hoe ongelukkig dat je dan ook bent, volk, dan ben je toch gelukkig. Want dat dorsten geeft een aankleven. Dat dorsten naar God maakt je los van de wereld en los van jezelf, en doet de Kerk uitroepen: 'Och, dat ik eens een slokje water des eeuwigen levens in mijn ziel mocht ontvangen'. Waarvan de Bruid zegt: 'Ontwaakt gij die slaapt', en verder betuigt: 'O Fontein der hoven, Put der levende wateren die van de Libanon vloeit'. Het komt altijd van boven volk. Het Evangelie gaat nooit van beneden naar Boven, maar komt altijd van Boven naar beneden; en dan gaat het weer naar Boven, want God krijgt er Zijn eer van. Daar zorgt Hij voor.

Er was voor Johannes nog een Patmos. Daar had die man nooit aan gedacht. Hij wist wel dat Patmos er was als eiland, maar hij wist niet dat dat voor hem was. Dat wist hij niet. Dat had hij nooit kunnen denken. En dat werd zomaar onverwacht thuis gebracht. En nu is er geen kind van God dat geen Patmos heeft op de wereld. En wat zijn Patmoskruisen? Die kan je niet buiten de deur krijgen. Daar kan je niet over praten. Daar loop je zelf mee te sterven over de wereld. En die Patmoskruisen zijn smartelijk, volk. Zielsverbrijzelend. De enigste verademing is hierin: onderwerping en vereniging en God laten regeren. Daar moet je eens over denken. De enige ademtocht is dat je het eens kwijt kan, en dat er in de hemel nog oren zijn om er naar te luisteren, en er nog ogen zijn om je ellende te aanschouwen. Want menigmaal is het:

*'Zou God Zijn gena vergeten,
Nooit meer van ontferming weten?'*

Dat woordje 'nooit' is zo lang. Dat is zo lang dat de Kerk weleens uitroept: 'O God, U hebt gezegd: 'Een ogenblik in Mijn toorn', maar het lijkt wel een eeuwige toorn'. Er kan maar geen eind aan komen. God moet er een eind aan maken. En het einde, volk, is meesten tijds als je je kruis mijnt en je kastijdingen overneemt en je zonden en het oordeel. Dan kan genade zijn vrije loop hebben. Want God redt altijd een goddeloos mens. God redt nooit een rechtvaardig mens. God redt geen bekeerd mens, maar in waarheid een onbekeerd mens.

En in het jaar 94 of 95 (dat laten we maar gaan) is Johannes, de borstdiscipel, de discipel die aan de borsten van de eeuwige Middelaar gedronken heeft, en daaruit ontvangen heeft het Evangelie dat hij geschreven heeft, de drie brieven die hij geschreven heeft en de Openbaringen. Die heeft hij allemaal uit die borsten gehaald. En die borsten van Christus zijn alleen maar vol, die kunnen nooit minder worden, noch minder leeg worden. En je kan zo'n dorst niet hebben, volk, of er blijft meer over dan dat u gedronken hebt. En er is meer brood dan dat u honger hebt. En er is meer vrijheid dan dat je ellende hebt. En er is meer genade dan dat je zonden hebt.

Ach, gave God het eens in te leven. Want waar de zonden meerder geworden zijn, daar is de genade veel meer overvloedig. Genade is zo'n lief woord. Als je dat woord 'genade' uit de Bijbel neemt, dan is de Bijbel leeg, dan is hij helemaal leeg. Dat woord 'genade' is een bodemloos woord. Dat kan je nooit peilen. Want het is de God aller genade, Dewelke Zich verheerlijkt in het genade verheerlijken, genade geven, om Zijn volk het leven te geven en in het leven te houden en te verlevendigen. Want de armste mensen zijn Gods volk. Een wedergeboren mens heeft de meeste tijd de hel in 't zicht en zelden de hemel. Die hebben de meeste tijd de onmogelijkheid en bij ogenblikken een dadelijke verlossing.

En wanneer Johannes op het eiland Patmos geworpen is met het oogmerk van de keizer Domitianus... Een zoon van de duivel. Er is geen één kind van God dat de duivel liefheeft, want de duivel heeft geen liefde. De duivel bezit geen liefde. Je hoeft het er niet te zoeken, want hij heeft het niet. Hij belooft het wel, maar hij heeft geen greintje liefde. Het rijk der duivelen zelf is gegrond op nijd, op verwoesting, op puinhoop. Ach, dat rijk van de duivel heeft het meeste schik als man en vrouw vechten, en als de kinderen met ouders vechten, en ouders met de kinderen. Dan heeft de duivel schik. Dan zegt hij: 'Ziezo, daar ligt ook weer alles onderste boven'.

Daarom zegt de apostel dat de duivel rondgaat als een briesende leeuw. En wanneer briest hij het hardste volk? Wanneer je van God niet meer af kan blijven en niet meer bij Hem vandaan kan blijven. Dan zegt hij: 'Ach mensen, houdt er toch mee op, je wordt toch nooit gehoord en je wordt toch nooit verhoord. Leg het er maar bij neer, want hoe lang tob je nu al? En wat ben je nu gevorderd? Hoe lang zoek je nu al, en wat heb je nu gevonden?' Ach geliefden, de weg naar de hemel is zo smal. Je moet er op gezet worden, en je moet er op gehouden worden, om straks uit vrije gunst en vrije ontferming voor eeuwig behouden te mogen worden.

Maar wat is er gebeurd met Johannes? God heeft hem niet vergeten. Ach, als de waarheid nog eens leeft volk: 'Gij zult van Mij niet vergeten zijn', dan schep je adem. Dan zeg je: 'Het kan nog, het kan nog. Ik ben er nog, en God is er ook nog'. Daar zingt de Kerk van in Psalm 27: 'Zo ik niet had geloofd dat in dit leven, mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou'. Dan stond ik hier niet meer hoor. En u zat er ook niet meer. Je was al voor eeuwig verzonken geweest. 'Gij zult van Mij niet vergeten zijn.' In je leven niet, en in je sterven ook niet. En ze zeggen wat vaak: 'Mens, dat sterven zal voor jou wat baren! O mens, dan zal het zo donker zijn zoals het nog nooit geweest is. En dan zal het zo ver

weg zijn alsof je nooit op de weg geweest bent. En dan zal de hemel van koper en je hart van ijzer zijn'. En wat zegt dan de Kerk? 'O God, het zal een wonder zijn, maar ach, dat U er toch bij was, dat U er toch in was'.

Want het is geen wonder als Hij afscheid van ons neemt, dat Hij zegt: 'Ik help je niet meer. Ik heb je al zo dikwijls geholpen, en je hebt het er altijd weer doorgebracht. Je hebt nooit Mijn eer gezocht, en nooit Mijn eer bedoeld'. Dan moet je 'Amen' zeggen, volk, als Hij nooit meer terug komt. Maar van binnen schreeuwt het óf Hij nog eens komt. Want dan zegt de dichter: 'Ach, werd ik derwaarts weer geleid, dan zou mijn mond U de ere geven'. We lopen wat stom over de wereld. Dan moeten we met David zeggen: 'Heere, open mijn lippen toch, opdat ik Uw lof eens verkondige'.

We lopen wat vaak over die aarde als de aarde, dat we enkel ruiken naar die aarde en ruiken naar de wereld en naar alles wat in de wereld is. Is dat bij jullie ook zo? Moet je ook weleens zeggen: 'O God, het kan er met een werelds mens niet ellendiger bij staan dan met mij'. En als dat nu met kennisneming beleefd wordt, dan is er ook nog een weinigje smart in: 'Ach, mocht ik in die heilige gebouwen, die vrije gunst die eeuwig Hem bewoog'. En dan in je leven, volk, zo geleefd dat je dacht nooit meer in zo'n dood terecht te komen. In je leven zo in het licht gewandeld, en nu zo donker dat je zegt: 'Zou het ooit licht geweest zijn, en zal het ooit nog licht worden?' Zitten jullie ook in het armenhuis? Dat je soms je knieën buigt en zegt: 'Heere, ik kan niets meer zeggen, ik heb niets meer te zeggen, ik weet niet meer wat ik zeggen moet'.

En dat er zomaar een versje in je gedachten komt en dan zeg je dat maar op: 'Zie op mij in gunst van boven'. En dat dit nu liefde is, volk. Dat dit nu pure liefde is om Zijn Woord te vervullen: 'Ik heb Mij overgehouden een arm en ellendig volk, en dat zelve zal op de Naam des HEEREN (dat is Jehovah) betrouwen'. En Hij kan weleens net doen of Hij nooit meer terug komt. Ach, je kan soms zo'n gevoel hebben dat het af is, dat het voor eeuwig af is. En onverwacht stapt Hij weer eens binnen. En dan ben je met één woordje zo blij, en met één straaltje licht; dat je zegt: 'Heere, bent U er nog? En dat voor mij!' Dan zal altijd Zijn Woord vervuld worden. Hij geeft hen moed. Zijn jullie de moed ook weleens kwijt? Ben je ook weleens zonder moed? Hij geeft hen moed en kracht die hopen op Hem wachten. En als alles donker is, volk, maakt Hij het weer licht. Als alle hoop mij gans ontviel, en niemand zorgde voor mijn ziel, hebt Gij mijn pad gekend. En waartoe die verdrukking? Om je rijp te maken voor het Goddelijk geluk wat over blijft en wat verblijft tot in der eeuwigheid.

Johannes op het eiland Patmos heeft nooit zoveel van God gehad dan daar, en de hemel is nooit zo ver open geweest dan op Patmos. Gode heeft nooit Zijn hart zo in hem geopenbaard dan op Patmos. Ze dachten: 'Als die man op het eiland Patmos is, dan heeft hij geen vrienden meer, en dan heeft hij geen gemeente meer, dan kan hij niet meer preken'. Dat is wel een stuk hoor, want de Kerk is op gemeenschap gesteld. Als je in geen weken een kind van God ontmoet hebt, dan zeg je: 'O God, ik wou dat ik er nog eens eentje ontmoeten mocht'. Waarvan David zegt: 'Ik ben een vriend en metgezel van allen die Uw Naam ootmoedig vrezen'. En je kan tijden hebben, volk, dat je zegt: 'Van God verlaten en van Zijn volk'. Dan schiet er niets meer over dan de dood. Dan schiet er niets meer over dan een hel. En je gaat de hel niet voorgoed uit voordat het je tijd is. De hemel is zonder hel. Maar hier op aarde wisselt het maar van de hemel naar de hel en van de hel weer naar de hemel.

Die Johannes op het eiland Patmos is gekust met de dadelijke gemeenschap van het Goddelijke gezelschap. En dan zijn de besluiten Gods naar het eeuwig welbehagen Gods

geopenbaard. God liet eens zien hoe het met Zijn Kerk zou gaan. Hij liet ook eens zien hoe Hij Zijn volk bewaren zou, en Hij liet zien wat Hij met Zijn vijanden doen zou. Dat is verdolgen. Want er is wel een hemel voor hen die van vijanden vrienden gemaakt zijn door de dood van Christus. Maar er is geen hemel voor vijanden. Nee hoor. Daarom zegt de apostel in Romeinen 5: 'Wij dan als vijanden door de dood des Zoons'. Zoete dood, bittere dood.

Het is de ontzaglijkste dood, Kinderdijk, die ooit op de wereld geweest is. Daar wordt God, geopenbaard in het vlees, geseseld, gekruisigd, uitgeworpen en neergehangen onder de hemel. Daar moet je eens over denken. En als dat ingeleefd wordt, dat u dat gedaan hebt, dan doe je niets dan zakken. Dan zeg je: 'O God, dat heb ik gedaan, die geselslag heb ik U gegeven, en die doornenkroon heb ik op dat zoete hoofd gezet'. Dan is de ontdekking van de zonde smartelijker dan de eeuwige vloeken Gods, want die verscheuren het hart, maar ze verbrijzelen het hart niet. Maar gezien het licht van een gekruisigde Heere Jezus, ach, dan breekt hier alles.

Dan zeg je: 'O God, hebt U Uw lieve Zoon verbroken, en dat voor zo'n ellendeling, voor zulk een helleling, die alles gedaan heeft om in de hel te komen?!' Dan zend de Vader Zijn Zoon naar de hel, om ze van daar op te halen en ze te verlossen, en ze te Mijnen als Zijn Bruid. Kan je het begrijpen? Nee hè! Dat hoeft ook niet. Je kan beter gegrepen worden. Want als een mens gegrepen wordt door de almachtige hand Gods, dan gaat hij ook grijpen. Grijp naar het eeuwige leven. En grijpen kan je alleen doen met een lege hand. Als je nog een dubbeltje in je hand hebt kan je niet grijpen. Maar de wereld valt er uit, en de lusten vallen er uit.

Zal ik nog meer zeggen? De oudvaders vallen ook uit je handen. En dan schiet er niets over dan een lege hand. Grijp! En waar grijp je dan naar, met zo'n ledige hand en zo'n schuldig hart? Is er nog een middel? Is er nog een deur? Is er nog een mogelijkheid? Heb je dat ook weleens moeten vragen? Heb je dat ook weleens uit moeten schreeuwen: 'O God, zou het nog kunnen?' Daar hoor je vandaag niet veel meer van. O nee. Ze worden vandaag zo makkelijk bekeerd. Ze hebben het een week benauwd, en dan komen ze er uit en je hoort ze nooit meer. Dan ben je klaar. Maar als God een mens bekeert, dan begint bij de wedergeboorte je strijd, en die houdt niet eerder op dan dat je Daar bent. De hemel is overwinning zonder strijd. Als een mens van dood levend gemaakt wordt, dan ga je je dood in, om die in te leven. En als je je dood in mag leven, dan heb je geen leven meer in de wereld. Dan hoef je de mode ook niet meer te volgen. Dan leer je vragen: 'Heere, bekeer me, zo zal ik bekeerd zijn'.

Johannes' ogen werden geopend op het eiland Patmos. Een lieve weldaad. O, als die Goddelijke ogenzalf eens aan je ogen gedaan wordt, aan je geestelijke zielsogen; wat zie je dan? Wat je nog nooit gezien hebt. Dan zie je dat je verloren ligt en verloren gaat en voor eeuwig verloren bent. Zijn die er nog onder ons? Die met zulke ellende van zonden overtuigd, gerechtigheid en oordeel. Die zeggen: 'Ach man, ik ben naar de kerk gekomen, maar het zal voor mij niet wezen, het kan niet, mijn schuld is te groot en mijn zonden zijn te vuil. En ik heb te lang gezondigd, ik heb tegen beter weten in gezondigd, ik heb gezondigd door alle waarschuwingen heen, en nu zal het gordijn dicht vallen en dan voor eeuwig'. Ach, als daaronder dat gezegende Evangelium niet eens geopenbaard werd, dan was alles voor de hel en niets voor de hemel. Maar Hij maakt ze door de ontdekking helwaardig. Dan hoef je niet meer naar de hemel. Hij maakt ze doodswaardig. Dan hoef je niet langer meer te leven. Hij maakt ze verdoemeniswaardig. Mag ik het eens zeggen? Ik hoop dat God het je leert. Dan ga je van je verdoemenis houden, omdat dat rechtvaardig is. Dan ga je van de hel houden, omdat je die verdiend hebt. David zegt in de 51e Psalm: 'Ik ben, o Heere, Uw gramschap dubbel....' Hij wil

zeggen: 'Hier en hiernamaals'. Heb je dat ook weleens gehad volk? Heb je weleens naar de hel gekund? En heb je er weleens naar toe gewild ook? En hoefde het toen niet? Is er toen een Ander voor je gegaan? Hij is nedergedaald ter helle. Christus heeft de bodem van de hel gevonden. Kaïn heeft dat niet gevonden, en dat zullen ze nooit vinden. Maar Christus heeft de bodem van de hel gevonden. Die zondeloze Jezus is tot zonde gemaakt, opdat zij in Hem rechtvaardigheid Gods zouden zijn. En Zijn hel, volk, is de hel tot een hel geweest. En Hij is satan tot een Satan. Waarvan de apostel getuigt dat de Zone Gods in de wereld gekomen is (daar komt het hoor) om de werken des duivels...

Weet je wie de duivel is? Weet je ook wat hij is? En weet je ook wat zijn werk is? Ik wil daar maar niet op ingaan. Want ach, geliefden, hij kent ons beter dan dat we onszelf kennen. Hij weet het zwak waar ik aan lijd. En hij weet het zwak waar u aan lijdt. Je moet denken, hij is al bijna 6.000 jaar op de wereld, en heeft zich al bijna 6.000 jaar geoefend in de gebreken van Gods volk. En hij zegt menigmaal wat waar is. Al is hij zelf zonder waarheid. Hij kan je menigmaal wat waarheid voorhouden. O ja. Hij wees Jozua in Zacharia 3 op zijn vuile kleren. Hij zegt: 'Man, kijk eens wat je leven geweest is. Dacht je dat God zo'n mens nog kan redden? Dat God zo'n vuil mens nog te zaligen komt?' En het is wel een Goddelijke geheim dat het eerst niet meer moet kunnen wil er een deur geopend worden waar het wel in kan. En dat is een deur in het dal van Achor. En er wordt wat getobd, volk, om beter te worden, en je wordt maar slechter. Er wordt wat getobd om rijker te worden, en je wordt maar armer. Er wordt wat afgetobd om aan een beetje licht te komen, en het wordt maar donkerder. Dan heb je Van der Groe vast, en dan Comrie, en dan weer een ander.

En ten slotte leg je het weg en zegt: 'Ik lees me zo dood als een steen'. Je kan het er niet in lezen. Het kan er alleen in gebracht, het kan er alleen in gelegd, het kan alleen tot zegen gesteld worden.

Ik had eens een ogenblik in mijn achter liggende jaren dat ik ook zo onder de moed was dat ik niet meer wist welk boekje ik nemen zou om te lezen. Ik keek eens naar Brakel; nee. Ik keek eens naar Comrie; dat ging ook niet. En al die oudjes keek ik op de rug en dacht: 'Jullie hebben het, maar ik mis het. Jullie bezitten het, en zal ik daar ooit komen waar jullie binnen gekomen zijn?' Sta je zo ook weleens voor je boekenkast? Staar je ook weleens op die rugbanden: 'Zij binnen en ik sta buiten'?

En toen greep ik dat boekje van Jennie de hutbewoonster. Dat ken je wel zeker? Als je het niet kent moet je het maar kopen. Dan kan je de wonderen Gods lezen in een meisje van twaalf jaar. En dat boekje heb ik opgegeten als koek. Dat heb ik met zoveel vrucht gelezen, van vernedering en verootmoediging, van vertedering des harten. Als die predikant vraagt waar ze heen gaat zegt ze: 'Christus Daar en Christus hier'. Ik heb het ook weleens gezegd, volk. Maar hoe is het nu???

Johannes leeft op Patmos van de openbaringen die hem geschonken worden. Daar wil ik alleen dit nog aan hangen en dan gaan we maar door. Wat niet geopenbaard wordt kan je niet weten. Wat niet geopenbaard wordt, daar kan je geen vrucht van hebben. Wat niet geopenbaard wordt, daar sta je blind tegen te kijken. Je weet alleen wat geopenbaard is. En wat geopenbaard is, daar was je bij. Want dat is in je geopenbaard. En de openbaringen zijn altijd verborgenheden openbaren. En wat is de verborgenheid van Gods Woord? Je kan het eeuwig lezen en er niets van verstaan. Je kan het voortdurend overlezen en het blijft het Boek der eeuwige waarheden. Maar heb je het weleens gehad dat je niet verder meer kon? Heeft dat Woord je weleens aangegrepen? Heeft dat Woord je weleens stil gezet? Hetzij in zijn bestraffing, hetzij in zijn oordeel, hetzij in zijn bedreiging.

Heb je ook weleens gelezen, Kinderdijk, dat je niet verder meer kon? Dat je kinderen zeiden: 'Moeder kan niet verder meer, en vader kan niet verder meer'. Want als het je hart raakt, dan raakt het ook je gemoed. En als het je gemoed raakt, dan raakt het ook de traanbuizen van je ogen. Ach, wat lezen we toch meest onvruchtbaar. Wat lezen we dat zoete Woord alsof we het niet gelezen hebben. Wat leggen het menigmaal weg zonder dat er een Weg geopenbaard is. Soms zeg je tegen elkander: 'Moeten we nog lezen of hebben we al gelezen?' Hebben jullie dat ook? En dat zouden we niet hoeven te vragen als het je geraakt had, want dan weet je het wel. Dan weet je het morgen ook nog, en dan weet je het over 25 jaar ook nog.

Johannes zag een teken in de hemel. Ach geliefden, wat een wonder. Als je in Genesis 18 leest, dan gaat de hemel ook open, voor zwavel en vuur. Dan vergaat Sodom. Van de hel naar de hel. En dat nu de hemel geopend kan worden zonder het vuur van Sodom, daar heeft Christus voor gezorgd. Daar heeft die Goddelijke Heere Jezus van eeuwigheid in de raad des vredes Hemzelf gegeven, en de Vader toegeroepen: 'Zie, Ik kom'. Het is alsof Hij zeggen wil: 'Vader, doe het Mij maar en geef hen het leven maar. Verdoem Mij maar en verzoen hen maar. Stuur Mij maar naar de hel en trek hen maar naar de hemel. Vorder al hun rekeningen maar van Mij en geef hen dan een kwitantie van eeuwige genoegdoening', wat in Zijn opstanding geopenbaard is. Wanneer deze zaken onze harten mogen raken, geliefden, dan ben je net een gewaterde hof. Dan kan je niets anders doen dan God bewonderen en aanbidden. Dan zou je door willen gaan met aanbidden en nooit meer ophouden. Die dag komt, volk.

Ik had eens een man onder m'n gehoor in Ede. En toen ging de kerk uit, en die man had zeker nogal geluisterd, want luisteren is ook een gift hoor, dat is ook een weldaad, want je verstroot zo makkelijk. Die vervloekte gedachten gaan overal maar heen, maar nooit naar Boven hoor. En die man had zich verluisterd. Hij had er geen erg meer in dat hij nog in de wereld was. En toen riep hij aan me: 'Ach, dat de kerk nooit meer uit ging, maar aan bleef en voor eeuwig aan mag zijn'. Kijk, dat is hetgeen wat Petrus zei: 'Heere, het is goed dat we hier zijn'. En die Samaritaanse vrouw kwam immers om water. Het water was op. En dan gaat dat mens om water. Dan ontmoet die hoer, die vijf mannen gehad had, die ontmoet Christus Die van hoeren maagden maakt. Dat moet Hij vandaag niet meer doen, dan is de hele wereld in de weer, dan is de hele godsdienstige wereld in de weer. Ik dacht: 'Heere, U moet maar geen mens bekeren, want als U er één bekeert rijzen er zoveel hoofden omhoog en zeggen ze: 'Ja maar, dat zal wel niet waar wezen, dat kan niet'. Dat ondervind je nu ook weer. Maar als Christus Zijn water des eeuwigen levens gegeven heeft... Dat water smaakt naar God. Dat water smaakt naar genade. Dat water geeft een dorst naar nieuwe genade. Dat water dorst naar de Fontein der hoven en de Put der levende wateren.

Johannes aanschouwt een geopende hemel. Wat zal het een wonder zijn, volk, als hij voor ons nog eens open gaat. En Zijn werk vernieuwd en verlevendigd, en je bij vernieuwing mag zeggen met Thomas: 'Mijn Heere en mijn God'. Wat een wonder. Maar nog meer. Wat zal het een eeuwig wonder zijn als we straks de laatste adem gaan geven, want we zijn niet lang meer op de wereld. O nee. We zijn er nog maar een ogenblik. Het is maar even. En dan zeggen ze wat hier: 'Man, dan lig je daar met een gesloten hemel en met een geopende hel'. En geloof je wel, dan krimp ik in elkaar. Dan zeg ik: 'O God, help me toch. Laat ik op m'n sterfbedje Uw Naam niet verloochen. Laat ik op m'n sterfbedje Uw Naam niet vloeken'.

Ik had op Giessendam een ouderling, en we hadden samen huisbezoek gedaan, en het had eens mee mogen vallen, want ja, huisbezoek is nog geen hartbezoek. Maar ja, het

gebeurde toch weleens een keer. En als we dan naar huis gingen dan zei ik: 'Leentje, het is vanavond toch nog meegevallen, het mocht nog een weinigje gaan'. Weet je wat hij dan zei? Dan zei hij: 'Ach jochie, dat visje zal krimpen als het in de pan komt'. En dan zei ik weleens: 'Maar Leentje, dan kan de Heere er toch olie bij gieten? En dan gaat het visje drijven'. Ach, zegt hij, dat zal zo'n eeuwig wonder zijn. En het is gebeurd ook. Als ik ooit een mens zalig af heb zien sterven, dan was het die man. Ik kwam drie dagen voor zijn sterven bij hem, en toen zei hij: 'Thomas is gesneuveld, Thomas komt nooit meer terug, nooit meer'. Hij wilde zeggen: 'Het ongeloof is gesneuveld'. Hebben jullie ook ongeloof? Weet je wat ongeloof is? Dan weet je ook wat geloof is. Nee, geliefden, Hij verlaat Zijn Kerk niet, Hij houdt er zoveel van. Ach, Hij zegt: 'Ik heb ze in Mijn beide handpalmen gegraveerd'. En het is waar. Hier zingt de Kerk bij ogenblikken: 'Hoe hoog de nood mag gaan, God zal Zijns vijands kop verslaan'. Dan zie je er eens door, dan zie je er eens over, en dan verwacht je de eeuwige verlossing.

Wat ziet Johannes? Wat God hem te zien gaf. Meer niet, en minder ook niet. En dan moet je nooit vergeten: hoe armer je wordt, volk, met hoeveel te minder je tevreden bent. Als je vanavond als een arm en verarmd mens... Er is nog verschil tussen arm en verarming. Want die verarmd is kiest een hout uit, en dat is Golgótha's hout. Dat is het kruishout van de Heere Jezus Christus. Dat is voor een verarmd mens. Maar dan vraag je niet als je naar de bediening des Woords gaat om een hele preek. Nee: 'Heere, één woord. Ach, als ik eens één woordje kreeg. Als U nog eens ene keer zeide: 'Ik ben uw heil alleen'. Dan zou ik leven, dan zou ik opleven, en dan zou ik weer moed hebben om te leven'. Hoe is het met jullie volk?

En ach, mijn medereizigers, hoewel Gods Kerk hier de armsten zijn, ze dragen het rijkste in zich, want ze dragen een werk Gods wat straks eindigen zal in God. Wanneer de waarheid vervuld zal worden: 'Hun blijdschap zal dan onbepaald, door het licht dat van Zijn aanschijn straalt, ten hoogste toppunt stijgen'. En wat denk je dat de hoogste top is van de zaligheid? De eeuwige ontmoeting van de Vader, van de Zoon en van de Heilige Geest, Die eeuwige Drieëenheid, die eenheid die een eeuwige drieheid is en blijft tot in der eeuwigheid.

Johannes zag een vrouw.

Die vrouw heeft God hem geopenbaard. Die vrouw liet God hem zien. En als God je wat laat zien, dan zie je dat helderder dan dat je mij hier ziet staan. Als God je wat laat zien, dan zie je dat helderder dan dat je elkander naast elkander ziet zitten. Ja, dat is ook wat. Jazeker, dat geloof kan zo ver kijken. En die verreijkjer des geloofs is nooit bewasemd, die is altijd helder.

En hem werd een vrouw geopenbaard. Het zwakke vat. En nu is de Kerk vrouwelijk. Dus die mannen liggen er ook onder gerekend. Gelukkig. Want God had alleen mannen kunnen verkiezen en geen vrouwen. Hij had ook alleen vrouwen kunnen verkiezen en geen mannen. Maar Hij heeft vrouwen verkoren en mannen. Een wonder. Maar aangaande het werk Gods, dan is er maar één Bruid, en dat is de Bruid van Christus. En als Christus gebaad moet worden, dan baart een man op dezelfde wijze Christus als een vrouw. Als Christus gebaad moet worden, door eeuwigheidswegen, en door eeuwigheids-onmogelijkheden, dan zal die Christus gebaad worden zoals die Christus is. En hoe is die Christus? Als de Profeet, als de Priester en als de Koning.

Dus die vrouw is de Kerke Gods. Een wonder dat er nog een Kerk is. Er zijn er wat vermoord in de middeleeuwen. Maar die moordenaars liggen in de hel, en de Kerk is er nog. De moordenaars zijn omgekomen, maar de Kerk is gebleven tot aan vandaag toe. En die Kerk zal blijven tot de wederkomst van Hem die op weg is om te komen. Ziet

Hem, Hij komt, springende op de bergen.

En wanneer Johannes die vrouw aanschouwt, dan aanschouwt hij die Kerk in de dadelijke gemeenschap, dan aanschouwt hij ze in de dadelijke liefde. Dan ontmoet ze daar die gezegende Borg in Zijn lijden, in Zijn sterven, in Zijn opstanding en in Zijn hemelvaart.

En de maan onder haar voeten.

Nu, als deze zaken in je hart leven, dan ligt de maan onder je voeten. O, er is niets wat je zo los maakt van de wereld dan de liefde Gods. De liefde Gods is het beste recept om te sterven aan je eigen liefde. De liefde Gods in je hart, en je geeft de wereld weg. Dan zeg je: 'Hier heb je het'. De liefde Gods in je ziel, dan kunnen ze alles krijgen, dat je zegt: 'Als ik God maar heb'.

Ik dacht onderweg met al dat vee, en ik houd een beetje van vee. Ach, ik ben er ook in gewonnen en geboren. En als ik dan die paarden zie als hoofdwegen van de wijsheid Gods... Toen zag ik daar ook een paard lopen. Toen zeiden ze van binnen: 'Zou je die paarden niet willen hebben? Zou je die mooie paarden niet willen bezitten?' En ik hoefde ze niet. Ik zeg: 'Nee, Heere, ik hoef ze niet. Ik ben blij dat U ze hebt, en ik ben ook blij dat ik ze niet heb'. Eén kruimeltje liefde, en je geeft alles weg. Ik zal maar één voorbeeld noemen want de tijd drukt me.

Als je in Johannes 20 leest van Maria Magdalena, daar staande aan dat geopende graf. Er was voor dat mens op de hele wereld niets meer, en niemand meer ook. Geen Petrus en Johannes meer ook. Je kan elkander niet helpen. Gelukkig. Want anders zou de Kerk de Kerk helpen, en dan zou de Kerk de Kerk zalig maken. Maar dan moet ik er tussen twee haakjes dit bij zeggen, dat God kruist de Kerk aan de Kerk, opdat het kruis van Christus alleen overblijft voor Zijn ganse Kerk.

Zalig worden is meest onmogelijk, en een worsteling. En zalig zijn is aanbidding, en verwondering, en verheerlijking.

Dat is wat. Dat was vanzelf de natuurlijke zon niet, hoe lief hij ook is. Want als God Zijn zon in de natuur wegneemt, dan is de wereld niet meer dan een gevangenis, een koude, lege, dorre gevangenis. Dat is de hele wereld als God Zijn zon wegneemt. Dan moet je in de winter maar eens merken, als hij in zes of zeven dagen niet geschenen heeft vanwege de mist, dan zeg je: 'Ach, wat zou ik toch blij zijn als ik die zon weer eens zag'.

Maar hier heeft die vrouw, de Kerke Christi, de Gemeente van Jezus Christus, Zijn Bruidskerk, Zijn Vriendin, Zijn Zuster. Ik kan het ook allemaal niet zeggen. Dat een mens een Zuster van God wordt, dat een mens met God trouwt, dan trouwt de dood met het leven, de hel met de hemel, de schuld trouwt met de Borg, de verdoemenis trouwt met de eeuwige behoudenis, en de grootste zondaar trouwt met die enige Middelaar, Die Zijn ziele uitgegoten heeft tot in de dood, om Zijn Kerk voor eeuwig te verlossen van de alle dood.

En die Zon heeft zij op haar hoofd. Ze hebben aangedaan de Heere Jezus Christus en Zijn gerechtigheid. Ze is vervuld met Zijn licht. Ze is vervuld met Zijn genade. Ze is vervuld met Zijn liefde. Ze is vervuld met Zijn bloed. Volk, wat moet je meer zien? Meer is er niet te zien. En dat zien geeft een eeuwige verzadiging.

Ach, denk die ogenblikken nog eens terug. Toen die gezegende Middelaar Zich voor het eerst in je ziele verheerlijkte. Je viel van de hel in de hemel. Je viel van de duisternis in het licht, en van de engte in de ruimte. Je mocht eens een ogenblikje geloven dat Hij ook voor u Mens geworden was.

De Zon op d'r hoofd. Dan zie je, volk, in die Zon der gerechtigheid, de geldende

gerechtigheid die voor God geldt, en onze naaktheid bedekt. Neemt die Zon der gerechtigheid weg en de hemel blijft leeg, voor eeuwig leeg. Maar deze Zon der gerechtigheid, daar zegt de profeet van: 'Ulieden, die Mijne Namen vreest zal de Zon der gerechtigheid opgaan'. Omdat Hij op Golgótha is ondergegaan. En daar is Hij opgegaan, volk. En nu zal Hij nooit meer ondergaan. Al voel je Hem soms niet. Al zie je Hem soms niet. En al kan je soms niet meer geloven dat Hij je Zon is. Onverwacht breekt Hij door de dikste wolken van plasregen en regen, en zegt: 'Ziet, hier ben Ik'. En de lucht is schoon, en het hart vervuld met Zijn trouw en Zijn liefde.

Wat nog meer? Ach, het kan eigenlijk in geen bewoording gezegd worden.

En de maan onder haar voeten.

Daar heb je de wereld met alles wat er in is. De maan onder haar voeten. Gelijk een Maria zeide aan de rand van het graf: 'Ze hebben mijne Jezus weggenomen'. Dan geef je alle werelden weg als ge Hem nog eens mocht ontvangen.

De maan onder uwe voeten. Dan lag alles er onder; de zonde er onder, de dood er onder, de duivel er onder. Dan mocht je eens een ogenblikje wandelen in het licht Zijn aanschijns, of het nooit meer donker zou worden. Dan mocht Zijn liefde je zodanig liever zijn, dat je niet anders kon zeggen: 'Zulk Eén is mijn Liefste, zulk Eén is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem'. Christus zien, volk, dan heb je niets meer te zien. En die Hem ziet, die wenst eeuwig Hem te mogen zien en te blijven zien, want Zijn zien vervult het ledigste hart en is het Brood voor het hongrigste hart. En Zijn mond wast het vuilste hart.

Een lieve Christus. Als Hij er niet was, was ik er ook liever niet, al weet ik er de meeste tijd niet door te komen. Maar Hij is er hoor, Die ons Zijn vriendschap biedt.

Dus de maan geeft zijn wisselingen. Dat weet je zelf wel, eerste kwartier en verder. En zo heeft dan ook Gods Kerk hier een wisselend leven. Zo genoten en zo weer toegesloten. Zo weer licht en zo weer donker. Zo is het leven en zo weer de dood. Zo weer overwinning en zo weer aanvechtingen. En onthoudt het: als het vrede geweest is, het zwaard aan de heup, want de oorlog wordt des te zwaarder. Want al wat ge in het licht ontvangt, wordt in den donker beproefd, gelouterd door het lijden. Wij zouden zo graag in het licht willen blijven. O ja. Wij zouden van de aarde een hemel willen maken. Volk, het is al een eeuwig wonder dat er een hemel door recht is, dat er een hemel door bloed is, en dat God in dat aller-zoetste, Gods verheerlijkendste, Wets-herstellendste, deugden opluisterend, vloek wegnemend bloed, een ingang geeft tot de Vader, Dewelke in dat bloed tot Zijn ganse Kerk getuigt: 'Ik zie geen zonden meer in Mijn Jakob, en geen overtredingen in Mijn Israël'. Christus heeft dat bloed meegenomen naar de hemel, en Hij heeft het neergelegd aan de voeten des Vaders, opdat de Vader altijd dat bloed ziet en Zijn voorbiddingen hoort, waarin de Kerk eens mag vernemen: 'Ik bidde niet dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij ze verlost van den boze'.

Maar zij krijgen ook nog een kroon op hun hoofd, dat volk dat Christus gekroond heeft met een doornenkroon, die krijgen een kroon op d'r hoofd. Dat volk, worden die gekransd, die Christus gekransd hebben met doornen van zoveel wonden? Onbegrijpelijk, maar wel aanbiddelijk. En zij ontvangen die kroon als genadeloon. Dat genadeloon, volk, is zo groot dat de Heere tot Abraham zegt: 'Ik ben uw Schild en uw Loon'. En als God nu je Loon is, dan kan je dat toch niet op maken? Dat loon kan je dan toch niet minder maken? Dat loon, volk, strekt zich uit tot in alle eeuwigheden bij wijze van zingen. Al zou je duizend maal duizend maal duizend eeuwigheden in de hemel zijn, dan is het nog beginnen te erven. Je kan God niet op maken. O nee. Eén druppel uit die heilsfontein, dan word je gewaar dat die fontein vol is, en dat ze eeuwig vol blijft.

En twaalf sterren op haar hoofd.

Wat een verlichting door de Heilige Geest heeft deze Bruidskerk ontvangen, dewelke Johannes op Patmos heeft gezien. En die twaalf sterren liggen verklaard in de twaalf patriarchen, de grond van de leer der zaligheid. Maar ook die twaalf sterren in de twaalf apostelen, welker leer alleen God verheerlijken, welker leer alleen Gode Zijn Kerke tot zaligheid is.

Die twaalf sterren, daar heb je ook de twaalf poorten en de twaalf fundamenten. En zij predikten niet anders dan Jezus Christus en Die gekruisigd. Daar heb je het Fundament. Ik heb vanmiddag van geen zonden gehoord, en van geen recht gehoord, en van geen bloed gehoord. Maar de Kerke Gods wenst door geen zijdeur, maar door de rechte deur (verdoemd moet dan maar verdoemd zijn), maar ze wensen op rechtsgronden met God verzoend te worden.

En twaalf sterren waren op die kroon, dewelke op haar gezet. En nu mag de Kerk straks haar kroon eeuwig weggeven, haar kroon eeuwig teruggeven. En ze wierp haar kroon aan de voeten van het Lam Gods. Als wij die kroon in de hemel zelf moesten houden, dan was de hemel voor ons geen hemel, dan was er in de hemel voor ons geen Verlosser. Maar daar zal het zijn: 'Eeuwig bloeit de gloriekroon, op het hoofd van Davids grote Zoon'. Laat Hij gekroond worden. Laat Hij eeuwig gekroond blijven. Waarvan de Kerk immers zingt: 'Want Gij zijt geslacht'. Niet gedood, maar geslacht. Van lid tot lid geslacht. Hij is geslacht van voor de grondlegging der wereld. En Hij heeft Zich laten slachten voor het goddeloostste geslacht, om dat rein te kunnen stellen voor het aangezicht Zijns Vaders, zonder vlek ende zonder rimpel.

Nu nog even. M'n tijd is om. Je moet me nog maar even verdragen. Het zal wellicht een heel poosje duren voor we er weer in mogen komen.

Maar er staat: ***'En zij was zwanger'***. Wie? Die vrouw. Die Kerk. Die Gemeente. Die Bruid van Christus was zwanger. Ach, wat een gelukkig mens toch die een zwangerschap uit de eeuwigheid krijgt, en dat in de tijd. En een zwangerschap dewelke baart de eeuwige, onveranderlijke liefde Gods. Met een paar woorden gezegd. Waar is die Bruidskerk zwanger mee geworden? Door de Heilige Geest bevrucht geworden. Dat wordt nooit een misdacht, al houden zij zichzelf voor een misdacht. En waar is die bevruchting gebeurd? In het Paradijs. Zodra de bondsbreuk er was, was de dood er ook, was de toorn er ook, was de hel er ook. Neem de zonde weg en de dood is weg. Neem de zonde weg en de verdoemenis is weg. Neem de zonde weg en de duivel is weg. Neem de zonde weg en de hel is weg. Dat is waar hoor. Er is in de hemel niet één zonde, en daarom wordt er ook nooit iemand ziek, en daarom sterft er ook nooit iemand. De dood heeft in de hemel niets te doen, maar in de hel zal hij eeuwig door doen.

Ach, mijn arme medereizigers, ach, nog een ogenblik en dan gaan we deze wereld uit. En dan trekt een ieder zijn handen recht, en als genade ons dan niet vast heeft, wie moet je dan vast houden? Als Christus je niet vast heeft, wie moet je dan vast houden?

Maar deze vrouw was zwanger met de belofte van Christus vanuit het Paradijs: 'Ik zal vijandschap zetten', en wat er verder volgt. Daar wordt Christus in de belofte geopenbaard. En als Christus in de belofte geopenbaard wordt, dan krijgt de Kerk een zwangerschap of de belofte vervuld mag worden, of de belofte van Christus door Christus nog eens vervuld mag worden. En 4.000 jaar heeft die Oud Testamentische Kerk in een zwangerschap gelopen, uitgezien naar Christus, en hebben het uitgeschreeuwd de noodzakelijkheid van Christus, de noodzakelijkheid van die Borg, de noodzakelijkheid van dat bloed. Ze hebben het uitgeschreeuwd: 'Ach, dat Gij de hemelen

scheurdet'.

Nood, nood, nood. Niet meer buiten Christus kunnen. 'Ach, dat Gij mij een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder'. Dan krijg je Adventtijd in je leven. Dan krijg je Advent in je denken en in je overdenken. En dan moet je altijd weer ervaren dat al de genade, de beloften die je van Hem ontvangen hebt, je hoeft ze niet te verloochenen, en je hoeft ze niet te vertrappen, vertrap jezelf maar, daar hebben we alle reden toe. Maar elke belofte, tenminste, als het een belofte is, is uit de dood gekomen, is uit het bloed gekomen, is uit het welbehagen Gods gekomen. En waarin weet je dat? Dat je bij de belofte gaat sterven omdat je de Belover mist. Waarin weet je dat je een belofte hebt gekregen? Dat je met de belofte niet kan blijven leven, maar je schuld is open blijven staan, en het recht is ook open blijven staan, vanwaar je uitgezien hebt.

Ach, dat Hij toch de mijne is, en Jesaja 53, dat zoete Lam eens geopenbaard werd in je hart. Dan zeg je: 'Als ik dat Lam had, dat bloed had, die gerechtigheid had, dan was ik voor eeuwig genezen, dan was ik voor eeuwig gered'. En terecht, geliefden.

Zij was zwanger met een levendige Vrucht. Ach, ik denk ook nog weleens aan dat eertijds. Dan denk ik: 'Wat was het toch een zoete tijd, dat begeren, dat dorsten, dat verlangen. Wat was dat toch een zoete tijd, dat voortdurend met je armoe, dat voortdurend met je gemis, dat voortdurend met je verdoemelijke staat van je verlorenheid aan de troon der genade'. Dan denk ik nu weleens, wat ik laatst van iemand hoorde: 'Ik luister liever naar een natte bekommring dan naar een droge rechtvaardigmaking'. En dat moet ik dan menigmaal tegen mezelf zeggen. Ik dacht, toen dat had geleefd: 'Nu is de nood voorbij. Nu weet ik het toch'. En nu moet het geopenbaard worden bij vernieuwing met vernedering en verootmoediging nog eens te weten.

En ze was in barensood (dat kan niet te lang duren) en in pijn. Dan wordt de nood eens opgebonden. En als God het opbindt, dan kan je het zelf niet meer ontbinden. Als God een zaak opbindt, dan kom je er daarbij mee terecht: Die het opbindt kan het alleen ontbinden.

Ze waren in barenweeën en in pijn. Dat Kind moest gebaard, die Jezus moet gebaard, die Christus moet gebaard, die Goël moet gebaard worden. En dat door eeuwigheidsweeën: 'Verloren, verloren, voor eeuwig verloren'. Daar heb je het: 'Zie, hier ben Ik'. Voor eeuwig zondaar, verloren en verdoemd.

Zie, daar hangt Hij. Zie, daar hangt Hij op Golgótha. Dewelke het betuigt: 'Vader, vergeef het hen'. Hij moet gebaard worden, geliefden. Dan houden woorden op. Gebaard in de natuur, dan roept menige moeder uit: 'Laat me maar liggen. Het kan niet, en het gebeurt niet'. En als dat in geestelijke zin verheerlijkt wordt, dan roept de ganse hel: 'Mens, je bent voor de hel'. Dan roepen alle duivelen: 'Je bent mijn eigendom, en wij slepen je naar de verdoemenis'. Ach, geliefden, dan kan het zo donker, en de toorn Gods zich zo rechtvaardig openbaren; en daar moet Christus onder gebaard worden als de enige Weg. Daar heb je Zijn bloed. Daar heb je Zijn naaktheid tot gerechtigheid. Daar heb je Zijn dood tot een eeuwige voldoening. En daar heb je Zijn opstanding tot een eeuwige verzoening.

Zij was in barensood en hebbende pijn. Dat Kind moest gebaard worden. En wanneer in het Koninkrijk der genade die zoete Geest der genade doorwerkt... Wat vandaag ook zo'n oordeel is, dat je er haast niet van hoort. Aan de belofte genoeg hebben. Ik weet wel, volk, ze zijn zoet, en ze zijn van de boom, maar ze zijn de boom niet. Ik weet wel, één dronkje uit dat Goddelijke heiligdom, dan mag je een ogenblik geloven dat Hij het maken zal, en zeker met je maken zal. 'Zal Ik het zeggen en niet doen, spreken en niet

bestendig maken?' Maar ge houdt bij dat alles een leeg hart en een lege ziel, een openstaande schuld en een verterend recht; waar ik enkel dit maar aan wil hangen, dat Christus 33 jaar op aarde tegen de schuld van Zijn volk opgezien heeft die Hij betalen moest, en dat Hij 33 jaar tegen een openstaand recht zag wat Hem verteren zou, waar Hij onder roepen zou: 'Eloï, Eloï, Lama Sabachtani', hetwelk is: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

Als deze Bruidskerk van Christus in de barensweeën en in de pijn zijn, dan is aanstonds: 'Als alle hoop mij gans ontviel, en niemand zorgde voor mijn ziel, hebt Gij mijn pad gekend'. Dan schiet er niets anders over dan: 'Door U, door U alleen'. En dan maakt Hij de hel tot de hemel, en dan van de Vader te mogen horen en te vernemen: 'Ik delg uwe zonden uit als een nevel en gedenk ze niet meer'. En te vernemen op grond van dat zoete offer Jesu Christi: 'Dit zal Mij zijn als de wateren Noach's, toen Ik zwoer dat dezelve niet meer over de aarde zullen gaan. Alzo heb Ik gezworen op grond van dat verbondsbloed, op grond van Zijn dood, op grond van Zijn begraving en van Zijn opstanding'. Ach, deze Jezus kan naar waarde nooit geprezen worden. Als je Hem hebt, heb je alles; en als je Hem mist, mis je alles.

AMEN

Slotzang Psalm 68 : 10

*Geloofd zij God met diepst ontzag;
Hij overlaadt ons dag aan dag,
met Zijne gunstbewijzen.
Die God is onze zaligheid;
Wie zou die hoogste Majesteit
dan niet met eerbied prijzen?
Die God is ons een God van heil;
Hij schenkt, uit goedheid zonder peil,
ons 't eeuwig zalig leven;
Hij kan, en wil, en zal in nood,
Zelfs bij het naad'ren van de dood,
volkomen uitkomst geven.*

12. Zondag 33 van de Heidelbergse Catechismus, over de waarachtige bekering

Zingen *Psalm 32 : 2*

Lezen *2 Kronieken 33 : 10 t/m 25*

Ik wil u drie dingen zeggen die ik in mezelf gewaar word, en afkeuren moet, en nochtans er niet van afkomen kan. En dat is in de eerste plaats: Geen tijd om ziek te zijn, maar door te blijven sleuren. Daar we ook al bijna drie weken met een griepkoorts over de aarde gaan; maar toch maar doorgaan. En in de tweede plaats geen tijd om beter te worden. Want dat duurt te lang. Is het bij jullie anders? En dan ten laatste geen tijd om te sterven. Want daar moet je hemels voor zijn, daar moet je geestelijk voor zijn, daar moet je niet anders voor zijn dan Goddelijk. En dat alleen heeft een weg naar God. Genoeg. Een ieder ondervinde deze drie dingen aan zijn lijf en in zijn leven.

Dan wilde ik in de eerste plaats nog zeggen hetgeen gij in de ganse Schriftuur kan lezen. Want de hele Bijbel staat vol met bekeringsgeschiedenissen. Die van Adam kan je er ook vinden. En die van Henoch en Noach. We hebben een Bijbel vol met bekeringsgeschiedenissen. Daarom vraagt Gods Kerk ook: 'Heere, bekeer mij zoals Gij al Uw heiligen bekeert; bekeer mij zoals Gij al Uw volk bekeert'. Dat is de vraag van een mens waarin God begint te werken: of Hij hem toch bekeren wil. Waar Zijn ere boven alles staat, en de zaligheid uit genade ingaat. Ik zou willen vragen of die bekering al begonnen is? Of er al een plaats voor gemaakt *wordt*? En of daar al eens plaats voor gemaakt *is*? "Ja man, dat kunnen we zelf niet." Dat is ook waar. En we zeggen het zonder waarheid in ons hart. Want als het echt waar is, dat we niet kunnen, dan zal de schuld van die onmacht ons hart met arbeid en smart vervullen. Als het in waarheid waar is, dat we geen vin meer uit kunnen steken tot onze zaligheid, dan zouden we net rijp genoeg zijn dat God het deed. En dan is het waar dat de weg van bekering van Boven uitgaande, weer Boven eindigende, is één van de grote wonderen die op aarde in een dood mens verheerlijkt kunnen worden. Dat God dat kan, waar de heilige serafeinen hun aangezichten bedekken, in de uitroeping: 'Heilig, Heilig, Heilig is de God der heirscharen'. Dat God Zich met een mens in kan laten zonder hem te verbranden, en zonder hem te verdoemen. Dat dat kan. Dat moet wel een uitvinding Gods zijn. Dat moet wel een uitvinding zijn die van God Zelf is. Want anders kan het niet. En dan kunt ge het harte des Vaders aanschouwen in de dood van Zijn Zoon, waardoor Hij doden levend maakt, en doden roept dat ze horen en luisteren. Gelijk we gelezen hebben bij Manasse. Er was nooit iets van die man terecht gekomen. Hij wilde het niet. Het ging hem goed. Hij liet zijn zonen door het vuur gaan en verbrandde ze, en had een godsdienst ten koste van al het onderwijs wat hij van zijn vader gehad heeft. Zie je nu wat een mens is, en wat een mens blijft! Het was op het eind (eer hij bekeerd werd) dat hij de maat vol had. Toen was het tot aan de hel toe. En... bijna aan de zonde tegen de Heilige Geest. Bijna. Bijna. Als hij nog één stap verder gegaan had, dan had het voor God onmogelijk geweest om hem nog te bekeren; en vanzelf voor hemzelf ook, want dat is altijd onmogelijk. Maar God bewaart Zijn uitverkorenen voor zelfmoord. Ik zeg niet dat ze er niet eens aan toekomen, maar in het laatste zal God inkomen en zal de wanhoop weren en de hope schenken.

In de tweede plaats bewaart Hij ook Zijn Kerk voor de zonde tegen de Heilige Geest. Daar worden ze voor bewaard. Een Goddelijke bewaring. Ik zeg niet dat Gods Kerk, inzonderheid in den beginne, daar nooit eens mee aangevallen kunnen worden, dat ze gezondigd hebben tegen de Heilige Geest en er geen doen meer voor hen is, en er geen hoop en geen verwachting voor hen is. Dat het ook soms aan de rand van de wanhoop kan komen, tot aan de rand, en daaruit onderwijs ontvangen. We noemen dat een

heilzame wanhoop die eindigt in het heil, verworven op Golgótha.

Nu zouden we in dit avonduur een ogenblik stil staan bij de bekering die echt is, bij de bekering die recht is, bij de bekering waar God Zijn eer van ontvangt en waar de eeuwige zaligheid in besloten ligt. En dat wel naar de 33e Zondag van de Heidelbergse Catechismus, dewelke ik u gemakshalve helemaal voorlees.

Vr. 88. In hoeveel stukken bestaan de waarachtige bekering des mensen?

Antw. In twee stukken. In de afsterving des ouden, en in de opstanding des nieuwen mens.

Vr. 89. Wat is de afsterving van de ouden mens?

Antw. Het is een hartelijk leedwezen dat wij God door onze zonden vertoornd hebben, en die hoe langer hoe meer haten en vlieden.

Vr. 90. Wat is de opstanding des nieuwen mens?

Antw. Het is een hartelijke vreugde in God door Christus, en een lust en liefde om naar de wil Gods in alle goede werken te leven.

Vr. 91. Maar wat zijn goede werken?

Antw. Alleen die uit een waar geloof naar de Wet Gods alleen Hem tot ere geschiedt, en niet op ons goeddunken of menselijke inzettingen gegrond zijn.

Vragen we vooraf of de Heere naar ons vragen wil.

Zingen Psalm 32 : 1 en 3

Het gaat bij de Heidelberger Catechismus niet over een veronderstelde wedergeboorte. Dat is van Kuyper. Daar is hij wel achter gekomen, dat die er niet is, nooit geweest is. Daar heeft die man ook duizenden mee naar de hel geleid. Want je wordt makkelijker naar de hel geleid dan naar de hemel. Naar de hel heb je alles mee. Je hebt jezelf mee, en je hebt de duivel ook mee, en je hebt de zonden ook mee. En een veronderstelling kan net zowel niet waar zijn als wel waar zijn. Dan hangt onze zaligheid aan een misschien. Ik geloof dat die dwaze maagden het zekerlijk verondersteld hebben dat zij voor de hemel waren, en ze kwamen precies terecht waar ze niet wezen wilden. De deur was dicht. En als de deur dicht is, dan doet de rechtvaardigheid Gods die dicht. En als de rechtvaardigheid Gods sluit, dan is er geen barmhartigheid meer om te openen. Ik heb nooit gehoord, ook niet gelezen in de Bijbel, dat er één uit de hel bekeerd werd, dat er één uit de verdoemenis gehaald is. Nooit. Die tijd is afgesloten. Vanwaar dan een mens, waar God een begin maakt, zo'n haast krijgt om bekeerd te worden, zo'n haast krijgt om de Bijbel te lezen, zo'n haast krijgt om Gods volk te bezoeken. Gelijk die herders met haast naar Bethlehem gingen. Terecht zegt Luther: 'Zij die geen haast hoeven te hebben, hebben altijd haast; en zij die zich zouden moeten haasten, haasten zich niet'. En dat is waar. Als de doodsklok in een mens zijn hart gaat luiden, dan zegt hij: 'Het kan vandaag nog aflopen, en dan nooit meer'. Wij zeggen nu weleens makkelijk: 'Och ja, ik ben maar een onbekeerd mens'. Maar als hij het dan zegt, dan voel je het. Want dat onbekeerd wil zeggen: 'Verdoemd zijn'. Dat onbekeerd wil zeggen: 'Verloren zijn'. Dat onbekeerd wil zeggen: 'Onkruid voor de hel zijn'. Daar moet je eens over denken. En als God een mens opzoekt, dan moet die mens naar God zoeken; want dan gaat hij God missen, dan gaat hij naar God vragen. En dan kan hij alles laten gaan.

Stel eens voor dat het een man is, een vloeker, ook aan de buitenzijde een vloeker, een vuile mond, een gruwelijke mond. Als God die man bekeert, dan hoor je hem niet meer vloeken. Dan wordt hij wel een vloeker voor God en onder God. Zeg dat die man een televisie heeft. Als God die man bekeert, dan gaat dat ding de deur uit. Dat hoeft je niet eens te zeggen. Dat doet hij zelf wel. Want dat heilige beginsel (moet je eens luisteren), de instorting van dat heilige beginsel, dat zoekt naar God, dat jaagt naar God, dat zegt: 'Als ik God maar heb, dan heb ik alles, dan bezit ik alles. En anders verlies ik straks alles, en dan schiet er niets voor mij over dan een naakte eeuwigheid'. En dat bekeren, geliefden, dat geschiedt door een Goddelijke kracht. Gelukkig, gelukkig. Genade is sterker dan wij zijn, en genade is sterker dan onze ik, genade is sterker dan onze boezemzonde en onze koningszonde. Genade is sterker dan het vlees. Dan ligt het vlees er onder, en het verheerlijkt God in den geest. Wat niets kan, dat doet genade. En een waarachtige bekering, waar de inhoud van is om met God verzoend te worden: 'Hoe kom ik rechtvaardig voor God?' Die zich hier openbaart in leer en leven, in sprake en gewaad, die zich hier openbaart op aarde. Want een boom wordt aan zijn vrucht gekend. En dan hoeft je niet te zeggen: 'Je moet naar de kerk'. Dan gaat hij zelf wel. Zes schoften in een week als hij kon. Om bekeerd te worden. Want dat kan niet en het moet. En terwijl het moet kan het niet. En terwijl het niet kan moet het. Dus voelt u welk een geweld in zulk een ziel geopenbaard wordt?: om eens rechtvaardig voor God gesteld te worden. Want dat is de bekering hoor. Daarom bestaat het in een afsterven. En dat afsterven... Ach, dat gaat in sommigen dingen erg makkelijk. Want die uitwendige zonden kunnen nog wel gelaten worden. Denk maar eens aan Ruth. Ze geeft heel Moab weg. Maar dan kom je in het Moab van binnen. Dat is veel slechter. Dat is veel gruwelijker dan het Moab van buiten. Dat Moab van buiten, ach, dat zijn die ruwe takken; die zijn er gauw genoeg af. Maar dat Moab van binnen, daar kom je niet af; tenzij dat je de laatste snik uitsnikt, en met God in een verzoende betrekking gekomen bent. En dat afsterven, dat kan zijn dat er één zonde sterft en de andere blijft leven. Dan heb je nog zonden genoeg. Het kan zijn dat het net gaat als met een mens die bewusteloos langs de kant van de weg ligt, en je schudt hem en hij wordt wakker. Zo kunnen de zonden bewusteloos liggen, maar een weinig nadere openbaring, en ze staan allemaal weer op. Ik ben 72 jaar, en ik heb mijn schoolkameraads nog. En van tijd tot tijd, dan doet die voor, dan doet die voor, en dan komt die in mijn gedachten, en dan die. Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid. Soms sta ik voor die preekstoel met straatdeunen van mijn twaalfde jaar, die ik nu nog inleven moet, en gewaar worden moet dat ze daar liggen. Al is het vergeven. Maar vergeven zonden is nog smartelijker, want dan zie je de wonden Christi waardoor ze vergeven zijn. En een verwondde Christus te zien is de dood voor je vlees, maar het leven des geestes.

Christus zien is de waarachtige bekering, Die onze misdaden gedragen, maar ook weggedragen heeft, en ze geworpen heeft in een zee van eeuwige vergetelheid. En dat afsterven is een hartelijk leedwezen. Als ik dat nu eens makkelijk kon zeggen, zou ik dat zo willen zeggen: Een hartelijke, smartelijke, liefelijke, zoete droefheid. Dat is een droefheid, geliefden, daar zegt de apostel van: 'Een droefheid naar God die een onberouwelijke bekeert'. Dan zegt zo'n Ruth: 'Moeder, al moet ik Boaz eeuwig missen, nooit Moab meer, nooit Moab meer. Al zou Boaz nooit mijn Boaz zijn, zal ik Hem zoeken, door blijven zoeken tot in alle eeuwigheid; al vind ik Hem nooit'. Dat is het geheim van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.

En dat hartelijke leedwezen komt van binnen uit. Zal ik er eens eentje noemen, en dan gaan we maar weer door. Als we nu lezen de droefheid van Petrus, naar buiten gaande. Daar heb je de droefheid van een boeteling. Daar heb je de droefheid van een ellendeling. Daar heb je de droefheid van een helleling. En waarom weende die man zo?

Vanwege de liefde Christi, uitgegoten in zijn hart. Hij heeft ervaren: 'Niet Pilatus heeft Hem veroordeeld, maar ik. Niet de Joden hebben Hem gekruisigd, maar ik. Niet de Joden hebben Hem uitgeworpen, maar ik heb Hem uitgeworpen'. Laat hem maar wenen hoor, dat bewaart hem voor de wanhoop. Er is geen hartelijkere droefheid dan te aanschouwen wat God heeft willen doen om de zonden weg te nemen, wat God heeft willen doen om een zondaar vrij te maken; dan moet Hij Zijn enige Liefeling tot een Helleling maken in de toerekening van onze zonden. En daarin heeft Hij ook die waarachtige bekering verworven. Liever de dood sterven, dan door een zijdeur naar de hemel. Ze willen door een rechte deur naar de hemel. Liever voor eeuwig verloren dan zich bedrogen. Liever voor eeuwig verdoemd, dan dat de deugden Gods niet verheerlijkt worden, en de ere Gods niet verhoogd wordt. Dat ze zo aangetrokken worden op een allerheiligst God, en een donderende en een bliksemende Wet mijnen en lieven. Hoe kan dat? Als God het geeft, dan is het er. En anders kan het nooit. Maar wat is de grote weldaad in die waarachtige bekering? Wel, de liefde Gods die op God aantrekt, of Hij nu verdoemt of verzoent. De liefde tot Gods deugden; of Hij nu in de hel werpt of in de hemel neemt. Dat is de liefde Gods, wat Hij ook doet, dat is eeuwig goed. Dat is de waarachtige bekering. Zal ik er eens één opnoemen. Een Bijbelse maar, dat zijn de beste patronen. Lees dan Job 1 eens, in het verlies van alles. Dan staat er dat Job zegt: 'De Heere (dat was al van de Heere, anders had hij dat nooit kunnen zeggen) heeft gegeven (het was het Zijne), Hij heeft het genomen (het is het Zijne gebleven)'. Maar nu volgt er nog iets. Als je niets méér zou horen, dan zou je zeggen: 'Dat is Goddelijk, en het is geestelijk, en dat is enkel genade'. Maar nu staat er: 'En Job zeide: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd'. Hij loofde God in het niets. En hij loofde God zoals God was, in alles wat Hij deed. En hij verheerlijkte God in nemen en geven. Toen hield hij God over. En als men God overhoudt, dan kan men met God overal doorheen. Jona kon er wel onder water. De jongelingen konden er mee in de oven, en Daniël kon er mee in de leeuwenkuil. Als God tegenwoordig is in de middeleeuwen der martelaren, dan zijn er geweest die hebben de worgpalen gekust alsof zij Christus kusten; omdat het de weg naar Christus was. Daar moet je eens over denken. Die Gezegende van de Vader, Die zoete, gezalfde Koning, Die is alles waard. Maria zegt: 'Zeg maar waar je Hem gelegd hebt. Al heb je Hem in de hel gelegd, dan haal ik Hem uit de hel vandaan'. "Nou, nou. Maria, je bent maar een vrouw hoor, en Jezus is een Man". O, de liefde rekent niet. De liefde telt niet. De liefde zegt niet: 'Het zal misschien niet gaan of het zal misschien wel gaan'. De liefde zegt: 'Waar heb je Hem neergelegd? Zeg dat nou, en ik haal Hem hoor, al is het onder uit de verdoemenis, omdat Hij mijn liefde is, en Hij mijn Zaligmaker, en Hij mijn Goël is'. Daar zegt het Hooglied van: 'Deze liefde is sterker dan de dood'. Daar heb je de zwanezang van Jakob: 'Op Uwe zaligheid wacht ik'. Sterker dan de dood, daarvan zegt Abraham, en Abraham gaf de geest. En daarin zegt de apostel: 'Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardigt'. Daar heb je nu de waarachtige bekering. Ik zal het nog makkelijker proberen te zeggen. Als God een begin in u maakt, dan heb je geen rust meer voordat je gevonden wordt in Christus. Daarmee verfoei ik niet alle voorgaande weldaden, maar ze zijn ongenoegzaam, ze geven geen grond, ze geven geen bloed, ze geven geen gerechtigheid. En daar gaat het den zondaar om hoor. Hoe kom ik in Gods beeld hersteld. En hoe zal ik ooit eens kunnen zeggen met Thomas: 'Mijn Heere en mijn God'. Dat is een waarachtige bekering. En waarin bestaat de waarachtige bekering nog meer? In onderhouding. Denk eens aan de profeet Jeremia in de Klaagliederen. Oud en grijs en wijs in oefeningen. En wat staat er van? En de profeet bidt: 'Heere, bekeert U ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn'. En dat zegt de profeet. Je gelooft toch wel dat die profeet bekeerd was? Ik denk dat de vrucht van de

waarachtige bekering is, een vrucht van de waarachtige heiligmaking, die al maar armer maakt, en niets overschiet dan een kale en naakte en toch en toch en toch een gezaligde zondaar in Christus, die rampzalig over de wereld gaat. Die kom je niet veel meer tegen hoor. Want daarin vertelt ons de Heidelberger dat de opstanding van de nieuwe mens, dat is een vreugde in God. Dan voelt u wel, dan moet die mens afgesneden zijn en tot nieuwe mensen gemaakt zijn door Christus in God. Voelt u wel? Dan moet u niet alleen anders zijn, maar dan moet hij eens Anderen zijn. Dan moet hij niet alleen openbaringen van Christus, maar toepassingen en afsnijding en inlijving. Waarvan Paulus zegt: 'Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij'. Het is zeker waar dat in de bekommerde Kerk altijd een haper overblijft. En dat is gelukkig ook. Want die haper is niet weggenomen. Die ligt in de vergeving der zonden, in de aanneming tot kinderen door dewelke wij roepen: 'Abba Vader'. Daarom gaan ze doorgaans met een gevoelig gemis over de wereld, en zeggen: 'O God, hoe zal ik nog eens terecht komen, dat ik met behoud van Uw deugden mag zeggen: 'Vader', dat ik met behoud van Uw Goddelijke eigenschappen eens mag zeggen: 'Mijn Vader is Christus' Vader, en Christus' Vader is mijn Vader'. En al is er een enkele zondaar (ik zeg een enkele), die ongelukkig over de wereld gaat, en die zaken mist en ze niet missen kan. Want dat we bloed missen is het ergste nog niet, maar dat we het *kunnen* missen, dat is erg. Dat we de verzoening missen is het ergste nog niet, maar dat we het *kunnen* missen. En dat we onbekeerd zijn, dat is een ontzaggelijke zaak; maar er is ook geen *behoefte* om bekeerd te worden, want dat zou uit God zijn, en dat zou door God zijn, en dat zou van God zijn. Wat is toch een mens. We zijn bijna vijftig jaar aan het doen om daar wat van te zeggen, en we moeten nog verder. Want die waarachtige bekering gaat niet buiten de mens om. O nee. Sommige dromen wat, sommige zien wat, en sommige menen wat, en houden dat voor een bekering. Ik ben destijds eens bij een vrouw geweest (het mens is al jaren weg), en dat mens was ook maar bekeerd, en dat mens moest maar voor bekeerd gehouden worden, en dat deed zichzelf vernederen en zichzelf verhogen. Dan had ze weer een maandag (het was in Giessendam), dan ging ze achter in de kerk zitten. Dan dacht ik: 'Ze is weer aan d'r vernedering begonnen'. En na verloop van een maand kwam ze zelf weer naar voren toe. Dan dacht ik: 'Kijk, ze gaat zichzelf weer verhogen'. Maar toen kwam ik eens bij die vrouw. Ze zegt: 'Jij gelooft het van mij niet'. Ik zeg: 'Nee'. Ze zegt: 'Maar ik heb je toch al meer dingen verteld?' Ik zeg: 'Ja maar, het hangt niet aan mijn geloof. Het hangt er maar aan of je zalig makend geloof hebt'. Ik zeg: 'Mens, je hebt me veel verteld. Zal ik je eens wat vertellen van die ezel van Biliam? Het was een ezel die aan de praat raakte tegen Biliam. En toen hij uitgepraat was, wat was hij toen? Nog een ezel. En zo is het met u ook'. Ze kon beter zwijgen. Maar dan is het net of de consciëntie zo vast geroest zit op hetgeen wat het meent te hebben, terwijl de consciëntie de zitplaats van de zonde en de schuld is. De consciëntie is de oordeler en de veroordeler. Alsof het helemaal toegeschroeid is. Ik heb het weleens meer verteld. Een jonge man van drieëntwintig jaar. Een boom van een man. Ik lag er mee in het ziekenhuis, het diaconessehuis in Utrecht. Ik ging hem weleens opzoeken, hij kwam weleens bij mij ook. Ik zeg: 'Marinus (hij had de gevreesde ziekte, bloedkanker), vrees je de dood niet?' Hij zegt: 'Nee hoor, ik ben heel niet bang voor de dood'. Ik zeg: 'Dat is wel jammer'. Hij zegt: 'Heel niet, ik ben gedoopt, en in mijn doop heeft God gezegd: 'Marinus, Ik wil jou hebben'. Hij zegt: 'Dus als ik nu dood ga, dan ga ik heel gewoon naar de hemel'. Wat een arm portie toch. Als een mens op een hemel rekent... Dan kan je beter hier duizend hellen afleven en tenslotte naar het welbehagen Gods een hemel ontvangen zonder hel. Want naar de hel moeten we hoor, hetzij hier of hiernamaals. Onthoudt dat goed. Augustinus zegt er van: 'Gods volk krijgt hier hun vagevuur, want ze worden door vuur gelouterd, door vuur beproefd, ze worden door vuur gereinigd'. Gelouterd door het

lijden, gelijk het zilver wordt beproefd.

Maar ten andere, als nu zulk een nieuw mens eens een ogenblik zijn lust en aan zijn hart mag ontvangen zijn God en zijn Christus, dan is hij enkel blij omdat God blij is, dan is hij enkel verheugd omdat God verheugd is. Vandaag zijn de meeste ouders bedroefd omdat hun kinderen zo verblijd zijn. Maar God maakt Zelf Zijn kinderen blij. De blijdschap des Heeren zal uwe sterkte zijn. God heeft Zelf een behagen in Zijn kinderen, en Hij neemt ze Zelf in Zijn armen, en Hij kust ze uit Zijn welbehagen. Ziet met welk een grote liefde de Vader ons liefgehad heeft, dat wij kinderen Gods genaamd (hoe is het mogelijk, hoe is het mogelijk, het is ook gelukkig van mij niet uitgegaan). En dat met vreugde opspringen in God. Dan zie je Maria, dewelke Christus baarde, en in Dien Christus haar eeuwige enige Zaligmaker gezien heeft: 'Mijn God, mijn Goël, mijn Heere'. En het mag misschien niet zo lang duren, maar als dat gebeurd is, dan vergeet je dat nooit meer hoor. Nee, want je bent er zelf bij. Als God Zijn volk bekeert, dan ben je er bij. Dan is dat niet maar een droom in de nacht, of een voorkomende waarheid op de dag. Nee, geliefden, als God een mens bekeert, dan ben je er zelf bij hoor. En dan de zakelijke genade wordt in de ziele geopenbaard in een waarachtige droefheid en uitzien naar een oplossing en een eeuwige verlossing door het bloed en de gerechtigheid van Christus. Och, tegenwoordig zijn ze zo klaar. Ach ja, in veertien dagen tijd hebben ze alles gevonden. Izak zeide tegen Jakob met zijn wildbraad: 'Hoe heb je dat zo gauw gevonden? Hoe kom je daar toch zo gauw aan?' Dat zeiden onze oudjes vroeger ook: 'Man, vertel er eens wat van, hoe ben je daar aan gekomen? Wat is er gebeurd? Waar ligt het begin?' Als u geen begin gehad hebt, dan zat u daar niet. En gelijk schepping zijn begin heeft, heeft ook de herscheping zijn begin. En gelijk de geboorte zijn begin heeft, heeft de wedergeboorte ook zijn begin. Laat dat maar nooit uit je handen futselen hoor. Dat moet je wel vasthouden. Waarin zij immers ervaren dat zij eens een ogenblik door Christus... Ik heb van m'n leven daar eens een ogenblik in afgeleefd. Verdraag me dat ik het zeg. Het is lang geleden, en toch leeft het nog. Dat ik als een kleine jongen huppelde van de blijdschap van Jehova, dat ik als een lammetje de straten had willen rondhuppelen; met God verzoend, in orde gebracht, God mijn God, en ik Zijn kind. En toen werd ik bepaald bij Hebreeën 11, waarin ik lees dat Abraham honderd jaar lang tijd gehad heeft om weder te keren naar het Ur der Chaldeeën. En hij heeft het nooit gedaan. En toen wij deze zaken beleefde, toen stonden we voor de achtste operatie gereed. Toen zei ik: 'O God, hier hebt U me. Wilt U mij eeuwig opereren, gaat Uw gang. Wilt U blijven opereren, gaat Uw gang. Mijn kwalen zijn Uwe, en ik ben ook Uwe, dus U mag doen met mij naar Uw vrijmachtig welbehagen'. Dat is de hemel op aarde. Dat is de hemel op aarde, als je dat een keertje mag beleven. Dat vergeet je in je leven niet hoor. Nee, ik heb er nog de heugenis van, al is het dat ik er de meeste kracht van missen moet. Maar dat is dan die hartelijke vreugde in God. Door Christus hoor. Zal je het onthouden!!!! Want Hij staat tussen de Vader en de zondaar. En de Vader wil niemand voor Hem zien dan Zijn Zoon als Middelaar. En Hij wil van niemand iets horen, dan alleen van Zijn Zoon als Voorbidder. En Hij wil van niemand een offer hebben, dan de offerande Zijns Zoons. Ik denk aan Jozef. De dagen zijner dienstbaarheid bij Farao, en God hem openbaart tot een onderkoning, dan zeide hij tenslotte als zijn broers komen: 'Nu zult gij mijn aangezicht niet meer zien, of ge moet de jongste meebrengen, Benjamin'. En dat kon niet. Jakob zegt: 'Dat doe ik niet'. Dan zeggen die jongens: 'Ja maar, vader, dan gaan we allemaal sterven, want die man heeft gezegd dat wij zijn aangezicht niet meer zien zullen, tenzij dat Benjamin tegenwoordig is'. En wij kunnen God zonder Benjamin, zonder Christus, niet zien en leven. Hij is de Christus. Hij weet hoe Hij doen moet bij de Vader. Hij weet wat Hij zeggen moet bij de Vader. Hij weet hoe Hij handelen moet. Want het welbehagen Gods rust in Hem.

Maar wat zijn goede werken? Waar bestaan die in?

Heel eenvoudig. Die niet voortvloeien uit ons vlees. Niet voortvloeien uit ons ongelof. Maar ze vloeien voort uit het zoete, zaligmakende geloof. En dan ligt de hele Wet daarin vervat. Dan wordt de hele Wet belofes voor de Kerk. Gij zult niet stelen. Bewaring. Gij zult niet echtbreken. Bewaring. Gij zult geen vals getuigenis geven. Dan wordt die hele Wet tien belofes die in het welwezen des geloofs geopenbaard en geschonken worden. En al is het dat hun vlees jankt naar de zonde, dan zijn zij nochtans in Christus rein, heilig en vlekkeloos. Dan beantwoorden zij nog aan de Goddelijke natuur, want zij zijn in Christus, en God ziet ze in Christus. Zo heilig, alsof ze nooit onheilig geweest zijn. Wat zijn goede werken? Alleen die geschieden door een waar geloof. Dat is een echt geloof. Die geschieden om Zijns Naams wil, waar de hele mens buiten valt, en waar alleen de ere Gods ingang vindt. Hem lief te hebben omdat Hij God is, zonder hemel, zonder hel. Hem te beminnen omdat Hij waardig is voor eeuwig bemind te worden. Al zou Hij nooit uw God worden, dan is Hij nog waardig nageroepen, ingeroepen, en aangeropen te worden. Je zegt: 'Dat is toch ook een schraal portie'. 'k Weet niet. Want er zijn tijden in het leven van de Kerk, dan worden ze verblijd dat ze nog roepen mogen, dan worden ze verblijd dat ze nog piepen mogen als een zwaluw, want ze zijn er dan nog. Ze mogen nog kirren als een duif, ze leven nog. Maar als de Kerk eens Anderen wordt, dan gaat het alleen om de ere van Jehova. Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.

Amen.